

*UNIVERZITA KARLOVA
FILOZOFICKÁ FAKULTA*

KATEDRA PVH A ARCHIVNÍHO STUDIA

*EPIGRAFIKA NA KLADENSKU A SLÁNSKU
DO R. 1800*

TEXT

DIPLOMOVÁ PRÁCE

*Bc. Jiřina Baráková
Praha 2006*

vedoucí práce:

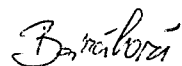
PhDr. Jiří Roháček, CSc.

oponent:

Doc. PhDr. Hana Pátková, PhD.

Čestně prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně, s použitím uvedených pramenů a literatury.

V Praze 30.11.2006

Bc. Jiřina Baráková

*Děkuji především PhDr. J. Roháčkovi za vedení práce a cenné rady. Děkuji též členům AV ČR
Praha, archeologickému oddělení Pražský hrad za poskytnutí prostoru a pomoc.
V neposlední řadě též rodině a nejbližším přátelům za trpělivost a podporu.*

Obsah

ÚVOD	2
I. Struktura práce.....	3
II. Prameny a literatura k nápisovému fondu	4
III. Edice.....	6
IV. Jednotlivé katalogové záznamy.....	8
V. Mapa	11
KATALOG	25
ZÁVĚR	151
REJSTŘÍKY.....	162
Stanoviště	162
Datace	164
Nositelé nápisů	166
Materiál.....	168
Písmo	169
Osobní jména.....	170
Místní rejstřík	174
Znaky	176
Umělci a řemeslníci	178
Biblické citáty, citáty	178
Svatí a biblické osoby.....	179
Jazyk	181
Dochování.....	182
LITERATURA	183
PRAMENY	189
PŘÍLOHY	190

Úvod

Důvodem, proč jsem si vybrala toto téma diplomové práce je v první řadě můj zájem o regionální historii. Dále cítím potřebu zaznamenat dosud existující nápisový materiál, a to proto, že po předchozích zkušenostech s bakalářskou prací na toto téma jsem si vědoma naléhavého požadavku základní vědecké katalogizace a inventarizace nejen nositelů nápisů, ale i nápisů samotných.

Epigrafické památky pro naši středoevropskou oblast netvoří tak zásadní skupinu pramenů jako je tomu ve středomoří. Nemůžeme však podceňovat výpovědní hodnotu těchto památek pro obecné a regionální dějiny, jazykovědu, pomocné vědy historické, sociologii, demografii, ... Nápisovým památkám byla také věnována pozornost v rámci příbuzných oborů jako jsou dějiny umění, historická archeologie či památková péče.

Epigrafika¹ jako PVH se konstituovala teprve po 2. sv. válce,² kdy začaly soustavnější pokusy evidence epigrafických památek. Odborná veřejnost v Čechách proto r. 1996 nepochybně uvítala zahájení nové publikační řady „Corpus inscriptionum Bohemiae“ v rámci vydavatelského podniku Ústavu dějin umění AV ČR.

Myslím si tedy, že soupis těchto památek je zásadní nejen pro zpřístupnění nápisového materiálu, ale i pro zachování výpovědní hodnoty pro budoucnost. Základní vědecká inventarizace a katalogizace se potýká s problémy, jakými jsou územní roztržičnost a obtížná dostupnost, dále potom stále postupující fyzická devastace a v důsledku toho špatná čitelnost. Problémem shledávám i to, že konzervační a zejména restaurační zásahy jsou zaměřeny daleko více na nositele nápisu, než na nápis samotný.

Konkrétně tato edice zpřístupňuje epigrafický materiál který je zachycen ve vytyčených časových a místních hranicích. Jedná se o část bývalého okresu Kladno,³ kdy vzhledem k časovým a dalším logistickým omezením magisterské práce jsem se rozhodla rozdělit region do dvou částí.⁴ Zpracování první části zahrnuje tato práce, druhá část bude pravděpodobně zpracována v budoucnu. Z chronologického hlediska jde o materiál do r. 1800 včetně. Navazuje na práci bakalářskou, jež byla mnou obhájena roku 2003 na UHK, a která se zabývala nápisy lokalizovanými od Kladna na jih – tedy územím zhruba polovičním.

---

¹ Mám na mysli epigrafiku latinskou (tzn. latinského písma) - epigrafika středověká a novověká.

² Hlaváček – Kašpar – Nový 2002.

³ V územním rozsahu do r. 2002. Jedná se o jeho jižní polovinu – od Slaného na jih. Město Slaný jsem nezahrnula a to z důvodu velkého množství nápisového materiálu, který se v tomto městě nachází a který by bylo možno zpracovat jako další, samostatnou práci

⁴ Viz Mapa.

I. Struktura práce

Úvodní textová část edice, která předchází vlastnímu katalogu nápisů se pokouší uvést do problematiky publikovaného nápisového fondu a důvodů výběru teritoria zpracování. Blíže jsou dále představeny prameny a literatura k nápisovému fondu, ze kterých bylo čerpáno při práci na katalogu.

Podrobný popis edičních zásad obsahuje kapitola se stejným názvem. Tyto platí pro ediční řadu Corpus inscriptionum Bohemiae⁵ s drobnými úpravami pro tuto konkrétní práci.

Vlastnímu katalogu předchází kapitola nazvaná „Mapa“ poskytuje základní přehled dané oblasti – zvýrazněny jsou oblasti, kde se vyskytují nápisové památky. Toto doprovází abecedně řazené velmi stručné dějiny obcí, doplněné o stručnou stavebněhistorickou charakteristiku objektů⁶ s odkazy na použitou a doporučenou literaturu.

Katalog zahrnuje 232 katalogových čísel, jeho úkolem je analýza epigrafického fondu, která se soustřeďuje na bližší zpracování poznatků o některých vnějších a vnitřních znacích nápisů. Nápisový materiál sem zařazený je omezen jak věcně, tak časově i místně. Jsou zachyceny primárně i sekundárně dochované nápisy. Jsou vyloučeny ty, které jsou objekty zájmu specializovaných disciplín.⁷ Zahrnuty jsou také všechny zjištěné samostatně stojící letopočty, iniciály a monogramy (také nomina sacra). Naproti tomu samostatně stojící mistrovské značky, nejsou do katalogu zařazené. Na tomto místě je nutno podotknout, že mohlo dojít k neúmyslnému vynechání některého z nápisů, popřípadě k nepřesnosti v prepisu vlastního textu, způsobené výše uvedenými problémy, se kterými se epigrafika dosud nevypořádala. Z chronologického hlediska začíná katalog nejstarším dochovaným nápisem a je doveden do r. 1800 včetně. Teritoriálně je sledovaný nápisový fond vymezen administrativními hranicemi bývalého okresu Kladno k r. 2002.

Materiál shromážděný v katalogu je z řady dílčích pohledů zpřístupněn 13 základními rejstříky, které jsou řazeny za katalogem. Tyto nejen že zpřístupňují shromážděný materiál z několika různých hledisek, ale také usnadňují orientaci v katalogu. Nápisy jsou zde nejprve rozděleny podle stanoviště, kde je umístěn nositel nápisu a podle způsobu datace (+ základní chronologický přehled). Následující rejstříky umožňují vyhledávání podle nositele nápisů a materiálu z něhož je vyroben. Nápisy jsou dále rozděleny podle užitého písma, osobních jmen

⁵ Viz např. Roháček 1996.

⁶ Jedná se o kompilace ze starší regionální literatury. Ačkoli jsem se snažila o výběr kvalitní literatury je možné, že mohlo dojít k nepřesnostem ve výkladu tehdejších badatelů.

⁷ Jako jsou sfragistika, numismatika, apod.

a následuje místní rejstřík. Pro heraldické účely byl vypracován rejstřík znaků vyobrazených na epigrafických památkách. Zvlášť jsou uvedena jména umělců a řemeslníků. Sledován byl i výskyt užívání biblických citátů v nápisových textech a jmen svatých a biblických osob a pro účely uměleckohistorické rejstřík sem byl zařazen i rejstřík týkající se ikonografie nositele. Tuto část uzavírá přehled nápisů podle jazyka a dochování.

Celou práci uzavírá seznam použitých pramenů a abecedně řazená literatura⁸ V této části lze nalézt také přílohy obsahující grafy a pouze výběrově obrazovou přílohu, která je v kompletní podobě přiložena v podobě CD.

II. Prameny a literatura k nápisovému fondu

Hlavní těžiště této práce spočívá ve zmapování nositelů nápisů v terénu. Ovšem pokud epigrafické památky již nejsou fyzicky zachovány jsou cenným zdrojem informací pro zjištění podoby a nápisového doprovodu nedochovaných památek archivní (písemné) prameny. Tato edice obsahuje celkem 86 sekundárně dochovaných nápisů, které jsou známy pouze z materiálu tohoto druhu.⁹

Další nositele nápisů je možno nalézt v menší míře také v muzejních sbírkách.¹⁰

Velice cenným pramenem, nejen z epigrafického hlediska, tzv. Eichlerova sbírka, která obsahuje relativně velké množství citovaných nápisů.¹¹ Tento soubor obsahující korespondenci a vyplněné dotazníky z 20. – 30. let 19. století zasílaných místními duchovními správci i vrchnostenskými úředníky profesorovi J. Eichlerovi. Pozůstalost J. K. Pachla¹² je významná především svými otisky zvonových nápisů.¹³

Pro doplňující informace prosopografického rázu, jsou nám k dispozici genealogické sbírky. V této práci byla použita především sbírka D. B. Wunschwitze,¹⁴ která přináší i množství nápisových textů na náhrobnících. Lze zmínit i sbírku Ubelliho¹⁵ apod.

⁸ Soupis literatury obsahuje kromě prací zabývajících se nápisovým materiálem také další publikace, které se epigrafiky dotýkají pouze okrajově. A to proto, že řada kvalitní literatury se zabývá spíše nositeli nápisu.

⁹ V případě dosud existujících nositelů mohou písemné prameny posloužit při rekonstrukci poškozených částí textu a také při doplňování znalostí o předchozích osudech artefaktu.

¹⁰ Konkrétně Okresní muzeum Kladno; Melicharovo vlastivědné muzeum v Unhošti.

¹¹ Uložena v Archivu Národního muzea v Praze – ANM, Eichler.

¹² Uložena také v Archivu Národního muzea – ANM, Pachtl 1843.

¹³ Konkrétně se jedná o kat. č. 007, 012, 074.

¹⁴ Uložena Národním archivem v Praze – NA, Wunschwitz, 202.

¹⁵ Uložena Národním archivem v Praze – NA, Ubelli, 199.

Materiály, umožňující zmapování zvonů v období 1941 – 1942 jsou uloženy v Národním archivu v Praze.¹⁶ Jedná se o záznamy rekvizic během 2. sv. války. Zvláště cenné jsou informace týkající se nedochovaných nositelů (hmotnost, rozměry, výzdoba, ladění, ...).

Vzhledem k tomu, že valná část epigrafických památek se nachází v blízkosti církevních objektů, nebo přímo v nich, dá se předpokládat, že důležitým pramenem jsou fondy příslušných římskokatolických úřadů.¹⁷

Nyní obrátím pozornost k literatuře, ze které jsem při práci čerpala. Soupis památek historických a uměleckých byl mým nepřekonatelným pomocníkem v základní evidenci nositelů nápisů.¹⁸ Ačkoli se podle mého soudu jedná o kvalitní práce byly zde nalezeny v prepisech chyby, což je zapříčiněno tím, že tento typ literatury se zaměřoval především na nositele než na nápis samotný. Z teritoriálně šířeji pojatých prací je třeba zmínit především církevní topografii A. Podlahy.¹⁹ Autor nejstarší české topografie, J. Schaller, si nápisů všiml velmi zřídka.²⁰

Co se týče periodik, jsou z hlediska našeho zájmu nejpřínosnější Památky archeologické a místopisné, kde lze nalézt poměrně velké množství článků na téma epigrafiky.

Další literatura je uvedena v závěru práce a lze ji zhodnotit následovně. Pomocníkem při určování základní uměleckohistorické terminologie se stal Slovník pojmů z dějin umění.²¹ Pro zhotovitele nápisů, hlavně se týká zvonářů, byl použit Allgemeines Lexikon der bildenden Künstler.²² K určení jednotlivých osob posloužil Ottův slovník naučný, konkrétně hesla zpracovaná Augustem Sedláčkem. Další prací využitou pro základní popis jednotlivých obcí, kde se epigrafické památky nacházejí je Místopisný slovník historický.²³

Z regionálních periodik v poslední době bych zdůraznila Slánský obzor, kde lze nalézt některé potřebné údaje. To platí i o čtvrtletníku Listy z Unhošťska, nebo Posel z Budče.

---

¹⁶ Fondy: Státní památková správa (Ohlašovací listy pro bronzové zvonky), Ministerstvo hospodářské práce – dodatky (Ohlašovací listy pro bronzové zvonky, žádosti o ponechání zvonů, ...).

¹⁷ Jako jsou farní kroniky, soupisy inventáře kostela, apod.

¹⁸ Wirth 1907, Velc 1904, Cechner 1913.

¹⁹ Podlaha 1913.

²⁰ Schaller 1785.

²¹ Blažíček – Kropáček 1991.

²² Thieme, Vollmer 1907 – 1950.

²³ Sedláček 1998.

III. Edice

Předkládaná práce vychází z principu základní evidence a katalogizace dostupných nápisů - primárně i sekundárně, v době zpracovávání katalogu. Stav fondu se může postupem času v negativním i v pozitivním smyslu měnit.

Katalog zachycuje primárně i sekundárně dochované nápisy středověkých a novověkých epigrafických památek (nápisů) daného regionu.²⁴

Základní rozřídění nositelů nápisů:²⁵

❖ podle způsobu zhotovení:

- tesáním
- rytím
- odléváním
- malováním
- vnášením do omítky
- skládáním do mozaik
- psaním či škrábáním na zdech
- tkaním a vyšíváním

❖ z hlediska materiálového:

- kámen
- dřevo
- textil
- kov
- omítky a zdi
- opracovaná hlína, sklo a jiné artefakty kromě kovu

❖ podle primárního umístění:

- budovy a stavby, jak na těchto objektech tak i uvnitř, zejména v kostelích:
  - ◆ samostatně
  - ◆ jako doprovod pevně umístěných uměleckých děl
- zvony
- terén (hraniční kameny, kamenné kříže,...)

---

²⁴ Viz výše

²⁵ Viz např. Hlaváček – Kašpar – Nový 2002.

- mobiliář
- produkty uměleckého řemesla včetně sériových výrobků
- textový doprovod samostatných uměleckých děl
- nápisy ryze literárního charakteru
- ❖ podle obsahu:
  - literární
  - historický (pamětní):
    - ◆ s datací
      - obecně historické
      - personalistické
    - ◆ bez chronologických údajů
      - obecně historické
      - personalistické
  - právní
  - doprovodné

Nejsou zachyceny nápisy reprodukovatelné, rozmnožované mechanickou cestou, tj. nápisy na mincích, medailích, pečetích, knižních vazbách a keramice, které jsou vesměs i objekty bádání specializovaných disciplín.²⁶ Rovněž nejsou zachyceny kamenické, mistrovské a domovní značky, pokud nejsou součástí rozsáhlejšího nápisového doprovodu daného nositele. Pokud jsou v pramenech či v literatuře zmiňované nápisy, jejichž vlastní text však je částečně zachován - do této kategorie nespádají nápisy, kde je dochován pouze věcný smysl textu – jsou součástí katalogových záznamů.

Jednotlivé číslované záznamy jsou v katalogu seřazeny chronologicky. Jeden katalogový záznam přitom tvoří formálně i obsahově související nápisový doprovod jediného nositele. Pouze v ojedinělých případech, jsou záznamy na stejných artefaktech zařazeny pod souborným katalogovým číslem, podle datace nejstaršího nositele, s odkazy na místech nápisů mladších.²⁷

Dolní časová hranice je dána nejstarším dochovaným nápisem. Materiál je v maximálně možné úplnosti zpracováván do konce 18. století. Pro časové zařazení je určující datum nebo období vzniku nápisu.²⁸ Při uzavřeném datování je nápis řazen na konec daného období. Pokud nápis dataci neobsahuje, popř. je neúplná či jinak nespolehlivá, je zařazení

²⁶ Jako jsou numizmatika, faleristika, sfragistika, apod.

²⁷ Viz kat. č. 040S, 067S, 135S, 144S, 151S.

²⁸ V případě data uvedeného v nápisu je možná mírná difference mezi ním a dobou zhotovení nositele - např. u náhrobníků.

provedeno například na základě uměleckohistorického datování nositele, kulturněhistorického kontextu nebo paleografické analýzy. Nápisy, které jsou datovány do delšího, nicméně uzavřeného období, jsou zařazeny podle horní hranice. Nápisy sporné a blíže chronologicky nezařaditelné jsou uvedeny na konci katalogu.

Orientaci v katalogu umožňují rejstříky – vycházejí výhradně z údajů v katalogové části, tyto plní v první řadě orientační funkci. V závěru jsou potom shrnuty poznatky o vnitřních a vnějších znacích zachycených nápisů. Shromážděný materiál je potom zdokumentován fotografickou přílohou.

IV. Jednotlivé katalogové záznamy

Záhlaví je umístěno v rámečku, který jej odděluje od ostatní textu kvůli rychlejší orientaci. Na začátku stojí pořadové číslo, před které je u sekundárního dochování připojen křížek, v případě souborného hesla písmeno S. Následuje základní lokalizace - obec, objekt, datace je na konci.

Následující odstavec obsahuje **informace o nositeli** a jeho nápisovém doprovodu a to, pokud možno, v podobě souvislého textu.

Určení nositele nápisu je zvýrazněno tučným písmem,²⁹ k tomu bližší lokalizace, případně původní umístění. Případná osobní a místní jména jsou uváděna v české modernizované podobě, pokud to není možné pak v podobě originálu. Následuje stručný popis nositele,³⁰ tzn. materiál, tvar a výzdoba. Při určování nositele a jeho popisu je používána standardní česká uměleckohistorická terminologie. Umístění nápisu na nositeli a technika jeho provedení jsou uvedeny jako další.³¹ Případné poškození jak nositele tak nápisu samotného nebo jiné závažné skutečnosti týkající se nápisového doprovodu spolu s citacemi u sekundárně dochovaných nápisů³² tuto část uzavírá.

Na zvláštní řádce následují **základní rozměry nositele** popř nápisového pole: **v.** - výška, **š.** - šířka, **Ø** - průměr a **tl.** - tloušťka. Pokud nebylo možné rozměry nebo některý z údajů pro nepřístupnost nápisu přesně zjistit, je uveden odhad nebo jsou převzaty z literatury. Veškeré

²⁹ Může být použit i obecný termín nápis s bližší specifikací.

³⁰ Pouze za účelem identifikace. Nemá nahradit uměleckohistorický katalog.

³¹ U nositelů, kde technika nápisu vyplývá automaticky z jejich charakteru, jsou speciální údaje o ní podány pouze v případě, pokud jde o odchylku od daného standardu. V ostatních případech je technika důsledně uváděna. Stejná zásada platí i pro orientaci nápisu na nositeli.

³² A to v jednotném tvaru: Nápis podle ... – pokud text chybí úplně; Nápis doplněn podle ... – pokud je alespoň část nápisu dochována

míry jsou uvedeny v centimetrech. Výška písma³³ a písmo - **p.** - typ, popř.druh písma se označuje jediným základním termínem (gotická majuskula, gotická minuskula, raně humanistická kapitála, kapitála, fraktura, humanistická minuskula, kurzíva a polokurzíva).³⁴ Tento záznam zakončuje odkaz na obrazovou přílohu.

Následuje **přepis nápisového textu**, který je tučným písmem graficky odlišený od ostatního textu. Pokud se nápisový doprovod jednoho nositele skládá z více částí, jsou odlišen A), B), ... Text je transliterován s využitím standardní české klávesnice bez zvláštních znaků. Nápisový text není zásadně nijak upravován a na případné odchylky či omyly v textu je poukázáno v poznámce. Majuskulní nápisy a jednotlivé litery jsou jednotně podány velkými písmeny, minuskulní malými, na chronogram je poukázáno v komentáři k dataci. Různá velikost či barevnost kapitálek (např. vyznačení chronogramu), stejně jako velikostně odlišné pasáže textu je vyznačena poznámkou nebo zmíněna v komentáři. Text není přepisován podle předlohy, ale je podán průběžně, přičemž původní řádkování či jiné členění naznačují pomocné znaky. Scriptura continua (text bez mezer) je přepisována s oddělením jednotlivých slov, její výskyt je zmíněn v komentáři k písmu nebo jsou příslušné části textu označeny poznámkami. Podobně ligatury a enklávy jsou také vyznačeny poznámkou, nadepsané litery jsou přepisovány ve velikosti a umístění okolního textu taktéž s poznámkou. Veškeré zkratky jsou rozváděny, a to i u sekundárně dochovaných nápisů.³⁵ Diakritická znaménka jsou podána v dnešní podobě s případným vysvětlením formou komentáře k písmu. Oddělovací znaménka zastupuje jednotně tečka na úrovni základní linky s připojeným poznámkovým aparátem.

V přepisu textu jsou použity tyto pomocné znaky:

- / konec řádky, u nápisu po obvodu desky její rohy.
- // přechod na další nápisové pole, kartuš apod., nebo přerušení textu (např. znakem, výzdobou, ...) s případným odkazem na blíže vysvětlující poznámku.
- = rozdělovací znaménka slov – pokud podoba přesně neodpovídá, je popsána v poznámce
- . oddělovací znaménka – jejich podoba je popsána v poznámkovém aparátu.
- ab ligatura
- (abc) rozvedení zkratky
- [abc] doplnění ztraceného písma textu
- [...] přibližný počet ztracených písmen

³³ V případě svého výskytu je určující litera N Pokud je výška písma uvedena i v závorce, jedná se další velikost liter, která se v nápisu objevuje.

³⁴ Podrobnější údaje mohou být uvedeny v paleografickém komentáři níže, popř. v poznámkách

³⁵ Vzhledem k problematičnosti některých zkratk nebylo možné tyto rozvést. Jsou tedy doplněny pouze ty zkratky, jejichž rozvedení nebylo problematické.

- [---] přibližný počet ztracených písmen nelze zjistit
- × nebylo možné pořídit fotografii

Komentář, který se zabývá doplňujícími informacemi k nápisu je uspořádán takto:

- komentář k písmu
- znak a jeho stručný popis³⁶
- datum, rozvedení jiného než průběžného datování, zvláštnosti datování u neúplně dochované datace pokus o její zpřesnění
- prosopografické údaje osob zmíněných v textu, popř. řemeslníci³⁷

Ve všech katalogových záznamech je podán odkaz na základní **literaturu**, úplný přehled literatury následuje v závěru práce.

Na konci každého katalogového čísla je společně uveden **poznámkový aparát** rozdělený na textově kritický (a.,b.,c...) a věcný (1.,2.,3...).

Nápisy jsem v maximálně možné míře pokusila fotograficky zdokumentovat. Bohužel, v několika málo případech, mi toto nebylo umožněno na což je poukázáno na to v poznámce příslušného katalogového záznamu.

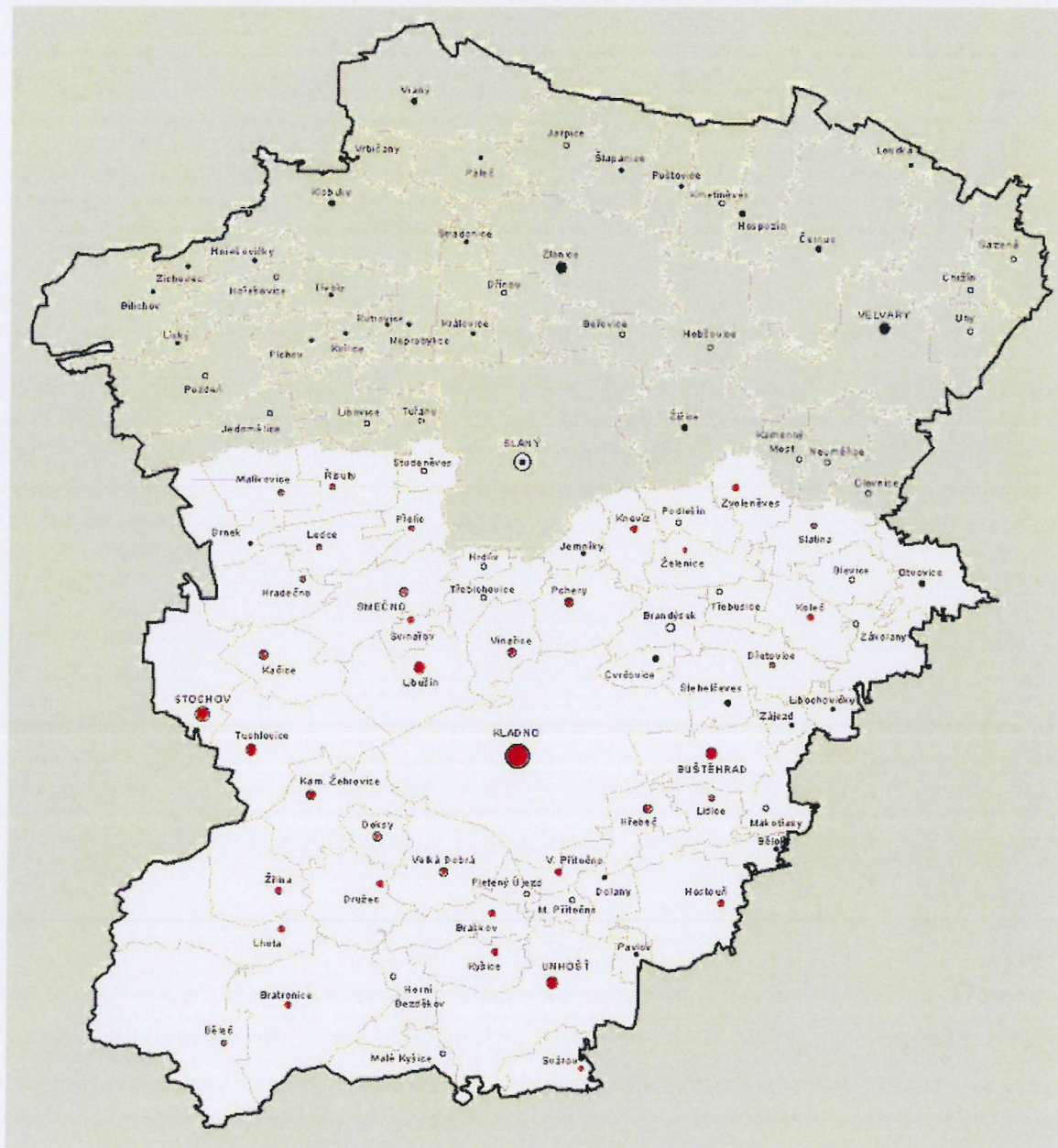
---

³⁶ V této edici uvedený heraldický komentář obsahuje pouze blason znamení ve štítě s odkazem na příslušnou literaturu. Popis znaku byl převzat z příslušné literatury.

³⁷ Prosopografické údaje o osobách a řemeslnících byly převzaty z příslušné literatury, viz seznam pramenů a literatury v závěru práce.

V. Mapa

Pro přesné geografické zařazení této práce předkládám mapu zpracované oblasti. Jedná se bývalý okres Kladno – k r. 2002, resp. o jeho jižní část.

- lokalita, kde jsou, popř. byly, umístěny epigrafické památky.

Zvýrazněna je zpracovaná oblast.

Obce, v nichž se nacházejí epigrafické památky

Běleč

V okr. Křivoklát, byl ve 14. století farní vesnicí a patřil k hrádku Křivoklátu. Gotický kostel pocházející již z první poloviny 14. stol., od roku 1352 farním kostelem. Ke kostelu přináleží dřevěná zvonice postavená r. 1717. Kostel je jednolodní s pětiboce uzavřeným presbytářem a sakristií při severní straně. Presbytář s křížovou klenbou, loď je plochoštopá. Zvonice u kostela je bedněná na zděné podezdívce.

Sedláček 1890, III., s. 652; Cechner 1913, s. ; Sedláček 1998, s. 14.

Braškov - Toskánka

Ves u Unhoště, která se připomíná již r. 1249. Ve 13. a 14. stol. rozdělen na několik vladyčích statků. Také tu byla tvrz, na níž seděl v l. 1389 – 1404 Grynvald z Braškova. Okolo r. 1485 patřila část vsi a v 16. stol. celá ves k panství Buštěhradskému. Zájezdní hostinec vystavěn počátkem 17., přestavován na poč. 18. stol. Jedná se o jednopatrovou obdélnou budovu, průčelí do silnice.

Sommer 1845, XIII., s. 250; Sedláček 1890, VIII., s. 275; Wirth 1907, s. 116; Sedláček 1998, s. 56; PA, XI., s. 623;

Bratronice

Ves u Křivoklátu, která patřila r. 1228 též klášteru Svatojiřskému, ale později zpět k panství Křivoklátskému. Ve 14. století tu stál filiální kostel patřící k Bělči.

Sommer 1845, XIII., s. 281; Sedláček 1998, s. 57

Budeč

(Od zakladatele Budka), kostel v obci Kováry, nebo hrad založený již za prvních Přemyslovců. Sv. Václav se učil na Budči slovanským písmům, odkud vznikla pověst, že tu bývala slavná škola již za dob Přemyslových. Až do konce 12. století byla Budeč pevností, od 13. stol. pouze kostelem a hřbitovem. Za Přemysla II. se dostala i s hojným záduším kapitule Vyšehradské. Po r. 1420 byla Budeč v zápisném držení a dostala se potom k panství nejvyššího purkrabství. Kostel ještě v 16. století farním, po r. 1620 patřil ke Pcherům. Nejv. Purkrabí Filip Krakovský z Kolovrat dosadil sem r. 1761 administrátora a r. 1778 tu byla opět

zřízena fara. Kostel Panny Marie, tribunová podélná stavba s podkovovitou apsidou a čtvercovým přístavkem, patrně věží, z něhož zůstaly pouze základy. Dále tu stála rotunda sv. Petra, založená knížetem Spytihněvem I. po r. 895. Původní rotunda sv. Petra s apsidou dostala koncem 12. stol. věž. Rotunda byla ještě upravena v 60. letech 17. stol. Nyní je zde kostel sv. Petra a Pavla. Hlavní oltář pochází z r. 1881, byl upraven r. 1929, namísto obrazu na něm byl umístěn gotický krucifix z konce 15. stol.

Sommer 1845, XIII., s. 207; PA, IX., s. 219; Podlaha 1913, s. 3 - 15; Sedláček 1998, s. 75.

Buštěhrad

Prvotně Buštěves, potom se hrad nazýval Buštěhradem a městečko Buckovým, městys prvot. Buškova ves. Ve 14. stol. byl Buštěhrad v držení Rokycanských z Prahy, v 15. stol. pánů z Kunvaldu a následně pánů z Kolovrat a Libštejna v 16. století. král Vladislav r. 1497 vysadil ves Buštěves za městečko, tak aby se mohlo k hradu hradit, dal mu popravu, řemesla, šenky a jarmarky a obdařil erbem: modrý štít na němž stojí v zeleném pšeničném poli Buštěhrad, tj. brána s hradbou a dvěma věžemi nad zámek vyvýšenými. Mezi nimi je obraz sv. M. Majdalény, držící v pravici červený štít se zlatou literou W a nad tím korunou a v levici modrý štít s půlenou červeno - stříbrnou orlicí jež má na hrdle zlatou korunu (erb Kolovratský). V 16. stol. byl Buštěhrad rozdělen mezi pány z Lažan a Vartemberka. Obě polovice v první polovině 17. stol získala Anna Majdaléna z Lobkovic – rod Lotrinský. Švédové vytloukli zdejší zámek tak, že se stal zříceninou a r. 1700 byl postaven nový. R. 1680 vymřelo městečko morem a noví obyvatelé přišli ze Zákupska. Zámek - budova má v půdoryse tvar písmene "U", přičemž hlavní střední křídlo je nejdelší. Západní křídlo je navíc prodlouženo stavbou zámecké kaple, která slouží jako buštěhradský farní kostel. S výstavbou buštěhradského zámku začala v roce 1699 velkovévodkyně Anna Marie Františka Toskánská (*1672). Kostel povýšení sv. Kříže - zvenku vyhlíží jako obdélníková stavba, ozdobená pseudoiónskými pilastry a nad středy stran trojúhelníkovitými štíty. Loď, v půdorysu oválná, má velikou kopuli, která však z venku není patrná, nad střechu vyčnívá jen malá vížka.

Schaller 1785, sv. I., s. 227; Sommer 1845, XIII., s. 245 - 251; Sedláček 1891, VIII., s. 263; Wirth 1907, s. 8; Podlaha 1913, s. 15 - 22; PA, III. S. 43; XI., s. 206; Sedláček 1998, s. 85 - 86.

Doksy

Původně a ještě v 16. století Dokez, Dogez, Dokzy. ves u Unhoště s tvrzí, z někdejších vladyk je znám r. 1385 Jakoubek. Polovice Dokez dostala se Kladenským, držena k Dobré a

připojena ke zboží Tachlovskému. Druhou koupil Jiří Zejdlíc ze Šenfeldu, a r. 1623 byla tato prodána ke Smečnu. Kaple sv. Jana Nepomuckého, byla vystavěna r. 1763, na čtvercovém půdorysu, s mělce profilovanou římsou. V průčelí nad dvěma schody prostý vchod.

Sommer 1845, XIII., s. 73; Sedláček 1891, VIII., s. 55; s. 73; Wirth 1907, s. 14; Sedláček 1998, s. 148.

Družec

Farní ves u Unhoště, která měla již r. 1352 farní kostel. patřil v l. 1363 – 1417 králům českým a držen k panství Křivoklátskému. Byl tu také vladyčí statek, který patřil r. 1389 k Braškovu a později Kladenským z Kladna a pak k Tachlovicím. V 15. století patřil kapli Všem Svatých na hradě Pražském a r. 1466 zastaven byl Jiřímu Bořitovi z Martinic. Potomci jeho ho r. 1514 nabyli dědičně, drželi jej k panství Smečenskému. Původně gotický kostel Nanebevzetí Panny Marie z 1. ½ 14. století. Ten byl spolu s obcí ve třicetileté válce Švédy vypálen. Do nynější barokní podoby jej dala v letech 1688 - 1690 přestavět smečenská vrchnost. Jedná se o jednolodní kostel, s věží v západním průčelí. Stěny jsou hladké, nároží západního průčelí obstoupena z obou stran pilastry a hlavicemi barokně ionskými. Před hlavní vchod je přistavena předsíň, v průčelí s kruhovým oknem.

Sommer 1845, XIII., s. 73; Podlaha 1913, s. 22 – 33; PA, IX., s. 199; Wirth 1907, s. 17; Sedláček 1998, s. 172.

Dřetovice

Dřítovice, Řetovice, Vřetovice, farní ves v okrese Kladenském, snad ta, kterou daroval král Václav (1233) kl. Kladrubskému. Později tu byl vladyčí statek. Později připojeny k panství Buštěhradskému. Kostel sv. Václava, jednolodní gotická stavba s věží v západním průčelí. Zdivo tvoří tesané a pravidelně vrstvené opukové kvádříky.

Sommer 1845, XIII., s. 250; Podlaha 1913, s. 283 – 288; Wirth 1907, s. 132; Sedláček 1998, s. 170.

Hostouň

Městec v okrese Unhošťském, prvotně ves (1316), jejíž větší část patřila k purkrabství Pražskému, ale král Jan ji dal r. 1320 kapitule Pražské, která ji obyčejně pronajímala. Ve 14. století tu byl farní kostel, r. 1436 zastavena pánům z Kolovrat a z Kunvaldu. Na druhé části vladyčí byla také tvrz, tato byla v 15. stol. rozprodána poddanému lidu. Vladyčí a duchovní část byly spojeny až r. 1483, kdy kapitula svou část vyplatila, avšak zůstala jedna část v držení pánů z Kolovrat k Buštěhradu (1487 – 1503). Část vladyčí dostala se pak do držení Křižovníků s červenou hvězdou a potom paní z Lipna, která ji r. 1548 kapitule prodala.

Kostel sv. Bartoloměje byl r. 1352 farním, opraven v r. 1832. Jednolodní barokní stavba, s věží přistavěnou na západním průčelí.

Sommer 1845, XIII., s. 191; Sedláček 1891, VIII., s. 293; Podlaha 1913, s. 39 – 44; Wirth 1907, s. 58; Sedláček 1998, s. 253 – 254.

Hradečno

Ves u Smečna, má jméno po starém hradišti, na jehož opyši byla postaven tvrz. tato byla již v 16. století pustá a spojená se Smečnem, připomíná se r. 1542. Dřevěná zvonička s šindelovou stříškou, končící v renesanční věžičku. Stěny jsou roubeny z kolmých, vodorovných a šikmých trámů, jejichž prázdná pole jsou vyplněny lepenicí, vykazuje čtvercový půdorys.

Sommer 1845, XIII., s. 69; Sedláček 1891, VIII., s. 148; Velc 1904, s. 57; Sedláček 1998, s. 267.

Hřebeč

Řebeč, ves mezi Unhoštěm a Buštěhradem, s tvrzí (na místě řečeném Tasov). R. 1285 se připomínají bratři Boheš a Václav ze Hřebče. R. 1545 patřila ke Kladnu celá ves a pustá tvrz a r. 1688 přidělena k Litovicím.

Sommer 1845, XIII., s. 236; PA, XI., s. 88; Sedláček 1891, VIII., s. 292; Sedláček 1998, s. 203.

Kačice

„Nemravná ves“, ves u Smečna s tvrzí, r. 1318 sídlo Zdeslavovo. Část vsi náležela pak ke Stochovu a Žejdicům, část patřila ke Kornhauzu. Jan Bořita z Martinic koupil onu r. 1550 a připojil oboje ke Smečnu.

Sommer 1845, XIII., s. 72; Sedláček 1891, VIII., s. 155; PA, II., s. 186; IX., s. 782; Velc 1904, s. 69; Sedláček 1998, s. 389.

Kamenné Žehrovice

Žehrovici, ves u Kladna v osadě Tuchlovské. Polovici jí dal Břetislav I. (1045) kl. Břevnovskému, jenž ji ještě r. 1224 držel. R. 1277 dostaly se Žehrovice kl. Ostrovskému mimo vladýčí část, ale v 15. stol. patřily Pražské kapitule. V l. 1420 a 1436 dostaly se v držení Kladenských z Kladna, ale jen z části, většina držena ke Smečnu a to do r. 1850.

Kladno

Město, prvotně ves odedávna na několik vladyčích statků rozdělená (Vrchotův, Kladnův a Slaviborův). byly tu 3 tvrze, z nichž dvě zůstaly až do 16. stol v držení Kladenských z Kladna na počátku XIII. stol. Kladenští vymřeli r. 1543, po nich nastupuje rod pánů Žďárských ze Žďáru. Od ½ 15. stol. do r. 1530 drženo k Buštěhradu a koupeno tehdy ke Smečnu. 22. prosince 1561 bylo Kladno povýšeno na městečko a obdařeno jarmarkem s trhy téhodními. Obci byly uděleny svobody v 1. ½ 17. stol., a k utvrzení obyvatel ve víře byli sem povoláni Jezuité r. 1648. R. 1670 rod Žďárských vymřel po meči, po dlouho trvajících sporech o dědictví koupila panství s městečkem Anna Marie Františka kněžna Toskánská r. 1703 tyto výhody potvrdila. R. 1705 koupil Kladno Břevnovský klášter a byl tu vrchností až do r. 1850. R. 1740 byl tu postaven nový zámek skrze stavitele Kil. Diezenhofera a potom přestavěna kaple při Lazaretu. R. 1814 postihl městečko požár, v l. 1818 – 1842 obnoven farní kostel. Do r. 1842 spadají počátky dolování v okolí – r. 1843 postaveno první hornické stavení. Rozšířením hornictví přibývalo obyvatelstva, tak že se městečko na město rozrostlo. Erb: půlený štít modré barvy, v pravé pülce půl stříbrného orla se zlatým nosem, vyplazeným jazykem, zlatou pružinou a zlatými pazoury, v levé polovici rys, přirozené barvy, stojící a předními nohama téhož orla držící. Kostel nanebevzetí P. Marie je poprvé uveden v r. 1358, v roce 1897 byl zbořen a v letech 1898 – 1900 vystaven nový podle návrhu L. Láblera. Byla to drobná gotická stavba, pokrytá sedlem se sanktusovou vížkou, a několika pozdějšími přístavky, do ½ 14. stol. bez věže. Kaple sv. Floriána, vystavěna r. 1630 Floriánem Jetřichem ze Žďáru, tato byla zbořena asi r. 1750 a na místo ní vystavěna nová pravděpodobně podle návrhu Kiliána Ignáce Diezenhofera. Jedná se o centrální barokní stavbu s plochou kupolí, v průčelí se dvěma věžemi na koso postavenými. Půdorys má tvar kříže. Zámek je budova o třech křídlech, jednopatrová, na střeše dřevěná vížka ukončená lucernou.

Schaller 1785, I., s. 22; Sommer 1845, XIII., s. 251 - 255; PA, VII., s. 1856; Sedláček 1891, VIII., s. 276; Wirth 1907, s. 64; Podlaha 1913, s. 46 – 67; Sedláček 1998, s. 409

Kladno – Dřín

Ves Újezd se rozkládala nedaleko nynější Dříně, zanikla asi v polovině 15. století. Zůstal jen kostel sv. Jana Křtitele stojící uprostřed lesa zvaného Újezdec. Byl v letech 1312 – 1452 farním, opraven r. 1526, pak r. 1612 a naposled roku 1861, kdy místo dřevěné zvonice roubené byla vystavěna zděná. Jednolodní bezslohová budova, bez věže, zdivo v kněžišti a části lodi gotické z lámeného kamene.

Schaller 1785, I., s. 229; Sommer 1845, XIII., s. 250; Wirth 1907, s. 16; Sedláček 1891, VIII., s. 274; PA, X., 513.

Knovíz

Ves u Slaného, která se připomíná r. 1086 a r. 1228 patřila z části klášteru Svatojiřskému. Část tato pak byla klášteru odňata a patřila r. 1305 ke Slanému. Ve 14. stol. tu byl farní kostel jenž náležel královnám. V 15. stol. přešla Knovíz do zástavy. Městská část se r. 1622 dostala ke Smečnu později celá ves k Touženínu. Filiální kostel Všechny svatých, poprvé uveden r. 1358. Byl přestavěn r. 1846 tím, že byla prodloužena čtyři okna v lodi a lodní strop, který býval klenutý, zvýšen a učiněn rovným. K lodi se od západu připojuje čtvercová věž s cibulovitou bání.

Sommer 1845, XIII., s. 82; PA, XVII, s. 181, 303, 574; Podlaha 1913, s. 117 – 120; Velc 1904, s. 85; Sedláček 1998, s. 422.

Koleč

Choleč, farní ves u Slaného, která se připomíná r. 1273 a patřovala kapitule Vyšehradské. Jan Albrecht Pětipeský z Chýš († 1614) tu snad postavil tvrz., v 18. stol. v držení rodu Ubellů ze Siegburku a po nich Bohušové z Otěšic. Zámek jest jednopatrová budova v jednoduchém barokním slohu, zevně střízlivých tvarů. Vystavěn byl v letech 1711 – 1713. Farní kostel Nejsvětější Trojice byl vystavěn r. 1714.

Schaller 1785, I., s. 225; Sommer 1845, XIII., s. 162 - 164; PA, s. XIII., 333; Sedláček 1891, VIII., s. 240; Podlaha 1913, s. 77 – 84; Velc 1904, s. 87; Sedláček 1998, s. 426.

Kováry

Pův. Kovaří, ves u Prahy, jejíž část patřila r. 1376 a pak kapitule Vyšehradské. Jiná část patřila až do r. 1409 ke Zvoleněvsi. Část Vyšehradská patřila kolem r. 1458 k Lidicím a zůstala při kostele Vyšehradském, část koupena pro kostel sv. Mikuláše na St. Měště Pražském.

Sommer 1845, XIII., s. 207; Podlaha 1913, s. 3 - 15; Sedláček 1998, s. 450.

Kyšice

Ves v okrese Unhošťském, dříve s tvrzí, r. 1412 zde seděl Jan z Kladna, jehož potomci je drželi i po 15. stol. Od r. 1525 tu seděli Kozlovci z Kozlova, od r. 1557 Žďárští ze Žďáru až do vymření katolické pošlosti. R. 1689 přiděleny k Červenému Újezdci, ale nedlouho potom odprodány a r. 1705 koupeny k Tachlovicím. Kaple sv. Floriána byla vystavěna nákladem obce r. 1863.

Sommer 1845, XIII., s. 236; Sedláček 1891, VIII., s. 291; Wirth 1907, s. 88; Sedláček 1998, s. 494.

Ledce

Ves u Třebechovic, dříve s tvrzí, r. 1450 sídlo Oldřichovo, téhož roku byla tvrz dobyta a pak zbořena. R. 1528 byla prodána Janovi Trčkovi z Lípy, od té doby patřily k Opočnu. Kaple sv. Jana Křtitele, postavená obcí r. 1782. Trojboký presbytář, k němuž přiléhá dlouhá loď přistavěna r. 1866.

Sommer 1845, XIII., s. 67; Sedláček 1891, VIII., s. 71; PA, IV., s. 296, 315, 320, 473; Podlaha 1913, s. 194 – 195; Velc 1904, s. 111; Sedláček 1998, s. 501.

Libušín

Libošín, původně Ljubošín, ves u Smečna, prvotně podhradí hradu Libušína, který stával na vrchu Hradišti. Libušín se pokládá v nejstarších pověstech za sídlo Libušino, teprve v pověstech 14. stol. se za toto pokládán Vyšehrad. Kostel Boleslavský tu měl r. 1052 vinice, jinou část dostala kapitula Vyšehradská při svém založení r. 1088. Tím se vysvětluje, že tu byly ve 13. století dvě vesnice, z nichž jedna patřila (1186 – 1239) klášteřu Kladrubskému, druhá (1228, 1233) klášteřu sv. Jiří, při tom si tu i kostel Vyšehradský svou část podržel r. 1282. V pozdějších dobách měl část klášter Ostrovský k probošství Slánskému, část klášter sv. Anny, část probošství Pražské. Také tu byl vladyčí dvůr. Král Zikmund zastavil Libušín r. 1420 Janovi z Bysně. Později Bořitové z Martinic ho dostali dědičně, a tudíž připadl k panství Smečenskému. Filiální kostel sv. Jiří, je budova z rané gotiky, stavěná z lámané opuky a omítnutá. Skládá se z obdélníkové lodi a z kněžiště, zakončeného do pěti stran osmihranu. Zvonice, gotická, osmiboká, dřevěná, krytá šindelem s kamennou podezdívkou.

Schaller 1785, I., s. 173; Sommer 1845, XIII., s. 67; Sedláček 1891, VIII., s. 126, 151; Podlaha 1913, s. 195 – 200; PA., I., s. 360; IV., s. 171; VII., s. 254; XIV., s. 111; XV., s. 378; Velc 1904, s. 118; Sedláček 1998, s. 540 – 541.

Lidice

Lidice větší, farní ves u Buštěhradu, ve 14. století tu byl farní kostel. Zdejší dvůr odumřel r. 1487 po Petrovi z Libušína, část vsi patřila také ke klášteru sv. Anny. V pozdějších dobách patřily celé Lidice k Buštěhradu, v letech 1572 a 1736 byl zdejší kostel přestavován. Kostel sv. Martina biskupa byl již r. 1352 farním. R. 1729 - 1732 byl rozšířen, přičemž bývalé kněžiště vzato za sakristii a loď za kněžiště, věž zvýšena. Jedná se o jednolodní barokní stavbu s věží. Do dnešních dnů se nic z vesnice nedochovalo, díky událostem z r. 1942.

Schaller 1785, I., s. 229; Sommer 1845, XIII., s. 249 - 250; Podlaha 1913, s. 102 - 111; PA, XI., s. 319; Wirth 1907, s. 88; Sedláček 1998, s. 542.

Malé Přítočno

Přítočen, Přítočno dolní, ves u Unhoště, Jan z Dražic ho prodal ke kapli Všem svatých na Hradčanech. Část patřila později ke Kladnu, od r. 1688 k Červenému Újezdcu a konečně k Tachlovicím. Čtyřboká kaplička se zděnou vížkou, z 2. ½ XVIII. stol.

Sommer 1845, XIII., s. 236; Sedláček 1891, VIII., s. 290; Wirth 1907, s. 99; Sedláček 1998, s. 735 - 736.

Malíkovice

Malkovice, ves u Nového Strašecí, dříve s tvrzí, r. 1349 statek Ctiborův, později byla ves rozdělena, tehdy tu byl farní kostel. Následně tu seděli Malíkovští z Bysně a r. 1508 byly Malíkovice prodány Děpoltovi z Lobkovic. Od jeho potomků prodány Červenému Újezdcu a r. 1599 koupeny ke Smečnu Jaroslavem Bořitou z Martinic. Farní kostel Všem Svatých od r. 1384, přestavěn r. 1826. Původní kostelík byl postaven na valech románské rotundy. Byla prodloužena kostelní loď, k presbytáři byla přistavěna na severu sakristie.

Sommer 1845, XIII., s. 70; PA, II., s. 173; IV., s. 196; XIII., s. 181; Sedláček 1891, VIII., s. 149; Velc 1904, s. 126; Sedláček 1998, s. 582 - 583.

Pchery

Staročesky Pechry, farní ves u Slaného, jež se připomíná r. 1228 mezi statky kláštera Svatojiřského. Roku 1270 dostaly se klášteru Ostrovskému z části, později z části vikářům při kostele Pražském. Před r. 1354 tu byl farní kostel a kromě toho zemanské sedění. Pražská část patřila od r. 1436 k Blahoticům, Ostrovská se dostala ke Smečnu. V 15. stol. patřila část ke Kladnu, v 16. století celá ves pánům z Martinic, od nichž připadla ke Smečnu. Farní kostel sv. Štěpána mučedníka, od r. 1352. Půdorys vykazuje třílodní baziliku.

Sommer 1845, XIII., s. 69; Sedláček 1891, VIII., s. 127; Podlaha 1913, s. 111 – 117; PA, I., s. 111, 171; IV., s. 171; XIII., s. 181; XV., s. 781; XVI., s. 369, 583; Velc 1904, s. 184; Sedláček 1998, s. 692.

Přelíc

Přelíč, ves u Slaného, r. 1366 farní. Od r. 1408 držena k Tuchoměřicům. V 15. století patřila část k Okoři a ta pak r. 1536 ke Smečnu, jiná část k Bysni. V 16. století patřila jedna část ke Slanému, s ním r. 1623 také ke Smečnu připadla. Bysenská část byla r. 1562 koupena ke Smečnu, a jiná část která v l. 1542 – 1611 patřovala k Bílému Újezdci se také dostala ke Smečnu. Fara v 17. stol. zanikla. Filiální kostel sv. apoštolů Petra a Pavla, farním již od r. 1361. Stavba jeví tvary rané gotiky, zbytky románského slohu a sestává se z presbytéře, nad nímž je malá sanktusová renesanční vížka, a z lodi. R. 1770 byl renovován.

Sommer 1845, XIII., s. 68; Sedláček 1891, VIII., s. 127; Podlaha 1913, s. 200 – 202; PA, I., s. 111, 171; IV., s. 171; XIII., s. 181; XV., s. 781; XVI., s. 369, 583; Velc 1904, s. 194; Sedláček 1998, s. 728.

Řisuty

Ves u Slaného, dříve s hradem, r. 1316 statek Domaslavův. Potom koupen pro klášter u sv. Ducha v Praze, který je s farním kostelem až do r. 1421 držel. Ves byla do r. 1454 držena ke Křivoklátu. V 16. století patřila velká strana při kostele ke Smečnu a nějaký čas k Okoři. Malá strana patřila k nejvyššímu purkrabství a prodána Lidmile Žďárské, která ji pustila r. 1578 Jiříkovi z Martinic. Filiální kostel sv. Jakuba, byl od r. 1384 farním. Stavba z lánané opuky se sestává z kněžiště, malé sakristie a z obdélníkové, rozšířené lodi, jedná se o jednoduchý barok.

Schaller 1785, I., s. 171; Sommer 1845, XIII., s. 71; PA, XI., s. 626; XIII., s. 181, 328; XIV., s. 262, 315, 320, 534; XVI., s. 534; Sedláček 1891, VIII., s. 147; Velc 1904, s. 202; Sedláček 1998, s. 765

Slatina

Ves u Velvar, od r. 1318 statek rozličných vladyk. V 16. století patřila část ke Zvoleněvsi, druhá byla Žďárských a pak v l. 1534 – 1571 příslušenství Kolečovic. Potom se dostala za díl Jeronýmovi z Hrobčice, pak následovali r. 1616 Zuzana Chrtová, Jan Vilém z Gerštorfu a r. 1668 byla koupena ke Zvolenevsi. Filiální kostel sv. Vojtěcha, a již r. 1352 se připomíná jako farní. Obnoven byl r. 1717, jedná se o jednoduchou renesanční stavbu bez jakýchkoli ozdob.

Schaller 1785, I., s. 224; Sommer 1845, XIII., s. 160; PA, X., s. 20; XV., s. 189; XVI., s. 167, 457; s.; Sedláček 1891, VIII., s. 260; Velc 1904, s. 273; Podlaha 1913, s. 311 – 313; Sedláček 1998, s. 809.

Smečno

Dříve název Dolní Smečen, zámek a městečko, ve 14. stol. tu seděli vladykové ze Smečna, tehdy tu byl farní kostel. R. 1416 Smečno koupil Markvart z Martinic, který tu seděl do r. 1448. Jeho syn Bořita vystavěl r. 1460 nynější zámek. Ves Smečno byla r. 1510 majestátem povýšena na městečko Muncifaj (Mons fagi), pak r. 1515 povýšeno na město. Přestavba kostela r. 1587, r. 1622 založeny kostelní knihy a r. 1632 bylo Smečno obsazeno Švédy. Po vymření mužských dědiců r. 1790 připadlo Smečno sňatek pánům z Klamu, tito přijali jméno a erb vymřelých. Erb: červený štít a na něm dvě bílá lekna s kořenem, jež drží dva bílí lvi mající každý červený pruh. Zámek, starobylé sídlo hraběcího rodu Martiniců. Zámecké stavení tvoří pravidelný čtyřhran, obehnán na všech stranách vyzděným příkopem. Stavba v nynějším rozsahu byla vystavěna v r. 1460, přesatvěna r. 1586, opravována r. 1750. zevnějšek stavby nese ráz 16. stol., mimo gotickou východní věž, pocházející z 15. století. Zdivo jihovýchodního rohu poukazuje na větší stáří než ostatní, snad zbytek prvotní smečenské tvrze. Uvnitř druhé věže se nalézá kaple sv. Anny. Děkanský kostel Nejsvětější Trojice, stojí východně naproti zámku a již od r. 1352 se nazývá farním. Roku 1587 byl nově přestavěn, od r. 1602 děkanským. Opravován v letech 1738, 1782, 1838 a 1881. Chrám se skládá ze sakristie, která je vlastně původní svatyní, z dlouhého presbytáře k němuž přiléhá z jihu věž, a z rozměrného vysokého trojlodí s kruchtou a oratoří. Zvenčí pak se dvěma kobkami při vchodech v západních rozích. Budova děkanství stojí jižně od kostela.

Schaller 1785, I., s. 170; Sommer 1845, XIII., s. 65 - 67; Sedláček 1891, VIII., s. 119; Podlaha 1913, s. 181 – 194; PA, I., s. 240, 325; II., s. 734; IX., s. 63, 734; XIII., s. 181, 328, 331, 383; XIV., s. 207, 231, 320, 473; XV., s. 50; Velc 1904, s. 276; Sedláček 1998, s. 814 – 815.

Stochov

Farní ves u Nového Strašecí, v níž byly farní kostel sv. Václava a tvrz již ve 14. stol. Od r. 1330 patřil klášteru sv. Maří Majdaleny na Újezdě, od r. 1370 ho vlastnili z Honic, pak v l. 1393 – 1473 z Vlastislavi. V 16. stol. následoval Jindřich Zejdlic ze Šenfeldu, a následně byl prodán r. 1581 ke Smečnu Jaroslavu Bořitovi z Martinic, v martinickém majetku až do r. 1848.

Sommer 1845, XIII., s. 71 - 72; Sedláček 1891, VIII., s. 154; Sedláček 1998, s. 831.

Svárov

Farní ves u Unhoště, jež patřila od r. 1249 klášteru Břevnovskému. Ve 14. stol. tu byl farní kostel, v 15. stol. ves zpustla. V 16. stol. držena k Červenému Újezdci, pak od r. 1688 ke Kladnu, později zase k Újezdci a do r. 1850 k Tachlovicím. Tvrze tu nebylo. Kostel sv. Lukáše, byl již od r. 1352 farním, kolem r. 1630 byla přistavěna kaple sv. Barbory. K opravě došlo r. 1662, r. 1687 byla postavena věž. Větší oprava chrámu byla r. 1717 a r. 1734. Jednolodní gotická stavba, s věží na západní průčelní straně

Sommer 1845, XIII., s. 234 - 235; Podlaha 1913, s. 223 – 230; Wirth 1907, s. 103; Sedláček 1998, s. 851.

Třebichovice

Ves u Slaného, prvotně rozdělená na vladýčí statky. Část patřila do r. 1464 ke Kladnu, pak k Buštěhradu a r. 1536 pánům z Martinic ke Smečnu, další část ke Kornhauzu. Část patřila do r. 1578 k nejvyššímu purkrabství a koupěna od Lidmily Žďárské, která ji prodala r. 1578 Jiříkovi Bořitovi z Martinic. Odtud patřily Tachlovice ke Smečnu.

Sommer 1845, XIII., s. 69; Sedláček 1998, s. 894.

Tuchlovice

Tuchlovici, farní ves u Nového Strašecí, v níž byl r. 1330 kostel. Jan z Michalovic postoupil Tuchlovice r. 1283 králi. R. 1306 patřily řádu sv. Jana, r. 1328 ke Stochovu a r. 1335 koupeny k probostvím Pražským. Avšak byl tu také vladýčí statek. Duchovní část patřila Kunatovi ze Sulevic, další v 15. stol. Prátníkům, část ke Svinařovu. Část patřila do r. 1547 obci Slánské a pak ke Smečnu, ostatní do r. 1614 kapitule Pražské a v l. 1614 – 1850 také ke Smečnu. Farní kostel sv. Havla, od r. 1352 farním. Z původní stavby tu zůstal jen nízký gotický čtvercový presbytář. R. 1844 byla přistavěna kamenná věž.

Sommer 1845, XIII., s. 72; Velc 1904, s. 353; Sedláček 1998, s. 906.

Unhošť

Aunhošť, tj. Unihostův dvůr, město. Ve 13. stol. přiměřeny tu lány k Menšímu městu Pražskému, v držení králů. R. 1329 bylo darováno podací kostelní Křižovníkům s červenou hvězdou. Ve 14. stol. zde byli svobodné dvory. Část patřila i klášteru sv. Jiří, od něhož ji Karel IV. vybavil. Od r. 1382 patřil ke hradu Nižburku, a asi od r. 1465 dáván z části plat do Buštěhradu (později i jeden dvorec ke Kladnu). Od krále Vladislava II. obdržel Unhošť svobody a Ferdinand I. udělil městečku erb r. 1532, trhy a jiná práva, jež byla r. 1567 potvrzena a r. 1537 ujištění, že nebude od Křivokláta prodáno a kdyby bylo s to se ohraditi,

má býti přičteno ke královským městům. Unhošť byl potom zastaven a dostal se r. 1558 na díl Václavovi a Bedřichovi purkr. z Donína. Byv později vybaven zůstal při Křivoklátě a po jeho prodání byl ochranným městem vrchnosti Křivoklátské. R. 1715 byl kostel přístavbou rozšířen a r. 1850 tu zřízeny c. k. úřady. Erb: modrý štít, v němž je jelen přírodní barvy se zaltými rohy a zlatým obojkem vycházející ze zeleného háje, tak, že ho je vidět půlka, pod tímto je též jelen, resp. jeho druhá půlka. Kostel sv. Petra a Pavla farním již r. 1329, pod patronátem řádu Křižovníků s červenou hvězdou v Praze. Kostel vydrancovali r. 1639 Švédové, vypálena dřevěná věž, opraven až r. 1702, r. 1715 loď kostela prodloužena, přistavěna kruchta a sanktusník. Kostel jest jednolodní budova s věží na severu u kněžiště. Původně gotická z počátku 14. století.

Sommer 1845, XIII., s. 282; Podlaha 1913, s. 263 – 269; Wirth 1907, s. 121; Sedláček 1998, s. 928.

Velká Dobrá

Také Hořejší ves, s tvrzí, snad v l. 1320 – 1356 sídlo Zdislava z Dobré. V 16. stol připomíná se jako příslušenství statku Kladenského.

Schaller 1785, I., s. 119; Sommer 1845, XIII., s. 235 - 236; Sedláček 1891, VIII., s. 291; Wirth 1907, s. 13.

Velké Přítočno

Přítočen, Hořejší přítočno, ves u Unhoště, s tvrzí, ve 13. a 14. století vladyčí statek. Později patřilo ke Kladnu až do r. 1615, pak k Dobré a asi od r. 1623 zase ke Kladnu, od r. 1688 k Dobré a potom k Tachlovicím. Čtyřboká kaplička se zděnou vížkou.

Sommer 1845, XIII., s. 236; Sedláček 1891, VIII., s. 290; Wirth 1907, s. 99; Sedláček 1998, s. 736.

Vinařice

Ves u Slaného, jež se připomíná r. 1277 jako část újezdu Jmenického, jenž byl darován klášteru Ostrovskému. Tento držel Vinařice ještě r. 1390, ale v 15. století tu byl vladyčí statek. V 16. stoltí patřily k Okoři a prodány r. 1597 od Elišky Zajícové Jiříkovi Bořitovi z Martinic ke Smečnu. Baroková zvonička stojící uprostřed vsi.

Sommer 1845, XIII., s. 69; Sedláček 1891, VIII., s. 127, 130, 150, 155, 235; PA, I., s. 111; IV., s. 112, 171; XI., s. 23 – 27; XIII., s. 324; XIV., s. 230, 658; XVI., s. 56, 61, 369, 463, 593, 738; XVII., s. 422; Velc 1904, s. 403; Sedláček 1998, s. 960.

Zvoleněves

Zvolenova ves, farní ves u Slaného, r. 1318 sídlo Vícenovo. V 16. století seděli tu Zejdlicové ze Šenfeldu a od r. 1609 Mylnerové z Mylhauzu. Poslednímu z nich byla Zvoleněves zabrána a odevzdána r. 1612 Zuzaně Chrtové. Později dostala se rodu Sasko – Lauenburskému. Farní kostel sv. Martina biskupa, uvádí se již r. 1352. V roce 1745 byl rozšířen a opatřen masivní věží. Vystavěn původně v gotickém slohu.

Schaller 1785, I., s. 223; Sommer 1845, XIII., s. 160; PA, VII., s. 302; XI., s. 567; XIII., s. 182, 193, 234, 238, 330; XIV., s. 97, 205, 661; XVII., s. 306, 411, 420, 531, 699; Sedláček 1891, VIII., s. 259; Velc 1904, s. 439; Podlaha 1913, s. 306 – 311; Sedláček 1998, s. 1024.

Želenice

Pův. Želunici, Želonice ve 14. stol, ves u Slaného jež se připomíná r. 1228 mezi statky kláštera Svatojiřského, jenž je držel asi do r. 1300. Před r. 1363 tu byl farní kostel, jehož patrony byli králové. Ves sama byla asi od r. 1300 v držení obce Slaného a po zničení této samostatnosti patřila v l. 1623 – 1850 ke Smečnu. Filiální kostel sv. Jakuba většího pochází ze 12. století a byl původně postaven ve slohu románském.

Sommer 1845, XIII., s. 69; Podlaha 1913, s. 120 – 122; PA, II., s. 189, 236, 282; IX., s. 834; XIII., s. 178, 235, 328; XIV., s. 97; XV., s. 437, 743, 777, 780; XVI., s. 2 – 30, 62, 364, 368, 465, 585, 634; XVII., s. 490, 686; XVII., s. 490, 686; Velc 1904, s. 447; Sedláček 1998, s. 1032.

Žilina

Ves u Nového Strašecí, v níž byl r. 1352 filiální kostel ke Družci. Byla od r. 1353 příslušenství ke Křivoklátu, r. 1552 ji král Ferdinand dal Janovi Bořitovi z Martinic. Patřila pak do r. 1850 ke Smečnu. Filiální kostel narození P. Marie pochází z r. 1770 (původní byl zničen).

Sommer 1845, XIII, s. 73; PA, XIII., s. 181; Sedláček 1891, VIII., s. 90, 129; Velc 1904, s. 449; Podlaha 1913, s. 33 – 35; Sedláček 1998, s. 1037 – 1038.

Katalog

001	Malíkovice – kostel Všech svatých	14. st.
-----	-----------------------------------	---------

Zvon dosud umístěn v kostele Všech svatých. Od srdce je značně vytlučen a úplně bez ozdob. Nápis okolo koruny je záhadný, enigmatický, bezpochyby ale latinský. V současné době je k němu velice obtížný přístup – zde je zobrazen pouze otisk zvonu z práce Ferd. Velce.

Ø 49 cm, v. 40 cm, p. – gotická minuskula – obr. 1

Velc 1904, s. 127.

002	Smečno – zámek	1460
-----	----------------	------

Memorabilní nápis na věži zámku. Je reliéfně vytesán ve dvou řádcích, vytvořen ve vytesané pásce nad znakem.

p. – gotická minuskula – obr. 2

**A(nn)o^a do(mini): mccccx haec a(ede)s (ae)di(fica)t(a) [est] / p(er) g(e)n(er)o(sum)
d(o)m(inum) borzita d(e) m(artinicz)**

Časté značení zkratk – vodorovným břevnem nad příslušným písmenem. Velice ostré tvary gotické minuskuly, dole zašpičatělé.

Znak: Martiniců – 2 stříbrná lekna na červeném poli.¹

z Martinic – příjmení slavné někdy panské rodiny, jež pocházela z rodu Kouniců a s nimi měla společný erb – stříbrné lekno na červeném štítě. Bořita z Martinic (†1479), byl v letech 1453 – 61 dvorským maršálkem krále Ladislava, od něhož byl vyslán r. 1454 do Francie, a hofmistrem krále Jiřího v letech 1463 – 1465. Také zasedal na komorním soudě a byl purkrabím mostského hradu. S manželkou Annou Dražickou z Kunvaldu vystavěl r. 1460 zámek ve Smečně. Jeho jméno se později stalo dědičným příjmením.²

Velc 1904, s. 282 – 283.

a -o je psáno v horním idexu

1 Wunschwitz, 711; Ubelli, 414; Sedláček 1925, s. 31.

2 Sedláček XVI, s. 919 – 921.

003	Smečno – zámek	1460
-----	----------------	------

Memorabilní nápis nad levým římsovým oknem zámku. V obdélníku s vytesaným okřídleným baziliškem s korunou, vytesán reliéfně ve stuze nad znakem.

p. – gotická minuskula – obr. 3

a(nn)o^a do(mini) mccccx a(nna) d(e) [kunwald]

Množství zkratk provedeno kontrakcí a označeno břevnem nad příslušným písmenem. Litery opět velmi ostré, ve spodní části zašpičatělé.

Znak: pánů z Kunvaldu – korunovaný drak zlaté barvy na modrém štítě.¹

z Kunvaldu – příjmení dvou rodin, erbem i původem od sebe rozdělených.² Anna Dražická – manželka Bořity z Martinic.³

Velc 1904, s. 283.

a -o je psáno v horním idexu

1 Sedláček 1925, s. 156 – 157.

2 Sedláček XV., s. 379.

3 Sedláček XVI., s. 919 – 921.

004	Kladno – zámek	1474
-----	----------------	------

Náhrobník Přecha Kladenského z Kladna. V současné době umístěn v arkádě kladenského zámku, do r. 1897 v podlaze původního kostela Nanebevzetí P. Marie. Pískovcová deska uprostřed které je vytesán kříž, v horní části odlomená (nebo odsekána?). Nad tím vtesaný nápis zasahující až ke kraji.

v. 164 cm, š. 106 cm, tl. 5 cm, p. – 5 cm – gotická minuskula – obr. 4

**Tuto pan Przech¹ Kladensky gest po / chowan pan buoh racz Dussi gehu / Milostiw y
nam wssem beyti**

Písmo je velice sběžné, u je zde označeno tečkou.

Kladenský z Kladna – jméno staročeské vladyčí rodiny, jejíž erb byl černé pole v bílém pruhu okolo štítu, nad kolčí helmou dva rohy a při každém čtyři korouhve bílé s červenými okraji. Rod ten, pojmenovaný po Kladnu (usedlý však i na Lánech a v Močidlech) záhy se rozvětvil tak, že jeho spojitost není zřetelná. Přech – (†1474), syn Václava, převedl na sebe statky všech z rodu. Syn jeho Zdeněk pak vše odkázal svému strýci Oldřichovi Žďárskému a jeho dětem.²

Škorpil 1897, s. 33; Wirth 1907, s. 72; Mottl¹ 1931, s. 67; Kuchyňka 1997, s. 18.

1 uvádí Přizich

2 Sedláček XIV., s. 283 – 284.

005	Smečno – kostel Nejsvětější Trojice	1479
-----	-------------------------------------	------

Náhrobník Bořity z Martinic. Umístěn v sakristii kostela, v dlažbě při zdi pod sanktuářem. Pískovcová deska, resp. její plovina, na níž je patrný velmi ošlapaný znak.² Část reliéfního opisu, místa mezi jednotlivými písmeny jsou vylita smolou.

v. 212 cm, š. 40 cm, p. – 9,5 cm – gotická minuskula – obr. 5

Anno d(o)m(ini) m cccc lxx [---] / [---] / [---] / [---] den

Litery jsou velice obtížně čitelné, číslice XX zasahují pod linku. Toto je ve zpracovaném katalogu ojedinělý případ takového zvýraznění liter.

z Martinic – viz kat. č. 002.

Je zde pohřben Bořita z Martinic, syn Markvarta¹.

Velc¹ 1904, s. 308.

2 Jedná se pravděpodobně o znak Martiniců.

006	Družec – kostel Nanebevzetí P. Marie	1484
-----	--------------------------------------	------

Zvon jenž je umístěn dosud na věži kostela. Ucha s pletencem, na krku reliéf Ukřižování. Na čepci dva řádky nápisu.

Ø 77 cm, v. 82 cm, p. – 2,5 cm – gotická minuskula – obr. 6

anno .^b d(o)m(ini) . m(illessim)o^a . cccc . lxxxiiii . ista . capana . fusa . e(st) . per me . m(a)g(istru)m . hanus . canulatore . de praga . / . fui(t) . post . remisce(t) . hanus . canulator .

Oddělovací znaménka ve tvaru lilií, začátek nápsiu označen kruhem, v němž je neurčitelný objekt. Zkratky označeny vodorovným břevnem, litery pod tímto jsou posunuty pod řádek.

Hanuš konvář – Jan konvář a zvonař – (Joannes Cantarista, Campanifusor), žil ke konci XV. a na poč. XVI. stol.²

Wirth¹ 1907, s. 23.

a -o je psáno v horním indexu

b všechna oddělovací znaménka ve tvaru lilie

1 uvádí mylně letopočet 1433

2 Sedláček XII., s. 1071 – 1072.

007	Přelíc – zvonice u kostela sv. ap. Petra a Pavla	1486
-----	--	------

Zvon, umístěn dosud na zvonici. Na krku je reliéf sv. Petra (15 cm), s nápisem ve dvou řádcích kolem čepce, který je orámován dvojími paralelně jdoucími čarami.

Ø. 81 cm, v. 65 cm, p. – 3 cm – gotická minuskula – obr. 7

.^a leta . boziho . mzt Ccc . osmdeatz . sesteho . pane bze . rACz zdArziti . ten . to zvo / n genz gest

Nápis není dokončen, spolu s chronogramem jsou majuskulami zvýrazněna i dvě písmena A.

Datum: chronogram - 1486

Pachl 1843, 47/1; Velc¹ 1904, s. 197; Winter 1906, s. 260; Hejnic 1960, s. 6.

a všechna oddělovací znaménka ve tvaru rovnoramenného kříže
1 uvádí letopočet 1386

008+	Řisuty – zvonice u kostela sv. Jakuba	1492
------	---------------------------------------	------

Zvon který byl přelit r. 1882 od Josefa Diepolda v Praze. Text původního nápisu se dochoval ve farní pamětní knize smečenské. Rekvizice 1917, nápis podle Ferd. Velce.

Ø. 87 cm, v. 63 cm

leta .^b boziho .^b tisicyho .^b cccc .^c dvadesate(h)o^a . druhého . tento . zvon . gest . udielan . ve
mono . bozy . a mat / ky . bozi a vssech . swatich . tento . zvon . udielan . gest . mistr .
hanuss . konwarz . z Prahy . zielz . ulice

Hanuš konvář – viz kat. č. 006.

Velc 1904, s. 204 – 205; Winter 1906, s 469 – 480.

a o je psáno v horním indexu
b oddělovací znaménka ve tvaru rovnoramenného kříže
c ostatní oddělovací znaménka ve tvaru lilie

009+	Stochov – kostel sv. Václava	1492
------	------------------------------	------

Zvon, který byl přelit r. 1841 a r. 1869. Nápis na původním zvonu podle Ferd. Velce.

leta buozyeho tysyczeho c.c.c.c. dewadesateho druhého slyt gest tento zvon ke czty a
chwale panu bohu matce buozy / a wssem swatym. A to dokonano gest skrze mystra
gyrzyka myesstyeny na praskeho po swatem mategy tayden

Datum: 3. března 1492

Velc¹ 1904, s. 332 – 333.

1 uvádí také rok 1499?

010+	Stochov – kostel sv. Václava	15.st.
------	------------------------------	--------

Zvon, který byl přelit v r. 1694 a r.1842. Nápis na původním zvonu podle Ferd. Velce.

tento .^a zvon . slyt . ke cti . panu . bohu . k matce . bozie . k wssem . swatim .

Velc 1904, s. 334.

a všechna oddělovací znaménka ve tvaru lilií

011	Kladno – zámek	15.st.
-----	----------------	--------

Dveře nyní volně uloženy v arkádě zámku v Kladně, původně z chrámu Nanebevzetí P. Marie. Dubové, pobité plechem, překřížované plochými pruty a nýtované i ozdobnými hřeby. V kosočtverečných výplních majuskulní, reliéfně tepaná písmena – A 14x, M 5x, V 5x, R 4x, E 3x, I 3x.

p. – 10 – 13 cm – gotická majuskula – obr. 8

AVE MARIA

Typická ukázka gotické majuskuly, jedná se však o její relativně pozdní výskyt. Objevuje se zde retrogrální R. Celkem se jedná o 34 písmen.

Podle Wirtha – konec XIV. až počátek XV.století.

Wirth 1907, s.70; Mottl 1931, s. 65 – 66.

012	Knovíz – kostel Všech svatých	15.st.
-----	-------------------------------	--------

Zvon umístěn dosud ve věži kostela. Na krku reliéf Krista na kříži, na kterém je jednořádkový nápis okolo čepce.

Ø 48 cm, v. 36 cm, p. – 2,5 cm – gotická minuskula – obr. 9

.^a dcm:r .^b panny .^a marye .^b matky .^a buozye

Pachl 1843, 65/3; Velc 1904, s. 86.

a oddělovací znaménka ve tvaru obrácené lilie o 90°

b oddělovací znaménka ve tvaru kříže

013+	Žilina – kostel Narození P. Marie	15.st.
------	-----------------------------------	--------

Zvon s nápisem kolem čepce, bez ozdob. Rekvizice 1917, nápis podle Ferd. Velce.

Ø 53 cm, v. 38,5 cm, p. – pravděpodobně gotická minuskula

.^a p(ro)x(imu)s . sanctus . dominus . deus . sabbaoth . pleni . sunt . celi . gloria . tua .

Velc 1904, s. 450.

a oddělovací znaménka ve tvaru rovnoramenného kříže

014	Smečno – kostel Nejsvětější Trojice	15.st.
-----	-------------------------------------	--------

Krycí deska hrobky uzavírající kryptu pánů z Martinic, v podlaze kostela. Deska z červeného mramoru, ve spodní části vytesán nápis (resp. pouze náznak nápisu) – nečitelný, v horní části znak. Nápis podle Ferd. Velce.

v. – 206,5 cm, š. – 112,5 cm, p. – 5 cm – kapitála – obr. 10

**VOVARIUM ILLUSTRISSIMORUM DOMINORUM BORZITA COMITUM ET
BARONUM A MARTINITZ, 26, REQUIESCANT IN PACE**

Jedná se o extrémně brzký výskyt kapitály v okolí Prahy.

Znak: Martiniců – viz kat. č. 002.

z Martinic – viz kat. č. 002.

Velc 1904, s. 309.

015+	Běleč – kostel sv. Mikuláše	konec.15.st.
------	-----------------------------	--------------

Zvon s vrubovanými uchy, hladkým krkem, na čepci s nápisem. Zcizen kol. r. 2000, nápis podle Ant. Cechnera.

Ø 48 cm, v. 41 cm, p. – pravděpodobně gotická minuskula

.^a in mulieribus . et . benedictus . fructus . wentris . tui . amen¹

Cechner 1913, s. 3.

a všechna oddělovací znaménka ve tvaru květin

1 Nový zákon, Lukáš, kap. 1, verš 42.

016	Smečno – zámek – kaple sv. Anny	poč.16.st.
-----	---------------------------------	------------

Oltář sv. Anny v zámecké kapli. Je skládací ze dřeva, ve středním poli namalována Matka Boží a sv. Anna s Ježíškem, nad jejich hlavami je namalován zlatým písmem nápis.

p. – cca 15 cm - gotická majuskula – obr. 11

FECIT MIHI MAGNA QVI / POTENS EST.

Uzavřené tvary písmen – M, E, T. Vzhledem k tomu, že by se jednalo o velmi pozdní výskyt, je možné, že se jedná o raně humanistickou kapitálu.

Velc 1904, s. 286.

017+	Libušín – zvonice u kostela sv. Jiří	1504
------	--------------------------------------	------

Zvon, dříve umístěn na zvonici u kostela sv. Jiří. S odštípaným okrajem, na krku velmi plochý reliéf sv. Petra (15 cm), okolo čepce mající nápis. Zcizen kolem r. 2000, nápis podle Ferd. Velce.

Ø 75 cm, v. 56 cm, p. – 3,3 cm – pravděpodobně gotická minuskula

anno .^a domini . millecimo . ccccc . quarto . illa . campana . fuca . ect . per . magistrum . bart . / holomaeum .

Bartoš (Bartoloměj) Berounský – (*1498–†1530/1532), zakladatel rodu Brykcí z Cimperka - stará rodina pražská, jež v XV. - XVII. století provozovala konvářskou živnost. Brykcí – „zlatý věk domácího umění konvářského“ - požíval chvalné pověsti, zasedal v městské radě, na zemském sněmu, byl zemským berníkem a obdržel r. 1571 erb a predikát z Cimperka (Czymperka, a Stanimonte). Navštívil znamenitější hutě cizozemské, r. 1550 počal samostatně provozovat živnost, r. 1571 koupil dům v Široké ulici na Novém městě pražském „u Zvonařů“ (nyní „u tří zvonků“).¹

Velc 1904, s. 119 – 120; Winter 1906, s. 469 – 480.

a všechna oddělovací znaménka ve tvaru lilií

1 Sedláček III., s. 387.

018	Unhošť – kostel sv. Petra a Pavla	1521
-----	-----------------------------------	------

Náhrobník Štefana Voškobrhského z Voškobrh, umístěn pod kazatelnou již je z části zastavěn. Deska z červeného mramoru v níž je mírně plastický znak po celé ploše. Nad znakem spíše náznak, že tam býval nápis a po okraji reliéfně vytesán opis již velice špatně čitelný. nápis doplněn podle Frant. Melichara.

v. 180 cm, š. 100 cm, p. – 7 cm – gotická minuskula – obr. 12

[Le]ta .^a 152¹ 1 .^a v patek przed / Krziziowau Nedieli Umrzel / gest Urozeney pan ssteffan / Wosskobrhsky z wossk / [obrh [---] / [---] / Pan Buh racz se] smilowati nad dussy.

Oškobrh – ves, nyní hora u Vlkova. Ve 14. stol. tu stával farní kostel. Na tvrzi seděli předkové Oškobřských z Oškobrh. Ves v 15. stol. vypálena od Uhrů, patřila pak k Poděbradům. V 17. stol. byl obnoven kostel, za císaře Josefa II. zrušen.²

Datum: 3. května 1521

Melichar¹ 1888, s. 98; Wirth 1907, s. 128.

a oddělovací znaménko routovitého tvaru

1 uvádí 1571 (18. května 1571)

2 Sedláček 1998, s. 677.

019+	Knovíz – kostel Všech svatých	1528
------	-------------------------------	------

Zvon, dříve umístěn v kostele. Na krku se nachází plaketa muže v dlouhém řasnatém plášti, s mečem v ruce a dlouhou bradou. Okolo čepce je nápis. Nápis podle Ferd. Velce.

Ø 75 cm, v. 69 cm, p. – pravděpodobně gotická minuskula

anno .^a m . Ccccc . XXVIII . magister . bartholomeus . mei fecit . in . cvita . prage . cit . laus .

Bartoš (Bartoloměj) Berounský – viz kat. č. 017+.

Velc 1904, s. 86; Winter 1906, s. 469 - 480.

a všechna oddělovací znaménka ve tvaru lilií

020+	Libušín – zvonice u kostela sv. Jiří	1536
------	--------------------------------------	------

Zvon, na jehož krku vyniká plastický reliéf královny (13 cm), držící v levé ruce věž. Nad tímto se nachází kolem čepce dvouřádkový nápis. Nápis podle Ferd. Velce.

Ø 100 cm, v. 76 cm, p. – 3, 3 cm – pravděpodobně gotická minuskula

Anno .^a domini . millecimo . quingentecimo . XXXVI . icta . campana . fuca . ect . in . domo . magictri . bartholomei . in . nova . / . civitate . pragenci . ex . hoc . laus . deo . patri . omnipotenti . et . beatae . marie . semper . virginis . et . omnibuc . canctis . veni . .

Bartoš (Bartoloměj) Berounský – viz kat. č. 017+.

Velc 1904, s. 119; Winter 1906, s. 469 – 480.

a oddělovací znaménka ve tvaru lilie pravidelně se střídající se zvonkem

021	Zvoleněves – kostel sv. Martina	1540
-----	---------------------------------	------

Náhrobník Jindřicha Zejdlice ze Šenfeldu, v současné době zazděn do vnitřní zdi jižní části kostela. Pískovcová deska s reliéfní postavou rytíře v brnění, bez pokrývky hlavy. Tento drží v levé ruce meč. Na pravé straně nohou má znak a na protější straně helmu. Po obvodu desky je vtesán, částečně poškozený, nápis jenž je doplněn podle Ferd. Velce.

v. 180 cm, š. 100 cm, p. – 4,5 cm – gotická minuskula – obr. 13

**[Letha Panie 1540]¹ w autery przed Swatym matiegem umrzel gest urozeny a statec / zny
rytirz pan Gindrzych zeydliez z Ssenffeldu na homoly [a Zvolen]ewsy a tuto pochowan
gest. proste / za gehu dussy pana / Boha**

Sběžně vytesaná gotická minuskula, dřívky končí na základní lince.

Znak: Zejdliců ze Šenfeldu – 3 kapři nad sebou, červené barvy na stříbrné štítě.¹

Datum: 24. února 1540

Zejdic ze Šenfeldu – příjmení starožitné rodiny rytířské, která byla téhož původu a erbu jako Bechyňové z Lažan a jen výstřelek panské rodiny nazývající se von Seidlitz. Jindřich (Hynce) – získal r. 1508 Nelahozaves, koupil r. 1518 Zvoleněves, r. 1528 Stochov, Lány a Kačici.²

Velc 1904, s. 441.

¹ Wunschwitz, 1424; Sedláček 1925, s. 236 – 237.

² Sedláček XXVII., s. 524 – 525.

022	Slatina – kostel sv. Vojtěcha	1552
-----	-------------------------------	------

Náhrobník Bernarda a Šimona Hrobčických z Hrobčice, zazděn ve vnitřní zdi kostela na levé straně od oltáře. Deska z červeného mramoru, dolní dvě třetiny vyplňuje dětská postava oblečená do pláště, prostovlasá. Před sebou drží znak zakrývající mu nohy. Nápis je vytesán po obvodu.

v. 95 cm, š. 50 cm, p. – 3 cm – gotická minuskula – obr. 14

**leta 1552 we cztwrtek przed / S(watym).H¹awlem umrzeli Bernard a Ssimon vlastni
bratrzii / Hrobcziczssti z Hrobczicze a / tuto pochowani gsau proste za ne pana Boha**

Litery jsou vytesány pečlivě do hloubky, po obvodu mramorové desky.

Znak: Hrobčických z Hrobčic – dva křižující se hadi – stříbrný a zlatý na čtvrceném červeno – modrém štítě.²

Datum: 13. října 1552

Hrobčický z Hrobčice – jméno staročeské vladyské rodiny, jejímž erbem byl štít na čtyři pole, červená a modrá, rozdělený a přes ně dva hadi na kříž se točící, jeden stříbrný přes modrá pole a druhý zlatý přes červená pole, každý s korunkou (zlatý se stříbrnou, stříbrný se zlatou).³

Velc¹ 1904, s. 273.

1 uvádí P (čt před sv. Pavlem – 21. ledna 1552)

2 Wunswitz, 435; Sedláček 1925, s. 445.

3 Sedláček XI., s. 786 – 787.

023	Řisuty – zvonice u kostela sv. Jakuba	1554
-----	---------------------------------------	------

Zvon dosud umístěn na zvonici. Pod čepcem se vine pás (10,5 cm), rozdělený na čtyři stejné obdélníky (45 cm), na nichž je znázorněno utrácení dětí před Herodesem. Na jižní straně krku zvonu je připevněn železný křížek (35 cm), na němž podle všeho bývalo tělo ukřižovaného, pod křížkem je lebka. Po levé straně reliéf sv. Václava s praporem a štítem s orlicí v ruce (26 cm), po pravé sv. Zikmunda (26 cm). Na protější straně tabulka, ohraničená linkami, s nápisem.

Ø 97 cm, v. 74 cm, p. – 1 cm – kapitála – obr. 15

**VOX MEA VOX VITE VOS VOCO / AD SACRA VENITE / THOMAS JAROSCH
BRVNENSIS / AVXILIO DIVINO ME FVDIT / M D LIII**

Není zde rozlišeno V (pomocí W) a U (pomocí V), pro obě litery je použito V.

Velc¹ 1904, s. 204.

1 Podle Ferd. Velce možná zvon z kostela ze Žiliny?

024	Smečno – kostel Nejsvětější Trojice	1557
-----	-------------------------------------	------

Zvon umístěn dosud ve věži kostela. V rostlinném ornamentu kolem čepce (5 cm), v němž sedí též postava, zasazen je ve vzdálenosti každých 9 cm medailónek – celkem 15 podobizen. Na východní straně krku je v tabulce, ohraničené florálním motivem, (11x28 cm) nápis – **A**). Boční strany tabulky zdobí dvě hlavičky amoretů, pod tabulkou pak dvě podobizny na sebe hledící. Na obrubě zvonu je vyobrazen jezdec na koni se štítem v ruce v kruhovém

orámování. Na severní straně pláště je umístěn ve věnci (Ø15 cm) další nápis – **B**). Na jižní straně je vyobrazen reliéf Nejsvětější Trojice. Na západní straně je podepsán v tabulce (16x31 cm) zvonař – **C**). Na věnci je zasazeno 7 medailí – portrétů.

Ø 100 cm, v. 80 cm, p – A) 1,5 cm (2 cm) – kapitála; B) 1 cm – kapitála; C) 2 cm – kapitála – obr. 16

- A) N^aON NOBIS DOMINE / NON NOBIS S^aED NO / MINI TVO DA GLORIAM
- B) Z^bWON^b / TEN^bTO : SLYT / GEST : N^bAKLADE[M] / VROZ^bEN^bE : PAN^bI :
PA / N^bI : DOROTY : Z^bWAR / TMBERKA A N^bA SMEC / Z^bNIE
K Z^bADVSSY SWA / TE : TROGICE W MIEST / ECZKV MVN^bCYFAGI /
GIN^bAK POD SMEC / Z^bN^bEM LETA PA / N^bIE .^c M .^c D / .^c LVII .^c
- C) BRYCCIVS PRAGEN^b / SIS AVXILIO DIVI / N^bO FECIT ME 1557

Litery jsou umístěny ve viditelných linkách. Rozlišeno V a U, retrográdní N a Z. Jednotlivá slova u nápisu B) jsou od sebe oddělena dvojtečkami.

z Vartemberka – také z Vartenberka – jméno starožitné rodiny panské již vymřelé, která pocházela z rodu Markvarticů. Prvotní erb (krácející lvice) přeměněn později v poloviční štít zlatý a černý (vpravo a vlevo), za klenot dávána panna na lodi s veslem a ještě později ovíjeli štít zelenou saní. Dorota z Vartemberka (†1576).¹
Brykcí z Cimperka - stará rodina pražská, jež v XV. - XVII. století provozovala živnost konvářskou. Brykcí – „zlatý věk domácího umění konvářského“ - požíval chvalné pověsti, zasedal v městské radě, na zemském sněmu, byl zemským berníkem a obdržel r. 1571 erb a predikát z Cinperka (Czymperka, a Stanimonte). Navštívil znamenitější hutě cizozemské, r. 1550 počal samostatně provozovat živnost, r. 1571 koupil dům v Široké ulici na Novém městě pražském „u Zvonařů“ (nyní „u tří zvonků“).²

Velc 1904, s. 314 – 315.

a vyšší, retrográdní N

b retrográdní Z, N

c oddělovací znaménka ve tvaru lilí

1 Sedláček XXVI., s. 434 – 438.

2 Sedláček IV., s. 679 – 680, Thieme 1911, s. 6 – 7.

025	Stochov – kostel sv. Václava	1563
-----	------------------------------	------

Náhrobník Petra z Mitrovic, nyní zazděn ve zdi presbytáře po epištolní straně kostela. Mramorová deska, figurální, podoba ležícího pacholete v dlouhém plášti, bez pokrývky hlavy. Tento drží v pravé ruce, ve spodní části, znak, s reliéfně vytesaným opisem.

v. 112 cm, š. 67 cm, p. – 4,5 cm – gotická minuskula – obr. 17

Letha Buoziho M:D:LX:III / W patek před nedeli massopustnj umrel Petr / syn urozeného P(ana). pana W / ratisla(va): mladssi(ho): z Mitro(vic): a na Mnissku a tuto g(es)t. / pocho. P(an). B(uoh). mu mi(lostiv). bud.

Znak: Vratislava z Mitrovic – půlený červeno – černý štít.¹

Datum: 21. února 1563

Vratislav z Mitrovic – příjmení staročeské rodiny, prvotně vladycké, pošlost Mníšecká. Jméno Vratislav se stalo stálým příjmením.²

Velc 1904, s. 332.

1 Wunswitz, 1324; Sedláček 1925, s. 176.

2 Sedláček XXVII., s. 1002 – 1008.

026+	Kladno	1565
------	--------	------

Náhrobník Jakuba Verdy milánského, deska z pískovce. Nápis podle Frant. Škorpila.

Lakobus¹ Verda milanensis / Filius Bartolomei aetatis / sue X. ano salutis MDLXV / die XVI. Septembre sepultus / es in nomine domini amen.

Datum: 16. září 1565

Škorpil 1897, s. 23; Mottl¹ 1931, s. 80.

1 správně uvádí Jakobus

027	Kladno – kostel Nanebevzetí P. Marie	1570
-----	--------------------------------------	------

Zvon, který je dosud umístěn na věži kostela. Ucha hladká, na čepci se šestkrát opakuje řada plaket (celkem 57), pod tím vlýs z draperií a girland, zavěšených na lvích maskách, ovocných

a květinových festonů. Na věnci otisky medailonů a alegoriemi trpělivosti a spravedlnosti. Srdce z r. 1702. Na krku v pravoúhlém rámu se lvími maskami po stranách nápis – A). Na druhé straně pod nápisy znaky – B).

Ø 111 cm, v. 113 cm, p. – 1 cm (2,5 cm) – kapitála – obr. 18

- A) S^aKRZE PILNOST A SKVTECZNE PRZYCZYNIENI V^aRO / ZENEHO A S^aTECZNEHO R^aYTIRZE P^aANA G^aIRZYKA / Z^aDIARSKEHO ZE Z^aDIARV A NA K^aLADNIE (ET)C (ETERA) Y^aA / KOZTO K^aOLATORA A MILOWNIKA ZADVSSY K^aO / STELA B^aLAHOSLAWENE P^aANNY M^aARYE W M^aIESTE / CZKV K^aLADNIE V^aDIELAN GEST Z^aWON TENTO PRO / C^aZEST C^aHWAL B^aOZSKYCH A PRO BVDAVCY P^aA / MATKV GEHO SKRZE B^aRYKCYHO Z^aWONARZE W / NOWEM M^aIESTIE P^aRAZSKEM L^aETA 1570
- B) G^aIRZIK Z^aDIARSKY ZE / Z^aDIARV A NA K^aLADNIE SC // L^aYDMILA Z^aDIARSKA Z M^aARTINIC A NA K^aLADNIE CS.

Poněkud zakulacené Z, neorganicky jsou zde vyšší první písmena.

Znaky: Žďárských – bílo červená orlice se zlatou pružinou a na ní se zlatou korunkou na modrém štítě.¹

Martiniců – viz kat. č. 002.²

Žďárský ze Žďáru - příjmení staročeské rodiny vladyské, jež byla téhož původu jako páni z Kolovrat a z Janovic a s vladky z Olbramovic majíc s Kolovraty podnes společný znak (kromě korunky). Jiří Žďárský – bratr Zdeňka (†před r. 1557) - získal Kladno po jeho smrti (†1574), odkázal vše bratru Janovi poněvadž sám byl bez potomků. Lydmila – jeho manželka.³

Brykcí z Cimperka – viz kat. č. 024.

Zvon byl původně zavěšen obráceně, tj. srdcem nahoru a čepem dolů, ale v r. 1734 byl obrácen.

Škorpil 1897, s. 64 – 66; Wirth 1907, s. 75; Mottl 1931, s. 81; Posel z Budče 1997, s. 17.

a vyšší

1 Wunswitz, 1421; Sedláček 1925, s. 21.

2 Wunswitz , 711; Sedláček XVI, s. 919 – 921.

3 Sedláček XXVII., s. 1763 – 1765.

028	Zvoleněves – kostel sv. Martina	1570
-----	---------------------------------	------

Náhrobník Marie Zejdlicové ze Šenfeldu, nyní zazděn ve vnitřní zdi jižní části kostela. Pískovcová deska, plochu zaujímá ležící postava ženy oděnná v dlouhém plášti, na ramenou poněkud nabíraným. Hlava spočívá na polštáři, a je zahalena v loktuši. Pravou rukou dotýká malého děvčátka oděného také v dlouhém plášti, prostovlasého. Levou si přidržuje roucho. V levém dolním rohu je umístěn znak, reliéfní nápis obíhá po obvodu.

v. 180 cm, š. 90 cm, p. – 5 cm – gotická minuskula – obr. 19

Leta Panie 1570 w nedielu den / promienieni Pana Krysta umrzela Urozena pani Marie / Zeydliczowa z Ssenffeldu / Tuto gest pochowana czekage blahoslawene nadege w Krysta P(ana)

Znak: Zejdliců ze Šenfeldu – viz kat. č. 021.

Datum: 6. srpna 1570

Zejdlic ze Šenfledu – viz kat. č. 021.

Velc 1904, s. 441.

029	Zvoleněves – kostel sv. Martina	1571
-----	---------------------------------	------

Náhrobník Jana Zejdlice ze Šenfledu, nyní zazděn ve vnitřní zdi jižní části kostela. Deska z červeného mramoru, jádrem výzdoby je znak, reliéfně vytesaný nápis je ve třech řádcích v horní části, pokračující jako opis.

v. 165 cm, š. 87 cm, p. – 6 cm – gotická minuskula – obr. 20

Leta .^a 1571 .^a v strzedu po ob / raczeni S(wateho) Pavla umrzel uro / zeny pan Jan zeidlicz z Ssenffel / du .^a maudrosti .^a z .^a ka(pitoly): sprawedliwych lidi / dusse .^a pak w rukauch Bo / zich sau a nedotkne se gich mauka Smrtii

Litera U, zkratky a háčky jsou označeny kolečkem, popř podobným routovým tvarem. Zdobné tvary prvních písmen

Znak: Zejdliců ze Šenfeldu – viz kat. č. 021.

Datum: 1. února 1571

Zejdlic ze Šenfledu – viz kat. č. 021.

Velc 1904, s. 440 – 441.

a oddělovací znaménka routovitého tvaru

030	Slatina – kostel sv. Vojtěcha	1571
-----	-------------------------------	------

Náhrobník Jeronýma Hrobčického z Hrobčic, nyní zazděn na epištolní straně kostela. Deska z červeného mramoru, rozdělena na stejné poloviny. Reliéfne vytesaný, částečně ošlapaný nápis je v horní polovině. Spodní část zaujímají dva andělé držící znak.

v. 185 cm, š. 93 cm, p. – 4,5 cm – gotická minuskula – obr. 21

Letha Pane M. D. lxxi w Ne / dieli czernau po Welike noczy / .a[---] swau umrzel / urozeny Pan Jeronym [---] / Hrobcziczky z Hrobczicz a na Sla / tinie a Kolessowiczych a tuto / gest pochowan proste za dussi / gehu Pana Boha

Text je obtížně čitelný v důsledku ošlapaní.

Znak: Hrobčických z Hrobčic – viz kat. č. 022.

Hrobčických z Hrobčic – viz kat. č. 022.

Velc 1904, s. 274.

031	Kladno – kostel Nanebevzetí P. Marie	1574
-----	--------------------------------------	------

Náhrobník Jiřího Žďárského ze Žďáru a na Kladně, v současnosti zazděn ve stěně kostela, kam byl r. 1897 přemístěn z podlahy. Deska z červeného mramoru, jádrem je postava rytíře ve zbroji. Tento drží v pravé ruce helmou a v levé meč. Pod helmou v pravém dolním rohu jest znak umístěn v obdélníkové desce. Reliéfni nápis obíhá po obvodu.

v. 200 cm, š. 106 cm, p. – 6 cm – gotická minuskula – obr. 22

Leta Božího MDLxx´iiij . w ponděli před / Duchem swatým . umrzel Urozeny a statečný Rytůrz Pan Girzjk Zdiarsky ze / Zdiaru a na Kladnie Geho milosti Cysar = / stwy Rzyskeho Radda (et) c(etera) tuto pochowan g(es)t . pan Bůh rac d(al): g(eho): mi(lostiw): b(yti):

Precizně vytesané litery, majuskuly jsou zdobené.

Znak: Žďárských – viz kat. č. 027.

Datum: 24. května 1574

Jiří Žďárský ze Žďáru– viz kat. č. 027.

Škorpil 1897, s. 28; Wirth 1907, s. 72 – 73; Mottl 1931, s. 68; Kuchyňka 1997, s. 19.

032	Kladno – zámek	1574
-----	----------------	------

Náhrobník Elišky Žďárské ze Žďáru, nyní volně uložen v přízemí pravého křídla zámku, kam byl r. 1842 přemístěn po vyzvednutí z podlahy kostela Nanebevzetí P. Marie. Deska z červeného mramoru s reliéfním nápisem v horních 2/3, ve spodní části se nachází znak.

v. 195 cm, š. 96 cm, tl. 19 cm, p. – 6 cm (8 cm) – gotická minuskula – obr. 23

Leta paně MDLxxiiij w strzedu^a / przed Narodzeniem pana Krysta v = / mrzela Vrozena panj Elisska zd'ar / ska ze Zdiaru E(t) c(etera) Saucy stařj . 85 .^b / let .^b a tuto pochowana lezii gjž / Pan Buoh wieczny a wssemo / hucy .^b y nam wssechniem .^b / milostiw byti racž / : Amen

Zodbené majuskulní tvary.

Znak: Žďárských ze Žďáru – viz kat. č. 027.

Datum: 22. prosince 1574

Žďárský ze Žďáru – viz kat. č. 027. Eliška - dcera Bedřicha Žďárského ze Žďáru na Šmikusích a Všetatech.¹

Kuchyňka 1997, s. 14, 19; Škorpil 1897, s. 32; Wirth 1907, s. 73; Mottl 1931, s. 74.

a – u je nadepsáno

b oddělovací znaménka ve tvaru malých kosočtverců

¹ Sedláček XXVII., s. 1763 – 1765.

033	Zvoleněves – kostel sv. Martina	1575
-----	---------------------------------	------

Náhrobník Jiřího Zejdlice ze Šenfeldu, zazděn ve vnitřní zdi jižní části kostela. Deska z pískovce, jádro tvoří postava rytíře ve zbroji. Tento leží na polštáři, bez pokrývky hlavy,

držící v levé ruce meč. Pod mečem je u pravé nohy volně položena helma, a v pravém dolním rohu je umístěn znak. S reliéfně vytesaným nápisem po obvodu.

v. 180 cm, š. 100 cm, p. – 5 cm – kapitála – obr. 24

**LETA PANIE 1575 W SOBOTV PO S(WATEM) / FRANTISKV VMRZEL VROZENY
A STATECNY RITIRZ PAN GIRZIK / ZEYDLICZ Z SSENFELDV NA ZWO /
ZWOLENOWSI A LANECH TVTO LEZI POCHOWAN OCEKAWAGE /
SLAWNEHO ZMRTWEICH WSKRZISENI**

Litery působí nepravidelným uspořádáním, tento druh nápisu je ojedinělý ve zpracované lokalitě. Mezery mezi jednotlivými slovy jsou nepatrné.

Znak: Zejdliců ze Šenfeldu – viz kat. č. 021.

Datum: 8. října 1575

Zejdlic ze Šenfledu – viz kat. č. 021. Jiří - syn Jindřicha - zdědil po otci Homoli a ostatní statky, dědičně koupil r. 1541 Volovnice a Neuměřice, r. 1545 díl Dokez a r. 1546 díl Pusté Dobré. Avšak prodal r. 1551 Kačici a Řítku, r. 1560 Chrástany. Držel také ves zápisnou Otvojice. (†1572?), jeho manželka - Markéta z Bělé.¹

Velc 1904, s. 441.

¹ Sedláček XXVII., s. 524 – 525.

034	Slatina – kostel sv. Vojtěcha	1577
-----	-------------------------------	------

Náhrobník syna Jeronýma Hrobčického z Hrobčice, zazděn v presbyteriální zdi kostela na evangelní straně. Deska z červeného mramoru, střed zaujímá postava dítěte oděného v dlouhý splývavý šat, na ramenou nabíraný. Pachole leží hlavou na polštáři, tato je bez jakékoli pokrývky. V rukou sepjatých na prsou drží s největší pravděpodobností květinu. V pravém dolním rohu, u pravé nohy, spošívá znak. Reliéfně vytesaný nápis (místy špatně čitelný) je po obvodu.

v. 87 cm, š. 55 cm, p. – 5,5 cm – gotická minuskula – obr. 25

**Letha lxxvii w utery [---] / Ma[---]y. / Syn urozene(ho) P(ana). Jero[ny] / ma hrobcziczke
z hrobczicze tuto po(chowan) g(est)t**

Horní dříky písmen vybíhají nad linku.

Znak: Hrobčických z Hrobčic – viz kat. č. 022.

Hrobčický z Hrobčice – viz kat. č. 022.

Velc¹ 1904, s. 273 – 274.

1 uvádí letopočet 1505

035	Kladno – kostel Nanebevzetí P. Marie	1579
-----	--------------------------------------	------

Náhrobník Ludmily roz. z Martinic, zazděn ve vnitřní jižní zdi kostela od r. 1842, kdy byl vyzvednut z podlahy původního kostela. Deska z šedého mramoru, znak se nachází pod vtesaným nápisem umístěným v horní polovině.

v. 177 cm, š. 106 cm, p. – 4,5 cm (7 cm) – kapitála – obr. 26

**ANNO DOMINI / M . D . LXXIX / OBIIT GENEROSA DOMINA DOMINA /
LVDOMILLA DE MARTINITZ QVAE / SVB HOC SAXO HVMANA IACET /
ORATE PRO EA MARIAM / VT IESUS EIUS FILIUS / LARGIATUR VENIAM**

Tečky označující I, pravidlené rozměry liter.

Znak: Martiniců – viz kat. č. 002.

z Martinic – viz kat. č. 002. Ludmila - manželka Jiřího Žďárského ze Žďáru.¹

Kuchyňka 1997, s. 19; Škorpil 1897, s. 28 – 29; Wirth 1907, s. 73; Mottl 1931, s. 68.

První písmena vyšší.

1 Sedláček XVI., s. 919 – 921.

036+	Kladno – kaple sv. Floriána	1579
------	-----------------------------	------

Náhrobník Jiřího a Adama Čejky, původně byl umístěn v kapli sv. Floriána (do r. 1820). Pískovcová deska, dole znak, vytesaný kříž, opis – **A)** a nápis – **B)**. Nápis podle Frant. Škorpila.

A) Leta 1579¹ w au / tery po swate Anně u / mřeli urozenj / Jirzik Adam Czeykowe

**B) vlastnj Bratrzy z / wolbramovicz / zde spolu w tom / mistie pochowani / byli gimż
Pan mi / lostiw byti račz. / Arma equitum / de Czeyka**

Znak: Čejků z Olbramovic – modrý štít a na něm orlice, v pravo stříbrná, v levo červená se zlatou pružinou.²

Datum: 28. července 1579

Čejka z Olbramovic - jméno starožitné vladcké rodiny v Čechách, která svůj původ odvozovala od knížete Vlastislava a na štítě nosila orlici. Tito byli synové Jiříka staršího Čejky z Olbramovic, jenž byl Hejtmanem na Křivoklátě a v Unhošti měl dvůr.³

Škorpil 1897, s. 22; Mottl¹ 1931, s. 80.

1 uvádí 1597

2 Wunswitz, 185; Ubelli, 618; Sedláček 1925, s. 21.

3 Sedláček VI., s. 573 – 575.

037	Dřetovice – kostel sv. Václava	1581
-----	--------------------------------	------

Náhrobník neznámé ženy, umístěn po oltářem. Deska je z šedého, žilovitého mramoru, lze vidět jen hlavu ženy, zahalenou v loktuši a část znaku v oválu, který je umístěn vpravo vedle hlavy. Ošlapaný reliéfní opis po obvodu.

p. – 5 cm – gotická minuskula – obr. 27

Letha panie 1.5.8.1. den [---] / [---] / [---]

Wirth 1907, s. 134.

038	Želenice – zvonice u kostela sv. Jakuba	1581
-----	---	------

Zvon umístěn dosud na zvonici. Jeho jižní strana nese nápis – **A)**, a na severní straně krku jsou pod nápisem – **B)** dva nerozeznatelné reliéfy. Reliéf sv. Jakuba na západní a neznámého světce na východní straně krku.

Ø 92 cm, v. 72 cm, p. – 1,5 cm (2 cm) – A) – kapitála; B) cca 0,5 cm¹ – gotická minuskula – obr. 28

- A) D^aOKAZVGETT ZAGISTE B^aVOH LASKY SWE / K NAM^b NEBO KDYZ
 SME MY GESSTIE HRZY / SSNI BYLI, TEHDAZ K^aRYSTVS VMRZEL ZA
NAS / M^aNOHE WICE NYNI GIZ SP(R)A^bWEDLYWI VCZY / NIEL GSAVCE
 K^aRWI GE(H)O^b WYSWOBOZENI^b BVDE / OD HNIEWV SKRZE NIE(H)O^b,
 P^aONIEWADZ KDYZ / SME BYLY NEPRZATELE, SMIRZENI SME SKRZE
 / S^aMRT S^aYNA GE(H)O^b MNOHE WICE GIZ SMIRZENI / GSAVCE,
 ZAGISTE WYSWOBOZENI BVDE SKRZE / ZIWOT GEHO, S^a(WAT)Y^b
 P^aAWEL K R^aZYM(ANVM). W 5 KAP(ITOLE)².
- B) Bricci / zwonarz z Czyn / perku w Nowem mie / stie Prazskem tento / Zwon
 porzidil Leta / Panie 1581

Poměrně velké množství nadepsaných liter.

Brikcí z Cimperka – viz kat. č. 024.

Velc 1904, s. 447 – 448.

- a vyšší
- b nadepsané - m, - a, - o, - ni, - y
- 1 pro nepřístupnost nápisu nebylo možné změřit velikost písmen
- 2 Nový zákon, Pavel 1,5

039	Smečno – kostel Nejsvětější Trojice	1584
-----	-------------------------------------	------

Křtitelnice dosud umístěna v kostele. Cínová, spočívající na třech nohách (v. 35 cm), které počínají hlavou a končí drápem. Šestiboké víko (v. 60 cm) zdobí krucifix, jsou na něm vyryty iniciály a datum – **A**). Na plášti kolem nejširšího okraje křtitelnice je vyryt ozdobný nápis – **B**). Na plášti jsou ještě vyryty iniciály Jiřího Bořita z Martinic a Elišky Bořitovy z Vrbna – **C**).

Ø 48,5 cm, v 120 cm, p. – 3 cm – gotická minuskula (Iniciály – 5 cm – gotická majuskula) – obr. 29

- A) W / F / 1 / 5 / 8 / 4
- B) Niebudeli .^b kdo . narozen .^{a-}z vodi^{-a} . a .^{a-}z ducha^{-a} . swateho . neweyde . do .
 kralowstwi¹ .

C) G(IRZI) . B(ORZITA) . Z . M(ARTINIC) . // E(LISSKA) . B(ORZITOVNA) . Z .
W(RBNA) .

Text A) je vyveden ve velmi zdobné formě. Iniciály – C) – jsou dodatečně vyryty na bok křtitelnice, odděleny jsou znaménky ve tvaru květu.

z Martinic – příjmení slavné někdy panské rodiny, jež pocházela z rodu Kouniců a s nimi měla společný erb. Jiří převzal r. 1571 od otce Smečno, získal Řisutské zboží od Lidmily Žďárské.²

z Vrbna a z Bruntálu - Bruntálský z Vrbna, Würben und Freudental - příjmení hraběcí rodiny, jež se psala po Vrbně ve Slezsku nedaleko Svídnice. Ze Slezska přišli na Moravu a do Polska. Eliška vdaná za Jiříka Bořitu z Martinic na Smečně (†1598).³

Velc 1904, s. 306 - 307.

a scriptura continua

b všechna oddělovací znaménka zdobeného routovitého tvaru

1 Nový zákon, Jan 3,5

2 Sedláček XVI., s. 919 – 921.

3 Sedláček XXVI., s. 1017 – 1019.

040S	Budeč – kostel sv. Petra a Pavla	1585
------	----------------------------------	------

Kazatelna, renesanční, z pískovce. Vytesány jsou na ní dva reliéfy: Pastýře nesoucího na bedrech ovci, s letopočtem – A) a postavy sv. Petra a sv. Pavla – nad nimiž jsou vyryty nápisy – B) – graffiti.

A) p. – 4 cm, B) p. – 1,5 – 2 cm – kapitála + polokurzíva – obr. 30

A) 1585

B) ^bSIMON LOMNICAEN / A BVDCZE ANNO^b / 1595 // ^cJan Marlok^a ozdobil
1677 14 Juni^c

Datum: 14. června 1677

Velc 2002, s. 68; Kuchyňka 2004, s. 15.

a Manlok?

b kapitála

c polokurzíva

041	Slatina – kostel sv. Vojtěcha	1586
-----	-------------------------------	------

Náhrobník Anny Hrobčické, umístěn na epištolní straně uvnitř kostela. Deska z červeného mramoru, reliéfně vytesaný a částečně ošlapaný nápis je v horní polovině. Ve spodní části se nachází ve vavřínovém věnci znak.

v. 185 cm, š. 84 cm, p. – 5 cm – gotická minuskula – obr. 31

Letha Panie M. D. lxxxvi / w nedeli przed S(watym). ga[...] umrzela / urozena Pani Anna hrobczicz / ka [---] a na Slatinie / A: Manzelka Pana Jeronyma / [---]Hrobczickeho z Hrobzi / cze a tuto gest pochowana. pros / za dussi gegi Pana Buoha

Znak: Hrobčických – viz kat. č. 022.

Hrobčický z Hrobčice – jméno staročeské vladyské rodiny. Jeroným koupil Slatinu, Kolečovice, Očíhov a Pětipsy, zplodiv z manželky Anny z Hungrkoštu 4 syny a dcery, (†1571).¹

Velc 1904, s. 274.

¹ Sedláček XI., s. 786 – 787.

042	Smečno – kostel Nejsvětější Trojice	1587
-----	-------------------------------------	------

Strop oratoria, renesančně vyvedený. Ze dřeva, jeho jednotlivá pole jsou malována - geometrickými ornamenty, malovanými předměty, znaky a monogramy. Jedná se pravděpodobně o iniciály jmen Jiřího Bořity z Martinic a jeho manželky Elišky Bořitovny z Vrbna.

v. 19,5 cm, š. 30 cm – rozměry monogramu, p. – 4 – 19,5 cm – kapitála¹ – obr. 32

v. 12 cm, š. 19,5 cm – rozměry monogramu, p. – 5 – 12 cm – kapitála¹ – obr. 32

B / E / I / M / S / V / Z

Nápis je barevně vyveden – zeleně, šedě a bíle, uprostřed dominuje červené rdce s křížem.

z Martinic – viz kat. č. 039.

z Vrbna a z Bruntálu - Bruntálský z Vrbna, Würben und Freudental – viz kat. č. 039.

Velc 1904, s. 305.

I vzhledem k tomu, že oba nepatrně liší, uvádím nejprve monogram v jižní a poté severní oratoři.

043	Smečno – kostel Nejsvětější Trojice	1587
-----	-------------------------------------	------

Portál kostela, který je tvořen obdélníkovou kartušovou deskou, pilastry. Na desce je vytesán a pozlacen nápis.

p. – cca 10 cm - kapitála – obr. 33

**T^aRES SVNT QUI / TESTIMONIVM / DANTIN COELO / PATER VERBVM / ET
SPIRITVS / SANCTVS ET / HI TRES VNVM / SVNT .^b JOANV**

Jedná se téměř o skripturu kontinuu.

Velc 1904, s. 302 – 303.

a vyšší

b oddělovací znaménko ve tvaru svislé čárkyabbb

044	Smečno – kostel Nejsvětější Trojice	kol.r.1587
-----	-------------------------------------	------------

Varhany, které jsou dosud funkční, umístěné v kostele.Dřevěná skříň, postavil je neznámý varhanář společně s vybudováním renesančního kostela. Heraldickou výzdobu tvoří znaky, nápis je nakreslen zlatým písmem.

p. – 10 cm – kapitála – obr. 34

LAUDATE EVM IN // CHORDIS AT ORGANO^a

Znak: z Martinic – viz kat. č. 002.

ze Šternberka – zlatá osmicípá hvězda na modrém štítě.¹

Velc 1904, s. 305, Příbyl 2002, s. 16.

a – o je nadepsané

045	Kladno – zámek	1587
-----	----------------	------

Náhrobník Markéty, z Rachmberku, v současné době umístěn v arkádě zámku, r. 1842 byl vyzvednut z podlahy původního kostela Nanebevzetí P. Marie. Deska z bílého mramoru s reliéfní postavou ženy, jejíž prostovlasá hlava spočívá na polštáři. V pravém dolním rohu spočívá znak, tento je velice poškozen. Nápis vytesaný po obvodu je dnes v důsledku ošlapání téměř nečitelný. Nápis doplněn podle Frant. Škorpila.

v. 200 cm, š. 97 cm, tl. 20 cm, p. – 6 cm – gotická minuskula – obr. 35

Letha Panie [1587 před S(vatým) Ondrzegem umrzela Urozena Panj] Markita z rachmbe / rku¹ manzelka Urozene(h)o / a stateczneho rytirze [Pana Getrzicha z Rachu a na Srbczi]

Znak: pravděpodobně Žďárských – viz kat. č. 027.

Datum: 29. listopadu 1587

Tchýně Gotharda Floriana Žďárského, pána na Jenči, Hostivicích a Červeném Újezdě.²

Kuchyňka 1997, s. 14; Wirth² 1907, s. 73; Škorpil 1897, s. 28; Mottl¹ 1931, s. 71.

1 uvádí z Reycherku, Reychu

046	Smečno – kostel Nejsvětější Trojice	1589
-----	-------------------------------------	------

Náhrobník Peclínovských z Peclínova, nyní zazděn ve vnitřní severní zdi kostela, poblíž oltáře Panny Marie, kam byl r. 1838 umístěn po vyzvednutí z podlahy. Na desce z růžového mramoru je v horní části vtesaný, z velké části ošlapaný nápis pod kterým je reliéfně vytesaný znak ve vavřínovém věnci.

v. – 85 cm, š. – 58 cm, p. – 3,5 cm – kapitála – obr. 36

LETHA 1598 W [---] / PAMATCZE NAR[OZENI] / PANNI MARIÍ [---] [PE] / CZLINOWSKY [---] / WIEKV SWEHO [---] [W] / NEDIELI VMRZEL [---] / POCHO[WAN]

Znak: Peclínovských – rámě držící perlík a prohnané šípem v červeném poli.¹

z Peclínovce – stará rytířská rodina. Zvaní též Mikulášenci – původcem jejich byl sedlák Mikuláš z Vlásenice v Pelhřimovsku (†1495). Později se rozšířili i do stavu městského a mezi šlechtu, teprve r. 1620 jim učinil konec.²

Velc 1904, s. 309.

1 Wunswitz, 860; Sedláček 1925, s. 561.

2 Sedláček V., s. 344 – 345.

047+	Svárov – kostel sv. Lukáše	1590
------	----------------------------	------

Svorník na kterém je vytesán letopočet. Nápis podle Zd. Wirtha.

1590

Wirth 1907, s. 105.

048	Dřetovice – kostel sv. Václava	1591
-----	--------------------------------	------

Náhrobní deska Vojtěcha Pětipeského z Chýš a Anny Pětipeské z Barštejna. Původně ve hřbitovní zdi u vchodu, nyní volně uložena v kostele. Deska z pískovce, v horní polovině reliéfně vyvedený anděl držící dva znaky. Pod tímto jsou vyryty iniciály – **A)**. Ve spodní části jev reliéfním rámcí zpodobňujícím nápisovou destičku, s úchyty po stranách, vytesán nápis – **B)**. Levý spodní roh desky je odlomený.

v. 105 cm, š. 65 cm, tl. 10 cm, p. – 1,5 – 3 cm – kapitála – obr. 37

A) **W.S.B.677 // HOMO**

B) **WOGTIECH PIETIPESK(I) Z CHISS / E Z EKRBERKV A NA LIBIECHOWI
/ CIH / ANNA PIETIPESKA Z BA[RNSSTEI]NA / 15[9]1**

Téměř skriptura continua.

Znaky: pánů z Barnštejna – medvěd zlaté barvy stojící na zadních nohách, na modrém štítě.²

Pětipeských – modrá voda pokosen na zlatém štítě.³

Pětipeský z Chyš a Egrberka - příjmení vzácné rodiny vladyské, která se tak psala po třech místech v severních Čechách. Vojtěch - třetí syn Odolenův - koupil roku 1560 Libochovičky a r. 1594 Koleč, (†před r. 1602).¹

Wirth 1907, s. 135.

1 Sedláček XIX., s. 606 – 607.

2 Wunswitz, 52; Sedláček 1925, s. 90.

3 Wunswitz, 880; Ubelli, 492; Sedláček 1925, s. 139.

049	Dřetovice – kostel sv. Václava	1591
-----	--------------------------------	------

Náhrobník, pánů z Barštejna, zazděný venku v závěrové zdi kostela. Deska z bílého mramoru, na níž je ženská postava v dlouhém řasnatém oděvu, na hlavě s loktuší. Ruce sepjaté v klíně. U hlavy, z obou stran, i ve spodní části, na nohou, po dvou znacích v okrouhlých medailonech. Spodní znaky s částečně vyšlapanými vyrytými opisy – vpravo – **A)**, vlevo – **B)**. Reliéfní opis (z velké části nečitelný v důsledku povětrnostních vlivů) obíhá po obvodu ve dvou řádcích – **C)**.

v. 189 cm, š. 88 cm, p. A), B) – 2 cm – kapitála, C) - 4,5 cm – gotická minuskula – obr. 38

- A) **BARBORA ZIELINSKA MATIE MARGANINO ZIIDORFO Z BARNSSTEINA**
B) **GAN [---] Z BARNSSTEINA OTEC MARGANI ROZ[---] W Z BARNSSTEINA**
C) **letha pani / e 1591 Umrzela gest urozena Panii Agareana rozndorffon[---] / z barnsstegna [---] / [---] Boziho [---]**

Znaky: pánů ze Sebusína – 3 bílé podkovy na půleném modro – zlatém štítě.¹
pánů z Barnštejna – viz kat. č. 048.

Wirth 1907, s. 134 – 135.

1 Sedláček 1925, s. 218.

	Zvoleněves – kostel sv. Martina	1596
--	---------------------------------	------

Náhrobník viz kat. č. 067S.

050	Smečno – kostel Nejsvětější Trojice	1596
-----	-------------------------------------	------

Náhrobník Peclínovských z Peclínova, zazděn r. 1838 do severní stěny levé lodi kostela, nyní v podstatě nepřístupný. Na desce z bílého mramoru je ve spodní části vytesán nápis – **A)** horní část (2/3) zaujímá dětská postava, v dlouhé splývavém oděvu, bez pokrývky hlavy, s rukama sepnutýma na prsou. Se znakem v pravém dolním rohu. Po obvodu je reliéfně vytesán nápis – **B)**. Oba texty jsou špatně čitelné v důsledku ošlapání náhrobníku.

v. – 105 cm, š – 58,5 cm, A) p. – 2,5 cm (3 cm) – kapitála; B) p. – 4,5 cm – gotická minuskula – obr. 39

**A) BLAHOSLAWENI KTERI / ODPVSSTIENI GSAV NEPRA / WOSTI A GICH
TO PRIKRYTI / GSAV HRYCHOWE¹**

B) Leta 1596 w patek [---] // [---] // [---] // [---] urozeneho dcera

Znak: Peclínovských z Peclínova – viz kat. č. 046.
z Peclinovce – viz kat. č. 046.

Velc 1904, s. 309.

¹ Nový zákon, Římanům 4,7

051	Svárov – kostel sv. Lukáše	1598
-----	----------------------------	------

Náhrobník Jana Žďárského ze Žďáru, zazděn v presbyteriu ve vnitřní obvodové zdi kostela, kam byl umístěn r. 1855 po vyzvednutí z podlahy. Deska z červeného mramoru s bílými žilami, nápis vytesaný v horní polovině, pod ním v oválné kartuši, ozdobené florálními motivy znak.

v. 172cm, š. 86cm, p. – 3 cm (3,5 cm) – kapitála – obr. 40

**L^aETHA P^aANIE ^{a-1598-a} W^a AV / TERI PO S^aWATE L^aVCH NA POLI K D / RVHE
HODINIE NA NOCZ, NA CZELEM / ORLOGI V^aMRZEL V^aROZENI A S^aTATECZ /
NI R^aITYRZ, P^aAN I^aAN ZDIARSKI ZE ZDIA / RV, A NA CZERWENEM
AVGEZDZCI, A TA / CHLOWICZICH, GEHOZTO DVSSI P^aAN / B^aVH MILOSTIW
BITI RACZ, A W TOM / TO MISTIE POCHOWAN GEST.**

Nápis je ve spodní části přerušen zlomem desky.

Znak: Žďárských ze Žďáru – viz kat. č 027.

Datum: 15. prosince 1598

Žďárský ze Žďáru – viz kat. č. 027. Jan Žďárský ze Žďáru - syn Gotharda Floriána Žďárského a Kateřiny rozené z Reichu.

Melichar 1890, s. 130; Wirth 1907, s. 108; Kuchyňka 1998, s. 42.

a vyšší

052	Dřetovice – kostel sv. Václava	1599
-----	--------------------------------	------

Náhrobník pánů ze Sulevic, zapuštěný v dlažbě kostela pod oltářem, tudíž z velké části nepřístupný. Deska z červeného mramoru, ve vysokém reliéfu je obrněný rytíř s erby u hlavy i nohou po obou stranách. Nápis vyrytý vpravo v elipse – nepřístupný – **A)**, vyrytý opis – z velké části nepřístupný – **B)**. Dole pak ve dvou řádcích vyryt další nápis – **C)**. Nápis doplněn podle Zd. Wirtha.

v. 200 cm, š. 107 cm, p. – 5 cm – kapitála – obr. 41

- A) [DOROTA KAPLIRZKA Z SVLOWICZ MATERZ WOGTIE(CHA): PIETIPES(SKEHO)]
- B) LETHA 1599 W AVTERI PO / KWIE[TNI NEDIELI VMRZEL VROZENI A STATECZNI RITIRZ PAN =] / [---] / [---]OWICZKACH
- C) [BLAHOSLAWENA SMRT SWATICH PO MNOHEM ZDEISIM TRAPENI / V WIRZE PRAWE SWIETA SNIATICH PRZIGMAV WIECNE VTISSENI]

Znak: ze Sulevic – křídlo s červenou a stříbrnou šachovnicí na modrém štítě.¹

Datum: 6. dubna 1599

Kaplíř ze Sulevic - jméno staročeské rodiny, která zůstávala ve stavu vladyckém a až do r. 1620 se nejen hojně rozvětvila, nýbrž i bohatství zachovala. Příjmení Kaplíř (prvotně Kappler) obrali si bezpochyby v Litoměřicích, druhé příjmení vzali si od vesnice Sulevic u Lovosic. Dorota - dcera Jiřfho (manželky jeho Lidmila z Vřesovic a Elena Myškovna ze Žlutic).²

Pětipeský z Chyš a Egrberka – viz kat. č. 048.

Wirth 1907, s. 134.

1 Wunswitz, 507; Sedláček 1925, s. 232.

2 Sedláček XIII., s. 967 – 970.

053	Unhošť – kostel sv. Petra a Pavla	2 ½ 16. stol.
-----	-----------------------------------	---------------

Náhrobník neznámé osoby, zmístěn v hlavní lodi pod lavicí u křtitelnice. Deska z červeného mramoru, v horní části obdélníková kartuše se zcela setřelým nápisem, v dolní části ve vavřínovém věnci znak. Po obvodu reliéfně v zahloubeném nápisovém poli vytesaný špatně čitelný opis – A).

v. 215 cm, š. 120 cm, p. – 7 cm - gotická minuskula – obr. 42

A) W pondiely w P(anu). Bohu [---] / [---] Ocziekawa [---] / [---] / [---] hodne w Bozij

Znak:- dvojocasý lev s šířčinou (snad znak řezníků?)

Wirth 1907, s. 128; Melichar 1890, s. 59.

054	Svárov – kostel sv. Lukáše ev.	15.-16. stol.
-----	--------------------------------	---------------

Náhrobník, resp. jeho roh, v současné době volně uložen v kostele, dříve zazděn ve zdi kostnice. Deska z červeného mramoru se znakem a reliéfně vytesným opisem.

v. 73 cm, š. 40 cm, tl. 20 cm - fragmentu, p. – 6 cm – gotická minuskula – obr. 43

[---] / [---] / czerwem Augezdzy a / Tachlowiczch gehozto dussy [---]

Znak: Žďárských – viz kat. č. 027.

Žďárský ze Žďáru – viz kat. č. 027.

Wirth 1907, s. 109.

055	Unhošť – kostel sv. Petra a Pavla	16.st.
-----	-----------------------------------	--------

Náhrobník neznámé osoby, umístěn v hlavní lodi, v dlažbě kostela, pod zpovědnicí. Deska z červeného mramoru, v dolní polovině velmi poškozený znak, nahoře plocha s náznakem asi devítiřádkového vytesaného nápisu již téměř setřelým.

v. 188cm, š. 89 cm, p. – 5 cm – kapitála – ×

[---] w / [---] wle / [---] w / [---] Swateho / [---] tuto gest pocho / [wan] Buh racz ge / [---] / [---] / [---]

Wirth 1907, s. 127.

056	Kladno – zámek	16.st.
-----	----------------	--------

Náhrobník Jana Kladenského z Kladna, v současné době umístěn v arkádě kladenského zámku, kam byl přenesen z původního kostela Nanebevzetí P. Marie. Pískovcová deska, otočená o 180°, nahoře odlomená, poškozená také přelomením v půlce a v levém spodním rohu. Zhruba v polovině reliéf kříže, vtesaný nápis těsně u zlomu.

v. 173 cm, š. 94 cm, tl. 20 cm, p. – 5 cm (6 cm) – kapitála – obr. 44

TVTO L^aEZI PAN GAN / KL^aADENSKI¹

Nápis je vytesán velmi sběžně, velikost liter neorganicky kolísá.

Kladenský z Kladna – viz kat. č. 004. Jan - syn Zdeňka Kladenského, (*1379 - †1412).²

Škorpil 1897, s. 33; Wirth¹ 1907, s. 71; Mottl 1931, s. 67; Kuchyňka 1997, s. 18.

a vyšší

1 nápis doplněn v pozdější době – 16. stol.

2 Sedláček XIV., s. 283 – 284.

057	Smečno	1600
-----	--------	------

Boží muka, která jsou umístěna na levé straně silnice směrem na Slaný. Hranolovitý podstavec z pískovce, na němž je umístěn vysoký pískovcový kvádr. Na tomto je v horní části vytesán letopočet.

p. - cca 15 cm – obr. 45

1600

Velc 1904, s. 317.

058	Smečno – kostel Nejsvětější Trojice	konec 16. stol.
-----	-------------------------------------	-----------------

Náhrobník pánů Peclínovských z Peclínova. Zasazen od r. 1838 v severní stěně levé lodi kostela. V současné době prakticky nepřístupný. Deska z bílého mramoru, v hořejší části býval v kartuši nápis dnes již nečitelný pravděpodobně v důsledku ošlapání nositele. V jeho spodní se nachází znak v kartuši s volutami, ozdobené andělčí hlavou a ptáky po stranách. Reliéfní nápis vytesán po obvodu desky.

v. 206 cm, š. 104 cm, p. – 7 cm (4 cm) – gotická minuskula – obr. 46

Sub hoc marmore quod [...]m[---]e / im, nobilis ac clarissimus D(omi)n(us) D(omi)n(u)s Joanes Beczlinowsky z Beczlinowa / [---]an re[...]erz post S marye / [....] Suo [---] Anno [---] mense [---] die

Znak: Peclínovský – viz kat. č. 046.

z Peclínovce – viz kat. č. 046.

Velc 1904, s. 308.

059	Slaný - muzeum	po r.1600
-----	----------------	-----------

Obraz sv. Ondřeje, jedná se o část renesačního oltáře. V současné době deponován v muzeu ve Slaném, zrestaurován, původně snad pochází přímo z rodinné kaple Martiniců. Jádrem obrazu je sedící postava sv. Ondřeje držícího knihu, na pozadí s architektonickými prvky a scénou s jeho umučením. Kromě vlastního malovaného nápisu na obraze, umístěného ve svatozáří – A), je na spodní části podstavce rámu obrazu namalován text udávající donátora díla – B).

v. 115 cm, š. 90 cm, A) p. – 2 cm – kapitála; B) p. – 6 cm (7 cm) – kapitála – obr. 47

A) S(ANKT). ANDREA ORA PRO NOBIS

B) IMPENSIS MAGNIFICI D(OMI)NI: D(OMI)NI: I^aAROSLAI S^aMECZENSKI DE MARTINICZ

z Martinic – viz kat. č. 002. Jaroslav - smečenská pošlost, (*1582 - †1649) stal se nejznamenitějším mužem této rodiny. Jako dítě zdědil Smečno a Okoř s příslušnými statky a k tomu poručníci koupili Malíkovice a asi r. 1611 Bílý Újezdec. R. 1601 oženil se s Marií Eusebií ze Šternberka, r. 1603 byl královským radou, v l. 1609 - 1618 dvorským maršálkem, v l. 1617 - 1618 pukrabím na Karlštejně a v posledních letech královským místodržícím. Obdržel vzdělání od Jezuitů, byl od nich veden k nesnášenlivosti a bojovnosti, kterou se jen málo katolických rodin vyznamenávalo. Podílel se na událostech dne 23. května 1618 – svržen z okna místodržitelské kanceláře, uprchl do Mnichova a do Pasova. R. 1621 ujal se purkrabství karlstějského, r. 1623 se stal dvorním maršálkem, r. 1624 nejvyšším sudím, r. 1625 nejvyšším komorníkem, r. 1628 nejvyšším hofmistrem, r. 1638 nejvyšším purkrabím. Povýšen do stavu rytířských hrabat a jeho erb polepšen na štítě hvězdou manželčinou a klenotem štítu domu Habsburského s písmeny FMR tři císařův, kterým sloužíval. Obdržel pro sebe a nejstarší z potomků důstojenství vladaře Smečenského domu a místo po nejvyšších úřednících na sněmu. R. 1633 obdržel palatinát, (†21.11.1649). Manželky: 1. Marie Eusebie (†1643), 2. Eliška M. z Vrtby (†1643), 3. Kateřina Lidmila Talackovna z Ještěnic (†1649), 4. Aléna Barbora Kostomlatská ze Vřesovic (†1682).¹

Velc 1904, s. 306; Podlaha 1913, s. 191; Monumenta rediviva I, s. 30; Příbyl 2002, s. 16 – 17.

a vyšší

1 Sedláček XVI., s. 919 – 921.

060	Knovíz – kostel Všech svatých	asi 2 ½ 16.-poč.17.stol.
-----	-------------------------------	--------------------------

Náhrobník neznámé osoby, přichycen skobami u severní stěny v předsíni kostela. Fragment celku, jehož zbývající pravá část se nachází nepřístupně pod stupni hlavního oltáře v lodi. Deska z opuky, uprostřed se nachází ve vavřínovém věnci znak. Nápis býval pravděpodobně vtesaný okolo celé desky.

v. 184 cm, š. 58 cm, p. – 4 cm – gotická minuskula – obr. 048

[---] **W Sobo[tu]** [---] / [---] / [---] / [---]

Velc 1904, s. 85.

061+	Lidice - kostel sv. Martina	16./poč.17.st
------	-----------------------------	---------------

Kalich, jednoduchá kupa, noha hladká, na jejím spodu vyryty iniciály. Dole šachovnice, nad ní víla s rozeklaným rybím ocasem. Nápis podle Zd. Wirtha.

p. – kapitála

M. P. V. W. F. V. L.

Wirth 1907, s. 93.

062	Smečno – kostel Nejsvětější Trojice	poč. 17.stol.
-----	-------------------------------------	---------------

Náhrobník dítěte z rodu Peclínovských z Peclínova, zasazen od r. 1838 v severní vnitřní zdi levé lodi. Deska z bílého mramoru. V ploše prostovlasá dětská postava ve splývavém šatu, v sepjatých rukou držící neurčitelný předmět (květina?), u levé nohy spočívá znak. Reliéfni opis dnes již téměř setřen.

v. 99 cm, š. 65,5 cm, p. – 4,5 cm – gotická minuskula – obr. 49

[---] / [---] **Peczlinowcze a tuto gest / pochowano** [---] anno [---] / [---]

Znak: Peclínovský – viz kat. č. 046.
z Peclínovce – viz kat. č. 046.

Velc 1904, s. 309.

063	Svárov – kostel sv. Lukáše	poč. 17. st.
-----	----------------------------	--------------

Reliéfni deska nad kropenkou na pravé straně u vchodu do kostela. Z šedého mramoru, s výjevem ukřižování Páně.

v. 50 cm, š. 35 cm, p. – 1,5 cm – kapitála – obr. 50

I(ESUS) N(AZARENUS) R(EX) I(UDAEORUM)¹

Wirth 1907, s. 109.

064	Svárov – kostel sv. Lukáše	1601
-----	----------------------------	------

Náhrobník Zikmunda a Ester Údrčských z Údrče, od r. 1855, kdy byl vyzvednut z podlahy, je umístěn ve vnitřní presbyteriální zdi kostela. Deska z červeného žíhaného mramoru, ve spodní části reliéfy klečících dětí, které jsou oděny v dlouhý splývavý šat s nabíranými rukávy. Bez jakýchkoli pokrývek hlavy, s rukama sepjatýma v klíně. Mezi nimi se nachází volně položen znak. Reliéfni nápis vytesán v horní polovině,

v. 145 cm, š. 104 cm, p. – 4 cm – gotická minuskula – obr. 51

Letha panie 1601 we cztwrtek po na nebe / wzetij Panij marije Umrzel Zykmund a / Estera ditky urozenego pana waczlawia / audrczkeho Z audrczic a na swrcziowiczijch / a tuto w pokogi odpocziwagij oczekawagicze / radostneho z mrtwijch wstanij¹

Tečky a háčky jsou označeny tečkou nad příslušným písmenem. Jednobříškové a se střídá s dvoubříškovým.

Znak: Údrčských – dělený štít – vrchní pole modré a spodní bílé.²

Datum: 16. srpna 1601

Údrčský z Údrče - (v XVI. stol. Audrcký, odtud německy Audritzky), příjmení staročeské rodiny šlechtické, která se psala po Údrči u Bochova. Děti pana Václava Údržského, pošlost Třebívlická.³

Wirth 1907, s. 108; Melichar 1890, s. 130.

1 Z velké části skriptura kontinua.

2 Wunswitz, 1255; Sedláček 1925, s. 251.

3 Sedláček XXVI., s. 14 – 16.

065	Hostouň – kostel sv. Bartoloměje	1601
-----	----------------------------------	------

Křtitelnice, která je dosud umístěna v kostele. Pískovcová, bez ozdob, s dřevěným víkem, na kamenném kruhovém podstavci vyryt dokola nápis.

Ø 90 cm, v. 105 cm, p. – 5 cm – kapitála – obr. 52

**LETA PANE 1601 / [SAV]SEDVW GIRZIKA LABAVTKI Z DOBROWIZE A GANA
HOLVBA Z HOS[TAVNE] [---]**

Wirth 1907, s. 59.

066	Slaný - muzeum	1603
-----	----------------	------

Kamna, jež jsou v současné době zrestaurována a deponována v muzeu ve Slaném, původně však součástí zámku ve Smečně. Renesanční, kachlová, jejich přední strana je rozdělena na tři pole, ve kterých jsou znaky, iniciály a letopočty - **A**), **B**), **C**), po obou stranách je pak po jednom poli s iniciálami a letopočty – **D**) a **E**).

kamna – v. 217 cm, š. 65 cm; jednotlivá pole – 30 x 39 cm, p. – 2 – 3 cm – kapitála – obr. 53

A) M(arie) E(usebie) . B(ořitovna) . Z(e) . / S . S(ternberka) /16 / 03

B) I(aroslav) . B(ořita) . / Z / M(artinic) / 16 / 03

C) M(arie) E(usebie) . B(ořitovna) . Z(e) . S . S(ternberka) = / 16 / 03

D) I(aroslav) . B(ořita) . / Z / M(artinic) = / 16 / 03

E) I(aroslav) . B(ořita) . / Z / M(artinic) / 16 / 03

Znaky: B), D), E) – Martiniců – viz kat. č. 002.

A), C) – pánů ze Šternberka – viz kat. č. 044

Jaroslav z Martinic – viz kat. č. 059.

ze Šternberka - příjmení staročeského rodu posud v stavu hraběcím se nacházejícího, jehož erb jest zlatá hvězda o 6 špicích na modrém štítě.¹

Velc 1904, s. 292.

¹ Sedláček XXIV., s. 777 – 778.

067S	Zvoleněves – kostel sv. Martina	1604
------	---------------------------------	------

Náhrobník, Markéty Zejdlicové z Bělé, zazděn ve vnitřní jižní zdi kostela. Pískovcová deska, nápisy jsou zde vytesány. V horní třetině, v kartuši ozdobené volutami – **A**), uprostřed je kromě nápisu – **B**) i znak. Ve spodní části se nachází třetí nápisové pole, také v kartuši jako nápis v hořejší části desky – **C**).

v. 167 cm, š. 82 cm, p. – 4 cm – kapitála – obr. 54

- A) LETHA P(ANIE) MDXCVI / VMRZELA VROZENA P(ANI): MARKYTA / ZEYDLICZOWA Z BIELY MANDZIE / LKA P(ANA) GIRZYKA ZEYDI^aICZE W / LETECH WIEKY SWEHO LXXXII¹ / DAR OD PANA BOHA TEN MIELA / ZIE GEST SWEICH DIETII SYNKYW / CZER A Z NICH WNAVCZIATA / PR^bAWNAVCZIAT PRZES LXX / ZIWVI^bCH WIIDIELA
- B) W CHRISTV ODPOCI / WA / DACT BLAHOSLA: / WENE WSKZISSE: NII
- C) HOC MONVMENTVM DILECTISS AVIAE¹ / LADISLAVS ZEYDLICZ^bZ ET LYDMIL / LA ZEYDLICIA A MITROVICZ VTER¹ / NEPOTES HAEC EX EILIA IIIE^c EX FILIO / NVNC DEI BENEFITIO CONIVGES / P^d. P. 1604

Na textu je znát špatný odhad kameníka co se týče vměstnání jednotlivých liter – časté ligatury, zkratky, různé tvary písmen.

Znak: pánů u Bělé – 3 jelení parohy černé barvy na zaltém štítě.²

Zejdlic ze Šenfledu - příjmení starožitné rytířské rodiny, která byla téhož původu a erbu jako Bechyňové z Lažan a jen výstřelek panské rodiny nazývající se von Seidlitz. Jiří - syn Jindřicha - zdědil po otci Homoli a ostatní statky, koupil r. 1541 Volovnice a Neuměřice dědičně, r. 1545 díl Dokez a r. 1546 díl Pusté Dobré, avšak prodal r. 1551 Kačici a Řítku, r. 1560 Chrástany, držel také ves zápisnou Otvojice. (†1572). Manželka jeho Markéta z Bělé přečkavši jej, (†r. 1596), majíc 81 let věku a pohřbena ve Zvoleněvsi. Na náhrobku jejím je psáno, že viděla před svou smrtí 70 synův, dcer, vnukův a pravnukův. Ladislav Zejdlic - pošlost Encovanská - pán velmi vzdělaný, měl sbírku písní (ČČM 1827, I. 135), byl v letech 1590 - 1612 u císařského dvora panatýrem a kraječem, oddal se službám v řadě sv. Jana a byl komendorem ve Střihomi. R. 1610 přijat do stavu panského a byl potom hejtmanem litoměřického kraje. Proviniv se za povstání a ačkoliv r. 1621 císaři platné služby prokázal, zbaven r. 1623 všeho jmění. Manželku Lidmilu Vratislavku z Mitrovic pohřbil, potomstva neměl.³

Pánové z Bělé - příbuzní s pány z Krašova a Vrtby, zejména však s pány z Gutštejna.⁴

Velc¹ 1904, s. 440.

a má být - L

b enkláva - PR, VI

c má být - ILLE

d má být - L – L.P. letha panie

1 udává LXXXI, dilectissimae, uterque

2 Sedláček 1925, s. 47.

3 Sedláček XXVII., s. 524 – 525.

068	Svárov – kostel sv. Lukáše	1604
-----	----------------------------	------

Náhrobník Gotharda Floriana Žďárského ze Žďáru, od r. 1855 umístěn ve vnitřní presbyteriální zdi kostela, kam byl vyzvednut z podlahy. Deska z červeného mramoru s bílými žilami, ve spodní části je v kartuši ve tvaru rozety reliéfně vytesán znak. V horní části je také v kartuši vtesaný nápis.

v. 206 cm, š. 118 cm, p. – 4 cm (6 cm) – kapitála – obr. 55

**LETHA 1604 WE CZTWRTK DEN PAMA / TNI S(VA)TE LYDMILLI W 15 HODIN
RANO / VMRZEL VROZENY A STATECZNY RYTIRZ PAN KOT / HART
FLORIAN ZDIARSKY ZE ZDIARV / NA CZERWENEM AVGEZDCZY
HOSTIVICZY A GENCZY G(EHO) M(ILOSTI) CZYSARSKA / RADDA A TVTO
GEST POCHWAN OCZI / KAWAGE WESELEHO Z MRTWYCH WSTANI**

Z textu je patrné, že kameník neodhadl potřebný prostor pro psaní – zhušťování liter a neorganické kolísání jejich velikosti. Zdobné tvary písmene R . protažení pod základní linku.

Znak: Žďárských ze Žďáru – viz kat. č. 027

Datum: 16. září 1604

Žďárský ze Žďáru – viz kat. č. 027. Gothard Florián Žďárský ze Žďáru - (*1542 - †16.9.1604), syn Jana Žďárského ze Žďáru (*1503 - †10.2.1568) a Magdalény z Jeznic (†1568), pošlost katolická. Byl radou královského a komorního soudu a hejtmanem slánského kraje, (manželka Kateřina Reichlova z Rejchu).¹

Melichar 1890, s. 130; Wirth 1907, s. 109; Kuchyňka 1998, s. 42.

První písmena a letopočet vyšší.

¹ Sedláček XXVII., s. 1763 – 1765.

069	Zvoleněves – kostel sv. Martina	1607
-----	---------------------------------	------

Náhrobník Vratislava z Mitrovic, umístěn ve vnitřní severní zdi kostela. Deska z červeného mramoru. Ve spodní části se nalézá postava ležícího dítěte, oděného v dlouhý splývavý šat v pase přepásaný, s ozdobným límečkem, skrz který je vidět siluetu nohou. Postava leží na

polštáři, hlavu má ozdobenu věnečkem a ruce sepjaty na prsou. U pravé nohy, v pravém dolním rohu umístěn znak. V horní polovině je vytesán v kartuši ozdobené volutami text.

v. 110 cm, š. 55 cm, p. – 2 – 3 cm – kapitála – obr. 56

**LETA MDCVII DNE MESICE BŘEZNA 16 / HNEĎ BŘZY PO NAROZENÍ SWEM A,
PŘI : / GETI KŘTV SWATEHO VSNVL W PANV JAN / WRATISLAW
Z MITROWIC SINAČEK GEDINICKI / VROZENEHO A STATECNEHO RITIŘE
PANA GIRIHO WRA / TISLAWA Z MITROWICZ A, NA ZWOLENEWSY / A, ZDE
ODPOCIWA : S. A. L.**

Je patrné, že kameník špatně odhadl místo na text – litery se směrem dolů zmenšují, dochází k většímu zhušťování – téměř skriptura kontinua. Používání teček i háčků, vodorovné břevno nad celým letopočtem.

Znak: z Mitrovic – půlený červeno-černý štít.¹

Vratislav z Mitrovic - příjmení staročeské rodiny, prvotně vladyské, na ten čas hraběcí, jejíž erb byl štít z hora polovičný červený a černý a klenotem, rohy týchž barev. Jméno Vratislav prvotně jen osobní, stalo se stálým příjmením. Jiří - pošlost Liteňská, syn Jana Vratislava z Mitrovic a Anny Zejdlicové ze Šenfeldu. Byl královským radou, (†1616) bezdětek, manželka Anna z Vřesovic.²

Velc 1904, s. 440.

První písmena vyšší. Velikost liter směrem dolů klesá.

1 Wunswitz, 1324; Sedláček 1925, s. 176.

2 Sedláček XVII., s. 1002 – 1008.

070	Smečno – děkanství	1607
-----	--------------------	------

Podstavec, nyní uložen v zahradě děkanství, dříve umístěn před kostelem Nejsvětější Trojice. Z pískovce, původně pod jehlancovitým obeliskem ukončeným koulí s kamenným křížem. Obelisk i s koulí v současné době zničen. Na podstavci ze všech čtyř stran vytesány letopočty a monogramy. **A)** – se znakem, **B)** – v oválné kartuši pod křížkem dole tři střely, **C)** – další znak, **D)** – písmena v kartuši.

p. – 4 – 13 cm – kapitála – obr. 57

A) I(aroslav). B(ořita). Z M(artinic). // 1607

B) I(esus) H(ominum) S(alvator)¹ // 1607

C) M(arie). B(ořitovna). Z(e). SS(ternberka). // 1607

D) M(A)R(I)A //1607

Znak: Martiniců – viz kat. č. 002.

pánů ze Šternberka – viz kat. č. 044.

Jaroslav z Martinic – viz kat. č. 059.

ze Šternberka – viz kat. č. 066.

Dobner 1999, s. 39.

1 IE(SU)S, dále je možno jej v nápisích rozvádět jako I(esum) H(abemus) S(ocium), nebo I(esu) H(umilis) S(ocietas). Nejrozšířenější je ovšem I(esus) H(ominum) S(alvator) a I(n) H(oc) S(igno) [V(inces)]

071	Svárov – kostel sv. Lukáše	1608
-----	----------------------------	------

Náhrobník Kateřiny Žďárské, roz. z Reichu. Umístěn ve vnitřní presbyteriální zdi kostela od r. 1855, kdy náhrobníky byly vyzvednuty z podlahy a zazděny. Deska z červeného žilového mramoru. Ve spodní části se nachází reliéfně vytesaný znak, který je umístěn v kartuši ve tvaru rozety. Nad ním je v kartuši ozdobené volutami vytesán nápis.

v. 200 cm, š. 108 cm, p. – 4 cm (5 cm) – kapitála – obr. 58

**L^aETHA P^aANIE ^aMDCVIII^a NA / DEN SESLANI DVCHA SWATEHO / VMRZELA
VROZENA P^aANI K^aTE / RZINA Z^aDIARSKA R^aOZENA Z^aREI / CHV NA
C^aZERWENEM A^aVGEYDCI / H^aOSTIWICZI A G^aENCZY A^a TVTO / GEST
POCHOWANA OCZEKAWAGE / WESELEHO Z MRTVYCH WSTANI**

Znak: pánů z Reichu - na červeném štítě černá orlice vystupující ze sedmi bílých mraků.¹

Datum: 25. května 1608

Žďárský ze Žďáru - viz kat. č. 027. Kateřina Reichlova z Reichu - manželka Gotharda Floriána Žďárského ze Žďáru.²

Melichar 1890, s. 130; Wirth 1907, s. 109; Kuchyňka 1998, s. 42.

a vyšší

1 Sedláček 1925, s. 210

2 Sedláček XXVII., s. 1763 – 1765.

072	Svárov – kostel sv. Lukáše	1608
-----	----------------------------	------

Náhrobník svárovského faráře, který je zazděn ve vnitřní obvodové zdi kostela. Pískovcová deska, nad reliéfem (nyní již zcela vyšlapaným) je vytesán nápis – **B)**, vytesaný opis pak je částečně zakryt lavicemi – **A)**.

v. 178 cm, š. 80 cm, p. – 3,5 cm (6 cm) – kapitála – obr. 59

- A) **L^aETHA PANE 1608 DNE 7 / MIESICE SRPNA : 15 HODINI VSNVL GEST [--
-] / [---] / [---] NAL WERNI . PAN FARAR SW[ARO]WSKI GEHOZTO**
- B) **TIELO GEST TVTO / POCHOWANO . OCE / KAWAGE WESELEHO /
Z MRTWICH WSTA / NI : MPC .**

Datum: 7. srpna 1608

Wirth 1907, s. 109.

a vyšší

073	Unhošť – kostel sv. Petra a Pavla	1613
-----	-----------------------------------	------

Náhrobník pana Holanovského¹, umístěn v dlažbě hlavní lodi, z velké části zakryt zpovědníci. Deska z červeného mramoru, nahoře poprsí kněze se sepjatýma rukama, postava ležící hlavou, bez jakékoli pokrývky, na polštáři. Dole deska zcela vyšlapaná, velmi poškozený opis. Nápis doplněn podle Zd. Wirtha.

v. 198 cm, š. 100 cm, p. - 5 cm - gotická minuskula – obr. 60

**Letha Pane 1613 W Strzedu po Naroze[ni] / Blahosla[wene Panny Walburgy [---] gi
hodu [---] na [---] ziwot swug w Panu doko / nal ---]**¹

Datum: 27. února 1613 (11. září 1613¹)

Melichar¹ 1888, s. 98; Wirth 1907, s. 128.

1 uvádí – Létha Páně 1613, ve středu po narození blahoslavené panny Marie ... 74 ho ... život svůj v pánu dokonal ... Holanovský

074	Želenice – zvonice u kostela sv. Jakuba	1613
-----	---	------

Zvon, dosud umístěn na zvonici. Na čepci je obruba z akantových listů. Nápis se nachází v ohraničeném rámu z jižní strany krku – **A)**, pod tímto se nalézá v medailonu reliéf „Křest Páně“. Další nápis je v tabulce ozdobené florálními motivy na severní straně – **B)**, nad kterou je umístěn ve vavřínovém věnci znak.

Ø 124 cm, v. 95 cm, p. – 1,5 cm (2 cm) – kapitála – obr. 61

- A) ZWON TENTO SLYT GEST S POWOLENIM PANA / PVRGKMISTRA A
PANVW MIESTA SLANEHO / YAKOZTO KOLATORVW ZADVSSY
AOSADY / SV(ATEH)O^a YAKVBA WE WSY ZIELENICICH .^b OD GIN /
DRZICHA SENOMATSKYHO Z SSTERNSSTATV A / W MIESTIE SLANEM
.^b ZA KOSTELNIKVW A S / TARSSICH GIRZIKA CHOCHOLA
RYCHTARZE ZIE / LENSKYHO .^b GIRZIKA KRCZMARZE ONDRZEGE /
NEKOLACZNEHO .¹ Z TRZEBVSIC HAWLA HUBAČ / KA RYCHTARZE .
SSIMONA CZERWENKY RZEHORZE / KRCZMARZE MIKVLASSE
KOSSATY .^b Z NAKLADV / A POMOCY WSSECH OSADNICH KTEMVZ
ZADVSSY / NALEZIEGICZICH .^b LETA .^c PANIE 1.6.13.**
- B) HIC LEO SIGNVM ANIMI / FORTIS CASSISQ(VE) COMATA / VIRTVTIS
RARAE SVNT / MONIMENTA SLANAE**

Znak: města Slaného - zemský stříbrný lev v červeném poli, nad nímž stříbrná helmice s křídlem, zlatými lipovými lupeny vyzdobeným. Helmici někdy držíva hošík.¹

Pachl 1843, 98/1; Velc 1904, s. 447.

- První písmena velká.
a nadepsané - o
b oddělovací znaménka ve tvaru ptáka
c oddělovací znaménko ve tvaru lilie
¹ Sedláček XXIII., s. 337.

075	Kladno – zámek	1615
-----	----------------	------

Náhrobník Ctibora Tiburcího Žďárského ze Žďáru, v současné době umístěn v přízemí pravého křídla zámku, od r. 1842 kdy byl vyzvednut z podlahy původního kostela Nanebevzetí P. Marie. Deska z červeného mramoru, částečně poškozena. Vytěsané nápisy v kartuších ozdobených volutami v horní – **A)** a dolní části – **B)**. Uprostřed je ve vavřínovém věnci rytířský znak. Nápis doplněn podle Frant. Škorpila.

v. 205 cm, š. 106 cm, tl. 24 cm, p. – 3 cm (4 cm) – kapitála – obr. 62

- A) L^aETH[A PA]NIE 1615 W PONDIELI P^aO SMRTEDLNE NE / DIELI , TO
GEST SSESTEOHO DNE DVBNA , V^aMRZEL / V^aROZENI A^a STATECZN[I]
R^aITIRZ P^aAN C^aZTIBOR T^aIBVRCZI Z^aDIARSKI [ZE Z^a]DIARV NA
K^aLADNIE / A C^aZERWENEM A^aV[GE]ZDCI [G^a(EHO).] M^a(ILOSTI).
C^a(ÍSAŘSKÉ). R^aADDA / MISTODRZICZI W [KR]AL[O]WSTWI /
C^aZESKEM [A B^a]VRGK[RA]BIE K^aARLSSTE / INSKI TVTO GEST
P^aOCHOWAN P^aAN / [B^aVH RA]CZIZ MV MILOST[I]W BITI / [A TIELV
LEH]KE ODPOCZINVTI A VIE .^b / CZNA[V] R[ADOS]T DATI A^aMEN .**
- B) I^aOB 19 KAPITOLE / W^aIM ZAGISTE ZIE W^aIKVPITEL MVG / ZIW GEST
A ZE W^a POSLEDNI DEN Z .^b / Z^aEMIE WSTATI MAM , A Z^aASE O^aBLECZ /
EN BVDV KOZI MAV A W TELE MEM / V^aZRZIM BOHA , KTEREHOZ
V^aZRZIM / [S]AM , A OCZI ME SPATRZI A NE GINI¹.**

Znak: Žďárských ze Žďáru – viz kat. č. 027.

Datum: 6. dubna 1615

Žďárský ze Žďáru – viz kat. č. 027. Ctibor Tiburcí - syn Jana Žďárského ze Žďáru a Mandalény z Jeznic, držel statek západní Kladno (viz Pam. Arch., II., 10), byl královským radou, zemským soudcem, 1598 - 1609 hejtmanem Menšího města Pražského a 1612 - 1613 karlístejnským purkrabím, (†6.4.1615), manželka Sybila Hradišťská z Hořovic (†30.11.1618).²

Kuchyňka 1997, s. 14, 20; Škorpil 1897, s. 30 – 31; Mottl 1931, s. 72.

a vyšší

b rozdělovací znaménka routovitého tvaru

¹ Starý zákon, Job 19,25-27.

² Sedláček XXVII., s. 1763 – 1765.

076	Kladno – zámek	1618
-----	----------------	------

Náhrobník Sibyly Žďárské, v současné době umístěn v přízemí pravého křídla zámku, od r. 1842 kdy byl vyzvednut z podlahy původního kostela Nanebevzetí P. Marie. Deska z červeného mramoru, která je značně poškozena. Mezi vytesanými nápisy v kartuších zdobených volutami – **A)** nahoře a **B)** – dole, se nachází ve vavřínovém věnci znak.

v. 197 cm, š. 104 cm, tl. 25 cm, p. – 3,5 cm (5 cm) – kapitála – obr. 63

- A) L^aETHA P^aANIE 1618 W^a PAT[EK PAM] ATNI SWATEHO O^aNDRZIEGE
A[POS]TO / LA PANIE T^aO GEST 30 DNE MIESICZE LIS / TOPADV W
NOCZI NA SOBOTV V^aMRIELA V^a / RO[Z]ENA P^aANI .^c SIBILA
Z^aDIARSKA .^c R^aOZEN A .^c / H^aRADICZKA^c Z^a HORZOWICZ .^c A^a NA
KISSICZ / ICH .^c MANZELKA P^aANA CZTIBORA TⁱBVRCZI / HO
Z^aDIARSKEHO A TVTO GEST POCHO / WANA .^c P^aAN BVCH RACZ
DVSSI GEGI M^aILOSTIW BEGTI / TⁱELV LECHKE ODPOCZINVTI A^a
WIECZNAW RADOST ^bDATI^b
- B) [W]^aIM Z^aAGISTE ZIE W^aIKVPITEL MVG / [ZI]W GEST A^a ZIE W
POSLEDNI D^aEN Z ZEMIE / [W]STATI MAM A ZASE OBLECIEN BVDV
K^aOZI / [MAV A W] TELE MEM VZRZ[IM B^a]OHA MEHO / [KTEREHOZ
VZR]ZIM [SAM] A OCZ[I] ME / [VZRZI] A^a NE G[I]NI I^aOB W 19 KAP².

Znak: Žďárkých ze Žďáru –viz kat. č. 027.

Datum: 30. listopadu 1618

Žďárský ze Žďáru – viz kat. č. 027. Ctibor Tiburcí ze Žďáru – viz kat. č. 075.

Hradištský z Hořovic - jméno české vladyské rodiny, která vládla na městě Hořovicích a na Hardišti u Blovic.

Sybila - dcera Jana z Hořovic a Anny Pouzarovny z Michnic.³

Škorpil 1897, s. 31; Wirth 1907, s. 73 – 74; Mottl¹ 1931, s. 73; Kuchyňka 1997, s. 14, 20;s. 73 – 74.

a vyšší

b nadepsáno

c oddělovací znaménka ve tvaru obloučků

1 uvádí Hradecká

2 Starý zákon, Job 19,25-27.

3 Sedláček XI., s. 752.

	Slatina – kostel sv. Vojtěcha	1620
--	-------------------------------	------

Náhrobník viz kat. č. 079S.

077	Smečno – děkanství	kol.r.1620
-----	--------------------	------------

Obraz Jaroslava Bořity z Martinic, v současné době, po zrestaurování, uložen na děkanství ve Smečně, původně snad ve smečenském zámku. Olej na plátně, polopostava sedícího hraběte držící v levé ruce list. Znak je umístěn v levém horním rohu. Zde je vyobrazen jako smečenský pán a zakladatel děkanství. Nápisy jsou namalovány v levém horním rohu pod znakem – A) a ve spodní části obrazu, při dolním okraji – B).

v. 96 cm, š. 76 cm, p. – 1 cm (1,5 cm) – kapitála – obr. 64

- A) ILL(USTRISS)IMUS & EXCELLENTISSIMUS / D(OMINUS). D(OMINUS).
IAROSLAUS BORZITA S(ACRI). R(OMANI). I(MPERII). / COMES DE
MARTINITZ SMET / SCHNEAE DOMUS GUBERNATOR / DECANATU(U)S
SMETSCHNENSIS / MUNIFICENTISSIMU(U)S FUN / DATOR
- B) B^aORZITA IS FUERAT QUEM VEXIT AD AETHERA VIRTUS, VIRTUS
DIGNA ALTO STEMMATE DIGNA POLO / H^aIC I^aLLE I^aPSE SUO NOTUS
SUPER AETHERA CASU, QUEM STANS PRO S^aUPERIS R^aEGE F^aIDEQUE
TULIT

Znak: Martiniců – viz kat. č. 002.

Jaroslav z Martinic – viz kat. č. 059.

Příbyl 2000, s. 46; Příbyl 2001, s. 19 – 20; Příbyl 2002, s. 19.

U textu A) všechna první písmena vyšší.

a vyšší

078	Smečno – děkanství	kol.r.1620
-----	--------------------	------------

Obraz Marie Eusebie z Martinic roz. ze Šternberka. V současné době, po zrestaurování, uložen na děkanství ve Smečně. Původně snad umístěn ve smečenském zámku. Olej na plátně, polopostava sedící hraběnky vyobrazené jako dobrodinka smečenského děkanství.

Levou rukou si přidržuje perlový náhrdelník. Nápis je namalován v pravém horním rohu po znaku.

v. 96 cm, š. 76 cm, p. – 1 cm – kapitála – obr. 65

**ILL(USTRISSI)MA & EXCELLENTISSIMA / D(OMINA). D(OMINA). MARIA
EUSEBIA COMI / TISA DE MARTINITZ. NATA / BARONISSA DE STERNBERG /
DOMINA IN SMETSCHNA DE / CANATU(U)S SMETSCHNENSIS / INSIGNIS
BENEFATRIX**

Znak: pánů ze Šternberka – viz kat. č. 044.

ze Šternberka – viz kat. č. 066. Marie Eusebie ze Šternberka - (*1582-†1634), manželka Jaroslava Bořity z Martinic.¹

Příbyl 2000, s. 46; Příbyl 2001, s. 19 – 20.

První písmena vyšší.

¹ Sedláček XXIV., s. 777 – 778.

079S	Slatina – kostel sv. Vojtěcha	1624
------	-------------------------------	------

Náhrobník Zikmunda Chrtá ze Rtína a Anny Chrtové roz. z Dlouhé Vsi. Zazděn v presbyteriální zdi na evangelní straně kostela. Deska z červeného mramoru, ve spodní části jsou ve vavřínovém věnci reliéfně vytesány dva znaky. Vytesaný nápis je v kartuši v horní části, text je setřen, v důsledku čehož je špatně čitelný.

v. 200 cm, š. 117 cm, p. – 3,5 cm (4 cm) – kapitála – obr. 66

**V^aROZENI A STATECZNI RITIRZ PAN ZIKMVND / CHRT ZE RTINA A NA
WOPARZANECH VMRZEL / LETHA 1620 W STRZEDV PO SWATIM / MICHALV
ARCHANDIELV / V^aROZENA PANY ANNA CHRTOWA ROZENA / Z DLAVHE
WSI VMRZELA LETHA 1624 / WE SSTWRTEK PO PAMATCE SESLA / NI DVCHA
SWATEHO MANZIELKA / NADEPSANEHO PANA W TOM / TO CHRAMIE
SPULV ODPO / CZIWAGI OCZEKAWAG^bE / WESELEHO Z MRTWICH /
WSKRZISSENII AMEN**

Znaky: Chrtů ze Rtína – červený pruh pokosem na stříbrném štítě.¹

Dlouhoveských z Dlouhé Vsi – červený kotouč na modrém štítě.²

Datum: 30. září 1620; 30. května 1624

Chrt ze Rtína - jméno vymřelého vladického rodu českého, náležejícího k rozrodu vladyk v jižních Čechách, kteří měli na stříbrném štítě červený pokosný pruh a na helmě chrtu na polštáři sedícího za klenot.³ Zikmund - syn Jana Chrtu ze Rtína a Markéty ze Šenfeldu, který za manželku pojal Annu Častolarku z Dlouhé Vsi a r. 1620 držel Opařany, kdy zemřel a v Slatině v kostele pochován jest podle choti své (†1624).³

Dlouhoveský z Dlouhé vsi - staročeský rod vladický, který byl do stavu svobodných pánů povýšen, pochází z Dlouhé Vsi u Sušice a má za erb kotouč.⁴

Velc 1904, s. 273.

Skriptura continua

a vyšší

b nedotažené G

1 Wunschwitz, 467; Ubelli, 295; Sedláček 1925, s. 80.

2 Wunschwitz, 213; Ubelli, 140; Sedláček 1925, s. 86.

3 Sedláček XII., s. 417 – 418.

4 Sedláček VII., s. 684 – 685.

080	Budeč – kostel sv. Petra a Pavla	1625
-----	----------------------------------	------

Náhrobník Purghartovny z Hortenfelzu, v současné době zazděn ve vnější obvodové zdi kostela sv. Petra a Pavla, původně z kostela Panny Marie. Deska z červeného mramoru, jejíž spodní část, kde anděl drží dva znaky ve vařínových věncích, je zapuštěna v zemi. Vtesaný nápis kolem desky – A), a vtesaný nápis v levé polovině středního pole, které je ohraničeno reliéfním rámem zdobeným volutami, – B).

v. 138 cm, š. 93 cm, p. – 3,5 cm – kapitála – obr. 67

A) IOB . 19 . KAP(ITOLA) .^b WIM ZAGISTE ZE WIKVPITEL MVG ZIW / GEST
A W POSLEDNÍ DEN Z ZEMIE WSTATI MAM A OPIET OBLECZE[N]
[BVDV W KOZI MAV A X TIELE MEM VZRZIM BOHA MEHO
KTEREHOZ VERIM SAM A OCZI ME VZRZI A] NE GINE .^b ODLOZENA
GEST TATO NADIEGE¹

B) LETHA P^aANE 1625 . 24 . / DNE MESICE SRPNA MEZI / 9 A 10 HODINAV
NA PVL / ORLOGI W NOCI ŽIWOT / SWVG W PANV POBOZNE /
DOKONALA V^aROZENA P^aAN = / NA MANZELKA VROZENE = / HO

P^aANA A^aDAMA SSLAY = / CHR^TA Z WIZNTALV / ROZENA
P^aVRGHARTOW = / NA Z HORTENFELZV A TV / TO GEST POCHOWANA
/ OCZEKAWAGICE RADOST / Z MRTWICH WSKŘISSENI

Vodorovná břevna místo háčků. Velice pravidelné tvary jednotlivých liter.

Znak: pánů z Hortenfelzu - v pravém poli okřídlená helma, v levém pes v klenotu.

Datum: 24. srpna 1625

Budeč a okolí 1905, s. 64 – 65.

Skriptura continua
a vyšší
b oddělovací znaménka ve tvaru vlnovky
1 Starý zákon, Job 19,25-27

081	Kladno – zámek	1626
-----	----------------	------

Náhrobník Jana Jiřího Žďárského ze Žďáru a na Kladně, v současné době umístěn v přízemí pravého křídla kladenského zámku, do r. 1842 se nacházel v podlaze původního kostela Nanebevzetí P.Marie. Deska z růžového mramoru, místy poškozena. Spodní část – pravděpodobně obsahující biblický text – odlomena. Znak ve vavřínovém věnci se nachází pod vytesaným nápisem v kartuši, ozdobené volutami.

v. 151 cm, š. 95 cm, tl. 20 cm, p. – 3,5 cm (5,5 cm) – kapitála - obr. 68

L^aETHA [PANIE 16]26¹ W^a NEDIELI / DEN N^aA[LEZENI] S^aWATEHO K^aRZIZE /
TO GES[T 3 DNE] M^aIESICZE M^aAGE / MEZI 5 A 6 HO[DI]NAV NA PVL ORLO /
GI V^aMR[Z]EL V^aROZ[ENI] P^aAN P^aAN I^aAN / GIRZI Z^aDIARSKI ZE Z^aDIA[RV] A
NA KLA / DNE T^aVTO GE[S]T POCH[OW]AN P^aAN / B^aVH RACZ MV M^aILOSTIW
BEGTI TĚ / LV LECHKI ODPOCZINVTI A^a DVSS[I] / WECZNAV R^a[A]DOST
DATI A^aMEN

Znak: Žďárských ze Žďáru – viz kat. č. 027.

Datum: 3. května 1626

Žďárský ze Žďáru – viz kat. č. 027. Jan Jiří - syn Ctibora Tiburcího, ujal se Kladna. pokuty za účastenství v rebelii sprostěn, nad to povýšen 16.9.1622 do stavu říšských svobodných pánův a koupil r . 1623 zabraný statek Žďár, aby z rodu nevycházel. Zemřel asi v ty časy bezdětek, a jmění jeho spadlo na potomstvo Floriánovo.²

Chybějící část náhrobníku obsahovala s největší pravděpodobností citát ze Starého zákona, Job 19, 25 - 27, srov. kat. č. 073, 074.

Škorpil 1897, s. 33 – 34; Wirth¹ 1907, s. 72; Mottl¹ 1931, s. 71.

a vyšší

1 uvádějí 1526

2 Sedláček XXVII., s. 1763 – 1765.

082	Smečno – kostel Nejsvětější Trojice	1629
-----	-------------------------------------	------

Náhrobník Václava Vejdy z Bezděkova, zazděný ve vnější zdi jižní části kostela. Deska z červeného mramoru, poškozena několika zlomy. V desce je po obvodu vytesán nápis – A). Ve spodní části se nachází reliéfně vyvedený znak ohraničený vavřínovým věncem. Také v horní části desky se nalézá vtesaný nápis – B), v kartuši zdobené volutami.

v. 185 cm, š. 94 cm, p. – 4 cm (5 cm) – kapitála – obr. 69

- A) L^aETHA 1629 W P^aONDIELI PO S^a(VA)T^b(É). L^aIDMILE GINAK 17 / DNE
MIESICZE Z^aARZI SLOWVTNY P^aAN W^aACZLAW W^aEYDA [Z
BEZ]DIEKOWA NIEKDEGSSI KUCHL MI / STR G. W. H. M.
PROSTRZEDKEM SMRTI / TETO CZASNE Z TOHOTO S^aWIETA
WYKROCZIL A TVTO TIELO GEHO W PANV ODPOCZIWA:
- B) J^aOB. 1^a9^a. K^aAPITOLE. / WIM ZAGISTE ZIE W^aYKVPITEL / MVG ŽIV
GEST A W P^aOSLED / NI DEN ZMRTWYCH STATI / MAM A ZASE
OBLECZIEN / BVDV W KOŽI MAV A W TIELE / MEM VZRZIM B^aOHA
KTE / REHOZ I^aA S^aAM A OCZI ME / SPATRZI A NE GINE¹

Text po obvodu desky je poněkud natěsnán.

Znak: Václava Vejdy – dělený štít v jehož horní části je srna a ve spodní dva vodorovné pruhy.

Datum: 17. září 1629

Velc 1904, s. 312 – 313; Kuchyňka – Vyšín 1999, s. 23.

a vyšší

b nadepsané

083	Kladno – kaple sv. Floriána	1630
-----	-----------------------------	------

Pamětní deska zazděna za hlavním oltářem v kapli. Základní kámen kaple sv. Floriána, nápis vztahující se k donátorům kaple. Deska je z červeného mramoru s vytesným nápisem, který je vytažen zlatou barvou.

v. 56 cm, š. 50 cm, p. – 3 cm (4 cm) – kapitála – obr. 70

L^aAPIS F^aVNDAMENTALIS / S^aACELLVM D^aEO T^aRINO ET VNI DICA / TVM
MEMORIAE ^aB(ONAE).M(EMORIAE).V(IR)^{-a}. ET S^aS^a(ANCTI): F^aLORI / ANI
E^aLISABEHAE VIDVAE REGINAE / HONORI CONSECRATVM IMPENSIS I^aL /
LMI F^aLORIANI T^aHEODORICI ^aS(ACRI).R(OMANI).IMP(ERII)^{-a}. CO / MITIS DE
S^aORA . ET I^aLLMAE E^aLISABE / THAE C^aONIVGIS C^aOMITISSAE NATAE / A
M^aMARTINICZ AE^aRA C^aHRISTIANA / 1630 D^aIE 2 APRILIS. / ^aP.F.D.E.V.H. F⁻
^aAMILIAE.

Nápis obsahuje značné množství ligatur – v daném regionu méně časté tři písmen, a také množství zkratek.

Datum: 2. dubna 1630

Žďárský ze Žďáru – viz kat. č. 027.

z Martinic – viz kat č. 002.

Wirth 1907, s. 80; Krajník – Příbyl 2002, s. 37 – 38.

a vyšší

084+	Stochov – kostel sv. Václava	1633
------	------------------------------	------

Oltář, resp. pod oltářním obrazem, kde se nacházel memorabilní nápis. Nápis podle Ferd. Velce.

Za panowani gehu Excellenci pana Bernarda Ignatia s(waté). řím(ské). Říše hraběte
z Martinic, nejvyššího purkrabí pražského tit. Ke cti a chwalw bozi a sw(atého).
Waclawa mučedníka a patrona českého tento oltář wyzdwižen a postawen gest. Dne 26.
března leta Páně 1633.

Datum: 26.března 1633

z Martinic – viz kat. č. 002. Bernard Ignác z Martinic - syn Jaroslava z Martinic, měl po otci Ahníkov a Kralupy, r. 1651 ujal po bratru nápadní statky, r. 1652 získal Hořovice, ale pustil zpupné své jmění mladšímu bratrovi. Byl c.k. radou, komořím, od r. 1638 radou nad apelacemi, od r. 1643 tudíž presidentem, od r. 1644 nejvyšším sudím, od r. 1648 nejvyšším komorníkem, od r. 1650 nejvyšším hofmistrem a konečně 1651 - 1685 nejvyšším purkrabím, královským místodržícím a rytířem zlatého rouna. Byl pán velice vzdělaný a studovaný, (†7.1.1685). Manželky: 1. Veronika Polyena Holická ze Šternberka (†1659), 2. Zuzana Polyxena z Dietrichšteina.¹

Velc 1904, s. 329 - 330.

1 Sedláček XVI., s. 919 – 921.

085	Smečno – děkanství	1635
-----	--------------------	------

Nástěnná malba, na chodbě smečenského děkanství. V jejím středu se patrně nacházel znak. Z fresky do dnešních dnů zbyly postavy dvou světic – sv. Barbory a sv. Kateřiny a páska s nápisem.

p. cca 8 cm – kapitála - ×

**JOANNES HERMANNVS BL[OWSK]Y A MISS / LIN DECANVS SMECZNENSIS [--
-]TIVS DE / DISTRICTVS SLANENSIS [---]NENTIS / [---]ERNESTI CARDI. AB
HARRACH [---] EP(ISCOPUS): PRAG / IN EODEM DISTRICTV VICARIVS [---
]RANEVS**

Znak: Jana Heřmana Blovského z Myšlína – na štítě modré barvy je stříbrno–červená orlice se zlatou pružinou.¹

Příbyl 2002, s. 19 – 20.

1 Wunschwitz, 784; Sedláček 1925, s. 21.

086	Libušín – u kostela sv. Jiří	1644
-----	------------------------------	------

Smířčí kříž Jiřího Smeckala, nacházející se v jihozápadním rohu hřbitova u kostela sv. Jiří. Je z tvrdého pískovce, nad zemí 62 cm. Reliéfně vytesán je na něm kříž s růžicí uprostřed a pod ním je vtesán nápis, jehož část je nepřístupná.

š. 36 cm, tl. 19 cm, p. – 3 cm – kapitála – obr. 71

**LETHA P(ANIE) : 1644 / Z PISTOLE GEST / ZASTRZELEN / GIRZICK SMECKAL
/ PAMATNI : S: CI / RZ [---]**¹

Velc 1904, s. 120.

1 zbytek textu v zemi

087	Smečno – děkanství	1651
-----	--------------------	------

Pacifikál, stříbrný, zlacený, v současnosti deponován na děkanství ve Smečně, dříve součástí kostela Nejsvětější Trojice. Na kulaté hladké noze jsou přidělané reliéfy sv. Antonína a vyryt nápis – **B**), sv. Anny a Jezulátko s křížem. Dále je tu stříbrná plocha ve formě jetelového listu, na níž jsou vyryty spojené dva znaky pod korunou, v jednom je lekno, v druhém čtyři orlice. Okolo nich je vyryt nápis – **A**).

p. – 3 mm – kapitála – obr. ×

A) 1651 / SANCTA TRINITAS / VNVS DEVS MISERERE / NOBIS

B) ERLOSER / DER WELT

Znak: Šternberků – viz kat. č. 044.

Martiniců – viz kat. č. 002.

Velc 1904, s. 307 – 308.

088	Velká Dobrá – kaple Nalezení sv. kříže	1653
-----	--	------

Kámen, v současné době uložen v kapli Nalezení sv. Kříže ve Velké Dobré, původně se nacházel na Kozově Hoře, při silnici Kladno – Braškov. Z žehroviceho pískovce ve tvaru nepravidelného kvádrů. V jeho vrchní části byl vytesán v negativním plochém reliéfu rovnoramenný (řecký) kříž – dnes neúplný v důsledku poškození. Z druhé strany kamene jsou vytesány dva letopočty, pod nimiž je patrný vyrytý, v důsledku povětrnostních vlivů již nečitelný, text.

v. 127 cm, š. 67 cm, tl. 23 cm, p. – 10 cm – obr. 72

1653 // 27. 6. 1891

Horák – Krucký 2003, s. 26 – 30.

089	Zvoleněves – kostel sv. Martina	1659
-----	---------------------------------	------

Zvon, jenž je dosud umístěn ve věži kostela. Nápis okolo čepce, ohraničený linkami, – **A**), pod nímž je ornament (5 cm) sestávající z akantových listů. Další nápis je ve dvou řádcích na krku zvonu – **B**).

Ø 58 cm, v. 44 cm, p. – 2,5 cm – kapitála – obr. 73

- A) DVRCH DAS FEVER FLOS ICH NICOLAVS LOEW IN PRAG GOS**
B) MICH / ANNO 1659

Löw z Löwenberku - Jan Michal Mikuláš - zvonař a dělolijec usedlý na Malé Straně v Praze, přijal městské právo a živnost v Menším městě pražském 11.4.1656 a podle domovského listu pocházel z Norimberka. Zdá se, že je syn, nebo blízký příbuzný Linharta Löwa zvonaře a dělolijce z Norimberka, od r. 1642 usazeného v Praze, o němž víme, že zde působil do r. 1652 a byl povýšen do šlechtictví Ferdinandem III. r. 1639 s přídomkem z Löwenberku. Jan Michal Mikuláš psal se nejčastěji pouze posledním křtícím jménem Mikuláš. Máme od něho v Čechách mnoho slitých zvonů, poněkud s nápisy německými, méně s latinskými nebo českými. Stal se záhy císařským dělolijcem v Praze a sléval děla pro císařskou armádu. Byl velice zámožným měšťanem malostranský (zanechal dům na Hradčanech, druhý pod valy Pražského Hradu v dnešní Sněmovní ulici a třetí za Valdštejnskou zahradou, kde měl slévárnu).¹

Velc 1904, s. 441.

¹ Sedláček XVI., s. 386.

090+	Zvoleněves – kostel sv. Martina	1659
------	---------------------------------	------

Zvon, dříve v kostele sv. Martina. Nápis okolo čepce – **A**), nad nímž je ornament (5 cm) sestávající se z akantových listů. Dodatečně jsou na krku zvonu vyškrábány iniciály – **B**). Nápis podle Ferd. Velce.

Ø 45 cm, v. 32 cm, p. – pravděpodobně kapitála

- A) GOS MICH NICOLAUS LOEW IN PRAG ANNO 1659
B) L^a(ULIUS). F(RANZ). V(ON). L(AUENBERG). R(ENOVATOR).

Löw z Löwenberku – viz kat. č. 089. Lauenburg – město vévodství Lauenburského v pruské provincii šlesvicko-holštýnské při vtoku Delvenavy do Labe.¹

Velc 1904, s. 441 – 442.

a má býti I

1 Sedláček XV., s. 716 – 717.

091+	Zvoleněves – kostel sv. Martina	1659
------	---------------------------------	------

Zvon, dříve umístěn v kostele sv. Martina. S nápisem okolo čepce, nad nímž je ornament (5 cm) sestávající se z akantových listů. Nápis podle Ferd. Velce.

Ø 40 cm, v. 32 cm, p. – pravděpodobně kapitála

GOS MICH NICOLAUS LOEW IN PRAG ANNO 1659

Löw z Löwenberku - Jan Michal Mikuláš – viz kat. č. 089.

Velc 1904, s. 441 – 442.

092	Kladno – zámek	1661
-----	----------------	------

Zvon, v současné době volně uložen v arkádě kladenského zámku, původně z kostela Nanebevzetí P. Marie. Ucha vyžlabena, na čepci otisky šalvějových listů, pod tím úzký vlis dvojitých lilií, šest oblounů a mezi nimi nápis – A). Pod tímto cípaté ornamentální výplně. Na krku reliéfy Ukřižovaného, P. Marie na půlměsíci, sv. Jiří a nápis – B)., v němž je medailon s opisem přerušující text – C). Původně ulit v roce 1598.

Ø 97 cm, v. 92 cm, p. – 2 cm – kapitála – obr. 74

- A) **TEMPORE .^a TEMPESTO . PARCVS . SIT . SOMNVS . HONESTO . TVNC .
MOVEAR . SONITV . NOXIA . PELLO . MEO . TH.NECRONI .**
- B) **M . DC . LX . / SMRT WORSSILE ZDARSKE HRANY / SWEDLA NA ME
TIELO RANY / M . DC . LXI / I . IVLI . / ZIWOT FRANTI / SSKA
ZDARSKEHO / POMOH RANAM / TIELA MEHO / KVNSTEM MISTRA /
RZEMESLNEHO / BENEDICTA PRZIGMIM BRIO / ZAS MOHV ZIWYM
SLAVZITI / MRTWE ZWVKEM PROWAZETI / BVH DEG DOBRODINCVM
MILOST / A PO SMRTI WIECZNAV RADOST / AMEN . TH . NECRONI**
- C) **FRANCISCVS ADAM COMES DE SORA**

Datum: 1. července 1661

Žďárský ze Žďáru – viz kat. č. 027. František Adam Eusebius - syn Floriána Jetřicha Žďárského, (*1623 - †7.4.1670). Dědil otcovské statky (kromě několika odcizených i Žďáru, byl království a soudův dvorským a komorním radou, hejtmanem slánského kraje a palatinem.¹

Škorpil 1897, s. 65 – 66; Wirth 1907, s. 75 – 76; Mottl 1931, s. 82; Posel z Budče 1997, s. 17.

a oddělovací znaménka routovitého tvaru

¹ Sedláček XXVII., s. 1763 – 1765.

093	lapidárium NM	1663
-----	---------------	------

Zvon, v současné době uložen v lapidáriu NM, pracoviště Vrchotovy Janovice, původně v kostele P. Marie na Budči. Puklý, nápisy jsou na krku zvonu – **A)**, a jednořádkový nápis okolo čepce mezi ornamentálními pásy z akantových listů – **B)**.

Ø 55 cm, v. 42 cm, p. – 1,5 cm (2,5 cm) – kapitála – obr. 75

- A) **TENTO ZWON SLIT GEST KE CIT A / CHWALE PANV BOHV
BLAHOSLAWENE / PANNIE MARYI S.S(VATÝM).^aTYM^a PETRV A
PAWLIV, K / ZADVSSI KOSTELA NA BVDCZI: NAKLADEM / TEHOZ
ZADVSSI: W LETHV PANIE**
- B) **GOS MICH NICOLAVS LÖW IN PRAG ANNO 1.6.6.3.**

Löw z Löwenberku - Jan Michal Mikuláš – viz kat. č. 089.

Cvrk 1904, s.; Budeč a okolí 1905, s. 64 – 65.

a psáno v horním indexu

094+	Tuchlovice – kostel sv. Havla	1666
------	-------------------------------	------

Zvon, původně na věži kostela sv. Havla. Kolem čepce renesanční ornament a nápis – **A)**, na východní straně krku reliéf P. Marie s Jezulátkem (20 cm), na západní nápis – **B)**. Rekvizice 1942, nápis podle Ferd. Velce.

Ø 110 cm, v. 100 cm, p. – pravděpodobně kapitála

A) GOS MICH NICOLAUS LÖW IN PRAG ANNO 1666

**B) : TENTO ZWON PRZELIT GEST K ZA : / : DUSSI KOSTELA
TUCHLOVSKEHO : / : NAKLADEM TEHOZ ZADUSSI :**

Löw z Löwenberku - Jan Michal Mikuláš – viz kat. č. 059.

Velc 1904, s. 354.

095	Tuchlovice – kostel sv. Havla	1666
-----	-------------------------------	------

Zvon, dosud umístěn na věži kostela. Kolem čepce renesanční ornament a nápis ohraničený linkami – **A)**. Na východní straně krku zvonu reliéf P. Marie s Jezulátkem (20 cm), na západní straně je nápis – **B)**.

Ø 80 cm, v. 60 cm, p. – kapitála – obr. 76

A) GOS MICH NICOLAUS LÖW IN PRAG ANNO 1666

**B) : TENTO ZWON PRZELIT GEST : / : K ZADUSSI KOSTELA TUCHLOWS : /
: KEHO NAKLADEM TEHOZ ZADUSSI :**

Löw z Löwenberku - Jan Michal Mikuláš – viz kat. č. 089.

Velc 1904, s. 354.

096+	Buštěhrad – kaple sv. Trojice	1666
------	-------------------------------	------

Zvon, s hladkými uchy, u čepce v páscích hrubého ornamentu nápis. Nápis podle Zd. Wirtha.

Ø 45 cm, v. 35 cm, p. – pravděpodobně kapitála

NICOLAVS LÖW IN PRAG ANNO 1666

Löw z Löwenberku - Jan Michal Mikuláš – viz kat č. 089.

SOKA Kladno, Fond OÚ, 923, sign.5/2GH/8, č. kart. 434 – katastr zvonů pro Čechy 1915¹; Wirth 1907, s. 12.

1 uvádí - GOSS MICH NICOLAVS LÖW IN PRAG

097	Smečno – kostel Nejsvětější Trojice	1667
-----	-------------------------------------	------

Epitaf umístěn před jižním chrámovým vchodem ve vnitřní zdi kostela, kam byl přenesen r. 1837 ze zrušeného kláštera a kostela Tetinů. Deska z bílého mramoru, s vytesaným nápisem ohraničeným reliéfně vyvedeným vavřínovým věncem po obvodu desky.

v. – 161 cm, š. – 103 cm, p. – 4,5 cm (6 cm) – kapitála – obr. 77

**S^aISTE V^aIATOR / H^aIC I^aACET CADAVER / D^a.C^aATHARINAE B^aARBARAE /
S(ACRI). R(OMANI). I(MPERII). COM(ES). G^aALLASSIANAE / DVCISSAE DE
L^aVCERA / NATAE S(ACRI). R(OMANI). I(MPERII). COM(ES). DE M^aARTINITZ /
QVAE OBIIT AⁿNNO. M^a. D^aC^a. LXVII. / DIE XV. MENSIS O^aCTOBRIS / AE^aTATIS
FLORE AⁿNNO. XXV. / NONDVM EXPLETO MIRARIS / SED QVID NI F^aLOREM
SVVM / MORS CARPAT IN HORTO / CVIVS F^aRVCTVM / C^aVLPA A^aBLIGVRIIT /
IN PARADISO / A^aBI VIATOR AT PIIS / MANIBUS BENE / PRECARE**

Poměrně velké množství ligatur a zkratek.

Datum: 15. října 1667

z Martinic – viz kat. č. 002.

Velc 1904, s. 309.

a vyšší

098+	Libušín – kostel sv. Jiří	1669
------	---------------------------	------

Zvon, který býval zavěšen v průčelí kostela sv. Jiří. Nápis podle Ferd. Velce.

A(nno). 1669 goss mich Nicolaus Löw in Prag

Löw z Löwenberku - Jan Michal Mikuláš – viz kat. č. 089.

Velc 1904, s. 119.

099	Kladno	1670
-----	--------	------

Deska, za níž byly uloženy plíce a játra zemřelého Františka Adama Žďárského ze Žďáru. Nyní v depozitáři muzea v Kladně – inv. č. 1025 KD, původně umístěna v pravé části presbytáře blíže k lodi původního kostela Nanebevzetí P. Marie. Deska z bílého mramoru na níž je vytesnám nápis.

v. 26 cm, š. 68 cm, tl. 8 cm, p. – 5 cm (6,5 cm) – kapitála – obr. 78

H^aIC I^aACENT V^aISCERA / F^aRANCISCI A^aDAMI C^aO / MITIS D^eE S^aOHRA 16^a70

František Adam Eusebius Žďárský ze Žďáru – viz kat. č. 092.

Škorpil 1897, s. 29; Mottl 1931, s. 74; Kuchyňka 1997, s. 21.

a vyšší

100	Kladno – zámecký park	1671
-----	-----------------------	------

Sanktuarium, barokní, v současné době je umístěno v zámeckém parku, původně z kostela Nanebevzetí P. Marie. Z pískovce, v ploše štítu oválná kartuš s korunou a monogramem – **A**), na podstavci je vytesán nápis – **B**). Tex je částečně poškozen v důsledku povětrnostních vlivů.

v. 260 cm, š. 135 cm – sokl, p. - 5 cm (8 cm – iniciály) – kapitála – obr. 79

A) I(ESUS) H(OMINUM) S(ALVATOR)¹

B) L^aAVDETVR S^aANCTISSIMVM / S^aACRAMENTVM / M^aD^aC^aL^aX^aXI^a

Škorpil 1897, s. 34 – 35; Wirth 1907, s. 70; Mottl 1931, s. 67.

a vyšší

1 IE(SU)S, dále je možno jej v nápisích rozvádět jako I(esum) H(abemus) S(ocium), nebo I(esu) H(umilis) S(ocietas). Nejrozšířenější je ovšem I(esus) H(ominum) S(alvator) a I(n) H(oc) S(igno) [V(inces)].

101	Družec	1674
-----	--------	------

Podstavec pod sloupem se sochou P. Marie stojící před kostelem Nanebevzetí P. Marie. Z pískovce, vytesaný nápis, ohraničený dvěma linkami, je ze tří stran – nápis vpředu – A), vpravo – B), vlevo – C). Ke konci je nápis částečně poškozen.

v. 105 cm, š. 112 cm, tl. 140 cm, p. – 2 cm (3 cm) – kapitála – obr. 80

A) 1^a // 6^a // . GOTT . VATTER . SOHN . HEILIGER . GEIST . IN / MEINEM .
WERK . MIR . BEISBAND . LEIST . DAS . D / ER . ANFANG . MITTEL . VND
. END . ZV . DEINER . EHR . W / IRD . ANGEWENDT . OLIBSTER . IESV .
STERCKE . MICH . / DAS . ICH . NIEMAL . ERZIRNE . DICH . IA . VIL .
LIBER . DEN . T / ODT . AVSSTE . ALS . WILLIGLICH . EINE . SIND .
BEGEH / E . O . IESV . CHRIST . O . HEILAND . MEIN . LAS . MICH . DOCH
./ GANZ . DEIN . EIGEN . SEIN . GIB . GNAD . DAS . ICH . MIR . STE / RBE .
AB . DAS . ICH . IN . DIR . ZVELBEN . HAB . ICH . BITT . HE / RR . IESV .
DVRCH . DEN . GOTT . VERLAS . MICH . NICHT . IN . L / ETZTER . NOT [--
-] . EIN . SELIGS . / END . NIM . [---] . MEIN . GOTT . IN . [---] : [---] // 7^a // 4^a

B) KENIGIN . HIMELS . VND . DER . ER / DT . MARIA . GOTTES . MVTTER /
WERT . BEY . DEINEN . SOHN . MIR . GNAD . ERWERB . DAS . ICH .
KEINER . TODT . SIN / DT . STERB . O . IVNGFRAV . ZAHT . O . MVTTER /
REIN . LAS . MICH . DIR . GANZ . BEFOHLEN . SEI / N . IN . ALER .
WIDERWERTIGKEIT . HOLF . MV / TTER . DER . BARMHERTZIGKEIT .
MIT . DE / INER . HILF . SIEHE . VNS . AN . ALLES . VBEL . WE / NDE .
HINDAN . VORM . FEIND . BESCHYTZE / EN . NIMB . DICH . VNSEAN .

C) DER . EHR . VND . TVGEN / T . SAMRER . GEORGIVS . GRAN /
STEINMETZ . GESESL . SAMBT SEI / NER . LIEBEN . HAVS FRAVEN .
REGIN / A . HABEN . DIESE . MARTER . SEVL . / GOTT . DEN.
ALMECHTIGEN . VND / DER . HELIGEN . INGFAVEN . M / ARIA . ZV .
LOB . VND ZV EHREN . VND ZU / . SEINER . EWIGEN . GEDECHTN / VS .
AVFGERICHTET .

Nápis je proveden velice úhledně, pravidelné tvary jednotlivých liter. Poměrně časté ligatury.
Na přístupové straně A) – běží o motlitbu je sv Trojici (zde také datace 1674). Na pravé straně B) – mariánská
motlitba, oslavující královnu nebes. Levá strana C) – nese text stavebníka, kamenického tovaryše Jiřího Grana a
jeho manželky Reginy, kteří zřídili tento sloup ke chvále Boží a Panny Marie.

Wirth 1907, s. 24 – 25; Monumenta rediviva I., s. 35.

a letopočet 1674 v rozích předního nápisu

102	Doksy	1675
-----	-------	------

Náhrobní kámen, zazděn při silnici u mlýna „Na nohavici“. Z pískovce, vytesaný nápis je
zvýrazněn černým vytažením. V horní části je rovnoramenný kříž vytvořen stejně jako text.
Nápis, pravděpodobně podobného znění v němčině, je také na zadní straně – nepřístupný.

v. 115 cm, š. 64 cm, p. – 2,5 cm (4 cm) – fraktura – obr. 81

**Leta : / 1675 tuto / gest Pochowana ged / na Sluziebna Die / weczl^a od gednoho Pas /
tejrze zamordowana. / Pozastaw se a w mo / dlitbach swegch pa / matugte na gegi ubo /
hau dussi s gednim / nabozzni Otczenass / a Zdrawas Maria / Nebo oni welke / Muky
Trpi / Opravil A. Nedwęd l(éta). p(áně). 1883.**

Wirth 1907, s. 15.

a má býti k

103+	Bratronice – kostel Všech svatých	1676
------	-----------------------------------	------

Oltář, na němž se u obrazu Ukřižovaného Krista nachází nápis – **A)**. Jedná se o jeden z bočních oltářů. Ve výklencích nesou dva andělé kartuš s nápisem – **B)**. Nápis podle Ant. Cechnera.

- A) A(NNO). D(OMINI). 1676
- B) Patronus mortuorum

Cechner 1913, s. 4.

	Budeč – kostel sv. Petra a Pavla	1677
--	----------------------------------	------

Kazatelna viz kat. č. 040S.

104+	Unhošť – kostel sv. Petra a Pavla	1678
------	-----------------------------------	------

Zvon, který se nalézal v kostele sv. Petra a Pavla. Na uchách akanthy s maskami, na čepci řádek nápisu – **A)**, lemovaný pásy ornamentu z rozvilin a stužek. Na krku reliéf sv. Petra a Pavla a pod tím nápis – **B)**. Na druhé straně znak. Na věnci nápis – **C)**. Nápis podle Frant. Melichara.

Ø 91,5 cm, v. 86,5 cm, p. – pravděpodobně kapitála

- A) O GOTT LASS¹ DIR BEFOLEN SEIN DIE GLOCK VND AVCH DIE KIRCHE¹ DEIN
- B) EX^aPENSI^aS EC^aC^aL^aESI^aAE IN V^aNHOST / FAC^aTA HONORI^a SANC^aTI^a PAV^aL^aT^a / APOSTOLI^aT^a D^aED^aIC^aATA.
- C) GOSZ¹ MICH NICOLAVS LÖW¹ PRAG ANNO 1678 .

Znak: křížovnického řádu – maltézský bílý kříž na červeném poli.²
Datum: chronogram – 1678
Löw z Löwenberku - Jan Michal Mikuláš – viz kat. č. 089.

Melichar 1888, s. 101; Wirth¹ 1907, s. 126.

a vyšší
1 uvádí – LAS, – KIRCHEN, – GOS, doplněno – IN

105	Přelíc – zvonice u kostela sv. ap. Petra a Pavla	1679
-----	--	------

Zvon, dosud umístěn na zvonici. Nápis ohraničený linkami s florální výzdobou okolo čepce – **A)**. Další nápis je na věnci – **B)**. Mezi těmito nápisy se nalézá renesanční ornament. Na západní straně krku zvonu čteme třetí nápis – **C)**. Na severní straně je reliéf Krista na kříži (20,5 cm), na protější straně P. Marie v záři (12 cm) a na východní sv. Petr a Pavel (14 cm). Vrácen po r. 1917.

Ø 100 cm, v. 72 cm, p. – 2 cm – kapitála – obr. 82

- A) O GOTT LAS DIR BEFOLEN SEIN DIE KLOCKEN WIE AVCH DIE KIRCHEN DEIN .^a**
- B) GOS MICH FRIDERICVS SCHÖNFELT IN DER ALTSTATT PRAG .^a**
- C) LETA PANIE 1679 TENTO / ZWON SLIT GEST KE CTI / A CHWALE BOZI BLAHOSLAW = /ENE PANIE MARYI A SS(WATYCH): / APOSSTOLVW, PETRA A PAWLA / K ZADVSSI PRZEWLICZKEMV / NAKLADEM TEHOZ ZADVSSI.**

Schönfeldt - rodina měšťanská v XVII. a XVIII. stol. usedlá v Praze, která provozovala řemeslo cínařské a zvonařské. Bedřich Michal - žil na Starém městě Pražském kolem r. 1660 - 1685.¹

Velc 1904, s. 197.

a znaménka ve tvaru florálního motivu

1 Vollmer 1936, s. 227; Sedláček XXIII., s. 36 – 37.

106	Unhošť - muzeum	1681
-----	-----------------	------

Dlaždice, která se v současné době nachází v muzeu v Unhošti. Byla nalezena v podlaze místní radnice. Pískovcová deska v níž je vytesán nápis, který je zvýrazněn černým vytažením.

v. 39 cm, š. 40 cm, tl. 7 cm, p. – 2,5 cm – fraktura – obr. 83

**Pan Buh opatrug / domu toho y ty genž / tam gdau aneb zně / ho toto rač nám pane dá /
ti požehnání a žiivot wě / čžný w swé vlasti, Amen, / Anno 1681**

Jsou použity háčky pro označení u, i háčku nad písmeny, také jsou důsledně užívány čárky pro určení délky. Místy se jedná o skripturu kontinuu.

107	Libušín – kostel sv. Jiří	1683
-----	---------------------------	------

Pamětní deska, dřevěná, umístěna pod oltářním obrazem hlavního oltáře v kostele. Deska bez dalších ozdob, nápis je nakreslený zlatým písmem.

v. 28 cm, š. 118 cm, p. – 2 cm (4 cm) – fraktura – obr. 84

**Za panowani G(eho). M(ílosti). C(ísařské). Excell(ence). P(ana). P(ana). Bernarda Ignatia S(wa)te^a Ržiim(ske): Rziisse / hrabiete z Martinic, Negwyssiiho nejvyššího Purgkrabi Prazskeho /: tytul :/ / Tento Oltarž ke Czti a Chwale Bozi tež S(wateh)o^a Girži, Rytirze a Mucžedlnika Panie / nakladem Zadussnim, Kostela tehož Swateho nad Lybossynem / Založeného, wyzdwižen gest .^c / A(nno) 1683 3. Apr(i)l(is)
^bObnoweno roku 1883 2.9.^{-b}**

Datum: 3. dubna 1683
Bernard Ignác z Martinic- viz kat. č. 084+.

Velc 1904, s. 119.

a – te, – o je nadepsáno
b doplněno později – napsáno bíle
c znaménko ve tvaru voluty

108+	Dřetovice – kostel sv. Václava	1685
------	--------------------------------	------

Oltářní obraz sv. Františka Saleského terciářem pavlánů. Olej na plátně, s nástavcem oválného obrazu sv. Doroty. Při restaurování v r. 1992 byl na původním plátně nalezen nápis. Nápis podle Vlad. Příbyla.¹

v. 147 cm, š. 97 cm

**Hoc Altare est – AE – difcatum Anno 1685 Et Curauit R: P: Maxi: / Milianus Ras Ex
Pio Legato I Psius Dom: / Matris Dorotheae quae Anno 1684 12 Iullii / In Domino Obiit**

Monumenta rediviva I, s. 20 – 21; Příbyl 1993, s. 24.

1 V době vzniku tohoto soupisu se nepodařilo obraz nalézt!

109	Smečno – děkanství	1686
-----	--------------------	------

Nadpraží, nad vchodem do zahrady děkanství je vtesán letopočet - v kamenném štítě pod ananasovou šiškou, která je ztvárněna ve vysokém reliéfu.

p. - cca 20 cm - obr. 85

1686

Velc 1904, s. 316.

	Smečno – kostel Nejsvětější Trojice	1687
--	-------------------------------------	------

Epitaf, viz kat. č. 144S.

110	Družec – kostel Nanebevzetí P. Marie	1688
-----	--------------------------------------	------

Portál, na vchodem do kostela na jižní straně. Nad tímto je vytesán letopočet v podélné pískovcové kartuši – A), nad tím pak je ve vavřínovém věnci hořící srdce z pískovce taktéž s nápisem – B).

p. – 3 cm (5 cm) – kapitála – obr. 86

- A) I^aESVS M^aARIA I^aOSEPH / .^c b-^aS^aEI MIT VNS^{-b}.^c 16 // 88
- B) S^aANCTA / M^aARIA / ^b-O^aRA PRO NO^{-b} / BIS

Wirth 1907, s. 18; Příbyl 1997, s. 25.

- a vyšší
- b skriptura continua
- c znaménka ve tvaru volut

111	Kladno – kostel Nanebevzetí P. Marie	1689
-----	--------------------------------------	------

Křtitelnice, umístěna dosud v kostele. Cínová, kotlík spočívá na třech nohách vybíhající dole v kopyta, od polovice v akátové listy. Na plášti dvě lví masky s kruhy v tlamě, pod vyrytým nápisem dva medailony s rytými obrazy: Madonna stojící na půlměsíci a Ježíš. Na horním obvodě tři andělčí hlavy, na hladkém víku kříž.

Ø – 54 cm, p. – 1 cm (2 cm) – kapitála – obr. 87

Z^aA PANOWANI WISOCZE VROZENE HRABINKI, A / PANI PANJ MAXJMJLJANJ EWJ HISRLOWE^c R^aOZENE / H^aRABINKI ZE ZDIARV, PANI NA KOSS VMBERCE / K^aLADNE E(T) (C)E(TERA) GAKOZTO KOLLATORKI KOSTELA / Kladenskeho tato NADOBA SLITA / GEST .^b / DNE 3. SRPNA. LETA / 1.6.8.9.

I je zde ve tvaru J. Místy se jedná o skripturu kontinuu.

Datum: 3. srpna 1689

Žďárský ze Žďáru – viz kat. č. 027. Marie Maxmiliána Eva - dcera Floriána Jetřicha Žďárského, napřed Slavatová, pak Hyzrllová, (†1701) - manželka Kryštofa Františka Hyzrleho z Chodů, císařského komořího a nejvyššího komorníka nad stříbry.²

Škorpil 1897, s. 54; Wirth 1907, s. 69 – 70; Mottl¹ 1931, s. 76.

- a vyšší
- b ornament
- 1 uvádí – Hieserlové
- 2 Sedláček XXVII., s. 1763 – 1765.

112+	Svárov – kostel sv. Lukáše	1690
------	----------------------------	------

Zvon, původně v kostele sv. Lukáše. Ucha hladká, na čepci dva ornamentální pásy a mezi nimi nápis – **A**). Na krku zvonu reliéfy sv. Vavřince, P. Marie, řeckého kříže a nápis – **B**), pod kterým je znak. Nápis podle Zd. Wirtha.

Ø 39,5 cm, v. 37 cm

- A) .^a F(ridericus) : M(ichael) : S(chönfeldt) : F(udit) : ANNO .^a 1690 .
- B) IOHANNA, EVSEBIA, BARBARA / VIDVA COMITISSA MILLESIMO /
NATA COMITISSA DE ZDIAR .

Znak: Žďárských – viz kat. č. 027.

Schönfeldt - rodina měšťanská v XVII. a XVIII. stol. usedlá v Praze, která provozovala cínařské a zvonařské řemeslo. Josef Michal František - žil ve Starém městě pražském ve 2.1/4 XVIII. stol., byl rovněž zvonařem. Znáám jest od něho toliko zvon v kostele Nanebevzetí Panny Marie na Kladně z r. 1733.¹

Žďárský ze Žďáru – viz kat. č. 027. Johana Eusebie - vdova Millesimová, dcera Floriána Jetřicha Žďárského. Manželka Karla Leopolda z Millesima (†kol. r. 1685).² z Millesima - příjmení hraběcího rodu, který přišel do Čech v XVII. stol. Pocházeli z Itálie od starých markrabí Savonských a z větve jejich markrabí del Caretto.³

Melichar.1890, s. 131; Wirth 1907, s. 108.

- a oddělovací znaménka ve tvaru květin
- 1 Sedláček XXIII., s. 36 – 37.
- 2 Sedláček XXVII., s. 1763 – 1765.
- 3 Sedláček XVIII., s. 353 – 354.

113+	Kladno – Dřín – kostel sv. J. Křtitele	1691
------	--	------

Zvon, dříve v kostele sv. J. Křtitele. Na krku vysoko plastický reliéf Madonny. U čepce je nápis – **A)**. Hlava okována železnými pruty, na nichž jsou vysekány prosté lidové ornamenty (stromovité motivy, polokruhy), zajímavé zejména na koncích ok ucha držící, a nápis – **B)**. Jedná se o přelitý zvon, původně ze XVI. stol. Nápis podle Zd. Wirtha

Ø 65,5 cm, v. 61 cm, p. – pravděpodobně kapitála + gotická minuskula

- A) anno .^a m .^b cccc .^a xvi .^b magister .^a bartholomeus .^b m[....]czt .^a in .^b nova .^a civitate
. ^b pragencis .^a czk .^b
- B) 1. 6. 9. 1. – W. F.

Bartoloměj, Bartoš - zvonař Novoměstský, jeden z nejpřednějších zvonařů v XVI. stol., byl potomkem Brykcího zvonaře, sťatého r. 1422 v pomstu za smrt Jana Želivského. Provozoval svou živnost na Novém městě Pražském v l. 1495 – 1533. Po několik let byl obecním starším a konšelem. (†koncem r. 1533, nebo poč. r. 1534).¹

Wirth 1907, s. 17.

a oddělovací znaménka ve tvaru zvonku a

b oddělovací znaménka ve tvaru květinových motivů

1 Sedláček III., s. 387.

114	Unhošť – kostel sv. Petra a Pavla	1694
-----	-----------------------------------	------

Monstrance, inventář kostela sv. Petra a Pavla, v současné době uložena na místní faře. Barokní, stříbrná a zlacená. Na kruhové noze tepané andělčí hlavy a akanthy, kolem dvou medailonů s otřelým znakem a nápisem. Na paprscích dole tepaný reliéf sv. Kateřiny, po stranách sv. Václava, sv. Jana Nepomuckého a sv. Vojtěcha.

v. 48 cm, p. – 0,5 cm - kapitála – ×

KVRKOVSKY Z LUKOWAN / 1694

Znak: z Lukovan – půlený vpravo červený štít a v něm tři modré pruhy pošíkem a v každém po červené pětilisté růži, vlevo červený s polovicí modré dvojnásobné lilie při pravém okraji.¹

Wirth 1907, s. 124 – 125.

1 Sedláček 1925, s. 495 – 496.

115+	Třebichovice	1694
------	--------------	------

Boží muka v podobě sloupu nahoře s kamennou koulí. Nápis podle Lib. Dobnera.¹

Tento sloup dal postavit Jan Sobinský ke cti a chvále Bohu r. 1694

Dobner 1998, s. 109 – 110.

1 V době vzniku této práce, tj. r. 2006, nebyla již boží muka nalezena.

	Smečno – kostel Nejsvětější Trojice	1695
--	-------------------------------------	------

Náhrobník, viz kat. č. 135S.

116+	Kladno – kostel Nanebevzetí P. Marie	1695
------	--------------------------------------	------

Oltář, resp. nápis který se nachází na dřevěné desce pod oltářním obrazem. Nápis podle Frant. Škorpila.

Hoc altare ad majorem Dei Omnipotentis Patris et Filii et Spiritus Dei Gloriam et Beatissime semper Virginis Mariae in Coelos assumptal honorem sumptibus piorum hominum ad Ecclesiam Kladensem spectantium erectum est 19. Maji 1695. Ren(ovatio). sumpt. Curati 1867

Datum: 19. května 1695

Škorpil 1897, s. 44.

117+	Knovíz – kostel Všech svatých	1695
------	-------------------------------	------

Oltář, na jehož evangelní straně byl nápis. V r. 1892 byla provedena oprava kostela a pořízen oltář nový, v této době došlo k zániku oltáře původního. Nápis podle Ferd. Velce.

Anna, des seligen Niklas Nikodém gewesene Frau, hat als verlasene Wittfrau diesen Altar zur Ehre Gottes Aufrichten lassen. Anno 1695.

Velc 1904, s. 85.

118+	Kladno – kostel Nanebevzetí P. Marie	1696
------	--------------------------------------	------

Zpovědnice, dříve umístěna v kostele Nanebevzetí P. Marie. Ze dřeva, na které se nalézá letopočet a znak. Nápis podle Frant. Škorpila.

1696

Znak: z Lamberka – čtvrcený štít, 1. a 4. pole – půlené vlevo červené, vpravo na čtyři pruhy příčně dělené – dva modré a dva bílé. 2. a 3. pole žluté a v něm černý pes se zaltým obojkem. Na srdečním štítku uprostřed štítu zlatý žebřík.¹

Škorpil 1897, s. 56; Wirth 1907, s. 69.

I Sedláček 1925, s. 500 – 501.

119	Želenice – kostel sv. Jakuba	1697
-----	------------------------------	------

Oltářní obraz sv. Mikuláše, v současné době deponován v muzeu ve Slaném. V bohatě vyřezávaném, zlaceném rámu, v oválné kartuši nad obrazem je černě napsán nápis.

v. 125 cm, š. 57 cm – obraz; kartuše – 23 x 23 cm, p. – 2 cm – fraktura – obr. 88

**Tento / oltarz postaweny / gest nákladem Mikolasse / Twrskyho ze wsy / Trzebusycz,
Leta Paně / 1697**

Téměř skriptura kontinua.

Velc 1904, s. 446.

120	Družec – kostel Nanebevzetí P. Marie	1699
-----	--------------------------------------	------

Okna, na jižní straně kostela, na jejichž spodních obrubách jsou z vnější strany vytesány nápisy – na levém – **A**), a na pravém letopočet – **B**).

p. – kapitála – obr. 89

A) **M – F – S – A – HR –**

B) **M D C X C I X**

Wirth 1907, s. 18.

121+	Svárov – kostel sv. Lukáše	1699
------	----------------------------	------

Svícný, původně z kostela sv. Lukáše. Jedná se o šest barokních, cínových svícňů s dekorem andílčích hlav a ornamentů. Vyrytým znakem a letopočtem. Nápis podle Zd. Wirtha.

v. 57 cm

1699

Znak: řeznický – lev se širočinou.¹

Wirth 1907, s. 106.

1 Buben 2003, s. 89.

122	Smečno – kostel Nejsvětější Trojice	17.st.
-----	-------------------------------------	--------

Epitaf umístěn v sínci před jižním chrámovým vchodem kostela, kam byl přenesen r. 1837. Na růžovém mramoru je vytesán nápis, spodní část nyní zastavěna kamenným kvádrem – nápis doplněn podle Ferd. Velce.

v. – 86 cm, š. – 64 cm, p. – 2 cm (3 cm) – kapitála – obr. 90

HI^aC^a I^aAC^aET EI^aV^aS C^aOR / PER QV^aEM^a HAEC^a EC^aC^aL^aESI^aA FAV^aSTE
SV^aRREXT^a / BERNARD^aV^aS I^aGNATI^aV^aS BORZI^aTA A M^aMARTI^aNI^aTZ /
V^aIRGI^aNEV^aS I^aN V^aITA C^aL^aTENS .^b / QV^aOD V^aIV^aENS D^aEI^aPARAE^a D^aONA
V^aERAT C^aOR. / POST FATA AB I^aPSA AV^aFERRI^a NOL^aV^aIT. / FELI^aX^a! / NAM^a
V^aBI^a THESA^aVR^aV^aS I^aBI^a ET C^aOR EI^aV^aS AD^aEST .^b / EX^a M^aAGNO REGNI^a
BV^aRGRAV^aIO, / PARV^aA I^aSTI^a SEP^aV^aL^aC^aRO PORTI^aO D^aATA NON EST .^b /
L^aT^aC^aET TERTI^aA SOL^aT^aV^aS C^aORDI^aS PARS, / HV^aT^aC^a TERTI^aAE^a L^aEGATA
FV^aNDATI^aONI^a, / HAC^a REQV^aIESCAT I^aN V^aRNA .^b / I^aNGENS QV^aAPPE
B^aERNARDI^a C^aOR, / V^aNO C^aLAV^aDI^a NON POTV^aIT L^aOCO V^aEL^a
L^aOC^aV^aLO .^b / QV^aISQV^aIS HAEC^a L^aEGES / HV^aT^aC^a V^aERE C^aONTRI^aTO
C^aORDI^a, / EX^a TOTO C^aORDI^aE BENE PREC^aARE .^b / V^aT V^aIRGO SV^aIS
PL^aANTIS SV^aBSTERNENTI^a C^aOR, / I^aTVTE AD ASTRA VIAM STERNAT / COR
VERO SVB GLORIOSAE VIRGINIS DE OETINGA / SACROSANCTIS PEDIBVS
AIACENS. / REQVIESCAT IN PACE.⁻¹

Je zde velké množství zvýrazněných liter, poukazujících snad na několik chronogramů?

Bernard Ignác z Martinic – viz kat. č. 084+.

Velc 1904, s. 310.

- a vyšší
- b oddělovací znaménka ve tvaru květinových ornamentů
- 1 nepřístupný text, doplněno podle Velce

123	Kladno – muzeum	17.st.
-----	-----------------	--------

Deska, v současné době v depozitáři muzea v Kladně, původně umístěna nejspíš nad vchodem do radnice. Ze dřeva, na desce je namalován znak městečka Kladna, který je držen symbolickou postavou spravedlnosti. S nápisem nakresleným v černé pásce při dolním okraji.¹

v. 126,5 cm, š. 104 cm, tl. 3 cm, p – 7 cm (9 cm) – kapitála – obr. 91

INSIGNIA O^aPIDI K^aLADENSIS

Znak: Kladna – na půleném štítě modré barvy v jehož pravé polovině je půl orla bílé barvy, se zlatým zobákem, na prsou se zlatým pruhem. V levé půlce stojící rys přirozené barvy a držící předními tlapami orla.²

- a vyšší
- 1 Restaurátorská zpráva uložená v muzeu toto datuje do 17. století.
- 2 Sedláček XIV., s. 291 – 293.

124+	Lidice – kostel sv. Martina	1700
------	-----------------------------	------

Ciborium, dříve v kostele sv. Martina. Hladké, nodus šestihranný, na třístupňové noze na spodu vyryt nápis. Nápis podle Zd. Wirtha.

v. 21,5 cm

Wenzel Wondtrzych Ambt Shriber Zu buschtiehradt A(nn)o^a 1700.

Wirth 1907, s. 93.

a - o je nadepsáno

125	Družec – kostel Nanebevzetí P. Marie	konec 17. stol.
-----	--------------------------------------	-----------------

Sanktuární výklenek, barokní, z pískovce v jehož klenáku je zkratka. Je možno ho zařadit ke konci 17. stol., kdy proběhla přestavba kostela.

p. – 10 cm – kapitála - ×

I(ESUS) H(OMINUM) S(ALVATOR)¹

Wirth 1907, s. 19.

1 IE(SU)S, dále je možno jej v nápisech rozvádět jako I(esum) H(abemus) S(ocium), nebo I(esu) H(umilis) S(ocietas). Nejrozšířenější je ovšem I(esus) H(ominum) S(alvator) a I(n) H(oc) S(igno) [V(inces)].

126	Unhošť – fara	poč.18.st.
-----	---------------	------------

Obraz, malovaná kopie Kristovy hlavy, v současné době deponován na místní faře, původně v kostele sv. Petra a Pavla. Olej na plátně, s nápisem zlatě namalovaným při dolním kraji. Na zadní straně obrazu připevněn lístek s nápisem o donátorství.

v. 30 cm, š. 22 cm, p. – 1 cm – kapitála - obr. 92

V^aERA EFFIGIES VVLTVS D(OMI)NI / IESV CHRI(STI) ABAGARO REGI / EDESSAE MISSA

Wirth 1907, s. 126.

a vyšší

127	Unhošť – kostel sv. Petra a Pavla	1701
-----	-----------------------------------	------

Náhrobník panny Justýny, který je zvenku zasazen do jižní zdi kněžiště kostela. Pískovcová deska, s reliéfně vytvořeným oválným vavřínovým věncem, ve kterém je vtesán nápis. pPd ním dvě lebky se zlomenými kostmi, také vytesané reliéfně.

v. 146 cm, š. 81 cm, p. – 5 cm – kapitála – obr. 93

L(ETA) .^b 1701¹ / D(NE) .^b 10 FEBR(UARI) .^b VSNV / LA W P^aANV CTNA / P^aANNA
I^aVSTINA R^aO .^b / ANNA NP .^b ONDREGE / A^aNDRVSSKI .^b ZM .^b P^aOCZA / TEK .^b
DCERA .^b W K^aRIS .^b / Z MRTWICH WSTA / .^b TI ZADA .^b

Není zde užíváno háčků, zhotovitel používá zdvojování liter. Téměř skriptura kontinua.

Melichar 1888, s. 98; Wirth¹ 1907, s. 127.

- a vyšší
- b oddělovací znaménka ve tvaru volut
- 1 uvádí 1707

128	Unhošť – fara	1702
-----	---------------	------

Kalich, v současné době deponován na místní faře, původně v kostele sv. Petra a Pavla. Barokní, stříbrný a zlacený. Na spodní straně zbytky vyrytého nápisu.

Ø 9,5 cm, v. 24 cm, p. – 0,3 cm - kapitála – ×

[KO]LO[WRAT] [---] IS REGNI [BOH]EMI[AE] [---] MAX[MILIAN] COM[ES] / 1702
R R.

z Kolovrat – jméno starožitného panského rodu, nyní v hrabském stavu zůstávajícího. Erb - modrý štít na něm půlená orlice stříbrná a červená, majíc zlatou korunku na hrdle. Maxmilián (†1720).¹

Wirth 1907, s. 125.

1 Sedláček XIV., s. 600 – 605.

129	Hostouň – kostel sv. Bartoloměje	1704
-----	----------------------------------	------

Zvon, který je dosud umístěn na věži kostela. Na krku zvonu modelovaný znak, pod ním v kartuši nápis – **A**). Po stranách letopočet – **B**), na druhé straně reliéf krucifixu a pod ním další nápis – **C**).

Ø 67 cm, v. 60,5 cm, p. – 1 cm (2 cm) – kapitála – obr. 94

- A) **VETERO / PRAGAE : FVSA / AB : ANTONIO / SCHO[N]FELD**
- B) **ANNO 1704¹**
- C) **OD^a SKOD^aL^aT^aV^aV^aE BAV^aRZE A POV^aV^aETRZI^a / C^aHRAN OSAD^aV^a
NASSI^a . V^aKRZI^aZOV^aV^aANI^a / GEZI^aSSI^a**

Poměrně vysokými literami je zvýrazněn chronogram.

Znak : proboštský – černý klobouk se šesti černými střapci po každé straně.²

Datum: chronogram – 1704

Schönfeld – viz kat. č. 105. Antonín, (*1674) v Praze, provozoval konvářství tamtéž asi v l. 1690 - 1720. Zvony vyšlé z jeho dílny mají obyčejně nápisy německé.³

Melichar¹ 1890, s. 249; Wirth 1907, s. 59.

a vyšší

1 mylně uvádí 1702

2 Sedláček

3 Vollmer 1936, s. 227; Sedláček XXIII., s. 36 – 37.

130+	Kladno	1706
------	--------	------

Podstavec sochy sv. Jana Nepomuckého, z pískovce, na němž jsou vyryty nápisy v laurových věncích – A), B), C). Hranolový stylobat, atickou patku, dřík nahoru zúžený a sochu na římsovité hlavici. Nápis podle Zd. Wirtha.

- A) **steLLato faMI aDVoCato sit**
- B) **fideLes aMo CULto res**
- C) **MeaCCe Dat Viator**

Datum: 3x chronogram – 1706

Wirth¹ 1907, s. 86 – 87; Příbyl 1998, s. 15.

1 Zřízen nákladem faráře V. Raphaela.

131	Smečno – kostel Nejsvětější Trojice	1707
-----	-------------------------------------	------

Epitaf, zazděný v jižní části vnější zdi kostela. Do desky z hrubého pískovce je vytesán nápis, ve spodní části místy poškozen.

v. – 181 cm, š. – 85 cm, p. – 4 cm (6 cm) – kapitála – obr. 95

^bS^aOTWA S^aE NA SWIET Z^aRODIME / V^aMIRAME / T^aO ZRZIZENI B^aOZSKE
W^aIKONAL / K^aDIZ S^aWUG Z^aIWOT W^a PANV D^aOKONAL / W^aZACZTNI P^aAN
G^aIRZI B^aENEDICT / S^aTARK O^aBROCNIZI P^aANSTWI S^aMECZAN = / S^aKEHO
W^aIEKV S^aWEHO 38 L^aET STARZ[I] / L^aETA 1707 D^aNE 8 I^aANVARII / O^aDESSEL
N^aAS P^aRZEDESSEL / C^aZILE S^aWEHO G^aJZ DOSSEL / A^a NAM C^aZESTV
V^aKAZAL / T^aO W^aSEM K^a DIEDICZTWI O^aDKAZAL / K^aTERAV G^aITI M^aVSYME
/ A^aLE KAM? T^aO NEWIME / O D^aLAVHA W^aIECZNO[STI] / M^aILEG
K^aRZESTIANE K^aDO CZT[ESS] / [PO]BOZNIE N^aAM^c S^aPOMIN[EG] / [Z^aIE Z^aA
NIM] B^aRZY P^aV[GD]ES[S] / [N^aA TO NEZ^aAPOMINEG] ^{-b}

Věřšina prvních písmen je vyšších.

Datum: 8. ledna 1707

Velc 1904, s. 311.

- a vyšší
- b scriptura continua
- c má býti Nan

132	Smečno – kostel Nejsvětější Trojice	1707
-----	-------------------------------------	------

Epitaf, zazděný ve vnější zdi jižní části kostela. Pískovcová deska bez dalších ozdob, do které je vytesán nápis.

v. 181,5 cm, š. 80,5 cm, p. – 5,5 cm (8,5 cm) – kapitála – obr. 96

SIRACH W KAPITOLE / 23 / [WSS]ECZKNO COZ ZEMIE PO / CHAZI W ZEMI SE
ZAS OBRA / TITI MVSIME¹ TAK GAKO ZDE / W PANV ODPOCZIWAGICI SSLE /
CHETNA PANI MARIE LIDMIL / LA SHVSTEROWA Z ZEMIE GSAVC / GAKO
KRASNI KWIET POSSLA / A ZASE W ZEMI SE NAWRATILA / MAGICE WIEKV

SWEHO 24 LET / DNE 2 APRILIS / [S] TOHOTO SWIETA SE ODEBRAL[A] / AN(N)O 1707 / IESVS MARIA / IOSEPH

Datum: 2. dubna 1707

Velc 1904, s. 313.

Téměř skriptura continua.
První písmena velká.
1 Starý zákon, Síracovec, kap. 23.

133	Unhošť - fara	1708
-----	---------------	------

Monstrance, v současné době deponována na fáře v Unhošti, původně v Kolči v kostele Nejsvětější Trojice. Ze zlaceného stříbra, oválná noha 4x přerušena tepaným ornamentem nese tři okřídlené hlavičky andělů, prodloužené do listového ornamentu. Na místě čtvrté hlavičky se nachází hladký oválný štítek v kartuši, v němž je vyryt znak s počátečními písmeny – A). Nodus vázovitý, kolem melchisedechu dvojité oblakové rámce oválové, v zevnějším umístěny hlavičky andílků a nahoře Nejsvětější Trojice, držící korunu v rukou. Okolo svatozář, z níž vystupuje nahoře kříž, posázený nepravými drahokamy. Dále na monstranci můžeme spatřit značky – B).

v. 46 cm, noha – 15 x 19 cm, p. – 0,5 cm (2 cm) – kapitála – ×

- A) L(IBORIUS) W(ACZLAW). V(BELLI). E. V(ON). S(IEGBURG). /
A(NNA)M(ARIA). CV. E. V(ON). S(IEGBURG).
B) 1708 // L L
C) I(ESUS) H(OMINUM) S(ALVATOR)¹

Znak: Ubellovský – čtvrcený štít, 1. a 4. pole bílé a v něm černý orel, 2. a 3. pole modré a v něm bílý lev, modrý srdeční štítek uprostřed štítu a na něm černý orel.²
Ubelli ze Siegburku – starý šlechtický rod, pochází z Bergama a Brekcie v Lombardsku, kde jeho členové se nazývali Obelli. Ke konci XVI. stol. Daniel Ubelli přesídlil do Německa a jeho syn Ignác usídlil se v Praze jako fortifikační architekt. Císař Ferdinand III. r. 1641 potvrdil starobylé šlechtictví a císař Leopold povýšil r. 1703 jeho syny Daniela a Ignáce do dědičného stavu rytířského v království Českém s predikátem ze Siegburku, uděliv jim zároveň český inkolát.³

1 IE(SU)S, dále je možno jej v nápisech rozvádět jako I(esum) H(abemus) S(ocium), nebo I(esu) H(umilis) S(ocietas). Nejrozšířenější je ovšem I(esus) H(ominum) S(alvator) a I(n) H(oc) S(igno) [V(inces)].

2 Wunschwitz, 1253; Sedláček 1925, s. 658.

3 Sedláček XXVI., s. 2.

134	Smečno – kostel Nejsvětější Trojice	1709
-----	-------------------------------------	------

Epitaf, který je zazděn do vnější zdi na jižní straně kostela. Pískovcová deska s vytesaným nápisem. Ve spodní části je reliéfně vyvedena váza s květinami částečně přerušující text.

v. 142,5 cm, š. 71 cm, p. – 4,5 cm (6,5 cm) – kapitála – obr. 97

**SIRACH W KAPITOLE 14 / WSSELIKE TIELO HINE GAKO / RAVCHO NEB
GEST TO STARA / SMLAVWA ZE SMRTI / VMRZESS.¹ TOHO GEST ZA / KVSIL
ZDE W PANY ODPOCZ / IWAGICZI SLOWVTNI / PAN ADAM SKALA /
NIEKDEGSSI SAVSED / A SPOLY RADNI MESTA / MVNCIFAGE DNE 11 /
FEBRVARI LETA PANIE / 1709 // MAGI[CE] / [WIE]KV // SWE[HO] / [63] // [LETA]**

Téměř skriptura komtinua. Tečkou je označeno i a u.

Datum: 11. února 1709

Velc 1904, s. 313.

První písmena velká.

1 Starý zákon, Sírachovec, kap. 14.

135S	Smečno – kostel Nejsvětější Trojice	1709
------	-------------------------------------	------

Náhrobní deska Samuela Václava Janovského, zazděná ve vnější zdi jižní strany kostela. Pískovcová deska do které je vytesaný nápis, v horní části přerušen vtesaným křížkem a ve spodní, reliéfně vyvedena lebka se zkříženými hnáty. Místy je deska poškozena, nápis doplněn podle Ferd. Velce.

v. 144 cm, š. 87 cm, p. – 5 cm (7 cm) – kapitála – obr. 98

17 // 09 / ZDE W PAN[V] // ODPOCZI[WA] / SLOWVT[NI] // PAN / SAMVEL
WA[CL]AW / GANOWSKI NIE[K]DEGSSI / SAVSED MIESTA / MVNCZIFAGE /
[K]DEZ S TOHOTO SW[IETA] / SE ODEBRAL MAG[ICE] / VEKV SWEHO [44
LET] / [DN]E 6 MAY // [LETA] / [P]ANIE // [1695]

Písmo je špatně čitelné, pravděpodobně vlivem materiálu i nepřilíživě pečlivým vytesáním nápisů.

Datum: 6. května 1695

Velc 1904, s. 313 – 314.

První písmena vyšší.

136	Kačice	1711
-----	--------	------

Podstavec, pod sochou sv. Blažeje, která je umístěna na návsi. Z pískovce, nápis je vytesán ze všech čtyř stran, **A)** – přední strana, **B)** – vpravo, **C)** – vlevo a **D)** – zadní strana.

v. 85 cm, š. 61 cm, p. – 4 cm – fraktura – obr. 99

- A) Letha P(áně):** 1711 dne 25 / May gest zde w panu / Usnul cztni a sslechetni / Pan gan Wolfgang / Herstorffer dobrže / skusseny kamenik buch / mu deg lechki odpoczinuti / Amen
- B) Odpussteni o pane** [---] gsau / cz poczteni gsau dnowe mogi I / mne nawsstewuyess na uswitie / a zas brzo mne propausstiss ru / cze twe Uczinili mne a tak nahle / a bidnie swrhugess schwaczugess / Mne eihle ubohi zde na zemi / gsem usnul Joanes Wolfgang / Herstorffer
- C) Der Schon Meiner D(er):** herr / Dan Meine Tage Seind ga : / ntz nichts du Schuechest Mi / ch heimb Morgen Fruh / und Beruesest Mich deine / hend haben Mich gemacht / und Sturset Mich Als foger / eng Sihe h[---] [---]denhab / Ich J(oanes) W(olfgang) Herstorffer
- D) A(nn)o** 1711 den 25 May ist / hier in gott selling Endschla / ffen der Ehr und Ach[.]bohre / herr Johann Wolfgang her / storffer Ein mahlerfahrner / Steinmes gott verleyhe im / Die Ei[.]ge Ruhe / Amen

Označení písmen i a u tečkami, dále používání háčků v kombinaci se zdvojováním liter.

Datum: 25. května 1711

Velc 1904, s. 69 – 70.

137+	Vinařice	1711
------	----------	------

Venýř sklepa č. p. 5 na němž je vytesán letopočet. Nápis podle Ferd. Velce.

1711

Velc 1904, s. 403.

138+	Toskánka	1712
------	----------	------

Dveře, hostince, na nichž je vytesán letopočet spolu s akanthovým ornamentem. Doplněno podle Ferd. Velce.

1712

Wirth 1907, s. 116.

139+	Koleč – kostel Nejsvětější Trojice	1713
------	------------------------------------	------

Zvon, který byl dříve v kostele Nejsv. Trojice. S nápisy kolem čepce – **A)** a na krku – **B)**. Na protější straně nápisu se nachází plaketa Nejsvětější Trojice. Nápis podle Ferd. Velce.

A) Goss mich Nicolaus Loev in Prag. Anno 1713

**B) Libo^a(rius): Wences(law): Eq(ue): Sac(ri): Rom(ani): / Imp(erii): de Siegburg.
Anna Maria de Siegburg.**

Löw z Löwenberku - Jan Michal Mikuláš – viz kat. č. 089.

Ubelli ze Siegburku – viz kat. č. 133.

Velc 1904, s. 89 – 90.

a - o je nadepsáno

140+	Koleč – kostel Nejsvětější Trojice	1714
------	------------------------------------	------

Nadpraží, nad východními dveřmi kostela, kde je umístěn nápis. Nápis podle Ferd. Velce.

Me VbeLLi aeDIflCaVIt et / IosephVs De MaIIern ConseCraVIt.

Datum:2x chronogram – 1714
 Ubelli ze Siegburku – viz kat. č. 133.

 Velc 1904, s. 87.

141+	Knovíz – kostel Všech svatých	1714
------	-------------------------------	------

Zvon, na jehož krku je nápis. Nápis podle Ferd. Velce.

Ø 68 cm, v. 50 cm

**Potom pak leta pane / tisícího sedmistého / cztrnaczteho gest / przelyti ke cty a gwale /
 wssem swatym od pana / Walenti Lisiack tehdaz / obiwatele na male Stra / ne Prazkeho**

Lisiack, Walenta – pražský zvonař, † 1749 ve stáří 75 let.¹

 Velc 1904, s. 86.

 1 Vollmer 1929, s. 288.

142+	Toskánka	1715
------	----------	------

Dlaždice, původně v zájezdním hostinci, na níž je letopočet. Nápis podle Zd. Wirtha.

1715

Wirth 1907, s. 116.

143	Unhošť – kostel sv. Petra a Pavla	1715
-----	-----------------------------------	------

Pamětní deska, zazděná v severní vnitřní zdi lodi kostela. Z červeného mramoru, dána na pamět opravy z r. 1715. Pod s vytesaným nápisem memorabilního charakteru je reliéfně vytesán kříž a pod ním hvězda.

v. 72 cm, š. 62 cm, p. – 5,5cm (7 cm) – kapitála – obr. 100

**AED^aES : / I^aN , H^aONOREM^a / S^aANC^aTI^a , A^aPOSTOL^aT^a , / PETRI^a , ET PAV^aL^aT^a , /
RENOV^aATAE .**

Téměř skriptura kontinua, litera I je označena tečkami, ačkoli se jedná o majuskulní tvary.

Datum: chronogram - 1715

Wirth 1907, s. 121.

a vyšší

144S	Smečno – kostel Nejsvětější Trojice	1715
------	-------------------------------------	------

Epitaf, který je zazděný v jižní části vnější zdi kostela. Do desky z hrubého pískovce je vytesán německý nápis, který je uprostřed přerušen reliéfně vyvedeným Kristem na kříži, dole se nachází také reliéfní lebka s kostmi.

v. 136,5 cm, š. 78 cm, p. – 3,5 cm (4,5 cm) – kapitála – obr. 101

**BEKANT IST DAS MANN STERBEN / MUS WIE ABER WANN GANTZ VN /
BEWOST SO IST AVCH WAHR IA / SVNEN KLAHR DER DOTT MACHT / KEINE
SCHER // TZEN WO ER / AN DRIFT MIT // SEINEN GIFT / ENT SEELT AVCH //
FRISCHE HERTZEN / FALCKN BERG WO // IST DEIN LICHT TAS / DV MIR MIT
DEST // DEILN DV / SMETS^aCHNA // TV VER GVNST / MIRS NICHT // LAST
MICH SO / VBER EILN VM // 7 VHR ZVM / ERSTN MAHL // WVRT ICH / ZVM
DOTT CITTIRET ZVR 12 / STVNT DORCH DOTTES OVWAL / SCHON VON DER
WELTT END / VIRET MEIN LEBN WAHR / SCHAV DISES IAHR ANNO ^a-1687^a /
DEM 1^a5^a D(E)CEM(B)ER IN DEM BIN ICH / GEB^aORN ZV DISER ZEIT / ANNO ^a-**

**1715^a DEM I IVLIVS VON / FRISCHN MVHL EINSBEISCH / DER WIRMER //
WORTEN / JOHNN // ZEHRER / DAMA // EIN / KAVFER**

Text je rozprostřen po celé ploše desky.

Datum: 1. července 1715

Velc 1904, s. 311 – 312.

Většina prvních písmen vyšší.
a vyšší

145+	Řisuty – zvonice u kostela sv. Jakuba	1718
------	---------------------------------------	------

Zvon, dříve umístěn ve zvonici u kostela sv. Jakuba. Pod čepcem je pás (10 cm), rozdělený na tři podélné pásy, z nichž jsou krajní dva vyplněny ornamenty, a v prostředním je nápis. Pod tímto je plaketa sv. Václava držícího prapor a opírajícího se o štít (20 cm). Rekvizice 1917, nápis podle Ferd. Velce.

Ø 62 cm, v. 56 cm

Gos mich Nicolaus Löw in Prag Anno 1718

Löw z Löwenberku Jan Michal Mikuláš – viz kat. č. 089.

Velc 1904, s. 205.

146+	Smečno	1719
------	--------	------

Náhrobní kámen, dříve umístěn zvenku před věží kostela Nejsvětější Trojice. Nápis podle Ferd. Velce.

**Bobrý bog sem bogowal Dobiass Cypl weku meho 60 let usnul w Panu dne 13ho^a Guli
leta Paně 1719**

Datum: 13. července 1719

a –ho psáno v horním indexu

	Unhošť – kostel sv. Petra a Pavla	1720
--	-----------------------------------	------

Cimbály, viz kat. č. 151.

147	Družec	1721
-----	--------	------

Náhrobek paní Alžběty Ardtmanové, umístěn na hřbitově, zvenku u východní zdi kostela Nanebevzetí P. Marie. Tvar pískovcového srdce, které z velké části zasahuje do textu, ozdobené volutami. Tento je z obou stran opatřen vtesaným nápisem, českým – **A)**, a německým – **B)** - který je z části poškozen.

v. 90 cm, š. 89 cm, p. – 2,5 cm – kapitála – obr. 102

- A) 17 / 21 / POZAS / TAW SE / OKOLO G / DAVCZY / CZLOWIE / CZE A ZA
DV / SSY PANI ALZBI / ETY ARDTMA / NOWE KTERA / WIEKV SWE / HO
47 LET MAGI / CZY DNE 12 MARTI / NA WECZNOST S / E ODEBRALA A
G / EGI TIELO ZDE / W PANV ODPYC / ZIWA HORL / IWIE SE MOD / LI
BY GI BVCH LECHKE ODP / OCZIWANI A WESELE / Z MRTWICH /
WSTANI / PROPVG / CZITI / RACZIL
- B) ANNO / 1721 / ALMIER / RVMET / IN MERR / DIE GOTT / SEELLIGE . F /
RAV . ELISAB / ETHA . ARD / TMANN IN [.] M / RES . ALTR [..] // JAHR
HAT D / EN . 12 MARTI [DAS] ZEITLIC / HE MIT DE[R W]IGEN [.] E /
R[.]E[---]L [---]ET . ERW / A[RTENDE] HIER / MIT [C]HRISTO /
FROHLICHE / [A]VFERST / EHVN[G]

V horní části je písmo poměrně nahuštěno, toto však neplatí o spodní, kde naopak dochází k záměrném roztahování písmen.

Datum: 12. března 1721

Wirth 1907, s. 23 - 24.

148	Smečno	1722
-----	--------	------

Podstavec, pod sochou sv. Jana Nepomuckého, která je umístěna před kostelem Nejsvětější Trojice na křižovatce Kladno – Hradečno. Z pískovcovce, na podstavci je vytesán v reliéfně vyvedeném rámu ve tvaru oválu nápis. Po stranách jsou v rozích přední části podstavce reliéfně hvězdy.

v. 71 cm, š. 53 cm, p. – 4 cm (5 cm) – kapitála – obr. 103

^aDI^aV^aO / I^aOAN(N)I^a NEPO^aMVC^aENO / PATRONO SV^aO / OPV^aS HOC^a // .^b .^b //
A^aUGUSTINUS I^aOAN(US) / P^aASSER D^aECANUS / N^aEPOMUCEN / I^aNDIGNUS
E^aIUSDE / C^aAPELLAN.

V horní části nápisu, která je oddělena znaménky, jest chronogram.

Datum: chronogram - 1722

Velc 1904, s. 317.

a vyšší

b oddělovací znaménka podobná F

149+	Smečno	1722
------	--------	------

Kříž, umístěn z vnější strany sakristie u kostela Nejsvětější Trojice. Kamenný, snad zbytek náhrobního kamene? Nápis podle Ferd. Velce.

v. 100 cm

Leta 1722 / dne 18 januari / usnul W Panu / Jonnes Mat: Xav: / Hain : syn

Datum: 18. ledna 1722

Velc 1904, s. 314.

150+	Lidice – kostel sv. Martina	1722
------	-----------------------------	------

Lavabo, dříve umístěné v sakristii kostela sv. Martina Z dubového dřeva, zdobeno je pilastry a římsami. Je na něm pouze letopočet, nápis podle Zd. Wirtha.

1722

Wirth 1907, s. 92.

151S	Unhošť – kostel sv. Petra a Pavla	1722
------	-----------------------------------	------

Cimbály, 2, umístěny v lucerně věže kostela sv. Petra a Pavla. Jsou dosud funkční. Nápis je vyryt na plášti, na druhé straně reliéf jelena – **A**). Na druhém z nich je pouze letopočet – **B**).

Ø 55 cm, v. 19 cm, p. – 1 cm (1,5 cm), (2 cm – letopočet) – kapitála – obr. 104

A) LETHA P^aANIE 1720 D^aNE 3 I^aANVARY KDIZ / HROM WIEŽ PRŽI
K^aOSTE^cLE V^aNHOSSTSKIM / ZAPALIL GSEM ^b-K SKAZE PRZI^bSSEL NA
TO D^aNE / 22 OCTOBRIS 1722 ZASE NAKLADEM O^aBCZE / M^aIESTIS
VNHOSSIE W SWAV P^aODSTATV POSTAWEN BIL.

B) 1763

Datum: 22. října 1722

Melichar 1888, s. 99; Wirth 1907, s. 127.

a vyšší

b skriptura kontinua

c litera E pod spodním řádkem

152	Družec – kostel Nanebevzetí P. Marie	1723
-----	--------------------------------------	------

Monstrance, součástí inventáře kostela, dosud používána, v současné době deponována na místní faře. Zlacené stříbro, sluncová, na čtyřlaločné noze v páskovém ornamentu s baldachýny dvojice andělských hlaviček, značky a letopočet. Nodus ozdoben čtyřmi maskami, na paprscích upevněny reliéfy: dole archa úmluvy na dvou sochorech a obláčcích, nad tím dvojice andílků s košíkem hroznů a klasů v ruce, po stranách Mojžíš a Aron s deskami desatera a kadidelnicí, beránek a nejvíše oko boží a křížek, kolem lunuly obláčky.

v. 54 cm, p. – 0,5 cm – kapitála - ×

¹**FR. M K⁻¹ // 1723**

Wirth 1907, s. 22.

1 mistrovské značky

153	Družec	1726
-----	--------	------

Podstavec, umístěn v současné době poblíž kostela Nanebevzetí P. Marie. Původně byl pod sochou sv. Jana Nepomuckého (zničena 15.8.1913). Podstavec téměř ve tvaru krychle je z pískovce, s vytesaným nápisem v kartuši.

v. 50 cm, š. 51 cm, tl. 50 cm, p. – 6 (8 cm) – kapitála – obr. 105

ANNO / 1 . 7 . 2 . 6 . / I . W . S .

Wirth 1907, s. 25; Příbyl 1998, s. 14.

154	Kamenné Žehrovice	1726
-----	-------------------	------

Podstavec sochy sv. Jana Nepomuckého umístěné na návsi. Vše je ze žehrovického pískovce, ze zadní stany vytesán letopočet.

p. – 9 cm (11 cm) – obr. 106

1726^a

Velc 1904, s. 442 – 443; Příbyl 1998, s. 14.

a 6 je vyšší

155+	Pchery	1728
------	--------	------

Podstavec sochy sv. Jana Nepomuckého. Z pískovce, na přední straně podstavce je nápis s chronogramem – **A)** a na zadní straně letopočet – **B)**. Nápis podle Ferd. Velce.

- A) Deo atqVe sanCto Ioanni NepoMVCeno patrono sVo erreXIIt. P. M. A. B. C. P.
- B) Anno Domini 17 // 28

Datum: chronogram - 1728

Velc 1904, s. 187 – 188.

156	Libušín – u kostela sv. Prokopa	1730
-----	---------------------------------	------

Podstavec, sochy sv. Jana Nepomuckého, umístěný poblíž kostela. Z pískovce, nápis je vytesaný do přední strany. Vzadu na soklu je záznam o restaurování z r. 1936.

v. 46 cm, š. 44 cm, tl. 44 cm, p. - 5 cm (7 cm) – kapitála – obr. 107

- A) L^aETA 1730 / DNE . 3 . MARTI / I^aAKVB K^aREKOR / CTITEL . S^a(VATEHO) .
- JANA / NEPOMVCKEHO

Je místy patrné, že písmena bývala zvýrazněna černým vytažením.

Datum: 3. března 1730

Příbyl 1998, s. 15.

a vyšší

157	Unhošť	1730
-----	--------	------

Podstavec sochy sv. Jana Nepomuckého, umístěna u kostela sv. Petra a Pavla, kam byla v r. 1938 přenesena z menšího náměstí. Z pískovce, na podstavci vytesán nápis. Nyní značně poškozena povětrnostními podmínkami V r. 1967 restaurována L. Šobrem a při této příležitosti pořízen p. Šefčíkem opis nápisu. Znovu restaurována byla v r. 1993.

v. 102 cm, š. 52 cm, p. – 3 – 4 cm – kapitála – obr. 108

IN HONOREM DEI ET / S(ANKT). JOANNIS NEPOMVCENI / CVREVIT FIERI
DOMI / NVS GEORGIUS ELEKEN / REVERENDISSIMI / SEMPERQVE FIDE / LIS
CAPITVLI / METROPOLITANAE / ECCLESIAE PRAGENSIS / OMNIVM
BONORVM / CAPITANEVS / DIE 20 JVNII / AN(NO) 1730

Datum: 20. června 1730

Posel z Budče 1996, s 18; Příbyl 1998, s. 7.

158	Smečno – zámecký park	kol.r.1730
-----	-----------------------	------------

Strop, v Salle tereně, podpis umělce. Jedná se temperovou malbu znázorňující na jižní straně v pozadí tábor vojska, v popředí Říman. Uprostřed klenby se do bitevního víru žene Horatius Cocles. Výjevy uzavírá dole architektura s festovy a květinami. Nápis podle Ferd. Velce.¹

J. C. Kowarzik

Velc 1904, s. 295 – 296; Příbyl 2002, s. 25 – 26.

1 V době psaní této práce nebyl umožněn přístup do objektu.

159+	Smečno – kostel Nejsvětější Trojice	1731
------	-------------------------------------	------

Epitaf, nápis na cínové tabulce je přerušen křížem pod ním je lebka se zkříženými kostmi, a děkanským znakem. Nápis podle Ferd. Velce.

Substite Viator, medi // taraque sepulchrum / quod sibi hicce selegit // stemate nobilis /
Officio Decanus xxxi anno // vigil ac restaurator insigni / Dignitate vicaria xxi ann^ao^b /
Indefsius, Pastoralis Af / fectu pater suorum vel inimicorum anians / Venerabilis // nobilis
ac eximius / Dominus An // tonius Francis / cus Jos de // Blanckenfeldt / obiit die xx Mar
// tii An(no). MDCCXXXI / Aetatis suae LIX / Crebrius aiebas vivus te hic velle Quietem
/ Hinc Pater in sancta pace quiesce, precor.

Znak: děkanský – černý klobouk se dvěma černými střapci po každé straně.

Datum: 20. března 1731

Velc 1904, s. 310.

a - n psáno v horním indexu
b - o je psáno v dolním indexu

160+	Bratronice – kostel Všech svatých	1731
------	-----------------------------------	------

Oltář, boční, dva andělé drží kartuši s nápisem – **A)**. Obraz sv. Františka Xaverského, na oltářním kamenu s letopočtem – **B)**. Nápis podle Ant. Cechnera.

- A) **Patronus morientibus**
- B) **A(NNO). D(OMINI). 1731**

Cechner 1913, s. 5.

161+	Smečno – kostel Nejsvětější Trojice	1733
------	-------------------------------------	------

Kalich, původně v kostele Nejsvětější Trojice. Stříbrný, pozlacený, pokryt tepaným barokovým ornamentem, na spodu nohy vyryt nápis. Nápis podle Ferd. Velce.

Ø 9,5 cm, v. 24,5 cm

An(n)o 1733 25 munificencia com. / A I A

Velc 1904, s. 307.

162+	Kladno – kostel Nanebevzetí P. Marie	1733
------	--------------------------------------	------

Zvon, umíráček. Ucha hladká, hrubá, na čepci květinové guirlandy, na krku plaketa Utrpení P. Marie, Ježíš a sv. Trojice a nápis – **A)**, nápis na věnci – **B)**. Nápis podle Kroniky děkanského úřadu z let 1772 - 1836.

Ø 39 cm, v. 36 cm

- A) **TENTO ZWON GEST KAVPENY Z NAKLADV / PANV MISTRV SPOLECZNZHO CZECHV / W MIESTECZKU¹ KLDNIE NA WIECZNAV PAMATKV / KDYZ BI PAN BVCH S TOHOTO SWIETA CASNAV / SMRTI**

**POWOLATI RACZIL ABY SE SNIM ZVONILO / A ZA TV DVSSI
POMODLENI CZINILO.**

**B) GOSS MICH FRANTZ SCHONFELDT IN DER KÖG = ALTSTADT PRAG
A9^a - 1733**

Schönfeldt – viz kat. č. 112.

SOkA Kladno, Kronika děkanského úřadu v Kladně 1772 - 1836; Škorpil 1897, s. 67; Wirth 1907, s. 69 – 70;
Mottl 1931, s. 83.

a pravděpodobně má býti O – A(NN)O

1 starší literatura uvádí – piestis(!)

163+	Přelíc – zvonice u kostela sv. ap. Petra a Pavla	1734
------	--	------

Zvon, s nápisem okolo čepce a s reliéfem sv. Josefa (18 cm) na východní, a znakem na západní straně krku zvonu. Nápis podle Ferd Velce.

Ø 65 cm, v. 46 cm

Laudetur Jesus Christus in aeternum anno 1734

Znak: Martinický – viz kat. č. 002.

Velc 1904, s. 197.

164+	Kladno	1736
------	--------	------

Pokladnice, společenstva stavebních živností. Dubová, zdobená lištami s letopočtem. Nápis podle Zd. Wirtha.

1736

Wirth 1907, s. 87.

165	Hřebeč	1738
-----	--------	------

Zvon, v současné době uložen na obecním úřadě ve Hřebči. Na krku reliéf Ukřižovaného, P. Marie a letopočet.

Ø 36 cm, v. 31 cm, p. – 1,5 cm – kapitála – obr.109

17 / 38

Wirth¹ 1907, s. 102.

1 uvádí – 18. máje 1738

166+	Kladno – kostel Nanebevzetí P. Marie	1739
------	--------------------------------------	------

Strop kostela na kterém se nalézal nápis – **A)**. Nad tabulí s nápisem uprostřed držel anděl znak a pod ním byla na podstavci deska s dalším nápisem – **B)**. Malba představuje troje seskupení osob, se sv. Benediktem a sv. Scholastikou, nad tím vznáší se královna nebes Maria s dítětem. Nápis podle Frant. Škorpila.

- A) QVos tlbI perpetVa jVungls pletate CLientes saLVa praesIDIo Virgo MarIa
Voto. ita vovet et suplicat B(enno). A(bbas). B(rzevnoviensis).**
- B) Sub tuum praesidium confugimus**

Znak: Broumovský – stříbrná, na pravo jdoucí, labuť v modrém poli, za jejíž hlavou vlevo je zlatá osmicípá hvězda.¹

Datum: chronogram – 1739

Škorpil 1897, s. 39, Mottl 1931, s. 79.

1 Sedláček IV., s. 765.

167	Kladno – náměstí	1740
-----	------------------	------

Sloup P. Marie, umístěn dosud na náměstí Starosty Pavla v Kladně. Z pískovce, na zeměkouli stojí socha nebeské královny s dítětem. Na římsách sochy andělů a čtyř svatých – sv. Vojtěcha, sv. Jana Nepomuckého, Bennona a sv. Benedikta. Dva andělé drží štíty s vytesanými nápisy – **A), B)**, další dva potom štíty se znaky.

p. – cca 10 cm – kapitála – obr. 110

- A) GL^aORI^aOSAE / V^aIRGI^aNI^a D^aEI^aPARAE / AV^aGV^aSTI^aSSI^aM^aAE / C^aAEL^aI^a
TERRAEGV^aE / REGI^aNE / EREX^aIT
- B) BENNO ABBAS / ET CONVENTUS / LIBERI ET EXEMPTI / MONASTERII /
BRZEVNOVIENSIS / ORDINIS S.P. / BENEDICTI

Znak: Broumovský – viz kat. č. 166+.

Břevnovský – polcený štít, vpravo v modrém poli tři šikmé stříbrné ostrve pod sebou, každá o třech sucích, vlevo v červeném poli stříbrný dvouocasý lev ve skoku, zlatě korunovaný, se zlatou zbrojí a s červeným jazykem.

Datum: chronogram – 1740

Mottl 1931, s. 85.

168	Hostouň – kostel sv. Bartoloměje	1740
-----	----------------------------------	------

Zvon, v sanktusu kostela sv. Bartolěje. Hladký, jen na čepci vyryt nápis.

Ø 22 cm, v. 17 cm, p. – cca 2 cm – kapitála - ×

ANNO 1740

Wirth 1907, s. 60.

169	Kladno – zámek – kaple sv. Vavřince	1740
-----	-------------------------------------	------

Supraporta malovaná nad vchodem do kaple. Anděl držící kartuši s nápisem.

p. – 3 cm (5,5 cm) – (B.A.B. – 11 cm) – kapitála – obr. 111

D^aI^aV^aO L^aAV^aREN : / TI^aO / TU^aTEL^a ARI^a ORA : / TORI^aU^aM^a HOC^a /
EX^aORNAV^aIT / B(ENNO) . A(BBAS) . B(REVNOVIENSIS)^a .

Tex je napsán černým písmem na žlutém podkladě. Tečky u zkratky jsou ve tvaru hvězdiček.

Datum: chronogram – 1740

Wirth 1907, s. 84; Mottl 193, s. 87.

a vyšší

170+	Řisuty – kostel sv. Jakuba	1740
------	----------------------------	------

Kruchta při západní zdi spočívající na dvou kamenných sloupech. Uprostřed dřevěného pažení jejího vyřezány iniciály a letopočet. Nápsi podle Ferd. Velce.

P. / F B. / 1740 / M

Velc 1904, s. 202.

171	Kladno – zámek – kaple sv. Vavřince	kol.r.1740
-----	-------------------------------------	------------

Oltář na kterém se nachází nakreslený nápis ve zlacené kartuši – **A)**. Nad středem v oválu je obraz P. Marie s Ježíškem držený anděly, v jehož spodní části je taktéž nakreslený nápis – **B)**.

A) p. – kapitála, B) p. - humanistická minuskula - obr. 112

A) **DELICIAE / BENEDIC / TINAE**

B) **Vera Effigies B(eat)ae Matris Admirabilis Benedictae quam S.P. / A. Benedictus puerili aetate Romae familiaris adamave / rat cultu Deiparae meritis ut tam Dioina fecit S(anctus): Alanus de Rupe ImonasticaeV Institutio / nis Author fieret et Funditor .**

Text A) je nakreslen zlatým písmem na černém podkladu.

Wirth 1907, s.85 – 86; Přibyl 1997, s. 32.

172	Smečno	1744
-----	--------	------

Sousoší Nejsvětější Trojice, umístěné před kostelem Nejsvětější Trojice. Barokové, z pískovce, na trojhranném sloupu jsou tři reliéfy - Početí světa, Křest Krista, Kristus na kříži.

Na vlnovitých volutách sedí tři andílci, z nichž každý drží barokový štít s reliéfně vytesanými nápisy – A), B), C). Na vrcholu sloupu spočívá mohutná zeměkoule s Nejsvětější Trojicí.

p. – kapitála – obr. 113

- A) **A PESTE**
- B) **FAME**
- C) **BELLO**

Velc 1904, s. 296 – 298.

173+	Hostouň – kostel sv. Bartoloměje	1744
------	----------------------------------	------

Zvon, původně se nacházející v kostele. Ucha hladká, u čepce řada visutých akanthů, na krku letopočet a pod tím v kartuši nápis – A). Na druhé straně reliéf dvou světců – sv. Jana a sv. Pavla s nápisem – B), na věnci potom opis – C). Nápis podle Frant. Melichara.

Ø 53 cm, v. 47 cm

- A) **1744 // F^aVSA / A: Z^aACHARIA: D^aIETRICH / VETERO P^aRAGAE**
- B) **S(ANKT): I^aOANNES & : P^aAVLVS**
- C) **. A FVLGVRE¹ &: TEMPESTATE LIBERA NOS DOMINE IESV CHRISTE**

Dietrich Zacharias – zvonář v XVIII. století působící v Praze, asi do r. 1742. Nejstarší zvon je z r. 1710, na některých zvonech se objevuje Tietrich. V letech 1710 – 40 užíval především barokního ornamentu.²

Melichar 1890, s. 249; Wirth¹ 1907, s. 60.

a vyšší
1 uvádí – lavgvre
2 Thieme 1913, s. 267.

174+	Pchery – kostel sv. Štěpána	1745
------	-----------------------------	------

Křtitelnice, původně v kostele sv. Štěpána. Cínová, spočívá na třech esovitých barokových nohách. Povrch zdobí dvě lví hlavy s kruhy k přenášení a tři hlavičky andílků s poprsím, zde

je také vyryt nápis. Víko je hladké a má na vrcholu malé sousoší sv. Jana křtícího Pána Ježíše.
Nápis podle Ferd. Velce.

Ø 35 cm, v. 99 cm

**P(ater): MathIas a(lexivs): Boretzkl / CvratVs pCherensIs / Vas: praesens. noVIter / pro
regeneran: Dis IneuntIbVs / honorIs Vo restItVIIt:**

Datum: chronogram – 1745

Velc 1904, s. 185.

175+	Pchery – kostel sv. Štěpána	1748
------	-----------------------------	------

Kalich, původně z kostela sv. Štěpána. Pozlacené stříbro, pokrytý barokovým ornamentem a lemován českými granáty. Ovocný a květinový dekor se střídá se stříbrem i pozlacením a ve spodu vyryty iniciály, letopočet a značka. Nápis podle Ferd. Velce.

Ø 10 cm, v. 25,5 cm, p. – pravděpodobně kapitála

C. W. J. A. 1748 // IR

Velc 1904, s. 186.

176+	Kladno – kostel Nanebevzetí P. Marie	1749
------	--------------------------------------	------

Zvon, původně na věži kostela. Ucha vyžlabena, na čepci řada vztyčených akanthů a nápis – **A)**. Pod tím pás visících akanthů. Na krku sdružené znaky, pod tím nápis – **B)**. Reliéfy sv. Antonína s Ježíškem, sv. Barbory a plaketa Korunování P. Marie, na věnci provazec. Slit původně r. 1661, pukl r. 1746 a r. 1749 byl přelit. Konfiskace r. 1942, nápis podle Zd. Wirtha.

Ø 70 cm, v. 64 cm

**A) TENTO SWON UDIELAN GEST . PRZEDNIE KE CZTI BOZI SLAWIE /
MATICZKI GEHO S(WATEHO): FRANTIS(KA) ¹. / Z PADUE**

ANTONINOWI . TEZ S(WATE): PANNIE BARBORZE KE POCHWALE
FVSA NOE PRAGAE

B) F^aIERI F^aECIT B^aENNO A^aBBAS B^aRZEWNOWIENSIS I^aN B^aRAVNA
A^aNNO 1749

Znak: Broumovský – viz kat. č. 166+.

Břevnovský – viz kat. č. 167.

Škorpil² 1897, s. 66; Wirth 1907, s. 76 – 77; Mottl¹ 1931, s. 83; Posel z Budče 1997, s. 17.

a vyšší

1 Uvádí místo s. Františka – ku pochvale

2 Uvádí úvodní nápis: Leta Paně 1661. dne 6. Juli. Předně ke cti Boží, Marie Matičky jeho, svatému Františku, z Padue Antonínovi, též svaté Barboře Panně udělán ten zvon k pochvale.

177	Kladno – zámek	1749
-----	----------------	------

Cimbály, dosud umístěny ve věži zámku v Kladně. V současné době nepřístupné. Velký je zcela hladký, na menším je letopočet v kartuši, doplněno podle Zd. Wirtha.

Ø 35 cm, v. 11 cm, obr. - ×

1749

Wirth 1907, s. 86.

178	Hradečno	1749
-----	----------	------

Zvonička, resp. trám nade dveřmi, na kterém je vyrytý nápis. Kromě samotného nápisu jsou vyryty i vertikální a šikmé čáry.

p. – 4 – 8 cm – kapitála – obr. 114

.^a .^b AN(NO) 1749 .^a R

Velc 1904, s. 56 – 57.

- a vertikální čára
- b dvě šikmé čáry

179	Smečno – kostel Nejsvětější Trojice	1.½18.st.
-----	-------------------------------------	-----------

Oltář, sv. Panny Marie v severní lodi kostela, kde jsou uloženy ostatky sv. Konstantina, jak praví zlacená kartuše s malovaným nápisem.

p – 3,5 cm (5 cm) – kapitála – obr. 115

S^a(ANKTUS). / CONSTANTI. / .US

Text je namalován zlatým písmem na bílém podkladě. Jednotlivá písmena jsou stínována.

Velc 1904, s. 304.

a vyšší

180	Smečno – kostel Nejsvětější Trojice	1.½18.st.
-----	-------------------------------------	-----------

Oltář, sv. Václava, v jižní lodi kostela. Dříve sv. Fortunáty, v jehož tumbě za skleněnou přídou, na níž je ve zlacené kartuši namalováno jméno, spatřujeme ostatky.

p. – 3,5 cm (5 cm) – kapitála – obr. 116

S^a(ANKTA). / FORTUNA. / .TA

Text je namalován zlatým písmem na bílém podkladě. Jednotlivá písmena jsou stínována.

Velc 1904, s. 303 - 304.

a vyšší

181	Kladno – zámek	1750
-----	----------------	------

Hodiny na věži kladenského zámku, s letopočtem a s iniciálami v rozích ciferníku a nad hodinami.

p. – kapitála – obr. 117

B(ENNO) // A(BBAS) // B(REVNOVIENSIS) / 17 // 50

Wirth 1907, s. 83.

182	Buštěhrad	1752
-----	-----------	------

Pranýř, resp. jeho zbytek, v současné době umístěn pod buštěhradským zámkem. Pískovcový kvádr s vyrytým nápisem v kartuši ve spodní části.

v. 73 cm, š. 42 cm, tl. 42 cm, p. – 3 cm (6 cm) – kapitála – obr. 118

RENO^aWATIO / A(NN)O 1752

Wirth 1907, s. 12.

a vyšší

183	Velká Dobrá	1753
-----	-------------	------

Podstavec, sochy sv. Jana Nepomuckého, nacházející se u obecní kaple. Podstavec je z pískovce, na kterém je vytesán nápis. Původní socha na návsi zanikla, její sokl je nyní pod sv. Janem Nepomuckým z Kladna (z r. 1706).

v. 136 cm, š. 64 cm, p. – 4,5 cm (6,5 cm) – kapitála – obr. 119

DNE 15 MAI / A^aN(N)O 1^{a7}5^{a3}

Je patrné, že jednotlivé litery byly vytaženy černě, posléze hnědě.

Datum: 15. května 1753

Wirth 1907, s. 13; Příbyl 1998, s. 7; Krajník 1996, s. 9 – 10.

a vyšší

184+	Kladno – kostel Nanebevzetí P. Marie	1753
------	--------------------------------------	------

Vítězný oblouk, původně v kostele Nanebevzetí P. Marie. Nacházel se zde nápis, proveden červenou hlinkou. Nápis podle Frant. Škorpila.

Letha Panie 1753 ga Wogtiech Walcha¹ přísahal gsem za kostelnjka [---]

Škorpil¹ 1897, s. 73 – 74.

¹ Snad Vojtěch Waleha – primas Kladna.

185+	Lidice – kostel sv. Martina	1753
------	-----------------------------	------

Zvon, ucha hladká, u čepce visuté akanthy, na krku reliéf sv. Mikuláše a nápis – **A)**. Na dřevěné hlavě vyřezán letopočet – **B)**. Nápis podle Frant. Melichara.

Ø 60 cm, v. 59 cm

**A) C^aAM^aPANA L^aT^aD^aT^aC^aENSI^aS / TRANSFVSA / SVB / WENCESLAO
ANT(ONIUS): WACEK / SVRATO LOCI / JEREMIA FRANC(ISCUS): WEIS /
CAPITANEO BVSSTIEHRADENSI.**

B) 17 53 / DIE 13. APRILIS

Datum: chronogram – 1753; 13. dubna 1753

Melichar 1890, s. 234; Wirth 1907, s. 93 – 94.

a vyšší

186	Budeč – kostel sv. Petra a Pavla	1754
-----	----------------------------------	------

Zvon, dosud se nacházející ve věži kostela. Na východní straně se nalézá znak, vpravo reliéf sv. Petra a vlevo sv. Pavla. Na jeho čepci je barokový ornament, nápisy na západní straně krku – **A**), a na obrubě zvonu – **B**).

Ø 70 cm, p. – 1,5 (2 cm) – kapitála – obr. 120

- A)   LETA PANIE 1754 / S^a P^aOWOLENIM G^aEHO E^aXCELL(ENCE): P(ANA):
P(ANA):   H^aRABIETE   Z K^aOLLOWRATV   /   N^aEYWISSIHO
P^aURCKRABIHO A TOHOTO C^aHRAMU P^aANIE P^aATRONA : / Z^aWON
TENTO P^aRZELIT A POSVIECZEN GEST KECZTI A S^aLAVIE B^aOZI / A
K^aNIZAT   A^aPOSTOLSKICH   S^aS^a(WATYCH)   PETRA   A   PAWLA
S^aWLASTNIM N^aAKLA : / DEM TEHOZ C^aRAMU P^aANIE Z^aA CZASU
DWOGI C^aZTI HODNEHO K^aNIEZE / A F^aARARZE P^a(ANA): M^aATIGE
A^aLEXIA B^aORECKEHO A KOSTELNIKA S^aTARSSIHO M^aA : / TAVSSE
C^aZASLAVSKI**
- B)   FVSA   A: ZACHARIA   DIETRICH   VETERO   PRAGAE // ANTONIN
FRANTISSEK   TRNKA / TEN CZAS NEIJWYSSIHO PVRCKRABSTWI
HOSPODARSKI / DIREKTOR**

Litera i je zde zvýrazněna tečkou.

Znak: Kolovratů – půlená červeno-stříbrná orlice se zlatou pružinou a korunkou na hrdle na modrém štítě.¹
z Kolovrat – jméno starožitného panského rodu, nyní zůstávajícího v hrabském stavu.²
Zacharias Dietrich – viz kat. č. 173+.

Kuchyňka 2004, s. 68.

a vyšší.
1 Sedláček 1925, s. 20.
2 Sedláček XIV., s. 600 – 605.

187+	Kyšice	1756
------	--------	------

Zvon, dříve umístěn na obecní zvoničce. Ucha hladká, na čepci mezi pásy z akanthů nápis. Na krku reliéfy - muž modlí se k P. Marii, sv. Jan Nepomucký a sv. Pavel. Nápis podle Zd. Wirtha.

Ø 36,5 cm, v. 37 cm

IOHANN GEORG KÜHNER GOSS MICH IN PRAG 1756.

Kühner - jméno pražské zvonařské rodiny, která v XVIII. a na počátku XIX. stol. slila mnoho zvonů v Praze i ve venkovských městech. Jan Jiří - na Malé Straně, v letech 1750 – 1770 slil mnoho zvonů větších i menších, užívaje na nich legend českých, německých i latinských.¹

Wirth 1907, s. 88.

1 Vollmer 1928, s. 63; SedláčekXV., s. 330.

188	Smečno – děkanství	1757
-----	--------------------	------

Obraz, alegorický, v současné době deponován v muzeu v Kladně, původně se nacházel na děkanství, po restaurování. Olej na plátně zobrazující cestu spásy a ztracení. Dílo je rozděleno do dvou horizontálních, nestejně velkých částí. Horní část obsahuje architektonicky ohraničený sněmovní prostor rozdělený do 19 částí, v jehož středu se nachází Svatá Trojice okolo níž v kruhu rozděleném na 9 částí je zobrazeno sociální rozvrstvení společnosti. Mezi oběma částmi je pak moře spravedlnosti. Spodní polovina začíná antikizující architekturou ve které se nacházejí postavy, námět přechází přes očistec až k peklu, kde jsou zobrazeny lidské hříchy. Obraz je doplněn bohatým nápisovým doprovodem – biblickými citáty, jmény světců atd.¹

v. 190 cm, š. 125 cm, p. – 1 cm (2 cm) – humanistická minuskula – obr. 121

- A) B^c // **Diß seind die Jenige, / welche aus grosser Trübsal / kom(m)en seind und haben ihre / kleider gewaschen, und weiß / gemach im Blut des Lambs / darumb seind sie fir dem / Thron Gottes. / Apoc: 7.11.14**
- B) D. **Gott unbegreiftlicher Abgrund du bist der du bist die Ewigkeit in Ewigkeit gewesen, / in Anfang der Zeit alle[r]ding erschaffen hast, in Schrifften dissés wir lessen, / ein Himmelreich bereitt ser sein, nach wunsch und verlagen / Für welche nach dem Willen dem / im Gebott also fort gangen.**
- C) B^c // **Gehe seind D. Herr / die in deinem Kauf wohnen: / sie werden dich in alle Ewigkeit loben, / und singen H. H. H. ist der Herr Gott / der herscharren die gantze welt / ist seiner Herzlichkeit voll. / Psal: 38. v: 5.² iseti: 6. v: 3.³**

- D) im anfang dis buch ist von / mir g[e]schrieben: einkönig der / König: mir ist aller gewait geg[e]b: / en im him(m)el und auf erden: / math: 28. v. 16:⁴ apoc: 18. v. 16: psal: 39. v. 9.⁵ // iacob. iohan(n)es. Petrus. Maria // iosechos. Paulus. Andre: // thomas. bartholome(u)s^b thadey Matheus. Marcus. // ..ces barnabas. simon. Mathaus. iacobus // seraphin // herzschriftten // gewathaber // ertzengel // cherubin // khronen // kräftten // fürstenthumben
- E) 1^c Adam. eva. Abel. Henach. Noe. Seth Josphat // 2^c lot. sara. aberham. rebäca. isaac. rachel. // 3^c Joseph. Meschissedeck. Moses. Aron. Phimes. eliazer. // 4^c Iosue. [...]eb. gebora. harac. gedion. samson. iacob. // 5^c Noemi. Ruth. Bootz. Eliana. Anna. Samuel. // 6^c David. ionathas. abigais. nathan. achias. susana // 7^c Semiea. Elias. Eliseus. Toiada. Ezechias. Tosias. holda // 8^c iaziäs. abia. Iosapbat. zachariom(u)s^b. esdra. nehemia. Zorobabes. // 9^c Tobias. Sara. Tobias. Judith. Achior. Mardocheus. Ester. // 10^c iob. isaias. ieremias. ezechias. daniel. iustina. baruch. // 11^c Osee. Johel. Amos. Abdias. Jonas. Micheas. Nahum. // 12^c habakin sopbasas. aggetis. Zacharias. Malachias. Mathathia. iudas. // 13^c Casper. Melchior. Baskahaser. Joachim. Anna. Simion. Zacherias. elisabeth. Johanes // 14^c magdalena. martha. sazeus. iacobe. salome. ioseph. nicodemus. veronica. iacon // geruasi(u)s^b. helenä. lucia. apelonä. Margreta. Anastasia. agatha. gregori. fabian. stephan. // laurenzi. sebastian(u)s^b. martin(u)s^b. agnes. cöcilia. catharina. dorothea. barbara. ursula. fabitha. prothasi(u)s^b. // fra / ncisc(u)s^b. francisc(u)s^b. ignati(u)s^b. Dominic(u)s^b. Nicola(u)s^b. athanasi(u)s^b. bernhard(u)s^b. hieronimi(u)s^b. ambrosi(u)s^b. silvester. // gregori. augustini. chrisostimi(u)s^b. dionisi(u)s^b. benedict(u)s^b. brunno. thomas. antoni(u)s^b. Xav / [er]
- F) Wan ich werde die Zeit nehmen / wirt ich die gerechtigkeiten richten. Psal: 74. v: 3.⁶ // Die gerechtigkeit. // CON / TRI / TIO. // ATT / RITI / O. // clara. // der glaub // kalivita: / elisari(u)s^b. leopold(u)s^b. / constantin(u)s^b. // die lieb // benizius. iob: de matha. // iohandes / carolus. / heinrich. casin // die sacramenten // aler. / thelesia. / cathrin // die hoffnung // elisabeth.
- G) U^c. / und es werden als dan / herfür gehen die guth gethan / haben zu der auferstehung des / ewigen lebens: Joan: 5. / v: 29:⁷
- H) die Himmlische Stadt Jerusalem // A^c. die weisheit: christi: hat ihr ein haus gebauet. / und sibem lausen ausgehanet. Psal: v: [---]
- I) W^c. / welche aber bösses / gethan haben, die werden / alßdan austersten zu der / ewigen pein: Joan: 5. / v. 29:

- J) die gründ auff einen harch / en kaufen geregt die e[...] / schriben sollen. [...] 16. v. 24 // ^ddas ist die kirchen des lebendige gottes / eine heil und grund vest der wahrheit. tim: 3: v: 18. ^{d 8} // vnd haben auch einen grossen / hohen priester über das haus / Gottes. hebr: 12: v: 21. // bey diese[.]e rund getreuen [..]echt / Ihr [...] [..] über [.]enigen [---]e ge: / [---] [---] [---] ich dich libe v[---] / so [...] [---]e ein zu denen / [.]re[.]en deines Heren / Mate: 25: v: 25⁹ // ^cO geist der forcht gottes erfülle mich // O geist der gottelikeit bewege mich // O geist der erlandnüß Lehre mich // O geist der störch erhalte mich / O geist des rathe rechten weg leüte mich / O geist des Verstands er-üchte mich / O geist der Weisheit besihe mich. Jsai 11: v: 8. ^{c 10} // G^c
- K) der berg / garizim / deüt: 27. v. 12.¹¹ // ^aK^c. / Welche von Sale [---] wie / schrieb ich ins Pürg die S[---]^a
- L) wer dise vorbildung wiss recht ansehen / der mus nur bleiben ein wenig stehen / zu lesen den index gauß in der stitt / kurtze erklerung diser geistlichen himmlischen statt Jerusalem / einföttig in diser taffel anzusehen: 1. das götliche dreu einige wersen / und untzer die cheruben sambt den 9. khören der engeten mit bengesetz / ten nahmen zum 2. wie auch dere(n) Heuligen aus dem alten testament mit / bengesetzten nahmen von adam obn den ersten nach den zittert in den reuhen / nach ein ander zufinden zum. 3. folgen auch deren Heutige(n) aus dem neüerz te: / stament der obsigende(n) kirchen so auch mit nehmen in deneureuhen nach ein an / der zufinden zum 4. sicht man auf der maur sitzen die 5. haubt stuck des christlig / glaubens in persona sambt den rothen Creitz christi zubeduten wie auch zu sehen dasasse / die hl: so ihr creutz auf der brust haben uns dardurch zulerne(n) wie das unser / Creutz sowir anseib oder seel christlich leiden uns auch durch mit würck: / ung des seidensund bluet christi verdienstlich wird zum 5^f. haben wir aber ge. / händiget so ist uns kein anderes mittl übrig gelassen alt dara wahre contrition / und attrition die enge porten des him(m)el samtt gewalt der schlüssel uns widerum er. / öffnet wird zumb , ist auch zusehen an geistliche vorbildung der von christowah. / ren H: römischen kirchen so mit [...]achten zur bedeutung der 7 H. sacramenten / und die 7. bluet vergiehinge(n) christi welche als wäre grund vest so auch personatiter / in die samhle(n) entwortten zum 7. ist auch unten zu sehen wie das die gantze welt der / en menschen in disen dreurosegen zu wandten Pflogen als neu dich der breitz so / welche in Persona entwortten mit ihren rauch und höflischen gestanck zum 8 / ist auch zu sehen der weeg der tugenden mit seinen 7. tugent wirt tzunge(n) / so mit

glantz umb geben und an den werglitz~~en~~ derren 7. haubt lastern entgett / gessell seint zum 9. ist der weeg volkommenheit mit seinen 7. gaben des / H. geistes so auch in Persona zu sehen in dem Christus mit seinen . / hinauf geht zum 10. und zwischen disen 3. weegen ist zu sehen / wie die bürsende sündler sich zu gott bejern und durch die / göttliche gnaden wässer nüder gewaschen werden dan in / welchen weeg ein ieder mensch sein leben wird enden / also wird ers auch ewig empfangen entweder vill / guettes oder vill bösel an seiner sellen empfinden. / Zum 11. seind zu sehen die schüff in dem meer / auch woll seind an zu sehen also des menschen / leben darbey ist zu verstehen: das eine mit / glick vill Jahr gehet tag und stund: das / ander armsellig gehet ewig zu grund. / die sprüch auf der H: schrift nach den / ALPHABET zur sehen seind

- M) ^aI^c. // hier nun lange du [---] / diener nach deinen / Worten in seiden sagten / dann meine Augen haben / gesachen dein heil. Luc. 2 v. 20.¹²
- N) ^dL^c. / selig seind die im herrn sterben / von nun an spricht der / geist das sie ruhen von ihre(n) / [...]fältigen arbeit dan ihre / werck folgen ihnen nach. / apoc: 14. v: 13.^{-d}
- O) Z^c. / ^dO gott wasche mich nicht und mehr von meiner / missedast und reinige mich von meiner sünden psal: 50. v. 4.¹³ // veflissenheitt // sanflmuth // niechterkeit // lieb // keischeit // freygevigkeit // demuth // Thugendweeg^{-d}
- P) N^c. / ^dUnd die wirt / von [---]en nicht heraus / kommen [---] auch / der aller letzten / haller vrzichten / Luc: 12. v. [---]¹⁴
- Q) M^c. / ^dWird aber Jemandes Werd beretzen / so wird er Schaden leiden derselbn aber / wird Seelig werden Schleichmat der S[...] / [...]n durchs Feuer: [---]. 3. v. 15.^{-d}
- R) E^c. // dann wir haben ashir kein dleibrudr A-ds sondern wir suchen dir zukunstsstige heb: 13. v. 14 ¹⁵und der Mensch wird gehen in das haus seiner Ewigkeit. etc. [...]. 5 / der Weg ist bereit der zum Verderben sübret und Ihrer seind viess welche dadurch ein gehen aber wir s[.]mas ist / der Weg. Der zum leben sübret: Und Ihrer send wenig dir ihn senden: Matt: 7: v: 13: 14:¹⁶ dir Mag O! Mensch vor woll betracht: / Nach würckung im sterben ein Ewigkeit macht: Zu der himdschra glori wir ewig werden sein oder ewig müssen / leiden in höllischer Pcha: O! ewiger Gott du [...]tiges Liecht: dem ganz zu die unsere Seellen / aufrecht: die [...]esahr zu erkönnen im srben bey Zeit: ein Crib und Serss / 1.7 von einander schridt: 5 7 Factum. // die Welt

- S) E^c. / ^aSo mir jeman S[.]anchtasgen will / der Vers[.]u[...][---] sechst und gehatt / sein Creutz [---] und folgende [---] / Moiss: 5. v. 34^a
- T) ^dUnd wer nicht gesunden wird / in buch des lebens geschriben der wird in den [---] n / P[...] gewortten: Apoc: 20: 17:^d
- U) ^dSo werden sie Tag nicht Nacht / in alle krankheit ger[.]iget / werden: apoc: 20. 10.^{-d}
- V) Simdretler // Gritz // Pasasshrer // Vege // Zorn // Trab // Taahu //
- W) Y^c. / ^des wird freud sein / In der Engeln gottes / über einen Sum(m)er der // und thun: La. 1. v. [---]^{-d}
- X) ^dVatter ich hab gesindiget in den himmel / und sie dir ich bin zumehr nicht wehrt das / ich dein s[.]n genaues werde Luc. 15. v.^{-d 17}
- Y) ^dQ^c. / Gantz so bringen ihre Tag in / Wolleben zu und im Augen und / fahren sie hinunter in dir Suss / Job. 21. v. 13^{-d 18}
- Z) O^c. / ^ddenen unützen mechten bindet / ihnen hand und füß merffet sie in / die ansserhe finsternuß der wird sein / heuten und Zähn klappern. Math. 25. v. 30.^{-d 19}
- AA) P^c. / So es die [...]gott verschlacht sein / schreib ich ins buch der hoffen ein.- // Der berg / hebut dein 27. v. 13.

Text je ve většině případů psán černě na bílém podkladu, dalším typem je pak bílé písmo na černém podkladu a v poslední řadě červené písmo na černém podkladu.

Přepis tohoto textu byl ztížen restarurátorským zásahem, některé litery jsou téměř nečitelné.

Monumenta rediviva II., s. 20 – 22; Příbyl 2002, s. 28 – 29.

a červeně

b psáno v dolním indexu

c červeně, vyšší

d bíle

e zlatě

f má býti 6

1 Vzhledem k členitosti nápisů jsou tyto pro přehlednost rozděleny na 27 částí.

2 Starý zákon, Kniha Žalmů, kap. 38, verš 5.

3 Starý zákon, Kniha Izaiáše, kap. 6, verš 3.

4 Nový zákon, Kniha Matoušova, kap. 28, verš 16.

5 Nový zákon, Kniha Žalmů, kap. 39, verš 9.

6 Nový zákon, Kniha Žalmů, kap. 74, verš 3.

7 Nový zákon, kniha Janova, kap. 5, verš 29.

- 8 Nový zákon, Kniha 2. Timoteovi, kap. 3, verš 17.
- 9 Nový zákon, Kniha Matoušova, kap. 25, verš 25.
- 10 Starý zákon, Kniha Izaiáše, kap. 11, verš 8.
- 11 Starý zákon, Kniha Deuteronomium, kap. 27, verš 12.
- 12 Nový zákon, Kniha Lukášova, kap. 2, verš 20.
- 13 Starý zákon, Kniha Žalmů, kap. 50, verš 4.
- 14 Nový zákon, Kniha Lukášova, kap. 12, verš.
- 15 Nový zákon, Kniha Židům, kap. 13, verš 14.
- 16 Nový zákon, Kniha Matoušova, kap. 7, verš 13, 14.
- 17 Nový zákon, Kniha Lukášova, kap. 15, verš.
- 18 Nový zákon, Kniha Job, kap. 21, verš 13.
- 19 Nový zákon, Kniha matoušova, kap. 25, verš 30.
- 20 Pro velké množství jmen biblických osob a svatých jsem tyto nezařadila do příslušných rejstříků.

189+	Buštěhrad – kaple sv. Trojice	1757
------	-------------------------------	------

Ciborium, původně v kapli sv. Trojice. Mosazné, zlacené s víčkem, jinak hladké. Noha soustředně rýhovaná a na jejím spodu vyryt nápis. Nápis podle Zd. Wirtha.

v. 28 cm

Pater! / BenefaC / torVM / reCorDarI / Libeat / 1757

Datum: chronogram – 1757

Wirth 1907, s. 12.

190+	Dřetovice – kostel sv. Václava	1758
------	--------------------------------	------

Zvon, původně v kostele sv. Václava. Ucha s maskami, na čepci pásek složený z kartuší a rosett a řada opakujících se kartuší s kyticí a Božím okem lemují nápis – **A**). Na krku reliéfy sv. Víta, sv. Vojtěcha, sv. Jana Nepomuckého a sv. Ondřeje, uprostřed znak. Na protější straně nápis – **B**). Na věnci pás z akanthů. Nápis podle Zd. Wirtha.

Ø 86 cm, v. 77 cm, p. – pravděpodobně kapitála

A) .^b FRANCISCVS ANTONIVS FRANC ME FVDIT PRAGAE 1758

B) A^a NNO SV^a BSEQV^a ENTE EX^a QV^a O Mª ETROPOLⁱ S PRAGENSI^a S AB /
OBSI^a Dⁱ T^a ONE BOV^a SSI^a EX^a ERCⁱ TIV^a S LI^a BERATA FV^a IT / ET / .^b QV^a O
EC^a C^a L^a EST^a A L^a AV^a RENTI^a NA NV^a PER I^a N AEDⁱ TFI^a C^a T^a O L^a ATIV^a S EX^a /
TENS^a A SV^a FFRAGANEO W^a AL^a Dª STEI^a N REC^a ONSEC^a RATA FV^a ERAT.

Datum: chronogram – 1758 (2x)
Frank, Franz Anton – zvonář v Praze, hlavně v letech 1751 – 1784, kdy odlil mnoho reliéfně zdobených zvonů.¹
Waldstein – z Valdštejna – příjmení slavné rodiny staročeské, která měla svůj původ od Markvarticů.²

Budeč a okolí 1905. s. 196; Wirth 1907, s. 133.

U nápisu A) – první písmena vyšší.
a vyšší
b oddělovací znaménka ve tvaru ruky
1 Thieme 1916, s. 344.
2 SedláčekXXVI., s. 335 – 350.

191	Smečno – zámek – kaple sv. Anny	1758
-----	---------------------------------	------

Obraz, který je umístěn na levé stěně kaple. Olej na plátně, votivní obraz Marie Anny hraběnky z Martinic s černě namalovaným nápisem.

š. 62 cm, v. 41 cm, p. – 1 (1,5 cm) – humanistická minuskula – obr. 122

Anna / I^a nterpretaU^a r GratI^a a / n^a ULLU^a s D^a U^a bI^a tet. / EuX^a enI^a a praesentI^a a /
proband: / Anna M^a [aria] / EI^a U^a s ope I^a n C^a asU^a / a sV^a perI^a s serV^a arI^a / Videlicet
firmam et Excel / lentissimam D[omi]nam. D[omi]nam. / Mariam Annam S(acri).
R(omani). I(mperii). / Comitem de Martinitz natam Comitem de Sternberg

Chronogram je zde zvýrazněn vyšším červeným písmem.

Datum: chronogram – 1758
z Martinic – viz kat. č. 002.
ze Šternberka – viz kat. č. 066. Anna Marie ze Šternberka (†1818) - druhá manželka Františka Michala z Martinic (†27. ledna 1773).¹

Velc 1904, s. 287 – 288; Příbyl 2002, s. 29.

192+	Pchery – kostel sv. Štěpána	1761
------	-----------------------------	------

Zvon, původně v kostele sv. Štěpána. Byl přelit r.1819. Nápis podle Ferd. Velce.

A) **Funera plango, fulgura frango, sabatha pampo Dissipo pentos, excito lentos, paco cruentos**

B) **Anno domini 1761 de gratis Illustrissimi et excellentissimi collatoris, Francisci Michaelis S(arci). R(omani). I(mperii). Comitiss a Martinicz, sollicitante Decano Smetschnensi et vicario foraneo, Antonio de Blankenfeldt, fusa sum pro usu ecclesiae Pcherensis in honorem s(ancti). Michaelis Archangeli, S(ancti). Stephani Proto-Martyris et s(anci). Donati episcoi et Martyris**

z Martinic – viz kat. č. 002. František Michal - syn Jiřího Adama, pán na Hlušcích a Humburcích. Byl v letech 1727 – 1729 radou na apelacemi, potom radou komorního soudu, hofmistrem arcikněžny M. Majdaleny, tajným radou, komořím a od r. 1737 místodržícím. R. 1736 vyslán do Portugalska a pak do Bruselu, (†27. ledna 1773).¹

Velc 1904, s. 186 – 187.

1 Sedláček XVI., s. 919 – 921.

193+	Žilina – kostel Narození P. Marie	1762
------	-----------------------------------	------

Křtitelnice, zůstal jen spodní kámen s letopočtem. Nápis podle Ferd. Velce.

1762

Velc 1904, s. 450

194+	Zákolany – Trněný újezd	1763
------	-------------------------	------

Zvon, dochován pouze otisk, dříve v místní kapličce. S iniciálami a letopočtem ve spodní části, na čepci barokový ornament, na krku se nacházejí reliéfy dvou světců sv. Václava a druhý světec se nepodařil zjistiť.

p. – 1 cm (1,5 cm) – kapitála – obr. 123

I.G.1763

NA, ZPÚ Praha, kart. 57.

195+	Unhošť – kostel sv. Petra a Pavla	1763
------	-----------------------------------	------

Zvon, původně v kostele sv. Petra a Pavla. Hladký krk, pouze letopočet. Nápis podle Zd. Wirtha¹.

Ø 42 cm, v. 16 cm

1763

Kühner – viz kat. č. 187+.

Wirth 1907, s. 127.

1 Snad práce J. G. Kühnera

	Unhošť – kostel sv. Petra a Pavla	1763
--	-----------------------------------	------

Cimbály viz kat. č. 151S.

196+	Unhošť – kostel sv. Petra a Pavla	1763
------	-----------------------------------	------

Zvon, dříve v kostele sv. Petra a Pavla. S nápisem na čepci – **A)**. Na krku s reliéfy sv. Petra, sv. Pavla a sv. Jana, znak a nápis – **B)**. Nápis podle Zd. Wirtha¹.

p. – pravděpodobně kapitála

A) V^aSTRA OPE PRAESENTI^a NI^aM^aBOSA PERI^aC^aV^aL^aA C^aED^aANT
B) ANT. JAC: SVCHANЕК ECCLESIAE HVJVS PATRONVS .^b ME RVPTAM
REFVNDI FECIT

Znak: křížovnický – viz kat. č. 104+.

Datum: chronogram – 1763

Wirth 1907, s. 127.

a vyšší

b oddělovací znaménko ve tvaru ruky

1 přelit roku 1860 od Karla Bellmanna v Praze - Bellmann Karel - (*před r.1820), vedl po otcově smrti zvonařskou živnost do r. 1869, byl zároveň vlastníkem knihtiskárny v Praze a továrny na papír v Císařském mlýně. (Sedláček III., s. 695)

197+	Lidice – kostel sv. Martina	1764
------	-----------------------------	------

Zvon, původně z kostela sv. Martina. Na uchách masky, u čepce pás stojatých akanthů. pod tím nápis – **A)**. Pod tímto květinové festony a girlandy. Na krku reliéf sv. Václava a na druhé straně nápis, který je přerušen znakem – **B)**. Na věnci pak další nápis – **C)** a pás ornamentů plně plastických z rocaillů a květin. Nápis podle Frant. Melichara.

Ø 75 cm, v. 73,5 cm, p. – pravděpodobně kapitála

- A) . IOHANN GEORG KÜHNER GOSS MICH IN PRAG . 1764
- B) D: T: O: M: / . C^aL^aEM^aENS PRINC^aEPS POI^aARI^aAE D^aEV^aOV^aAT . / .
C^aEV^a D^aOMI^aNV^aS / L^aOCI^a APPERTI^aNENTI^aS . / . INSI^aM^aV^aL^aAC^a
TOPARC^aHA / BV^aSSTI^aEHRAD^aENSI^aS / . ERGO .
- C) . HAEC C^aL^aEMENTI^aNI^aS D^aEBETV^aR GRATI^aA V^aOTI^aS .

Datum: 3x chronogram – 1764; 1x - 1763

Kühner – viz kat. č. 187.

Melichar 1890, s. 233 – 234; Wirth 1907, s. 93.

a vyšší

198	Žilina – kostel Narození P. Marie	1770
-----	-----------------------------------	------

Venýř při západním vchodu kostela. Kamenný, do něhož je v kartuši vytesán letopočet.

p. – cca 20 cm - obr. 124

1 / 7 / 7 / 0

Velc 1904, s. 449

199+	Velké Přítočno	1771
------	----------------	------

Zvon, původně umístěn v místní kapličce. Bez uch, s nápisem na čepci. Pod tím pás z palmet, a na krku reliéfy sv. Václava a sv. Jana Nepomuckého, pod nimi otisk medaile. Nápis podle Zd. Wirtha.

Ø 36 cm, v. 36 cm, p. – pravděpodobně kapitála

FRANCISCVS ANTONIVS FRANK .^a ME FVDIT .^a PRAGAE .^a 1771

Frank, Franciscus Antonius – viz kat. č. 190+.

Wirth 1907, s. 99.

a oddělovací znaménka ve tvaru hvězdy

200+	Slatina – zvonice u kostela sv. Vojtěcha	1772
------	--	------

Zvon, původně na zvonici u kostela sv. Vojtěcha. Má kolem čepce nápis, pod tímto je barokový pás (3 cm). Na západní straně krku reliéf Madonny (12 cm), na jihozápadní straně sv. Vojtěch a na severovýchodní sv. Florián. Rekvizice r. 1942, nápis podle Ferd. Velce.

Ø 55 cm, v. 45 cm

Franciscus Frank me fudit Prague 1772

Frank, Franciscus - viz kat. č. 190+.

Velc 1904, s. 274.

201+	Slatina – zvonice u kostela sv. Vojtěcha	1772
------	--	------

Zvon, původně na zvonici u kostela sv. Vojtěcha. Mající kolem čepce nápis, pod kterým je barokový pás (3 cm). Na západní straně krku reliéf sv. Jana Nepomuckého (10 cm), na východní straně sv. Václav (10 cm). Nápis podle Ferd. Velce.

Ø 46 cm, v. 30 cm

Franciscus Frank me fudit Prague 1772

Frank, Franciscus Antonius - viz kat. č. 190+.

Velc 1904, s. 274.

202+	Družec – kostel Nanebevzetí P. Marie	1772
------	--------------------------------------	------

Zvon, původně v kostele Nanebevz. P. Marie. Na uchách mužské masky, na čepci řádek nápisu – **A)**, lemovaný shora pásem složeným z kartuší a rosett, zdola opakující se dvojicí kartuší s kyticí a Božím okem. Na krku reliéfy sv. Jana, P. Marie a sv. Václava, pak znak a reliéf Kalvarie a nápis – **B)**. Na věnci řada barokně stylizovaných lilií. Nápis podle Ferd. Velce.

Ø 101 cm, v. 97 cm, p. – pravděpodobně kapitála

A) . FRANCISCVS ANTONIVS . FRANK . ME FVDIT PRAGAE

**B) INCAVTO PVLSV INSPERATE / DISCERPTA DENVO REFVSA / SVM
ANNO DOMINI 1772**

Znak: Martinický – viz kat. č. 002.

Frank, Franciscus Antonius - viz kat. č. 190+.

Wirth 1907, s. 22, Melichar 1890, s. 66.

203+	Kladno	1773
------	--------	------

Konvice společenstva stavebních živností. Cínová s víčkem, na plášti vyryt věnec. Uvnitř vyryt letopočet a značky. Nápis podle Zd. Wirtha.

v. 33 cm

1773 a(nno): // P G

Wirth 1907, s. 87.

204+	Malíkovice – kostel Všetech svatých	1774
------	-------------------------------------	------

Zvon, původně z kostela Všetech svatých. V úzkém pásku pod čepcem jsou iniciály a letopočet. Pod páskem se vine věnec ze spirálovitého, barokového ornamentu. Z jedné strany krku zvonu je vypouklý obrázek sv. Floriána (9 cm), který stojí, v levici drží praporec, v pravé ruce vylévá z konve vodu na oheň. Z druhé strany klečí u hrobu nějaký světec, nad nímž ční malý křížek, u jehož paty leží lebka (7 cm). Nápis podle Ferd. Velce

Ø, v. 24 cm, p. – pravděpodobně kapitála

F(RANCISCUS). A(NTONIUS). F(RANK). 1774

Frank, Franciscus Antonius - viz kat. č. 190+.

Velc 1904, s. 127.

205+	Budeč – kostel sv. Petra a Pavla	1775
------	----------------------------------	------

Vítězný oblouk, nad kterým je nápis proveden černou barvou. Je to výňatek z Hájkovy kroniky (list LXVII), obnovený při posledním polychromování kostela v 1/2 19. stol.. Nápis podle Ant. Podlahy.

Leta / Dewytisteho Cztrnacteho Kniže / Czesky Wratislaw mage welkau lásku / k Synu Swemu Waclawovy z wůle mat / ky swe Lydmilly dal Waclawa na Učení na / Budecz neb w tom Městě ktore někdy byl dal / Wlastislaw kniže žatecký wypályti welky / Učení Lyteram Latinským bylo. Wáclaw pos / lussny negen pěkně se učil, ale také mot / lydeb swych k Bohu wikonawal / a každý den zdet při Mssy S(wate) / pobožně knězy Pawlowy gest / posluhowati nezamesskal. / Hagek / w listu 67.

Vratislav – kníže český, druhorozený syn Bořivoje, prvního křesťanského knížete českého, a jeho choti Ludmily. Připomíná se r. 895, když po smrti mocného moravského knížete o Svatopluka přišel se starším bratrem Svytlahem ke králi Arnufovi do Řezna a dal se pod ochranu říše Německé. Po smrti Svytlahově (†912?) nastoupil na trůn.¹

Václav – svatý kníže český (*asi r. 908 - 910 - †28.zář. 929) jako nejstarší syn Vratislava, bratra panujícího knížete Svytlaha, tou dobou snad někde úředním panstvím opatřeného a jeho choti Drahomíry, pocházející z knížecího rodu kmene Stodoranů v pozdějších Braniborách.²

Cvrk 1904, s. 35; Podlaha 1913, s. 11.

1 Sedláček XXVI., s. 998.

2 Sedláček XXVI., s. 284 – 286.

206+	Svárov – kostel sv. Lukáše	1777
------	----------------------------	------

Zvon, původně v kostele sv. Lukáše. Ucha hladká, na čepci nápis, pod tím pás visutých lilí. Na krku reliéf sv. Prokopa a Ukřižovaného, na věnci pás rozet. Nápis podle Frant. Melichara.

Ø 51 cm, v. 50 cm, p. – pravděpodobně kapitála

.^a FRANCISCVS ANTONIVS FRANK ME FVDIT PRAGAE 1777

Frank, Franciscus Antonius - viz kat. č. 190+.

Melichar.1890, s. 131; Wirth 1907, s. 108.

a oddělovací znaménko ve tvaru ruky

207	Koleč – zvonice	1777
-----	-----------------	------

Zvon, v současné době zavěšen na zvonici na návsi, nepřístupný, původně v kostele Nejsv. Trojice. S nápisem kolem čepce, níže pás svislých akanthů a na krku reliéfy sv. Václava a sv. Ludmily.

Ø 40 cm, v. 34 cm, p. – kapitála - ×

GOSS MICH GOHANN KRISTIGAN SCHUNKE IN PRAG 1777.

Velc 1904, s. 90.

208+	Slatina – zvonice	1777
------	-------------------	------

Zvon, původně na zvonici u kostela sv. Vojtěcha. S ornamentem na dolejší obrubě zvonu. Nápis na krku, na opačné, západní, straně dvě figurky vedle sebe stojící a držící v rukou palmy, na východě, kam není přístup, větší postava světce. Nápis podle Ferd. Velce.

Ø 25 cm, v. 20 cm, p. – pravděpodobně kapitála

F(RANCISCVS). A(NTONIVS). F(RANK). 1777

Frank, Franciscus Antonius - viz kat. č. 190+.

Velc 1904, s. 274 – 275.

209+	Hostouň – kostel sv. Bartoloměje	1777
------	----------------------------------	------

Zvon, dříve na věži kostela sv. Bartoloměje, původně ulit 20. června 1699. Spatřujeme na něm sv. Bartoloměje, na druhé straně znak a pod ním nápis. Nápis podle Frant. Melichara.

Tento zvon jest nákladem záduší Hostouňské přelítý od Josefa Diepolda v Praze 1777.

Melichar 1890, s. 249.

210	Tuchlovice	1779
-----	------------	------

Podstavec sochy sv. Jana Nepomuckého, která je umístěna před kostelem sv. Havla. Z pískovce, v přední části podstavce je vytesaný v kartuši nápis – **A)**, zezadu potom letopočet – **B)**. (Sochu dříve doplňovala dvojice andělů.)

v. 97 cm, š. 53 cm, p. – 6 cm (8 cm) – kapitála – obr. 125

**A) T^aATO / S^aW^aATO I^aANSKA / S^aTATU^aE N^aAKL^aA / D^aT^a W^aL^aASNI^aM^aT^a /
T^aETO O^aBC^aZE / Z^aAL^aOZENA / G^aEST / DNE X. MAIE .
B) A(NNO) 1779**

Datum: chronogram – 1779; 10.května 1779

Příbyl 1998, s. 16.

a vyšší

211+	Koleč – kostel Nejsvětější Trojice	1781
------	------------------------------------	------

Zvon, původně v kostele Nejsv. Trojice. Na jeho krku okolo reliéfu sv. Jana Nepomuckého je veden v elipse nápis – **A)**. Na protilehlé straně je reliéf poustevníka sv. Ivana a pod ním také nápis – **B)**. Nápis podle Ferd. Velce.

A) Henr. Trottmann. Doct(or). Theol(ogiae). Bage Olim Soc(ietas). Jesu. Rel. Grati in Famil(am). Ubellianam Animi Causa F.

B) Igr. in Prag 1781.

Velc 1904, s. 90 – 91.

212+	Unhošť – kostel sv. Petra a Pavla	1781
------	-----------------------------------	------

Zvon, dříve v kostele sv. Petra a Pavla. Nyní je přelit, pouze s reliéfem sv. Václava. Původně měl reliéf sv. Antonína, iniciály a letopočet. Nápis podle Zd. Wirtha.

Ø 27,5 cm, v. 25 cm, p. – pravděpodobně kapitála

IGS 1781

Wirth 1907, s. 127.

213	Smečno – kostel Nejsvětější Trojice	1781
-----	-------------------------------------	------

Zvon, který je dosud umístěn na věži kostela. Reliéf sv. Donáta s nápisem – **C)** a nápisy na krku – **A), B)**.

Ø 50 cm, p. – 1 cm – kapitála – obr. 126

- A) GVBERNATORE DOMUS SMECZNA MILLMO / D(OMINVS). D(OMINVS). FRANC(VS). CAROLO: S(ACRI): R(OMANI): I(MPERII): COMITE A MAR / TINITZ CONIVGE ILLMA D(OMINA): D(OMINA): MARIA IO / SEPHA NATA COMITISS A STENBERG / SUB / NEO DECANO ET VIC(ARIVS): FON: JOS(EPHUS). AUG(VSTINVS): HAVERLIK
- B) SMECZNAE ALIAS ANNIS FVERAM / TRIBVS ATQVE TRECENTIS RVPTA / QVE NVNC ITERVM FVNDQ REFVSA / SONVM ET QVIDEM ANNO 1781
- C) S(ANCTVS) DONATVS

František Karel z Martinic – viz kat. č. 192+. Marie Josefa ze Šternberka – druhá manželka Františka Karla z Martinic (†1823).¹

Velc 1904, s. 315 – 316.

1 Sedláček XXIV., s. 777 – 788.

214+	Kováry – kaple sv. Izidora	1781
------	----------------------------	------

Klenba nad hlavním oltářem na jejímž oblouku se nacházel nápis. Nápis podle knihy Budeč a okolí.

C^aTITEL^aV^aM^a I^aZID^aORA SW^aATÉHO B^aOŽE / RAC^aZ POPŘIT^a POŽEHNÁNÍ^a SW^aÉHO

Datum: chronogram – 1781

Budeč a okolí 1905, s. 161 – 165; Příbyl 1996, s. 20.

a vyšší

215+	Ledce – kaple sv. Jana Křtitele	1782
------	---------------------------------	------

Zvon, původně v kapli sv. J. Křtitele, hladký bez ozdob pouze s letopočtem. Nápis podle Ferd. Velce.

Velc 1904, s. 111.

216+	Bratronice – kostel Všech svatých	1783
------	-----------------------------------	------

Zvon, původně v kostele Všech svatých. Mající na uchách ženské masky, pod čepcem široký figurální pás z trubačů a pod tím nápis – **A)** Na krku reliéfy sv. Vojtěcha, Krucifixu, P. Marie, sv. Augustina s andílkem a dva mučedníci v římské zbroji. Dole na obrubě další nápis – **B)**. Nápis podle Ant. Cechnera.

Ø 71 cm, v. 56 cm

A) Za czasu papezie Pia szestego, Josefa II. czisarze rzymskeho na panstwie slawnie panugiciho Karla z Fürstenberku knieziete rziesskeho, Norberta Zuni, fararze Zbetskeho, kaplana horliwego Iana Rochnitzkeho, przy tom Antonina na ten czas wrchniho przigmenim Kubaska hradu Krziwoklatskeho Frantisska Lorence, na ten czas duchodniho a spoluhodneho sprawce zadussniho Matege Thona rychtarze zdegssihho, Matege Stehlika, tež obce starssihho. Napis ten se dawa czasu przitomneho vssem libocztenarzum ze stavu kazdeho.

B) Johann Christian Schuncke goss mich in Prag 1783

Pius VI. – (1775 - 1799), slul dříve Jan Angelu Braschi, *v Ceseně 27. prosince 1717, ze šlechtické rodiny, studoval v Římě. Stal se za Benedikta XIV. papežským tajemníkem a kanovníkem u sv. Petra, za Klementa XIII. pokladníkem a za Klementa XIV. 5. října 1774 kardinálem. Po jeho smrti byl po více než čtyřměsíčním konklave, zvolen 15. února 1775 za papeže.¹

Josef II. – císař německý, král český a uhersko chorvatský, arcikníže rakouský (*13. března 1741 ve Vídni - †20. února 1790), prvorozený syn Františka I. Lotrinského a Marie Terezie Habsburské.²

z Fürstenberka – lantkrabata a knížata osedlí jsou v Čechách a na Moravě, ve Slezsku, v Dolních Rakousích a v Badensku. Jejich erb je - na stříbrném štítě modrými oblaky vroubený štít zlatý s červeným rozkřídleným orlem, jenž má štítek na kříž rozdělený na prsou, v jehož 1. a 4. poli jest stříbrná kostelní korouhev (za Werdenberk) a v 2. a 3. poli pokosem zubatý černý pruh (za Heiligenberk), kolem něho se nese plášť knížecí s kloboukem knížecím nahoře. Karel Egon - nejvyšší purkrabí král. českého v letech 1771 - 1782, (†1787).³

Cechner 1913, s. 5.

1 Sedláček XIX., s. 812 – 813.

2 Sedláček XIII., s. 619 – 625.

217+	Knovíz	1786
------	--------	------

Štít mlýna, ve kterém se nalézal nápis. Mlýn se doposud nachází na kraji obce. Nápis podle Ferd. Velce.

Anno Domini 1786

Velc 1904, s. 86.

218	Smečno – kostel Nejsvětější Trojice	1786
-----	-------------------------------------	------

Oltář s obrazem Nejsvětější Trojice (550 x 240 cm), od malíře Antonína Towary.³ Dřevěný, nahoře je ukončen desaterem, otevřenou knihou - zde je černě namalován nápis - ozářenou paprsky a s několika amorety.

p. – humanistická minuskula – obr. 125

**Kdo má přiká / [zán]j má a za / [ch]owává ge / tent' gest kte / rýž miluge / mne. / v. 5.
jana / 14,21¹. // Nebe a země / pominan, ale / slowa má ne / pominau. / v s mat: 24,35² // I
/ II / III // IV / V / VI / VII / VIII / VIII / X.**

Římské číslice jsou vytvořeny zlatým písmem – na rozdíl od ostatního nápisu, který je napsán černě – na bílém podkladu.

Velc 1904, s. 303.

1 Nový zákon, Jan 5,2

2 Nový zákon, Matouš 24,35

3 podle Ferd. Velce

219+	Unhošť	1791
------	--------	------

Pokladnice řeznického cechu z roku 1791,¹ dřevěná vpředu s intarzií a emblémem cechu.

WIWAT LI ...

Znak: řeznického cechu – lev se širočinou.

Wirth 1907, s. 131.

1 datováno podle Zd. Wirtha

220	Stochov – kostel sv. Václava	1796
-----	------------------------------	------

Křtitelnice, která je dosud umístěna v kostele. Cínová, barokní, plášť pánve, která se podobá kotlíku, je rozdělen třemi plastickými lvími hlavami s kruhy v ústech na tři stejná pole, v jednom z nich je vyryt nápis.

Ø 31 cm, v. 59 cm, p. – 0,5 cm (1 cm) – kapitála – obr. 126

**H^aOC BAPTISTERIVM CURAVIT FIERI / V^aELL. D^a(OMI)NVS B^aECHYN(N)IE
ECCLE[SIASTICUS / HOC] TEMPORE C^aVRATVS / L^aOCALIS S^aTOCHOVIENSIS
. / S^aLANAE PER D^a(OMI)NVM K^aURKA / F^aABE: S^aTANARIVM CONF / ECTVM
E^aST 20ⁱ MARTII / ANNO D(OMI)NI 1796**

Text je již v důsledku stáří špatně čitelný.

Velc¹ 1904, s. 330 - 331.

a vyšší

1 mylně uvádí – 26

221+	Stochov – kostel sv. Václava	1796
------	------------------------------	------

Svícen, původně v kostele sv. Václava. Cínový s tříhrannými barokovými podstavky, které jsou vyplněny listovým ornamentem a štítky uprostřed. Nápis podle Ferd. Velce.

E P B / 1796

Velc¹ 1904, s. 331.

1 Uvádí, že písmena poukazují na dárce – snad farář Bechyň?

222	Kladno – zámek	1798
-----	----------------	------

Náhrobník faráře Josefa Tölka umístěn ve zdi v arkádě zámku v Kladně. Původně pohřben na hřbitově u kaple sv. Floriána, až r. 1824 byly jeho ostatky přeneseny do farního kostela Nanebevzetí P. Marie a na hrob dána deska z červeného mramoru. V horní části desky jsou dvě voluty, v místě, kde se spojují je vytesán kříž. Text je vytesán v kartuši ve tvaru obdélníku.

v. 106 cm, š. 72 cm, p. – 2,5 cm – fraktura – obr. 127

w^a Kladnie Roku 1748 zrozeny w^a tomto Mystie ^{a-1798^a} / dne 16 . Dubna do hrobu slozeny welebnj kniez / Jozeff Toelk / Boha a Cyrkwe služebnik wzdy wierni osady / swe neunaweny horlivy Pastyrz az do smrti / tehdaz přestal aposstolsky pracowati když prze^{a-}stal^{-a} / zyw bytj ^{a-50^a} let zyw byl ^{a-19^a} let przykladnie a bedly^{a-}wie^{-a} / praczowal gako fararz Kladensky ani Chura / wost a bolesti tiela tiesske které Dlouho snassel / od Dila Aposstolskeho geg odlauczyti nemo / hly neodluczyla muže toho bedlyweho a / laskaweho od konani Aurzadu genom ^{a-smrt^{-a}} / sluzebnjcze dobry a wierny wegdi / w Radost pana sweho amen

Datum: 16.dubna 1798

Škorpil 1897, s. 32-33; Wirth 1907, s. 74; Mottl 1931, s. 74 – 75; Kuchyňka 1997, s.20.

a psáno v dolním indexu

223+	Malé Přítočno	1798
------	---------------	------

Zvon, původně v místní kapličce na návsi. Bez uch, na krku reliéf sv. Vojtěcha, nápis na věnci. Nápis podle Zd. Wirtha.

v. 30 cm, p. – pravděpodobně kapitála

I(OHANN).W(ENZEL).K(ÜHNER).^a 1798.^a

Kühner – jméno zvonařské rodiny pražské, kteráž v XVIII. a na začátku XIX. stol. slila mnoho zvonů v Praze i ve venkovských městech. Jan Václav zabýval se sléváním kovů na Novém městě Pražském r. 1788 - 1801. Vdova po něm Anna Marie, poslední člen rodiny Kühnerovy, vedla hut' dále až asi do r. 1808.¹

Wirth 1907, s. 93.

a oddělovací znaménka ve tvaru hvězdy
1 Vollmer 1928, s. 63; Sedláček XV., s. 330.

224	Unhošť – kostel sv. Petra a Pavla	2.½18.st.
-----	-----------------------------------	-----------

Kazatelna, dřevěná, barokní na níž je ve zlacené kartuši zlatě namalovaný, reliéfní nápis na černém podkladě.

v. 40 cm, š. 50 cm, p. 4 cm (5 cm) – kapitála – obr. 128

B^aEATI / Q^aVI / A^aUDIUNT V^aERBUM / D^aEI / E^aT CUSTODIUNT / ILLUD

Wirth 1907, s. 123.

a vyšší

225	Kamenné Žehrovice	pokročilé 18. stol.
-----	-------------------	---------------------

Podstavec sochy P. Marie bolestné, umístěna u hřbitova na kraji vsi. Z pískovce, na přední straně podstavce je v kartuši vyryt nápis – dnes již vlivem povětrnostních vlivů téměř nečitelný.

v. 95 cm, š. 61,5 cm, p. – 4 cm – kapitála – obr. 129

BOLES / TNA PANN ZA / DAME : PROPRES / TWE BOLESTI / [---]

Velc 1904, s. 442 - 443.

226	Svárov – kostel sv. Lukáše	1800
-----	----------------------------	------

Epitaf Jana Karla a Doroty Hantcelových, zazděn ve vnější zdi předsíně kostela. Deska je z šedého mramoru s vyrytým nápisem, obsahujícím dvojité chronogram.

v. 34 cm, š. 56 cm, p. – 1 cm (3 cm) – polokurzíva – obr. 130

Jan KareL HantCeL OteC a Dorota Mateř / Faraře SWaroWskeho Frantisska zDe WeseLeho z MrtWyCh Wstani Čekagi

Datum: 2x chronogram – 1800

Wirth 1907, s. 109.

227+	Lidice – kostel sv. Martina	18. st.
------	-----------------------------	---------

Obraz, kopie veraikonu s neúplným nápisem. Nápis podle Zd Wirtha.

VERA / IMAGO SALVATORIS D: N: I: / XDI [---] / AD REGEM [---] MISSA [---] ROMAЕ

Wirth 1907, s. 92.

228	Družec – kostel Nanebevzetí P. Marie	18. st.
-----	--------------------------------------	---------

Oltář, hlavní, z konce 17. století. Dřevěný, sloupového typu ve výklenku se sochou P. Marie, na jehož klenbě boltcovité ornamenty. Nad tím polopatro s křížem. Nad výklenek přidán v 18. století rokokový baldachýn s holubicí na němž je zlatě namalován nápis.

p. – kapitála – obr. 131

^aVAL^aLIS / SINE MACVLA / SPECVLVM / SINE MACVLA

a tato část zrestaurována v pozdější době

229+	Ledce – kaple sv. Jana Křtitele	konec18.st.
------	---------------------------------	-------------

Socha sv. Jana Křtitele s ovečkou, původně umístěna kapli. Nahá figura s přehozeným rouchem přes tělo, drží v levé ruce kříž s ovinutým nápisem a pravici ukazuje na beránka. Nápis podle Ferd. Velce.

ecce agnus dei

Velc 1904, s. 111.

230	Unhošť - muzeum	konec 18. – možná i poč. 19. st.
-----	-----------------	----------------------------------

Kříž, resp. jeho torzo, v současné době v muzeu v Unhošti. Kvádr s obdélníkovou základnou je ze žehrovice pískovce. Jeho svislé strany byly skoseny a ve stejné rovině na všech stranách ukončeny náběžnými štíty. Nápis je vyryt na jedné z jeho stěn.

v. 39 cm, š. 16 cm, tl. 10 cm, p. – 2,5 cm – fraktura – obr. 132

a u[mi]rajice ra / dostne / a wesel / z mrtw / ych [w]stani

Text je vyryt velice sběžně a je proto špatně čitelný.

Krucký 2004, s. 36.

231+	Přelíc – kostel sv. ap. Petra a Pavla	
------	---------------------------------------	--

Náhrobník, původně v kostele sv. Petra a Pavla. Z pískovce, zasazen uprostřed chrámové síně v dlažbě, téměř hladký, pouze s fragmentem nápisu. Nápis podle Ferd. Velce.

v. 184 cm, š. 97 cm, p. – 8 cm

[---] umrzel . urozeny . wladyk [---]

Velc 1904, s. 195.

232+	Unhošť	
------	--------	--

Podstavec, pravděpodobně podstavec nějakého kříže. Z pískovcovce, na kterém je vytesán nápis. Nápis podle Fr. Melichara.

S transis viator en! ipse Carolus Makovsky, civis Unhoštěnsis in memoriam passionis Christi Domini et liberationem pestis, famis et belli id monumentum [---] honoris.

Melichar 1888, s. 98.

Závěr

Tato závěrečná část práce shrnuje základní poznatky z některých klíčových oblastí epigrafického výzkumu nápisového fondu v dané lokalitě a časovém rozmezí. Veškeré níže uvedené závěry jsou s největší pravděpodobností negativně ovlivněny např. chronologickými mezerami, strukturou dochování a s tím spojenou nemožností zkoumání návaznosti vývoje jednotlivých druhů a typů nápisů.

Mohu říci, že ve sledovaném regionu je zastoupena většina výše uvedených skupin nápisů,³⁸ ovšem velmi nerovnoměrně. Přibližně 1/3 nositelů, zařazených do katalogu, tvoří sepulkrální památky, až na výjimky kamenné (pískovcové nebo mramorové) s reliéfním nebo vtesaným nápisem.³⁹ Zhruba další 1/3 nositelů tvoří zvony. Teprve mezi zbývajícimi památkami lze nalézt nápisy zpracované z ostatních hledisek. Nevyskytuje se epigrafický materiál:⁴⁰

- skládáním do mozaik
- tkaním a vyšíváním
- textil
- opracovaná hlína, sklo a jiné artefakty kromě kovu

Epigrafické památky jsou dále hodnoceny podle vnitřních a vnějších znaků. Největší podíl mají nápisy vyhotovené tesáním v kameni (sepulkrálie) a odléváním z negativní formy v kovu (zvony),⁴¹ dohromady tvořící o něco víc jak polovinu nápisového fondu v regionu.⁴²

Sepulkrální památky - ve sledovaném regionu představují velkou skupinu nositelů nápisů - $\pm \frac{1}{4}$ z celkového počtu,⁴³ přičemž pouze 3% se fyzicky nedochovalo.

Na rozdíl od ostatních nositelů nápisů však správné určení a pojmenování tohoto druhu památek činí jisté obtíže, a to díky tomu, že není ještě zcela ustáleno české názvosloví. Pokusím se zde o rozlišení typů těchto památek, které bylo použito v této práci. Na Kladensku a Slánsku jsou zastoupeny všechny nejběžnější typy sepulkrálních památek.

Náhrobník – tímto rozumíme ve většině případů kamennou, převážně obdélnou desku, sloužící na uzavření hrobu.⁴⁴ Svou velikostí proto nejčastěji odpovídá výšce pochovaného.

³⁸ Odkazuji na úvod této práce, podkapitola edice, kde je základní rozřídění nositelů nápisů.

³⁹ Výjimkou je epitaf - kat. č. 159+.

⁴⁰ Mluvím-li o kladenském epigrafickém materiálu, mám tím na mysli nápisy obsažené v katalogu s ohledem na jeho věcné, chronologické a teritoriální vymezení.

⁴¹ Viz Příloha 1.

⁴² Viz Příloha 1.

⁴³ Viz Příloha 1.

Z materiálového hlediska je zastoupen povětšinou mramor a pískovec. Podle provedení je lze dělit na náhrobníky heraldické (se symboly), figurální a textové, popř. kombinované. V dané oblasti se jen ojediněle zachovaly na svém původním místě.⁴⁵ Po formální stránce je někdy obtížné odlišit od tvarově často obdobných kamenných epitafů.

Epitaf – je možno ho teoreticky vymezit z několika hledisek.⁴⁶ Má libovolný tvar a velikost, vždy je umístěn vertikálně na zdi, v relativní blízkosti hrobu.⁴⁷ Jeho funkcí nebylo krýt hrob, ale pouze připomínat památku zesnulého.⁴⁸ Kromě jména a data úmrtí, obsahuje mnohdy i oslavu jeho osoby (např. citací z Bible, vlastní formulací, ...). Po stránce výtvarné může vynikat bohatou výzdobou. Někdy zobrazuje zemřelého (popř. celou jeho rodinu), ruce sepnuté k modlitbě, před křížem s ukřižovaným Kristem.⁴⁹ Dále zde můžeme najít alegorie ctností, biblické motivy, atd., doplněné o příslušné heraldické motivy. Co se týče materiálu epitafy mohou být buď kamenné (tyto bývají obvykle prostší vzhledově prakticky identické s náhrobníkem) nebo kovové.⁵⁰

Kenotaf – sepulkrální památka, která má čitě pamětní funkci, navíc je však od místa jeho pohřbu značně vzdálena. Jedná se o jakýsi symbolický hrob,⁵¹ zpracován je obvykle značně monumentálně, jeho forma je podobna náhrobku.⁵² V oblasti kterou jsem se zabývala nalezen nebyl.

Krycí deska hrobky⁵³ - protože hrobka mohla pojmout ostatky více zemřelých, musela být krycí plotna připůsobena k občasnému vyzdvížení z podlahy. Tedy výrazným odlišovacím znakem, např. od náhrobníku, tak bývají otvory v rozích, vyplněné často kamennými či kovovými puklami nebo opatřené kovovými kruhy. V námi sledovaném regionu nacházíme pouze jednu památku tohoto druhu.⁵⁴

Náhrobek - jedná se o většinou sochařský útvar (může být i stavitelský) umístěný nad hrobem, v sakrálním objektu či na hřbitově.⁵⁵ Podoba se v průběhu času měnila, převládá plasticita a trojrozměrnost, které horizontální náhrobník v podlaze ani vertikální epitaf na zdi nedosahují. Zčíná se rozšiřovat od 1/2 18. století, dnes nejvíce rozšířený.

---

⁴⁴ Nezděný pohřební prostor pod podlahou sakrálního objektu. Srovnej Blažíček – Kropáček 1991, s. 137.

⁴⁵ V souvislosti s opravami kostelních dlažeb byla většina (hlavně v 19. století) přemístěna na zdi kostela.

⁴⁶ Srovnej Blažíček . Kropáček 1991, s. 59.

⁴⁷ Nejčastější je pořízení epitafu v případech, kdy nebylo možné označení místa pohřbu náhrobníkem.

⁴⁸ Proto byl dosud někdy užíván termín pamětní či nápisová deska.

⁴⁹ Zemřelý mohl být vyobrazen jak klečící tak i stojící.

⁵⁰ Dále je možné se shledat s epitafními obrazy malovanými nebo dřevěnými.

⁵¹ Důvodem mohla být nevěstnost mrtvého těla.

⁵² Definice v Blažíček – Kropáček 1991, s. 99.

⁵³ Hrobku chápeme jako prostor pod podlahou sakrálního objektu, stavebně upravený, určený k umístění jedné nebo více rakví. Definice viz Blažíček – Kropáček 1991, s. 81.

⁵⁴ Viz kat. č. 014.

⁵⁵ Srovnej Blažíček – Kropáček 191, s. 137.

Vraťme se nyní k nejpočetnější skupině sepulkrálních památek na Kladensku a Slánsku – náhrobníkům.⁵⁶ Nejstarší dochovaný nápis na náhrobníku se nachází v zámku v Kladně.⁵⁷ Nejdříve převládají náhrobníky znakové a figurální, tyto mírně převyšují.⁵⁸ Je pochopitelné, že zobrazení znaku bylo nezřídka doplněno nápisem ve formě několikařádkového textu. Tak tomu bylo i v kombinaci figury, v tomto případě se jedná o opis. S čistě textovým typem se setkáváme méně často. Alternativou pro laické zesnulé bez erbu byl symbol.⁵⁹

Cenným pramenem pro dějiny odívání a kultury vůbec jsou figurální náhrobníky. Zobrazování zesnulých v období od 16. až do poč. 17. století, pro které máme nejvíce srovnávacího materiálu, lze popsat následovně.

Šlechtici jsou nejčastěji vyobrazeni v brnění, s rukavicemi, mečem a přilbou, prostovlasí, s vousem.⁶⁰ Provdané ženy bývají oblečeny do dlouhého šatu, popř. ozdobně lemovaného pláště, s dlouhými rukávy, na ramenech někdy nabíranými. Hlavu mají vždy pokrytou.⁶¹ Dívky jsou zobrazovány s dlouhými rozpuštěnými vlasy bez pokrývky hlavy. Podobně jako vdané ženy jsou oblečeny do dlouhého šatu, s dlouhými rukávy. Chlapci v dětském věku mají oděv velmi podobný svým vrstevníkům, pouze někdy kratší. A tak je rozeznáváme pouze podle krátce zastřižených vlasů.⁶²

Všichni zemřelí spočívají nejčastěji hlavou na polštáři, což souvisí s původním horizontálním umístěním náhrobníků. Bez zajímavosti není ani rozbor předmětů, které zesnulí drží v ruce, pokud je nemají zcela prostě složené v klíně či sepnuté.⁶³

Heraldickým pramenem jsou znakové náhrobníky, ale ve většině případů i figurální. Vyobrazení znaku je obvykle úplné, včetně helmu, klenotu a příkrýadel, můžeme se setkat i se štítonoši. Poměrně oblíbené je jejich vkládání do věnců s mašlemi, později se heraldická znamení začínají pokládat na oválné zrcadlo kartuše. U figurálních náhrobníků bývá znak umístěn do dolní části plochy desky.

K nápisové stránce náhrobníku, co se týče umístění textu, převažují znakové a figurální typy s nápisem obíhajícím po obvodu desky, přičemž text začíná v levém horním rohu, jen výjimečně jinde. V případě, že se text na obvod nevešel, pokračuje na vnitřní ploše desky, u

⁵⁶ Viz Příloha 1.

⁵⁷ Kat. č. 004.

⁵⁸ Viz Příloha 3.

⁵⁹ Např. lebky se zkříženými hnáty.

⁶⁰ Např. kat. č. 021, 031, 033.

⁶¹ Např. kat. č. 028, 045.

⁶² Např. kat. č. 022, 025, 034, 050, 062, 064, 069.

⁶³ Asi nejběžnějším předmětem je meč (v případě rytířů), dalším je kniha (resp. Bible), přichází v úvahu i květina nebo křížek.

figurálních náhrobníků je konec nápisu umístěn zpravidla po stranách postavy. U znakových náhrobníků pokračuje nápis obvykle několikařádkovým textem v horní části nápisové desky. Ve své klasické podobě textové náhrobníky obsahují pouze text lineární, popř. kombinovaný se znakem nebo symbolem.

Text zpravidla začíná datem úmrtí,⁶⁴ datování je ve starší době vesměs provedeno podle církevního kalendáře, a to častěji podle svátků pevných než pohyblivých. Od konce 16. století se občas objevuje datování průběžné, zpočátku ovšem často spolu s datováním podle církevního kalendáře. U našich náhrobníků získává průběžné datování výlučnou pozici až po polovině 17. století.⁶⁵ V ustálené formulaci následuje poté informace o jménu zemřelého.

Běžným nápisovým písmem náhrobníků ve starším období je gotická minuskula, která svou hegemonii pozvolna ztrácí ve 2. ½ 16. stol, kdy ji začíná vytlačovat fraktura.⁶⁶ V novověku se stává, dobře čitelná a v tvrdém materiálu snáze proveditelná kapitála, vedoucím písmem.

Náhrobníky cenným pramenem také pro určení příbuzenských vztahů. U dětí je uváděno jméno otce (méně často i matky), u žen téměř vždy jméno manžela.

Poměrně zřídka obsahují nápisy na náhrobnících údaje o věku zemřelého. Zcela výjimečně se vyskytly informace jiného druhu.⁶⁷ Text je většinou zakončen ustálenou formulací.⁶⁸

Na základě nápisů, ale též i na základě vzhledu sepulkrální památky, můžeme identifikovat společenské postavení zesnulého. Posledním z aspektů, které je vhodné zmínit, je otázka objednavatele a tvůrce náhrobníků. Na žádném z dochovaných artefaktů nebyla zjištěna značka kameníka, tudíž je jejich původ těžko zjištělný. U dětských náhrobníků lze samozřejmě předpokládat, že vznikly na náklady rodičů, podobně pohřby provdaných žen financovali nejspíš jejich manželé.⁶⁹ je nutno počítat s možností, že náhrobník mohl vzniknout s jistým předstihem.

Náhrobník, který pozbyl svojí funkci, se nezřídka stával prvkem, použitým ke stavbě kostela, v dlažbě či zdivu.

Zvony – jedná se početně jen o málo větší skupinu nápisových památek než jsou sepulkrální.

⁶⁴ To znamená letopočtem a dnem, jen výjimečně není datum uvedeno, popř. je letopočet neúplný. Informace o čase úmrtí zesnulého je někdy doplněna údajem o hodině.

⁶⁵ Viz Příloha .

⁶⁶ Během přechodného období trvajícím zhruba čtvrt století se setkáváme s písmem obsahujícím výrazové prvky obou typů písma.

⁶⁷ Například o způsobu zabítí, o vymření rodu či o délce trvání manželství.

⁶⁸ Například se jedná o „a tuto tělo jeho odpočívá, očekáváje, zmrtých vsání“, apod. Či krátkou prosbou „ Pane Bože račiž mu milostivý býti a věčné odpočinutí dáti“, popř. další celky v obdobném smyslu, dále se objevuje citát z Bible.

⁶⁹ Pokud na přání zesnulé nebyly náklady zaplacený z jejího věna.

Pro tento typ nositelů je typické, že z více než ze 1/3 jde o nápisy dochované pouze sekundárně.⁷⁰ Hlavní příčinou ztráty těchto památek je skutečnost, že zvony byly rekvírovány za první světové války v l. 1916 – 1917, a další vlna rekvizic nastala v r. 1942.⁷¹ Bohužel, stále aktuální je i další způsob ztráty zvonu – krádež.⁷² Mladší zvony z 18. stol. utrpěly ztrátami mnohem více než z ostatních období.

Věnuji-li se provenienci zvonů vcelku můžu konstatovat, že trh neovládla jedna zvonařská huť, ale jednalo se o několik zvonařů, kteří zásobovali zvony široké okolí.⁷³ Nejvíce v 2 ½ 17. stol. Löw z Löwenberku, nebo v 2 ½ 18. stol. zvonařská dílna Františka Antonia Franka. Po 18. století se objevují díla zvonařů z Prahy – Jana Kristiána Schunkeho, nebo zvonařských rodin Schönfeldů, Dietrichů, Kühnerů, atd.

Po zhodnocení shromážděného materiálu zjišťuji, že z jazykového hlediska na zvonech převládají nápisy psané latinou, následují texty české a nakonec německé. Lze se setkat i s kombinacemi,⁷⁴ většinou se jazykově liší část nápisu informující o provenienci zvonu.

Z hlediska paleografického nepřináší publikovaný soubor zvonů nic mimořádného.⁷⁵

Datovací formule na zvonech, která se od 15. století stává víceméně pravidelnou součástí legendy a spolu se jménem zvonaře spolehlivě určuje původ výrobku.⁷⁶ Letopočty jsou v 15. století provedeny výhradně číslicemi římskými, v 1. 1/2 16. století narůstá výskyt arabských číslic, o jejich definitivní převaze lze mluvit až ve 2. 1/2 16. století. Po třicetileté válce získávají římské číslice opět poněkud na oblibě. Poměrně málo se v datovací formulí vyskytuje kromě roku i den.

Chronogramy jsou novým prvkem v datování na zvonech, stojí zvlášť nebo vedle letopočtu, který je uveden arabskými číslicemi.

Obsah a formulář nápisů na zvonech, zde lze konstatovat, že ve sledovaném regionu jsou zastoupeny všechny základní druhy tradičních legend.⁷⁷ Formule jsou často doplněny o text vyjadřující provenienci zvonu, jméno zvonaře, popř. i jméno donátora.

Po třicetileté válce nápisy jen málokdy vybočují z ustáleného schématu, legenda se obvykle skládá z následujících částí: datovací formule, kdo zvon slil, popř. na čí náklad a jakému světcovi je zvon zasvěcen. Jednotlivé části mohou být různě řazeny, popř. některé z nich vynechány. Po 1/2 18. stol. se legenda mnohdy omezuje na letopočet a jméno zhotovitele.

⁷⁰ Viz Příloha 3.

⁷¹ Toto lze dohledat v pramenech uložených v NA Fondy: Státní památková správa (Ohlašovací listy pro bronzové zvony), Ministerstvo hospodářské práce – dodatky (Ohlašovací listy pro bronzové zvony, žádosti o ponechání zvonů, ...).

⁷² Viz např. kat. č. 015+, 020+.

⁷³ Ke zvonařům viz rejstřík umělců a řemeslníků a příslušné katalogové záznamy.

⁷⁴ Viz Příloha 3.

⁷⁵ Srovnej Hejnic 1960, s. 11 - 20.

⁷⁶ Srovnej Flodr 1973, s. 150.

⁷⁷ Srovnej Rybička 1885, s. 6; Braniš 1892, s. 32 – 40; Hejnic 1960, s. 25 – 28; Flodr 1976 – 1977.

Umístění textu na zvonu, je až do 17. století kolem čepce, kdy legenda obíhá. Pás písmen bývá z obou stran sevřen linkami (či dvojlinkami).⁷⁸ Text je většinou jednořádkový, pokud se v jedné řádce na odvod čepce nevešel, pokračuje ve druhé řádce tamtéž. Postupně na oblibě získává kladení lineárního textu v kratších rádcích na krk zvonu. V 17. století nabývají lineární nápisy na početnosti, až se v 18. století stávají nejobvyklejší variantou umístění textu na zvonu.⁷⁹ Umístění nápisů na zvonech souvisí ve velké míře s vývojem pohledu na výzdobu zvonu. Důraz na výzdobu zvonu totiž postupem doby roste, třeba i na úkor jeho hudební stránky.

Figurální reliéfy na zvonech jsou v podstatě trojího druhu – 1. postavy světců, zvolených dle zasvěcení zvonu, kostela či dle přání objednavatele, 2. reliéfy ukřižovaného Krista, či vyobrazení Nejsvětější Trojice. Dále je třeba zmínit se o medailonech s poprsími mužských postav.

Je zcela nepochybné, že zvony jsou velmi cenným pramenem uměleckohistorickým, ale i heraldickým.

Ostatní druhy nositelů nápisů - množství těchto druhů nápisů, bylo nalezeno v církevních objektech. Jednu ze skupin jejich nositelů tvoří oltáře,⁸⁰ text umístěný přímo na oltářní obraz či do jeho bezprostřední blízkosti zpravidla souvisí s ikonografií zobrazeného světce či výjevu a usnadňuje jeho identifikaci. Další skupinou památek jsou křtitelnice,⁸¹ které spolu s dalšími jako jsou poháry, monstrance, svícny apod. užívané k liturgickým účelům tvoří inventář kostela. Tyto bývaly příležitostně označeny jménem donátora nebo iniciálami zhotovitele, popř. rokem výroby.⁸² Nápisy se vyskytují i na nejrozličnějších předmětech kostelního mobiliáře, např. na zповědnicích, kazatelnách⁸³ nebo varhanech.⁸⁴

I předměty čistě užité hodnoty mohly být opatřeny nápisem většinou memorabilního charakteru. Jedná se o dveře,⁸⁵ dlaždice,⁸⁶ trámy,⁸⁷ kamna.⁸⁸ Památky cechovní – pokladnice, poháry, atd. Dalším zajímavým typem nositelů jsou obrazy ze světského prostředí.⁸⁹

⁷⁸ K výrobě zvonů podrobněji kampanologická literatura – např. Braniš 1892, s. 8 – 10; Kybalová 1958, s. 19 – 34. Pro základní informaci o terminologii částí zvonu srovnej např. Blažíček – Kropáček 1991; s. 235 – 236; Herou 1980, s. 263.

⁷⁹ Klasický nápis po obvodu čepce se nikdy docela nevytratí

⁸⁰ Viz např. kat. č. 016, 059, 107, 191, 218, 228, ...

⁸¹ Viz kat. č. 039, 065, 111, 220.

⁸² V dnešní době je tato skupina památek ohrožena ztrátami nejvíce, což se v této práci odrazilo např. na špatné přístupnosti těchto památek, popř. nemožnost fotograficky zdokumentovat.

⁸³ Viz kat. č. 040S, 224.

⁸⁴ Viz kat. č. 044.

⁸⁵ Viz kat. č. 011.

⁸⁶ Viz kat. č. 106.

⁸⁷ Viz kat. č. 158, 178.

⁸⁸ Viz kat. č. 066.

⁸⁹ Viz např. kat. č. 059, 077, 078, 126, 188, 191.

Specifickou skupinu epigrafických památek tvoří texty doprovázející nástěnné malby.

Zvláštní druh nápisů představují tzv. graffiti, chápeme je zde jako nápisy, které vznikly spontánně.⁹⁰ Vyznačují se zběžnějším provedením a sklonem ke kurzívnímu duktu písma.

Nápisové desky,⁹¹ totiž desky nesoucí text a zasazené do zdi, popř. ke zdi připevněné nebo na stěně pověšené, jsou dalším typem nositele nápisu s memorabilní funkcí.

Typ nositele nápisu relativně častý tvoří portály.⁹² Nápisy na nich jsou zpracovány tesáním v kameni, a provedeny jsou kapitálou, výhodnou z hlediska dobré čitelnosti vysoko umístěných textů. Z hlediska obsahu se jedná o zaznamenání příslušné datace, ovšem v době baroka nabývají nápisové texty na obsáhlosti

Poslední větší skupinu nositelů, o níž je třeba se zmínit, představují sochy světců, resp jejich podstavců.⁹³ Umístěné v obcích, ve většině případů poblíž kostelů nebo na návsi, i o samotě v krajině. Značná část z nich je označena pouze letopočtem. Do této skupiny lze zařadit i mariánské sloupy,⁹⁴ boží muka⁹⁵ nebo smírčí kříže.⁹⁶

Opusťme nyní jednotlivé kategorie nositelů nápisů a přejděme k vlastním závěru práce.

Z hlediska primárního umístění je klasifikace zastoupena prakticky v celé šíři, převládají nápisy v areálech církevních objektů, zvony a produkty uměleckého řemesla. Druhou početnější skupinou jsou sochy umístěné v terénu.

Z hlediska obsahu lze většinu zjištěných epigrafických památek zařadit mezi nápisy pamětní, a to jak obecně historické, tak personalistické. Nápisy literárního charakteru se ve sledovaném regionu v podstatě omezují pouze na citáty z Bible. Další typy se zde v podstatě nevyskytují.

O nápisovém písmu lze říci, že sice stojí v úzkém vztahu k vývoji písma psaného a později i tištěného, ale nejedná se o vývoj souběžný a totožný. Téměř všechny základní druhy a typy nápisového písma jsou přebírány z rukopisné oblasti (zcela specifickým nápisovým písmem je gotická minuskula). Podstatné rozdíly jsou především v časovém a funkčním období jejich reálného užívání, a to proto, že u většiny epigrafických památek jde především o potřebu monumentality a výraznosti písma. Ve starším období vznikla potřeba bezproblémové řemeslné proveditelnosti v důsledku vlivu v podstatě negramotných tvůrců předlohy. Svojí roli hraje také určitá konzervativnost v nápisové oblasti.

⁹⁰ V tomto katalogu viz např. kat. č. 040S.

⁹¹ Viz kat. č. 002, 003.

⁹² Viz kat. č. 043, 110.

⁹³ Viz například kat. č. 101, 102, 148, 153, 154, ...

⁹⁴ Viz kat. č. 167.

⁹⁵ Viz kat. č. 057

⁹⁶ Viz kat. č. 086.

Prvním typem nápisového písma, se kterým se lze v této edici setkat, je gotická majuskula,⁹⁷ jde však pouze o ojedinělý výskyt. V daném časovém vymezení zde dominuje gotická minuskula, v nápisové oblasti doložitelná ve střední Evropě ojediněle od 1 ½ 14. stol. ve větší míře se s ní setkáváme až od poloviny století, kdy postupně prolamuje vedoucí úlohu gotické majuskuly a majuskulního nápisového písma vůbec. Nejkonzervativnější skupinou nápisů jsou v tomto ohledu nápisy zvonové. Gotická minuskula byla do epigrafické oblasti převzata z oblasti písma knižního, a to již jako plně vyvinutý typ. V relativně konzervativní podobě v ní přetrvává až hluboko do 16.století. Z těchto důvodů neposkytuje gotická minuskula pevnou oporu pro epigrafické datování.

Nejstarším výskytem gotické minuskuly v předkládané edici jsou memorabilní nápisy ve Smečně.⁹⁸ Gotická minuskula zůstává pak používaným písmem nápisů (spolu s kapitálou) až do počátku 17. století. Posledním přesněji datovatelným výskytem gotické minuskuly je již ojedinělý nápis na zvonu v kostele sv. Jana Křtitele na Dříně.⁹⁹

Raně humanistickou kapitálou se opět vrací do nápisové oblasti majuskulní písmo (po gotické majuskule). Tímto pojmem lze označit v zásadě kapitální písmo s některými manýristickými a retrospektivními prvky. Bývá někdy klasifikováno jako písmo přechodné. Ve zpracované oblasti se tento typ písma nevyskytuje.

Oblast majuskulního nápisového písma je poté již jednoznačně doménou kapitály. Novověká kapitála je písmem pocházejícím z knižní oblasti. Písmo je díky své výraznosti, symetričnosti a přijatelným nárokům na kvalitu řemeslného provedení velice vhodné pro použití v monumentální nápisové oblasti. Novověká nápisová kapitála prochází bezpochyby určitým vývojem ze své renesanční podoby přes podobu barokní po formu klasicistní.

V katalogu se s kapitálou setkáváme již od konce století 15. a to na náhrobní desce v kostele ve Smečně.¹⁰⁰ Kapitála se poté ve shodě s obecnou tendencí stává i zde vedoucím písmem novověku. Její použití je široké a sahá od monumentálních memoriálních nápisů přes nápisy zvonové, náhrobní, ... Je používána i pro versálky a zvýrazňující písmo v minuskulních nápisech, kde vyznačuje i písmena chronogramu.

Souběžně s používáním majuskulního nápisového písma se využívají i písma minuskulní. V podstatě je možno hovořit o dvou základních typech. První – fraktura – vychází z tradice gotické minuskuly. Nejprve se vyskytuje od poloviny 16.století především ve formě versálek, posléze je přejato i její tvarosloví minuskulní. Přes své rozšíření zejména v knihtisku však fraktura v nápisové oblasti obecně nedosahuje (pro vyšší obtížnost řemeslného zpracování),

⁹⁷ Viz kat. č. 001.

⁹⁸ Viz kat. č. 002, 003.

⁹⁹ Viz kat. č. 113+.

¹⁰⁰ Viz kat. č. 014.

takového významu jako kapitála. Přesné vymezení fraktury není bezproblematické. Nápisem psaným frakturou v tomto katalogu je např. náhrobní kámen v Doksech¹⁰¹ a několik málo dalších objektů.

Dalším novověkým minuskulním písmem je humanistická minuskula, která se vyvinula v 15. století jako dobře čitelné rukopisné a tiskové písmo. V nápisové oblasti se ve střední Evropě vyskytuje před polovinou 16. století a nikdy nedosahuje postavení, které by bylo srovnatelné s kapitálou. Větší počet nápisů provedených humanistickou minuskulou přináší až 18. století. V edici je to nápis na oltáři v kapli sv. Vavřince v kladenském zámku.¹⁰²

Závěrem je nutné zmínit ojedinělé případy nápisů provedených soudobým psaným písmem. Kurzívní a polokurzívní písmo se v nápisové oblasti objevuje pouze výjimečně. Doménou zůstává především oblast příležitostných nápisů nemonumentálního a neoficiálního charakteru. Na rozdíl od ostatních typů nápisů je jejich bezprostřední tvůrce původcem i navrhovatelem. V Čechách dochází k rozšíření v 16. a 1. ½ 17. století. Podoba kurzívního a polokurzívního písma v nápisech nutně vychází z písma psaného, je ovšem často poměrně značně přetvářena nutností překonávat při rytí odpor tvrdé podložky, při malování a psaní její nezvyklý úhel a povrchovou strukturu. Ve zpracovaném materiálu se setkáváme jen s použitím polokurzívy, a to pouze ve dvou případech.¹⁰³

Pokud tedy celkově zhodnotím zpracovaný materiál, mohu konstatovat, že po paleografické stránce nápisy v tomto katalogu nevybočují nijak podstatně ze základní vývojové linie nápisového písma u nás a ve střední Evropě.

Co se týká nápisového formuláře, je možné obecně konstatovat, že kladenský materiál se ve všech typech textů neliší od dobových zvyklostí. Platí to o všech typech nápisů pamětních i o nápisech doprovodných. Pro velice specifickou skupinu nápisů zvonových je typické (v důsledku vysoké odborné a materiálové náročnosti) ,že relativně malý počet specializovaných dílen zásoboval poměrně širokou oblast. Jde pak spíše o zvláštnosti jednotlivých dílen než o zvláštnosti teritoriální. Specifika vyvstávají pouze v obsahové stránce, která odráží konkrétní historický a kulturní kontext města.

Z jazykového hlediska jsou v regionu jenž jsem zpracovala český jazyk a latina zhruba ve stejném poměru. První katalogové záznamy jsou psány jak latinsky¹⁰⁴, tak česky.¹⁰⁵ Dalším jazykem, který se zde objevuje je v omezené míře němčina.¹⁰⁶

---

¹⁰¹ Viz kat. č. 102.

¹⁰² Viz kat. č. 171.

¹⁰³ Viz kat. č. 040S, 226.

¹⁰⁴ Problematický je zde hned první nápis, který je enigmatický, zdá se však latinský, viz kat. č. 001.

¹⁰⁵ První český nápis se objevuje r. 1474, viz kat. č. 004.

¹⁰⁶ Viz kat. č. 089, 101, 144S, 188, 207.

Nejužívanějším jazykem předkládaných nápisů je latina.¹⁰⁷ Dochází zde ke koexistenci latiny s češtinou, kdy mírná počáteční nadvláda češtiny zhruba do 30. let 16. stol., je vystřídána právě latinou, která se stává dominantní. Čeština po krátkém období přechodně získává kvantitativní a do určité míry i kvalitativní převahu (ve smyslu důležitosti daných nápisových památek). Latina se více uplatňuje opět až ke konci 16. století, kdy je to ovšem často podmíněno specifikou daných nápisů. Čeština žije i přes určitý pokles vedle latiny ve všech základních typech nápisů až do poloviny 18. století. Poté jsou již české nápisy řídké a základním jazykem se opět stává latina doprovázená němčinou. Němčina, resp. nápisy německé, zde tvoří početnější skupinu. Další jazyky v dochovaném nápisovém fondu nenalézáme.

Zcela na okraji zájmu i epigrafiky samotné je nápisová chronologie. Právě zde lze však najít řadu zajímavých faktů. V období do konce 16. století se setkáváme prakticky výhradně s datováním podle církevního kalendáře, tj. podle křesťanských svátků. Převažuje datování podle svátků pevných, s datováním podle svátků pohyblivých se setkáváme méně. Zásadní změnu přináší 17. století, kdy průběžné datování získává až do konce sledovaného období dominantní postavení, doplněné určením roku pomocí chronogramu, které je typické pro období 17. a 18. století. Výrazného rozšíření dosahuje v 18. století, ve století následujícím mizí. Chronogramy nacházíme nejčastěji v rámci nápisů tesaných (převážně na náhrobnících) a odlévaných. Ve většině případů se jedná o chronogramy jednoduché, nalezneme zde však dvojité i trojitě chronogramy.¹⁰⁸ Litery chronogramů jsou vždy kapitální, zvýrazněné svým umístěním v jinak minuskulním textu, v textu kapitálním pak svou vyšší výškou doplněnou často ještě barevným odlišením. V souvislosti s chronogramem je nutné zmínit ještě využívání relativně “nestandartních” výrazů, které umožňují v daném nápisovém textu součet číselných hodnot, jenž odpovídá potřebnému letopočtu.

Datování podle římského kalendáře ve zpracovaném materiálu nenacházíme. Způsob datování v předkládaných nápisových textech v zásadě nevybočuje z dobových zvyklostí.

K udání letopočtu je po celé sledované období převážně používáno arabských číslic. S číslicemi římskými se setkáváme v menší míře.¹⁰⁹ Výskyt čistě římských letopočtů je ve převážně vázán na zvonařské práce. Stejný typ nápisů však nese i letopočty arabské, přičemž užití latinských nebo arabských číslic kolísá.

Ve zpracovaném katalogu se v ojedinělých případech setkáváme i s vypsáním data slovy, případně v kombinaci s číslicemi.¹¹⁰

¹⁰⁷ Viz Příloha 1.

¹⁰⁸ Viz kat. č. 130+, 190+, 197+, 226.

¹⁰⁹ Viz Příloha 1.

¹¹⁰ Viz např. kat. č. 007, 020+, 075, ...

Za formu datace lze považovat poukaz na skutečnost, že daný artefakt byl zhotoven za vlády příslušného panovníka, za funkční období daných městských úředníků, za opatství konkrétního opata, v období charakterizovaném nějakou událostí obecného i lokálního významu apod. Toto určení však vesměs pouze doprovází přesnější datování letopočtem. Z dalších doplňujících způsobů časového určení lze ještě u sepulkrálních památek jmenovat udání stáří zemřelého, vždy pak ve spojení s datem úmrtí, popř. i narození.

Tímto jsem se pokusila shrnout poznatky, ke kterým jsem dospěla zpracováním daných epigrafických nápisů.

Rejstříky

Stanoviště

Rejstřík vychází z informací v záhlaví jednotlivého katalogového záznamu.

Běleč – kostel sv. Mikuláše 015+

Bratronice – kostel Všech svatých 103+, 160+, 216+

Budeč – kostel sv. Petra a Pavla 040S, 080, 186, 205+

Buštěhrad – kaple sv. Trojice 096+, 182, 189+

Doksy 102

Družec 101, 147, 153

kostel Nanebevzetí P. Marie 006, 110, 120, 125, 152, 202+, 228

Dřetovice – kostel sv. Václava 037, 048, 049, 052, 108+, 190+

Hostouň – kostel sv. Bartoloměje 065, 129, 168, 173+, 209+

Hradečno 178

Hřebeč 165

Kačice 136

Kamenné Žehrovice 154, 225

Kladno 026+, 099, 130+, 164+, 203+

kaple sv. Floriána 036+, 083

kostel sv. Jana Křtitele 113+

kostel Nanebevzetí P. Marie 027, 031, 035, 111, 116+, 118+, 162+, 166+, 176+, 184+

muzeum 123

náměstí 167

zámek 004, 011, 032, 045, 056, 075, 076, 081, 092, 177, 181, 222

zámek – kaple sv. Vavřince 169, 171

zámecký park 100

Knovíz 217+

kostel Všech svatých 012, 019+, 060, 117+, 141+

Koleč – kostel Nejsvětější Trojice 139+, 140+, 211+

zvonice 207

Kováry – kaple sv. Isidora 214+

Kyšice 187+

lapidárium NM - 093

Ledce – kaple sv. Jana Křtitele 215+, 229+

Libušín – zvonice u kostela sv. Jiří 017+, 020+

u kostela sv. Prokopa 156

kostel sv. Jiří 098+, 107

hřbitov u kostela sv. Jiří 086

Lidice – kostel sv. Martina 061+, 124+, 150+, 185+, 197+, 227+

Malé Přítočno 223+

Malíkovice – kostel Všech svatých 001, 204+

Pchery 155+

kostel sv. Štěpána 174+, 175+, 192+

Přelíc – kostel sv. ap. Petra a Pavla 231+

zvonice u kostela sv. ap. Petra a Pavla – 007, 105, 163+

Řisuty – zvonice u kostela sv. Jakuba – 008+, 023, 145+, 170+

Slaný – muzeum 059, 066

Slatina – kostel sv. Vojtěcha 022, 030, 034, 041, 079S

zvonice u kostela sv. Vojtěcha 200+, 201+, 208+

Smečno 057, 146+, 148, 149+, 172

zámek 002, 003

zámek – kaple sv. Anny 016, 191

kostel Nejsvětější Trojice 005, 014, 024, 039, 042, 043, 044, 046, 050, 058, 062, 082, 097, 122, 131, 132, 134, 135S, 144S, 159+, 161+, 179, 180, 213, 218

děkanství 070, 077, 078, 085, 087, 109, 188

zámecký park 158

Stochov – kostel sv. Václava 009+, 010+, 025, 084+, 220, 221+

Svárov – kostel sv. Lukáše 047+, 051, 054, 063, 064, 068, 071, 072, 112+, 121+, 206+, 226

Toskánka 138+, 142+

Třebichovice 115+

Tuchlovice 210

kostel sv. Havla 094+, 095

Unhošť 157, 219+, 232+

fara 126, 128, 133

muzeum 106, 230

kostel sv. Petra a Pavla 018, 053, 055, 073 104+, 114, 127, 143, 151S, 195+, 196+, 212+, 224

Velká Dobrá 183

kaple Nalezení sv. kříže 088

Velké Přítočno 199+

Vinařice 137+

Zákolany – Trněný újezd 194+

Zvoleněves – kostel sv. Martina 021, 028, 029, 033, 067S, 069, 089, 090+, 091+

Želenice – kostel sv. Jakuba 119

zvonice u kostela sv. Jakuba 038, 074

Žilina – kostel Narození P. Marie – 013+, 193+, 198

Datace

Tento rejstřík vychází z informací v záhlaví jednotlivého katalogového záznamu i z vlastního textu. Je zde, kromě přehledu, zachyceno jakým typem datování je datum zachyceno a jakým druhem číslic. Zvlášť je poukázáno na chronogramy obsažené v nápisech.

Datování podle církevního kalendáře – 009+, 018, 021, 022, 025, 028, 029, 030, 031, 032, 033, 034, 036+, 037, 041, 045, 046, 050, 051, 052, 053, 055, 058, 060, 064, 067S, 068, 071, 073, 079S

Datování průběžné – 026+, 069, 072, 080, 083, 084+, 092, 097, 107, 111, 116+, 127, 131, 132, 134, 135S, 136, 114S, 146+, 147, 149+, 151S, 156, 157, 159+, 185+, 210, 220, 222

Spojené datování podle církevního kal. a průběžné – 075, 076, 081, 082

Arabské číslice – 018, 021, 022, 027, 028, 029, 033, 036+, 037, 038, 039, 040S, 041, 045, 046, 047+, 048, 049, 050, 051, 052, 057, 064, 065, 066, 068, 070, 072, 073, 074, 076, 079S, 080, 081, 082, 083, 084+, 086, 087, 088, 089, 090+, 091+, 093, 094+, 095, 096+, 098+, 099, 101, 102, 103+, 104+, 105, 106, 107, 108+, 109, 110, 111, 112+, 113+, 114, 115+, 116+, 117+, 118+, 119, 121+, 124+, 127, 128, 129, 131, 132, 133, 134, 135S, 136, 137+, 138+, 139+, 142+, 144S, 145+, 146+, 147, 149+, 150+, 151S, 152, 153, 154, 155+, 156, 157, 160+, 161+, 162+, 163+, 164+, 165, 168, 170, 173+, 175+, 176+, 177, 178, 181, 182, 183, 184+, 185+, 186, 187+, 188, 189+, 190+, 192+, 193+, 194+, 195+, 197+, 198, 199+, 200+, 201+, 202+, 203+, 204+, 206+, 207, 208+, 209+, 211+, 212+, 213, 215+, 216+, 217+, 220, 221+, 222, 223+

Římské číslice – 002, 003, 005, 006, 007, 019+, 023, 025, 026+, 030, 031, 032, 034, 035, 071, 092, 097, 100, 120, 130+, 140+, 143, 148, 155+, 159+, 166+, 167, 169, 174+, 191, 196+, 214+, 226

Arabské + římské číslice – 024, 067S, 069, 210, 218

Slovní + římské číslice – 007, 008+, 009+, 017+, 020+

Slovní + arabské číslice – 075

Chronogram – 104+, 129, 130+, 140+, 143, 148, 155+, 166+, 167, 169, 174+, 185+, 189+, 190+, 191, 196+, 197+, 214+, 226

1400 – 1500 – 001, 002, 003, 004, 005, 006, 007, 008+, 009+, 010+, 011, 012, 013+, 014, 015+

001, 002, 003, 004, 005, 006, 007, 011, 012, 014	008+, 009+, 010+, 013+, 015+
---	------------------------------

1501 – 1600 – 016, 017+, 018, 019+, 020+, 021, 022, 023, 024, 025, 026+, 027, 028, 029, 030, 031, 032, 033, 034, 035, 036+, 037, 038, 039, 040S, 041, 042, 043, 044, 045, 046, 047+, 048, 049, 050, 051, 052, 053, 054, 055, 056, 057, 058

016, 018, 021, 022, 023, 024, 025, 027, 028, 029, 030, 031, 032, 033, 034, 035, 037, 038, 039, 040S, 041, 042, 043, 044, 045, 046, 048, 049, 050, 051, 052, 053, 054, 055, 056, 057, 058	017+, 019+, 020+, 026+, 036+, 047+
--	------------------------------------

1601 – 1700 – 059, 060, 061, 062, 063, 064, 065, 066, 067S, 068, 069, 070, 071, 072, 073, 074, 075, 076, 077, 078, 079S, 080, 081, 082, 083, 084+, 085, 086, 087, 088, 089, 090+, 091+, 092, 093, 094+, 095, 096+, 097, 098+, 099, 100, 101, 102, 103+, 104+, 105, 106, 107, 108+, 109, 110, 111, 112+, 113+, 114, 115+, 116+, 117+, 118+, 119, 120, 121+, 122, 123, 124+, 125

059, 060, 061, 062, 063, 064, 065, 066, 67S, 068, 069, 070, 071, 072, 073, 074, 075, 076, 077, 078, 079S, 080, 081, 082, 083, 085, 086, 087, 088, 089, 092, 093, 095, 097, 099,	084+, 090+, 091+, 094+, 096+, 098+, 103+, 104+, 108+, 112+, 113+, 115+, 116+, 117+, 118+, 121+, 124+
--	--

100, 101, 102, 105, 106, 107, 109, 110, 111, 114, 119, 120, 122, 123, 125	
--	--

1701 – 1800 –126, 127, 128, 129, 130+, 131, 132, 133, 134, 135S, 136, 137+, 138+, 139+, 140+, 141+,142+, 143, 144S, 145+, 146+, 147, 148, 149+, 150+, 151S, 152, 153, 154, 155+, 156, 157, 158, 159+, 160+, 161+, 162+, 163+, 164+, 165, 166+, 167, 168, 169, 170+, 171, 172, 173+, 174+, 175+, 176+, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184+, 185+, 186, 187+, 188, 189+, 190+, 191, 192+, 193+, 194+, 195+, 196+, 197+, 198, 199+, 200+, 201+, 202+, 203+, 204+, 205+, 206+, 207, 208+, 209+, 210, 211+, 212+, 213, 214+, 215+, 216+, 217+, 218, 219+, 220, 221+, 222, 223+, 224, 225, 226, 227+, 228, 229+, 230

126, 127, 128, 129, 131, 132, 133, 134, 35S, 136, 143, 144S, 147, 148, 151S, 152, 153, 154, 156, 157, 158, 165, 167, 168, 169, 171, 172, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 186, 188, 191, 198, 207, 210, 213, 218, 220, 222, 224, 225, 226, 228, 230	130+, 137+, 138+, 139+, 140+, 141+,142+, 145+, 146+, 149+, 150+, 155+, 159+, 160+, 161+, 162+, 163+, 164+, 166+, , 170+, 173+, 174+, 175+, 176+, 184+, 185+, 187+, 189+, 190+, 192+, 193+, 194+, 195+, 196+, 197+, 199+, 200+, 201+, 202+, 203+, 204+, 205+, 206+, 208+, 209+, 211+, 212+, 214+, 215+, 216+, 217+, 219+, 221+, 223+, 227+, , 229+
--	--

Nezařaditelné – 231+, 232+

Nositelé nápisů

Rejstřík vychází z informací o nositeli, tyto jsou v úvodní části jednotlivého katalogového záznamu.

- Boží muka** 057, 115+
- Ciborium** 124+, 189+
- Cimbály** 151S, 177
- Deska** 099, 123
- Dlaždice** 106, 142+
- Dveře** 011, 138+
- Epitaf** 097, 122, 131, 132, 134, 144S, 159+, 226

Hodiny 181

Kalich 061+, 128, 161+, 175+

Kámen 088

Kamna 066

Kazatelna 040S, 224

Klenba 214+

Konvice 203+

Kruchta 170+

Krycí deska hrobky 014

Kříž 149+, 230

Křtitelnice 039, 065, 111, 174+, 193+, 220

Lavabo 150+

Memorabilní nápis 002, 003

Monstrance 114, 133, 152

Nadpraží 109, 140+

Náhrobek 147

Náhrobní deska 048, 135S

Náhrobní kámen 102, 146+

Náhrobník 004, 005, 018, 021, 022, 025, 026+, 028, 029, 030, 031, 032, 033, 034, 035, 036+, 037, 041, 045, 046, 049, 050, 051, 052, 053, 054, 055, 056, 058, 060, 062, 064, 067S, 068, 069, 071, 072, 073, 075, 076, 079S, 080, 081, 082, 127, 222, 231+

Nástěnná malba 085

Obraz 059, 077, 078, 126, 188, 191, 227+

Okno 120

Oltář 016, 084+, 103+, 116+, 117+, 119, 160+, 171, 179, 180, 218, 228

Oltářní obraz 108+

Oratoř 042

Pacifikál 087

Pamětní deska 083, 107, 143

Podstavec 070, 101, 130+, 136, 148, 153, 154, 155+, 156, 157, 183, 210, 225, 232+

Pokladnice 164+, 219+

Portál 043, 110

Pranýř 182

Reliéfní deska 063

Sanktuář 100, 125

Sloup mariánský167
Smírčí kříž 086
Socha 229+
Sousoší 172
Supraporta 169
Svícen 121+
Strop 158, 166+
Svícen 121+
Svorník 047+
Štít 217+
Varhany 044
Venýř 137+, 198
Vítězný oblouk 184+, 205+
Zpovědnice 118+
Zvon 001, 006, 007, 008+, 009+, 010+, 012, 013+, 015+, 017+, 019+, 020+, 023, 024, 027, 038, 074, 089, 090+, 091+, 092, 093, 094+, 095, 096+, 098+, 104+, 105, 112+, 113+, 129, 139+, 141+, 145+, 162+, 163+, 165, 168, 173+, 176+, 185+, 186, 187+, 190+, 192+, 194+, 195+, 196+, 197+, 199+, 200+, 201+, 202+, 204+, 206+, 207, 208+, 209+, 211+, 212+, 213, 215+, 216+, 223+
Zvonička 178

Materiál

Rejstřík vychází z informací o nositeli, které jsou popsány v úvodní části jednotlivého katalogového záznamu.

dřevo 011, 016, 042, 044, 107, 116+, 117+, 118+, 119, 123, 150+, 164+, 169, 171, 178, 178, 180, 218, 219+, 224, 228
kámen 160+, 193+
keramika 066
kov 061+, 124+, 181, 189+
    cín 039, 111, 121+, 159+, 174+, 203+, 220, 221+
    stříbro 087, 114, 128, 133, 152, 161+, 175+

mramor 014, 018, 022, 025, 029, 030, 031, 032, 034, 035, 037, 041, 045, 046, 049, 050, 051, 052, 053, 054, 055, 058, 062, 063, 064, 068, 069, 071, 073, 075, 076, 079S, 080, 081, 082, 083, 097, 099, 122, 143, 222, 226

omítka 085, 158, 166+, 169, 184+, 205+, 214+

opuka 060

pískovec 004, 005, 021, 026+, 028, 033, 036+, 040S, 048, 056, 057, 065, 067S, 070, 072 086, 088, 100, 101, 102, 106, 125, 127, 130+, 131, 132, 134, 135S, 136, 144S, 147, 148, 153, 154, 155+, 156, 157, 167, 172, 182, 183, 210, 225, 230, 231+, 232+

plátno 059, 077, 078, 108+, 126, 160+, 171, 188, 191, 227+

stavební kámen 002, 003, 043, 047+, 109, 110, 120, 140+, 198, 217+

zvonovina 001, 006, 007, 008+, 009+, 010+, 012, 013+, 015+, 017+, 019+, 020+, 023, 024, 027, 038, 074, 089, 090+, 091+, 092, 093, 094+, 095, 096+, 098+, 104+, 105, 112+, 113+, 129, 139+, 141+, 145+, 151S, 162+, 163+, 165, 168, 173+, 176+, 177, 185+, 186, 187+, 190+, 192+, 194+, 195+, 196+, 197+, 199+, 200+, 201+, 202+, 204+, 206+, 207, 208+, 209+, 211+, 212+, 213, 215+, 216+, 223+

Písmo

Tento rejstřík vychází z informací z vlastního nápisového formuláře jednotlivého katalogového záznamu.

gotická minuskula 001, 002, 003, 004, 005, 006, 007, 012, 013+, 015+, 017+, 018, 019+, 020+, 021, 022, 025, 028, 029, 030, 031, 032, 034, 037, 038, 039, 041, 045, 049, 050, 053, 054, 058, 060, 062, 064, 073, 113+

gotická majuskula 011, 016, 039

kapitála 014, 023, 024, 027, 033, 035, 038, 040S, 042, 043, 044, 046, 048, 049, 050, 051, 052, 055, 056, 059, 061+, 063, 065, 066, 067S, 068, 069, 070, 071, 072, 074, 075, 076, 077, 078, 079S, 080, 081, 082, 083, 085, 086, 087, 089, 090+, 091+, 092, 093, 094+, 095, 096+, 097, 099, 100, 101, 104+, 105, 110, 111, 113+, 114, 120, 122, 123, 125, 126, 127, 128, 129, 131, 132, 133, 134, 135S, 144S, 147, 148, 151S, 152, 153, 156, 157, 167, 168, 169, 170+, 171, 172, 175+, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 186, 190+, 194+, 196+, 197+, 199+, 202+, 204+, 206+, 207, 208+, 210, 212+, 213, 220, 224, 225, 228, 232+

humanistická minuskula 171, 188, 191, 218

fraktura 102, 106, 107, 119, 136, 222, 230

polokurzíva 040S, 226

Osobní jména

Rejstřík vychází z informací vlastního nápisu jednotlivého katalogového záznamu.

Andruška, Ondřej 127

Justýna Anna 127

Ardtmannová, Alžběta 147

z Barštejna, Jan 049

Agareana 049

pán z Bechyně 220

Benedikt, Jiří 131

Benno – opat břevnovský 166+, 167, 169, 176+, 181

z Blanckenfeldu, František Josef 159+

Antonio 192+

Blovský z Myšlína, Johann Hermannus 085

Boretzky, Matěj Alexius 174+, 186

Clement 197+

Cypl, Dobiáš 146+

Čáslavský, Matouš 186

Čejka, z Volbramovic, Jiří a Adam 036+

Červenka, Šimon 074

Eleken, Georgius 157

z Fürstenberka, Karel 216+

Gran, Jiří

Regina 101

Hain, Joannes Mat. Xav. 149+

Hajek 205+

Hantschel, Jan Karel 226

Dorota 226

František 226

Harrach 085

Haverlik, Josephus Augustinus 213

Herstorffer, Jan Wolfgang 136

Hiršlová, roz. ze Žďáru, Maxmiliána 111

Holanovský? 073
Holub, Jan z Hostouně 065
Hrobčický z Hrobčic, Bernard a Šimon 022
    Jeronym 030, 034, 041
Hrobčická Anna 041
Hubáček, Havel 074
Chochola, Jiří 074
Chrt ze Rtína a na Vopařanech, Zikmund 079S
    roz. z Dlouhé Vsi, Anna 079S
Janovský, Samuel Václav 135S
Josef II. 216+
Kaplířská, ze Sulevic, Dorota 052
Kladenský, Přech 004
    Jan 056
z Kolovrat, 186
    Maxmilián 128
Kořata, Mikuláš 074
Krčmář, Jiří 074
    Řehoř 074
Krekor, Jakub 156
Kubasek, Antonín 216+
z Kunvaldu, Anna 003
Labautka, Jiří z Dobrovíže 065
von Lauenberg, Julius Franz 090+
Lomnicaen, Simon 040S
Lorenc, František 216+
z Lukovan, Kurkovský 114
Lydmila 205+
Makovsky, Carolus 232+
Mallern, Josephus 140+
Marlok (Manlok?), Jan 040S
z Martinic
    Bořita 002, 014
    Jiří Bořita 039
    Jaroslav Bořita 059, 066, 070, 077

Bernardus Ignacius 084+, 107, 122
František Karel 213
Franciscus Michaelis 192+
Ludmila 027, 035
roz. ze Šternberka, Marie Eusebie 066, 070, 078
Kateřina Barbara 097
roz. ze Šternberka, Anna Marie 191
roz. ze Šternberka, Marie Josefa 213
z Millesima, roz. Žďárská, Johana Eusebie Barbara 112+
z Mitrovic, Vratislav mladší 025
Jiří Vratislav a na Zvoleněvsi 069
Jan Vratislav 069
Petr 025
Nekolačný, Ondřej 074
Nikodém, Niklas 117+
Anna 117+
Pavel, kněz 205+
Pětipeský, z Chyše, Ekrberku a na Liběchovicích, Vojtěch 048, 052
z Barštejna, Anna 048
z Peclínova, Peclínovský 046, 050, 062
Joanes 58
Pius VI. 216+
z Rachmberku, Markita 045
z Rachu a na Srbči, Jetřich 045
Ras, Maxmilián 108+
Dorota 108+
Rohnitzky, Jan 216+
Senomatský ze Šternštat, Jindřich 074
Schusterová, Marie Ludmila 132
Skala, Adam 134
Smeckal, Jiří 086
Sobinský, Jan 115+
Šlajchrt z Vízntalu, Adam 080
roz. z Hortenfelzu, Purchartovna 080
Stehlik, Matěj 216+

Suchanek, Ant. Jac, 196+
 Thon, Matěj 216+
 Töelk, Josef 222
 Trnka, Antonín František 186
 Trottmann, Henr. 211+
 Tvorský, Mikuláš 119
 Ubelli, ze Siegburgu, 140+, 211+
     Liborius Václav 133, 139+
     Anna Maria 133, 139+
 z Údrče, Údrčský z Údrčic a na Svrčovicích (Cvrčovicích?) Václav 064
     Zikmund a Estera 064
 Václav 205+
 Valdštejn 190+
 Vejda, z Bezděkova, Václav 082
 Verda, Jakob milánský 026+
     Bartoloměj 026+
 Voškobrhský z Voškobrh, Štefan 018
 Vratislav 205+
 z Vrbna, Eliška Bořitovna 039
 Wacek, Václav Antonín 185+
 Walcha, Wogtiech 184+
 z Wartmberka, Dorota 024
 Weis, Jeremiáš František 185+
 Wondtrzych, Wenzel 124+
 Zehrer, Johnn 144S
 Zejdlic ze Šenfeldu, Jiří 033, 067S
     Ladislav 067S
     Jindřich 021
     Jan 029
 Zejdlicová, z Bělé Markéta 067S
     z Mitrovic, Lidmila 067S
     ze Šenfeldu, Marie 028
 Zielinská, Barbora 049
 Zuna, Norbert 216+
 Žďárský, ze Žďáru, Jiří 027, 031

a na Červeném Újezdu a Tachlovicích, Jan 051
na Červeném Újezdu, Hostivicích a Jenči, Gothard Florian 068
na Kladně a Červeném Újezdcí, Ctibor Tiburcí 075, 076
a na Kladně, Jan Jiří 081
František Adam (de Sora comes, Franciscus Adam) 092, 099

Žďárská, ze Žďáru

Eliška 032

z Martinic, Ludmila 027

roz. Hradičská, z Hořovic a na Kyšicích Sibyla, 076

roz. z Reichu, Kateřina, na Červeném Újezdu, Hostivicích a Jenči 071

roz. z Martinic, Elizabeta 083

Místní rejstřík

Rejstřík vychází z informací vlastního nápisového formuláře jednotlivého katalogového záznamu.

Aujezdec 054

Barnštejn 048, 049

Bechyně 220

Bělá 067S

Bezděkov 082

Blanckenfeldt, František Josef 159+, 192+

Brno 023

Broumov 176+

Břevnov 166+, 167, 169, 176+, 181

Budeč 040S, 093, 205+

Buštěhrad 124+, 185+, 197+

Czynperk 038

Červený Újezdec 051, 068, 071, 075

Dobrovíz 065

Dlouhá Ves 079S

Ekrberk 048

Fürstenberk 216+

Homole 021

Hortenfelz 080
Hořovice 076
Hostouň 065, 209+
Hostivice 068, 071
Hrobčice 022, 030, 034, 041
Chýše 048
Jeneč 068, 071
Jeruzalém 188
Karlštejn 075
Kladno 004, 027, 031, 075, 081, 111, 116+, 123, 162+, 222
Košumberk 111
Kolešovice 030
Kolovraty 186
Křivoklát 216+
Kyšice 076
Kunvald 003
Lauenburg 090+
Liběchovice 048
Libušín 107
Lidice 185+
Lukovany 114
Martinice 002, 014, 027, 035, 039, 059, 066, 070, 077, 078, 083, 097, 107, 122, 191, 192+,
213
Milán 026+
Mišlín 085
Mítrovice 025, 069
Mníšek 025
Peclínov 058, 062
Pchery 174+, 192+
Praha 006, 008+, 009+, 019+, 020+, 024, 027, 038, 085, 089, 090+, 091+, 093, 094+, 095,
096+, 098+, 104+, 105, 107, 113+, 129, 139+, 141+, 145+, 157, 162+, 173+, 186, 187+,
190+, 197+, 199+, 200+, 201+, 202+, 206+, 207, 209+, 211+, 216+
Přelíc 105
Rachmberk (Reych?, Reycherk?) 045
Reich 071

Rtín 079S

Siegburg 133, 139+

Slaný 074, 085, 220

Slatina 030, 041

Smečno (Muncifaj) 024, 077, 078, 085, 131, 134, 135S, 144S 161+, 192+, 213

Srbeč 045

Stochov 220

Sulowice 052

Svárov 072, 226

Swrcizowiczich (Cvrčovicích?) 064

Šenfeld 021, 028, 029, 033

Šternberk 066, 078, 191, 213

Šterštadt 074

Tachlovice 051, 054

Třebusice 074, 119

Tuchlovice 094+, 095

Údrč (Audrzic) 064

Unhošť 151S, 232+

Vartmberg 024

Vízntal (Wizntal?) 080

Volbramovice 036+

Vopařany 079S

Voškobrhý 018

Vrbno 039

Zbečno 216+

Zvoleněves 021, 033, 069

Želenice 074

Žďár (Sora) 027, 031, 032, 033, 051, 068, 075, 081, 083, 092, 099, 111, 112+

Znaky

Tento rejstřík vychází z informací vlastního nápisu jednotlivého katalogového záznamu.

páni z Barnštejna 048, 049

páni z Bělé 067S

Blovský z Myšlína 085
Broumovský 166+, 167, 176+
Břevnovský 167, 176+
Čejkové z Olbramovic 036+
Děkanský 159+
Dlouhovesští z Dlouhé Vsi 079S
páni z Hortenfelzu 080
Hrobčický z Hrobčic 022, 030, 034, 041
Chrtové ze Rtína 079S
Kladno 123
páni z Kolovrat 186
Křížovnický 104+, 196+
pánů z Kunvaldu 003
z Lamberka 118+
páni z Lukovan 114
pánů z Martinic 002, 014, 027, 035, 044, 066, 070, 077, 087, 163+, 202+
pánů z Mitrovic 025, 069
Peclínovští 046, 050, 058, 062
Pětipesští 048
proboštský 129
páni z Reichu 071
řeznický 053, 121+, 219+
páni ze Sebuzzína 049
Slaný 074
páni ze Sulevic 052
páni ze Šternberka 044, 066, 070, 078, 087
Toskánský 190+
Ubellovský 133
Údrěských 064
Vejda z Bezděkova, Václav 082
pánů z Voškobrh 018
Zejdlicové ze Šenfeldu 021, 028, 029, 033
Žďárských ze Žďáru 027, 031, 032, 051, 054, 068, 075, 076, 081, 112+

Umělci a řemeslníci

Tento vychází z informací vlastního nápisu jednotlivého katalogového záznamu. Pokud byl zhotovitel dohledáván je na to poukázáno v poznámce.

Bartoloměj (Bartoš) Berounský 017+, 019+, 020+, 113+

Brio, Benedikt 092

Brykcí z Cymperku 024, 027, 038

Canulator, Hanuš (Konvář) 006, 008+

Diepold, Josef 209+

Dietrich, Zacharia 173+, 186

F.A.F. - Franc, Franciscus Antonius 190+, 199+, 200+, 201+, 202+, 204+, 206+, 208+

Gran, Jiří 101

Jaroš Brněnský, Tomáš 023

Jiřík, měšténín pražský 009+

Kowarzik, J. C. 158

Kühner, Johann Georg 187+, 197+

Johann Wenzel 223+

Kurka 220

Lisiack, Walenti 141+

Löw, z Löwenberku Nikolaus 089, 090+, 091+, 093, 094+, 095, 096+, 098+, 104+, 139+, 145+

Marlok (Manlok), Jan 040S

Schönfeld, Antonius 129

Fridericus (Bedřich Michal) 105, 112+

Josef Michal František 162+

Schunke, Kristigan (Johann Christian) 207, 216+

Towara, Antonín 218

WF 039, 113+

Biblické citáty, citáty

Rejstřík vychází z informací vlastního nápisu jednotlivého katalogového záznamu, popřípadě citáty byly dohledány na což je poukázáno formou poznámky.

Starý zákon, Kniha Deuteronomium, kap. 27, verš 12. – 188
 Starý zákon, Kniha Izaiáše, kap. 6, verš 3. – 188
 Starý zákon, Kniha Izaiáše, kap. 11, verš 8. – 188
 Starý zákon, Kniha Job, kap. 19, verš 25-27 - 075, 076, 080, 082
 Starý zákon, Kniha Job, kap. 21, verš 13. – 188
 Nový zákon, Kniha Janova, kap. 3, verš 5 - 039
 Nový zákon, Kniha Janova, kap. 5, verš 29. – 188
 Nový zákon, Kniha Janova, kap. 5, verš 2 - 218
 Nový zákon, Kniha Janova, kap. 19, verš 19 - 063
 Nový zákon, Kniha Lukášova, kap. 1, verš 42. - 015
 Nový zákon, Kniha Lukášova, kap. 2, verš 20. – 188
 Nový zákon, Kniha Lukášova, kap. 12, verš. – 188
 Nový zákon, Kniha Lukášova, kap. 15, verš. – 188
 Nový zákon, Kniha Matoušova, kap. 24, verš 35 - 218
 Nový zákon, Kniha Matoušova, kap. 7, verš 13, 14. – 188
 Nový zákon, Kniha Matoušova, kap. 25, verš 25, 30. – 188
 Nový zákon, Kniha Matoušova, kap. 28, verš 16. – 188
 Nový zákon, Pavel 1,5 - 038
 Nový zákon, Římanům 4,7 - 050
 Starý zákon, Síracovec, kap. 23. - 132
 Starý zákon, Sírachovec, kap. 14. - 134
 Nový zákon, Kniha 2. Timoteovi, kap. 3, verš 17. – 188
 Starý zákon, Kniha Žalmů, kap. 38, verš 5. – 188
 Nový zákon, Kniha Žalmů, kap. 39, verš 9. – 188
 Nový zákon, Kniha Žalmů, kap. 74, verš 3. – 188
 Starý zákon, Kniha Žalmů, kap. 50, verš 4. – 188
 Nový zákon, Kniha Židům, kap. 13, verš 14. – 188

 Hájkova kronika, list LXVII - 205+

Svatí a biblické osoby

Tento rejstřík vychází jak z informací popisu nositele nápisu tak z vlastního nápisu
 jednotlivého katalogového záznamu. Nejedná se pouze o jména světců obsažených v nápisu,

ale také o ikonografii jeho nositele. Nejsou zde zachyceny jména, která jsou součástí datační formule.

sv. Anna 016, 087

sv. Antonín 087, 176+, 212+

Aron 152

sv. Augustin 216+

sv. Barbora 085, 176+

sv. Bartoloměj 209+

sv. Benedikt 166+, 167, 171

sv. Blažej 136

Bůh 004, 013+018, 021, 022, 025, 030, 031, 032, 041, 051, 055, 075, 076, 080, 082, 084+, 093, 104+, 106, 115+, 117+, 147

sv. Donát 192+, 213

sv. Florián 083, 200+, 204+

sv. Fortunáta 180

sv. František z Padue 176+

sv. František Xaverský 160+

IHS 070, 100, 125, 133

INRI 063

sv. Isidor 214+

sv. Ivan 211+

sv. Jakub 038

sv. Jan 173+, 174+, 196+, 202+, 229+

sv. Jan Nepomucký 114, 130+, 148, 154, 155+, 156, 157, 167, 183, 187+, 190+, 199+, 201+, 210, 211+

Ježíš Kristus 028, 067S, 101, 110, 111, 126, 129, 132, 162+, 163+, 173+, 174+, 227+

Ukřižování 006, 012, 023, 063, 092, 103+, 105, 165, 172, 206+, 216+

Křest Páně 074, 172

sv. Jiří 092, 107

sv. Josef 110, 132, 163+

sv. Kateřina 085, 114

sv. Konstantin 179

sv. Ludmila 207

Madonna 111, 113+, 200+

P. Marie 011, 012, 016, 020+, 027, 035, 070, 092, 093, 094+, 095, 101, 105, 110, 112+, 116+
132, 162+, 165, 166+, 176+, 187+, 202+, 216+, 225, 228

Matka boží 008+, 009+, 010+

sv. Martyris 192+

sv. Michael Archanděl 192+

sv. Mikuláš 119, 185+

Mojžíš 152

sv. Ondřej 059, 190+

sv. Pavel 038, 040S, 093, 104+, 105, 143, 173+, 186, 187+, 196+

sv. Petr 007, 017+, 040S, 093, 104+, 105, 143, 186, 196+

sv. Prokop 206+

sv. Scholastika 166+

sv. Štěpán 192+

sv. Trojice 024, 087, 116+, 139+, 162+, 172, 218

sv. Vavřinec 112+

sv. Václav 023, 084+, 114, 145+, 194+, 197+, 199+, 200+, 201+, 202+, 207

sv. Vít 190+

sv. Vojtěch 114, 167, 190+, 200+, 216+, 223+

sv. Zikmund 023

Dovolím si upozornit na kat. č. 188, pro velké množství jmen svatých a biblických osob jsem tyto nezařadila do rejstříku. Případného zájemce o barokní obraz odkazuji na příslušný katalogový záznam.

Jazyk

Rejstřík vychází z informací vlastního nápisu jednotlivého katalogového záznamu.

Český 004, 007, 008+, 009+, 010+, 012, 018, 021, 022, 025, 027, 028, 029, 030, 031, 032,
033, 034, 036+, 037, 038, 039, 041, 045, 046, 048, 049, 050, 051, 052, 053, 054, 055, 056,
060, 062, 064, 065, 066, 068, 069, 070, 071, 072, 073, 075, 076, 079S, 080, 081, 082, 084+,
086, 102, 106, 107, 111, 114, 115+, 119, 127, 131, 132, 134, 135S, 141+, 146+, 149+, 151S,
156, 184+, 205+, 209+, 214+, 218, 219+, 222, 225, 226, 230, 231+

Latinský 001, 002, 003, 005, 006, 011, 013+, 014, 015+, 016, 017+, 019+, 020+, 023, 026+,
035, 043, 044, 058, 059, 063, 077, 078, 083, 085, 097, 099, 100, 103+, 108+, 110, 112+,

113+, 116+, 122, 123, 125, 126, 128, 130+, 140+, 143, 148, 153, 155+, 157, 159+, 160+,
161+, 163+, 166+, 167, 168, 169, 171, 172, 173+, 174+, 178, 179, 180, 181, 183, 185+, 189+,
190+, 191, 192+, 196+, 199+, 200+, 201+, 202+, 203+, 206+, 211+, 213, 217+, 220, 224,
227+, 228, 229+, 232+

Německý 089, 090+, 091+, 096+, 098+, 101, 117+, 124+, 144S, 145+, 187+, 188, 207

Latinský + český 024, 040S, 067S, 074, 092, 129, 176+, 182, 186, 210

Český + německý 093, 094+, 095, 105, 136, 147, 162+, 216+

Německý + latinský 087, 104+, 133, 139+, 197+

Dochování

Rejstřík vychází z informací v záhlaví jednotlivého katalogového záznamu.

Primární	Sekundární
001, 002, 003, 004, 005, 006, 007, 011, 012, 014, 016, 018, 021, 022, 023, 024, 025, 027, 028, 029, 030, 031, 032, 033, 034, 035, 037, 038, 039, 040S, 041, 042, 043, 044, 045, 046, 048, 049, 050, 051, 052, 053, 054, 055, 056, 057, 058, 059, 060, 062, 063, 064, 065, 066, 067S, 068, 069, 070, 071, 072, 073, 074, 075, 076, 077, 078, 079S, 080, 081, 082, 083, 085, 086, 087, 088, 089, 092, 093, 095, 097, 099, 100, 101, 102, 105, 106, 107, 109, 110, 111, 114, 119, 120, 122, 123, 125, 126, 127, 128, 129, 131, 132, 133, 134, 135S, 136, 138, 144S, 147, 148, 151S, 152, 153, 154, 156, 157, 158, 165, 167, 169, 171, 172, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 186, 188, 191, 198, 207, 210, 213, 218, 220, 222, 224, 225, 226, 228, 230	008+, 009+, 010+, 013+, 015+, 017+, 019+, 020+, 026+, 036+, 047+, 061+, 084+, 090+, 091+, 094+, 096+, 098+, 103+, 104+, 108+, 112+, 113+, 115+, 116+, 117+, 118+, 121+, 124+, 130+, 137+, 138+, 139+, 140+, 141+, 142+, 145+, 146+, 149+, 150+, 155+, 159+, 160+, 161+, 162+, 163+, 164+, 166+, 170+, 173+, 174+, 175+, 176+, 184+, 185+, 187+, 189+, 192+, 193+, 194+, 195+, 196+, 197+, 199+, 200+, 201+, 202+, 203+, 204+, 205+, 206+, 208+, 209+, 211+, 212+, 214+, 215+, 216+, 217+, 219+, 221+, 223+, 227+, 229+, 231+, 232+

Literatura

- Augustin, J.: *Česká republika v symbolech, znacích a erbech*. Sokolov 1997.
- Bačkovský, R.: *Bývalá česká šlechta předbělohorská i pobělohorská na svých sídlech v Čechách a na Moravě a ve svých znacích*. Praha 1948.
- Baum, A.: *Budeč*. PA, sv. X., 1878, s. 5 – 12.
- Blažíček, O.: *Sochařství baroku v Čechách*. Praha 1971.
- Blažíček, O. – Kropáček, J.: *Slovník pojmů z dějin umění*. Praha 1991.
- Braniš, J.: *Zvon*. České Budějovice 1892.
- Buben, M. M. : *Encyklopedie českých a moravských sídelních biskupů*. Praha 2000.
- Buben, M. M. : *Encyklopedie heraldiky*. Praha 2003.
- Buben, M. M. : *Encyklopedie řádů, kongregací a řeholních společností katolické církve v českých zemích I*. Praha 2002.
- Buben, M. M. : *Encyklopedie řádů, kongregací a řeholních společností katolické církve v českých zemích II./1*. Praha 2003.
- Buben, M. M. : *Encyklopedie řádů, kongregací a řeholních společností katolické církve v českých zemích II./2*. Praha 2004.
- Budeč a okolí*. Spis vydaný na oslavu tisícileté památky založení kostela sv. Petra a Pavla na Budči. Kralupy nad Vltavou 1905.
- Capelli, A.: *Dizionario de abbreviature latine ed italiane*. 1979.
- Cechner, A.: *Soupis památek v politickém okresu rakovnickém*. II. díl. Praha 1913.
- Cvrk, K.: *Levý Hradec a Budeč*. Praha 1904. s. 29 – 38.
- Čarek, J.: *Městské znaky v českých zemích*. Praha 1985.
- Dějiny českého výtvarného umění I. – IV*. Praha 1984 – 1998.
- Dobner, L.: *Kamenná sloupková boží muka na Slánsku I*. Slánský obzor, 5, 1998, s. 103 – 111.
- Dobner, L.: *Kamenná sloupková boží muka na Slánsku II*. Slánský obzor, 6, 1999, s. 33 – 42.
- Flodr, M.: *Zásady popisu středověkých a novověkých epigrafických památek*. Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity, C 21 – 22, 1975, s. 167 - 174.
- Flodr, M.: *Technologie středověkého zvonařství*. Brno 1983.
- Guth, K.: *Vývoj výzdoby zvonů v Čechách, z cyklu přednášek O českém zvonařství*. Ročenka Kruhu pro pěstování dějin umění za rok 1917.

- Hejnic, J.: *Náhrobky v Lapidariu Národního muzea*. Sborník Národního muzea, řada A, XIII., 1959, č. 4, s. 141 – 220.
- Hejnic, J.: *Nápisy na českých zvonech ve 14. až 16. století*. Časopis Národního muzea, CXXIX, 1960, s. 1 – 33.
- Herain, K.: *Mistr Bartoloměj pražský, z cyklu přednášek O českém zvonařství*. Ročenka Kruhu pro pěstování dějin umění za rok 1918.
- Herout, J.: *Slabikář návštěvníků památek*. Pardubice 1992.
- Hlaváček, I.: *Několik úvah a poznámek o současném stavu studia středověké a raně novověké epigrafiky a jejich potřebách u nás*. Umění 30, 1982, s. 146 – 151.
- Hlaváček, I. – Kašpar, J. – Nový, R.: *Vademecum pomocných věd historických*. Praha 2002.
- Homolka, J. – Pešina, J.: *České gotické umění*. Praha 1977.
- Horák, J. – Krucký, M.: *Příběhy drobných památek. Kámen z Kožovy Hory – smírčí kámen nebo náhrobek?* Listy z Unhošťska, 35, 2003, s. 26 – 30.
- Hyšman, F. – Paroubek G. O.: *Popis okresního hejtmanství slánského*. Praha 1887.
- Chytil, K.: *Zpráva o záležitostech soupisu zvonů*. PA, sv. XXVIII., 1916, s. 257.
- Chytil, K.: *Tomáš Jaroš, z cyklu přednášek O českém zvonařství*. Ročenka Kruhu pro pěstování dějin umění za rok 1919.
- Jířík, F., X.: *Zpráva o zvonech ve sběrně na nádraží ve Veselí-Mezimostí*. PA, sv. XXX., 1918, s. 191.
- Jordanová, H.: *Epigrafické památky na území bývalého okresu Rýmařov, nyní součást okresu Bruntál*. Zprávy okresního archivu v Bruntále 1982, s. 11 – 38.
- Kamarýt, J.: *Kolínské náhrobky a nápisné texty*. SSH 16, 1981, s. 155 – 192.
- Kilián, J.: *Historické náhrobníky Kokořinska*. České památky 14, č. 2, 2003, s. 11 – 15.
- Kilián, J.: *Soupis náhrobních kamenů na Kralupsku*. Vlastivědný sborník Kralupska, 2003, s. 57 – 68.
- Kilián, J.: *Historické náhrobníky a epitafy Mělnicka*. Mělník 2004.
- Kloos, R. M.: *Einführung in die Epigraphik des Mittelalters und der frühen Neuzeit*. Darmstadt 1980.
- Kočka, V.: *Dějiny Rakovnícka*. Rakovník 1936.
- Komárek, P.: *700 let obce Hřebeč 1285 – 1985*. Praha 1985.
- Kostely a kaple v okrese Kralupském*. Vlastivědný sborník Kralupska, 1997, s. 70 – 77.
- Kovařík, J.: *Žďárští ze Žďáru a vývoj panství Kladno*. Slánský obzor, 6, 1999, s. 4 – 14.
- Krajník, S.: *Kladno: Nový svátek M. Jana Husi a stržení svatojánského sloupu na Kladně v roce 1919*. Posel z Budče, 11, 1996, s. 9 – 10.

- Krajník, S. – Příbyl, Vlad. : *Pod ochranou benediktýnského kříže*. Posel z Budče, 19, 2002, s. 13 – 38.
- Krucký, M.: *Torzo kříže z Bratronic*. Listy z Unhošťska, 36, 2004, s. 8 – 12.
- Kuča, K.: *Města a městečka v Čechách na Moravě a ve Slezsku*. Praha 1996.
- Kuchyňka, Z. – Vyšín, L.: *Náhrobky z původního kostela Nanebevzetí Panny Marie v Kladně*. Posel z Budče, č. 12 – 13, 1991 – 1992, s. 18 – 21.
- Kuchyňka, Z.: *Náhrobky rodu Žďárských v kostele sv. Lukáše ve Svárově, okr. Kladno*. Posel z Budče, 15, 1998, s. 41.
- Kuchyňka, Z.: *Renesanční kazatelna na Budči*, Posel z Budče, 21, 2004, s. 13 – 16.
- Listy z Unhošťska*, III., č. 11 – 12, 1996, s. 31 – 32.
- Kybalová, L.: *Pražské zvony*. Praha 1958.
- Melichar, F.: *Paměti okresu unhošťského*. 1890.
- Melichar, F.: *Monografie města Unhoště*. Praha 1888.
- Meyer, E.: *Einführung in die lateinische Epigraphik*. Darmstadt 1983.
- Miltner, J., O.: *Smečno*. PA, sv. I., 1855, s. 325 – 328.
- Monumenta rediviva II. Památky restaurované v letech 1994 – 1996 na Kladensku a Slánsku*. Kladno 1996.
- Monumenta rediviva, památky znovuzrozené. Památky restaurované v letech 1990 – 1993 na Kladensku a Slánsku*. Kladno 1993.
- Mottl, J.: *Kladno, město a statek v Pražském kraji*. PA, sv. II., 1856, s. 58-65. Díl II., sešit II., 1857, s. 7-21.
- Mottl, J.: *Kladno, město a statek v pražském kraji*. Kladno 1931.
- Mottl, J.: *Kladenští z Kladna*. PA, sv. X., 1878, s. 7 – 28.
- Načeradská, P.: *Nápisý okresu Kutná Hora*. Praha 2002.
- Nechte zvony znít. Budečské historické zvony*. Posel z Budče, 4, 1993.
- Podlaha, A.: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okresu Mělnickém*. Praha 1899.
- Podlaha, A.: *Posvátná místa království českého*. Díl VII. Praha 1913.
- Poche, E.: *Umělecké památky Čech I. – IV*. Praha ... – 1982.
- Prusík, F.: *Staré nápisý české*. PA, sv. XIII., 1885-1886, s. 269-272.
- Příbyl, V.: *Svatojánská pouť*. Posel z Budče, 15, 1998, s. 14.
- Příbyl, V.: *Dvě nově restaurované památky*. Posel z Budče, 5, 1993.
- Příbyl, V.: *Mariánská pouť*. Posel z Budče, 12. – 13., 1997, s. 21 – 33.
- Příbyl, V.: *Pohled do barokního Smečna*. Slánský obzor, 9, 2002, s. 13 – 41.
- Příbyl, V.: *Portrétní galerie duchovních na Slánsku*. Posel z Budče, 17, 2000, s. 44–54.

- Příbyl, V.: *Svatoizidorské památky na Slánsku*. Posel z Budče, 11, 1996.
- Příbyl, V.: *Za hlasem zvonů*. Posel z Budče, 5, 1993.
- Příbyl, V.: *Za hlasem zvonů*. Zvonice na Slánsku.
- Příbylová, D.: Smečno.
- Roháček, J.: *Nápisy města Kutné Hory*. Praha 1996.
- Rybička, A.: *O českém zvonářství*. Praha 1885.
- Sedláček, A.: *Bartoloměj*, in. Ottův slovník naučný III., s. 387.
- Sedláček, A.: *pánové z Bělé*, in. Ottův slovník naučný III., s. 652.
- Sedláček, A.: *Bellmann*, in. Ottův slovník naučný III., s. 695.
- Sedláček, A.: *Brikcí z Cimperka*, in. Ottův slovník naučný IV., s. 679 - 680.
- Sedláček, A.: *Broumov*, in. Ottův slovník naučný IV., s. 765.
- Sedláček, A.: *Čejka z Olbramovic*, in. Ottův slovník naučný VI., s. 573 - 575.
- Sedláček, A.: *Dlouhoveský z Dlouhé vsi*, in. Ottův slovník naučný VII., s. 684 - 685.
- Sedláček, A.: *z Fürstenberka*, in. Ottův slovník naučný IX., s. 783-784.
- Sedláček, A.: *Hradičský z Hořovic*, in. Ottův slovník naučný XI., s. 752.
- Sedláček, A.: *Hrobčický z Hrobčice*, in. Ottův slovník naučný XI., s. 786 - 787.
- Sedláček, A.: *Chrt ze Rtína*, in. Ottův slovník naučný XII., s. 417 - 418.
- Sedláček, A.: *Jan II.*, in. Ottův slovník naučný XIII., s. 619-625.
- Sedláček, A.: *Jan, kovář a zvonář*, in. Ottův slovník naučný XII., s. 1071-1072.
- Sedláček, A.: *Josef II.*, in. Ottův slovník naučný XIII., s. 619 - 625.
- Sedláček, A.: *Kaplíř ze Sulevic*, in. Ottův slovník naučný XIII., s. 967 - 970.
- Sedláček, A.: *Kladno*, in. Ottův slovník naučný XIV., s. 291 - 283.
- Sedláček, A.: *Kladenský z Kladna*, in. Ottův slovník naučný XIV., s. 283 - 284.
- Sedláček, A.: *z Kolovrat*, in. Ottův slovník naučný XIV., s. 600 - 605.
- Sedláček, A.: *z Kunvladu*, in. Ottův slovník naučný XV., s. 379.
- Sedláček, A.: *Kühner*, in. Ottův slovník naučný XV., s. 330.
- Sedláček, A.: *Lauenburg*, in. Ottův slovník naučný XV., s. 716 - 717.
- Sedláček, A.: *Löw*, in. Ottův slovník naučný XVI. s. 386.
- Sedláček, A.: *z Martinic*, in. Ottův slovník naučný XVI., s. 919 - 921.
- Sedláček, A.: *Mikulášenci*, in. Ottův slovník naučný XVII., s. 319.
- Sedláček, A.: *z Millesima*, in. Ottův slovník naučný XVIII., s. 353 - 354.
- Sedláček, A.: *Ceyp z Peclínovce*, in. Ottův slovník naučný V., s. 344 - 345.
- Sedláček, A.: *Pětipeský z Chyš a Egrberka*, in. Ottův slovník naučný XIX., s. 606 - 607.
- Sedláček, A.: *Pius VI.*, in. Ottův slovník naučný XIX., s. 812 - 813.
- Sedláček, A.: *Reichlová z Reichu*, in. Ottův slovník naučný XXVII., s. 763 - 765.

- Sedláček, A.: *Schönfeld*, in. Ottův slovník naučný XXIII., s. 36 - 37.
- Sedláček, A.: *Slaný*, in. Ottův slovník naučný XXIII., s. 337.
- Sedláček, A.: *ze Šternberka*, in. Ottův slovník naučný XXIV., s. 777 - 788.
- Sedláček, A.: *Ubelli*, in. Ottův slovník naučný XXVI., s. 2.
- Sedláček, A.: *Údrčský z Údrče*, in. Ottův slovník naučný XXVI., s. 14 - 16.
- Sedláček, A.: *Václav*, in. Ottův slovník naučný XXVI., s. 284-286.
- Sedláček, A.: *z Valdštejna*, in. Ottův slovník naučný XXVI., s. 335-350.
- Sedláček, A.: *z Vartemberka*, in. Ottův slovník naučný XXVI., s. 434 - 438.
- Sedláček, A.: *Vratislav*, in. Ottův slovník naučný XXVI., s. 998.
- Sedláček, A.: *Vratislav z Mitrovic*, in. Ottův slovník naučný XXVII., s. 1002 - 1008.
- Sedláček, A.: *z Vrbna a z Bruntálu*, in. Ottův slovník naučný XXVI., s. 1017 - 1019.
- Sedláček, A.: *Zejdlic ze Šenfeldu*, in. Ottův slovník naučný XXVII., s. 524 - 525.
- Sedláček, A.: *Žďárský ze Žďáru*, in. Ottův slovník naučný XXVII., s. 1763 - 1765.
- Sedláček, A.: *Želenský ze Sebužína*, in. Ottův slovník naučný XXVII., s. 774.
- Sedláček, A.: *Hrady, zámky a tvrze království Českého*. VIII. sv., Praha 1891.
- Sedláček, A.: *Českomoravská heraldika I*. Praha 1902.
- Sedláček, A.: *Českomoravská heraldika II*. Praha 1925.
- Sedláček, A.: *Hrady, zámky a tvrze Království českého I. – XV*. Praha 1993 – 1998.
- Sedláček, A.: *Místopisný slovník historický*. Praha 1998.
- Schaller, J. F. J.: *Topographie des Königreichs Böhmen. Rakonitzer Kreis*, I. sv., Prag 1785.
- Skutil, J.: *Epigrafická falsa Molloy sbírky lokalizovaná do Čech*. PA, sv. XXX., 1926-1927, s. 625.
- Sládek, M.: *Svatojanský dotazník*. Posel z Budče, 11, 1996, s. 4 – 8.
- Sommer, J. G.: *Das Königreich Böhmen, Rakonitzer Kreis*, sv. 13. Praha 1845.
- Stupka, J.: *Kralupy nad Vltavou, městské části a blízké okolí v minulosti a ve vzpomínkách*. Kralupy nad Vltavou 2004.
- Strer, J.: *Unhošť. Dle pramenů jež sebral Jos. Strer Unhošťský*. PA, sv. IX., 1873, s. 577.
- Šimák, J., V.: *Zprávy o zvonařích a kovářích pražských doby jagellonské*. PA, sv. XXI., 1904-1905, s. 473-506.
- Škorpil, F. B.: *Paměti chrámu kladenského*. Kladno 1897.
- Škorpil, F. B.: *Popis okresního hejtmanství kladenského*. Kladno 1895.
- Škorpil, F. B.: *Kladno. Nástin historický*. Kladno 1894.
- Švejda, J.: *Místopis Politického okresu kladenského*. 1941.
- Thieme, U.: *Allgemeines Lexikon der bildenden Künstler*, 1907 – 1950.

- Toman, H.: *Archeologické procházky po severních Čechách*. Stochov. PA, sv. VI., 1865, s. 108 – 109.
- Traube, L.: *Nomina sacra*. 1907.
- Tříška, K.: *K stavebním dějinám buštěhradského zámku*. PA, sv. XXXVII., 1931-1932, s. 20.
- Velc, F.: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese slánském*. Praha 1904.
- Velc, F.: *Budeč*, Posel z Budče, 19, 2002, s. 62 – 69.
- Vlasák, F.: *Staročeská šlechta a její potomstvo po třicetileté válce*. PA, sv. II. 1857, s. 49 – 58; 97 – 117.
- Vojtíšek, V.: *O potřebě soupisu a fotografování nápisů*. ZPP 4, 1940, s. 20 – 23, 34 – 40.
- Volfová, E.: *Průzkum farního kostela sv. Štěpána ve Pcherách*. Památky středních Čech, 13/2, 1999, s. 30 – 37.
- Vollmer, H.: *Allgemeines Lexikon der bildenden Künstler.*, 1907 – 1950.
- Winter, Z.: *Dějiny řemesel a obchodu v Čechách v XIV. a v XV. stol.* Praha 1906.
- Winter, Z.: *Řemeslnictvo a živnost XVI. věku v Čechách (1526 – 1620)*. Praha 1909.
- Wirth, Z.: *Dvě díla Kiliána Ignáce Diezenhofera v Kladně*. PA, sv. XXI., 1904-1905, s. 89-97.
- Wirth, Z.: *Soupis památek historických a uměleckých. Politický okres kladenský XXVI*. Praha 1907.
- Wirth, Z.: *Rekvizice zvonů*. PA, sv. XXIX., 1917, s. 103, s. 194.
- Wirth, Z.: *Oprava kostela sv. Petra a Pavla na Budči r. 1837*. PA, sv. XXX, 1919, s. 44.
- Zap, K., V.: *Zachovávání starožitných památek, především stavitelských. O pravidlech v ohledu na zachovávání památných staveb a předmětův*. PA, sv. I., 1854-1855, s. 145-147.
- Zap, K., V.: *Dělání snímkův a plastických starých nápisů*. PA, sv. II., 1856, s. 46 – 47.
- Zoubek, F., J.: *Budeč*. PA, sv. IX., 1873, s. 219-224.

Prameny

ANM, fond Pachlova sbírka 1843. Náписy na zvonech.

SOkA Kladno, fond Děkanský úřad. Kronika 1772 – 1836, bez inv. č.

NA, fond Zemský památkový úřad Praha, kart. 16, 55, 56, 57, 76, 78, 79.

NA, fond Ministerstvo hospodářství a práce (dodatky), WI.B3c (gw – IC; WI3a), kart. 17, 18.
WI.B3c (WIC, WI3e), kart. 29.

NA, fond Ministerstvo průmyslu, obchodu a živností. Ohlašovací listy pro bronzové zvony.

SOkA Kladno, fond OÚ, 923, sign.5/2GH/8, č. kart. 434ická – katastr zvonů pro Čechy
1915.

NA – 1. Odd., fond Genealogická sbírka Wunschwitz, inv. č. 202.

NA – 1.Odd., fond Genealogická sbírka Ubelli, inv. č. 199.

NA – I.Odd., fond Archiv pražského arcibiskupství (APA) I., inv. č. 35/1/2.

*UNIVERZITA KARLOVA
FILOZOFICKÁ FAKULTA*

KATEDRA PVH A ARCHIVNÍHO STUDIA

*EPIGRAFIKA NA Kladensku a Slánsku
do r. 1800*

Přílohy

DIPLOMOVÁ PRÁCE

*Bc. Jiřina Baráková
Praha 2006*

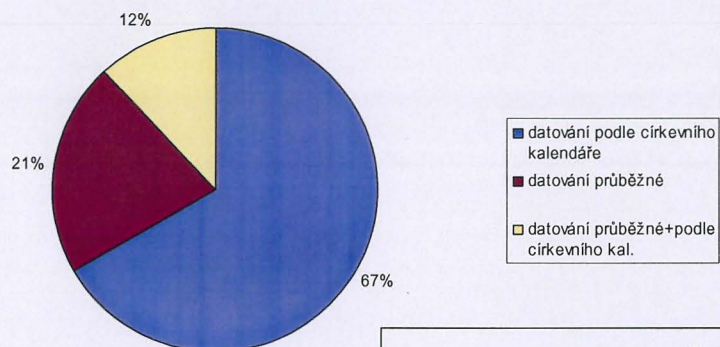
Příloha 1-----Grafy

Příloha 2-----Obrazová dokumentace

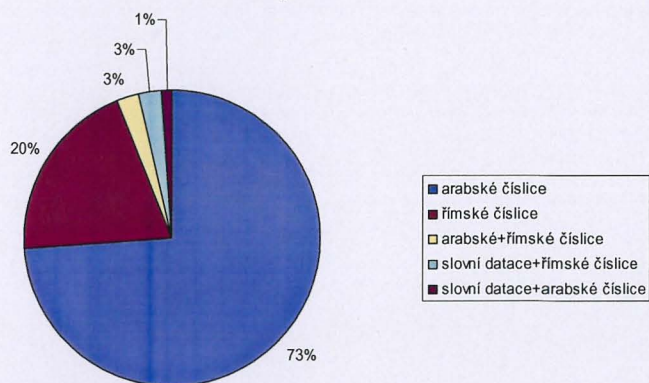
Příloha 3-----Tabulky

Grafy

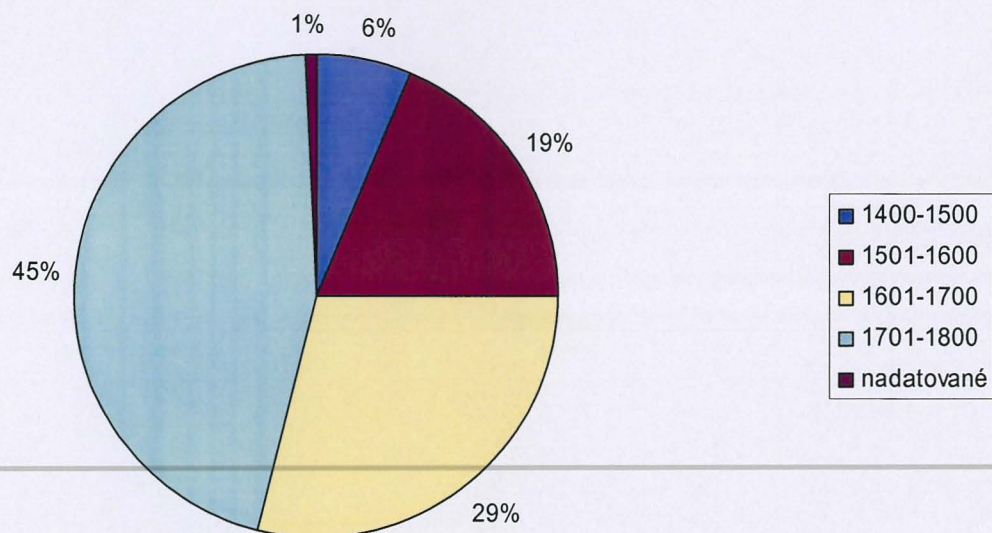
Datace - kalendáře

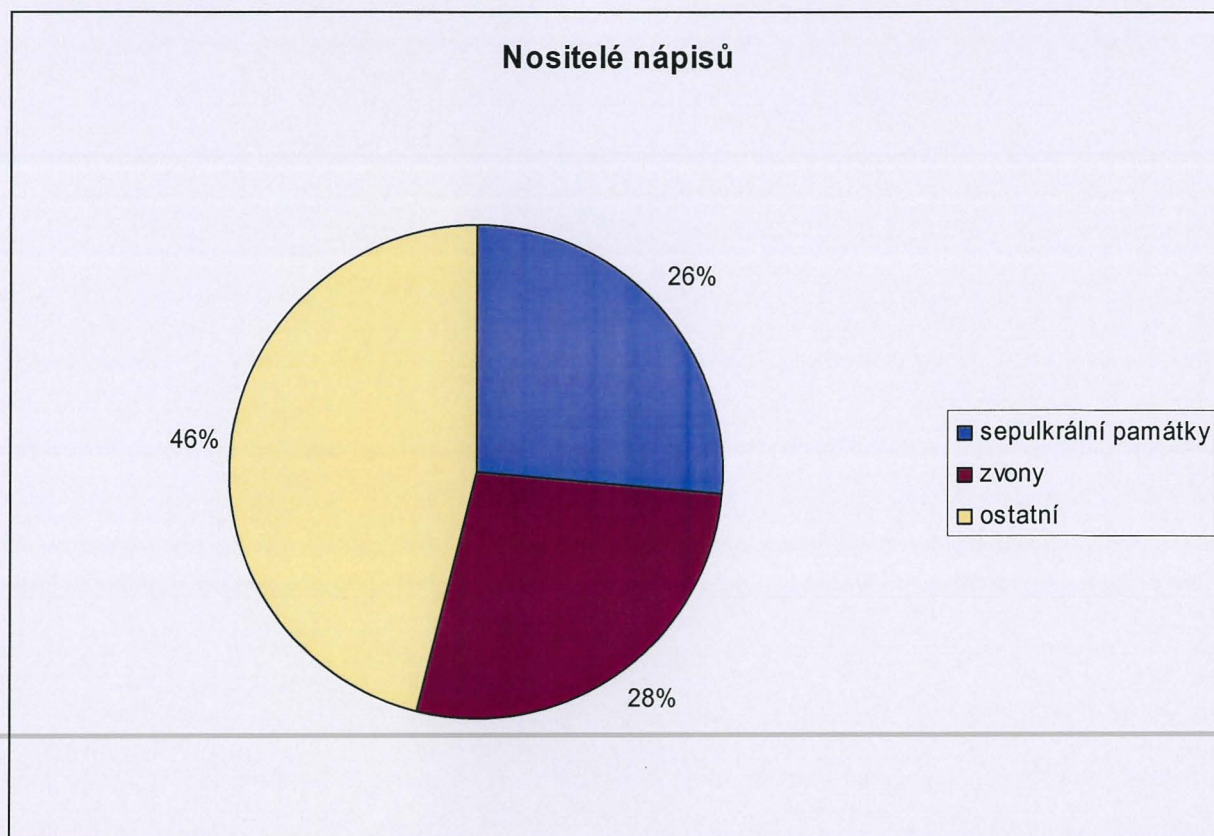
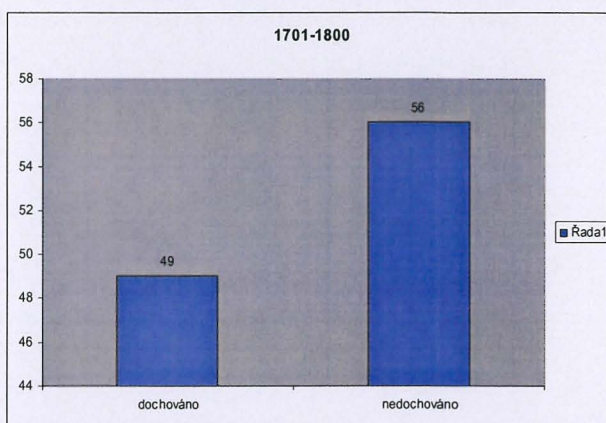
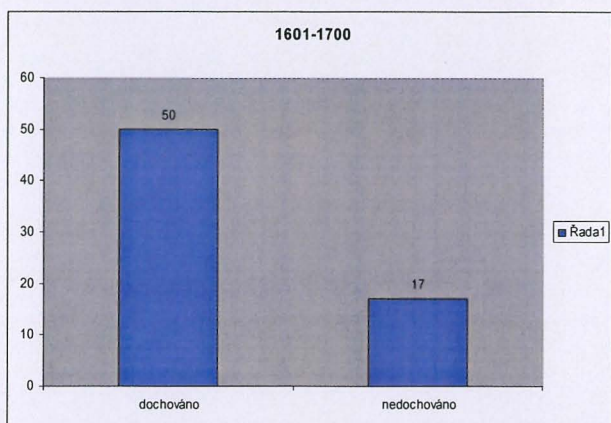
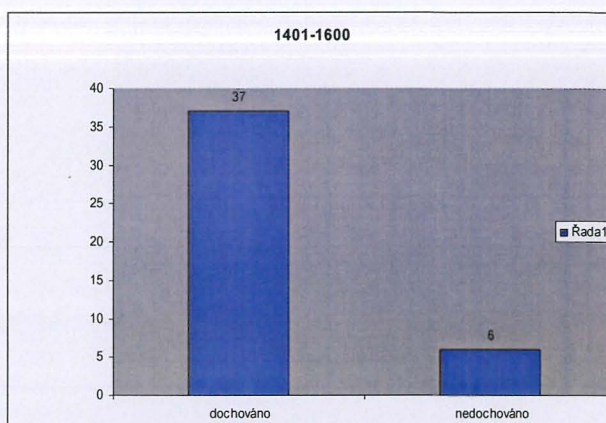
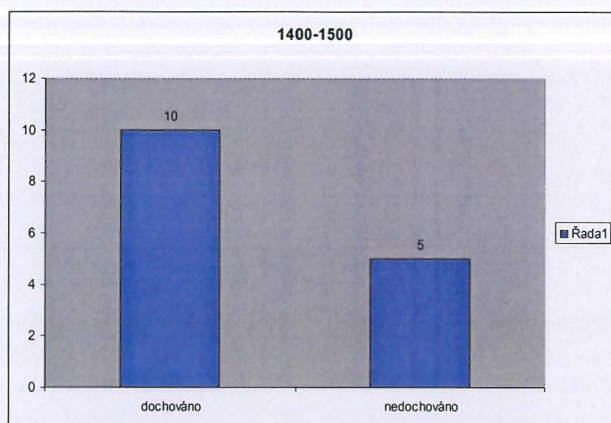
Druhy číslic

Rozsah datace

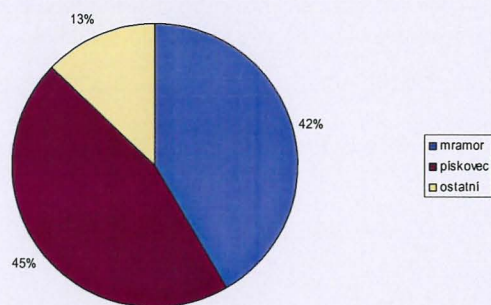
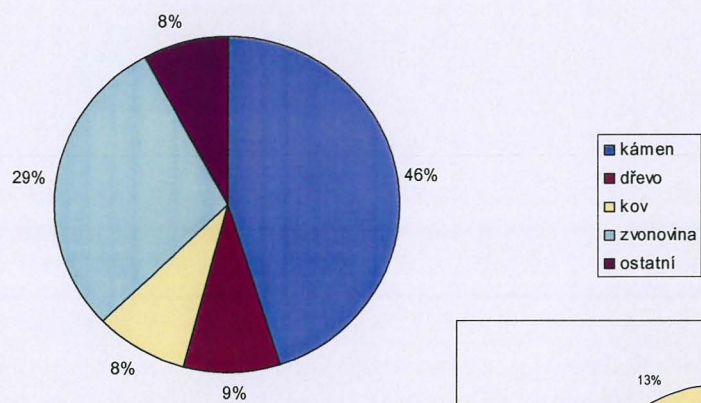

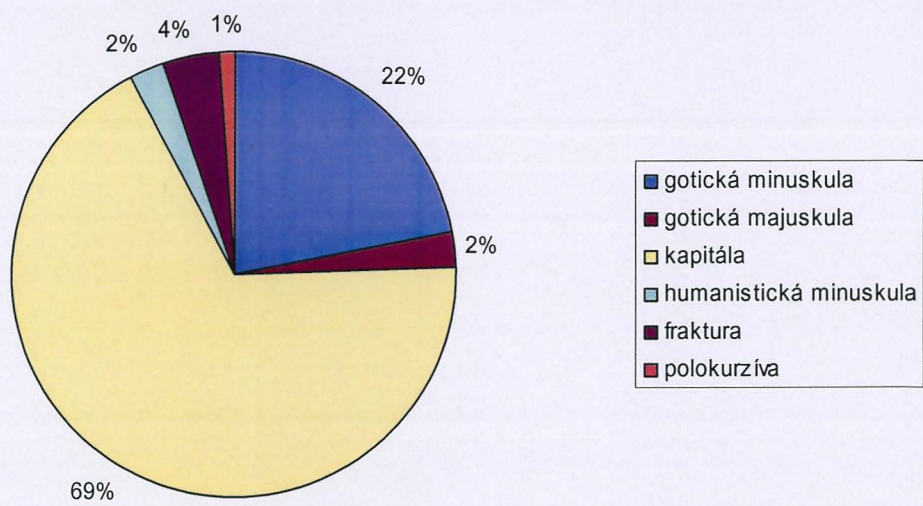

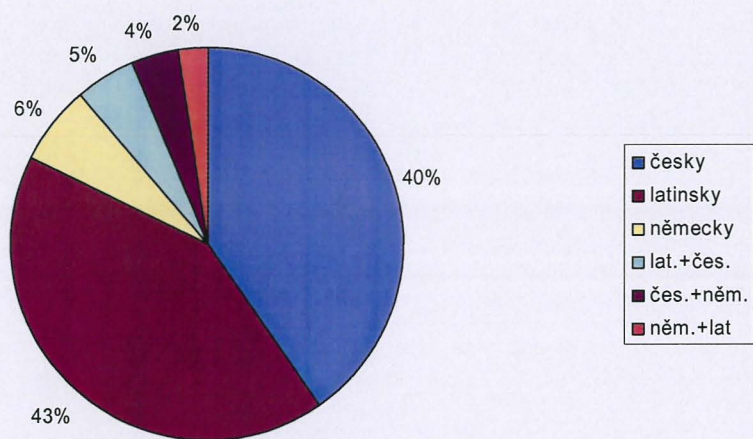
Materiál

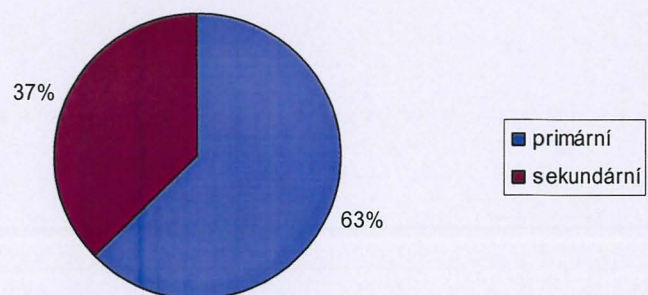
Písmo

Jazyk

Dochování

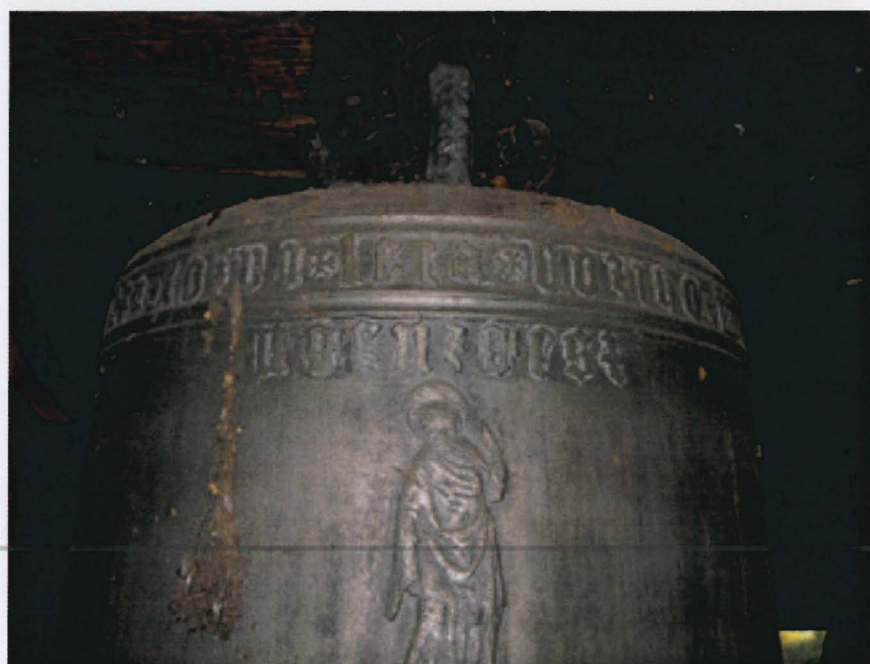

Obrazová dokumentace

003-obr. 003

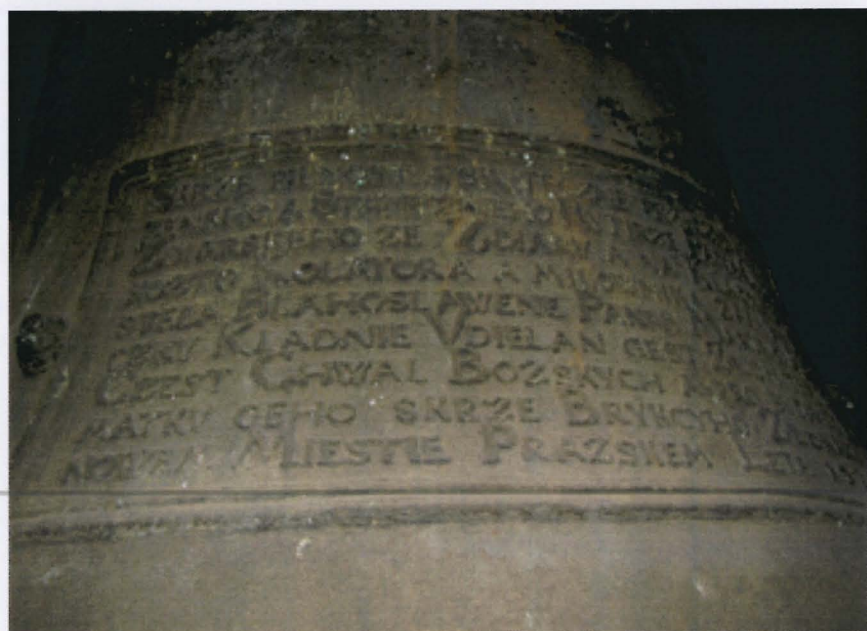

007-obr. 007

011-obr. 008

027-obr. 018

031-obr. 022

033-obr. 024

039-obr.029

040-obr.030

042-obr. 032

048-obr. 037

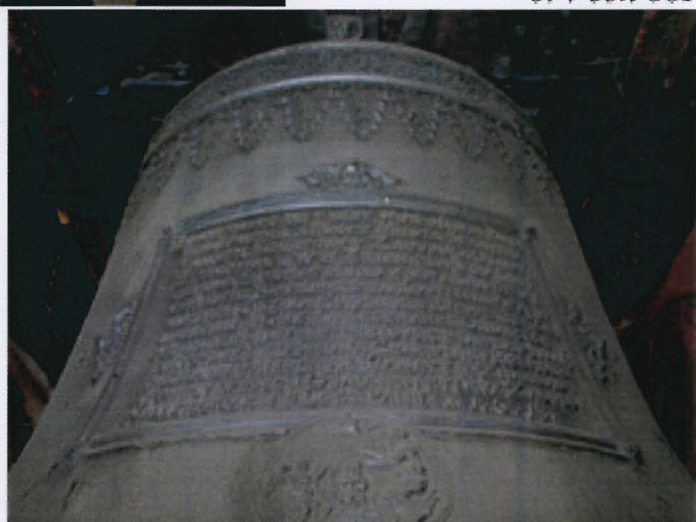

064-obr. 051

066-obr. 053

074-obr. 061

077-obr. 064

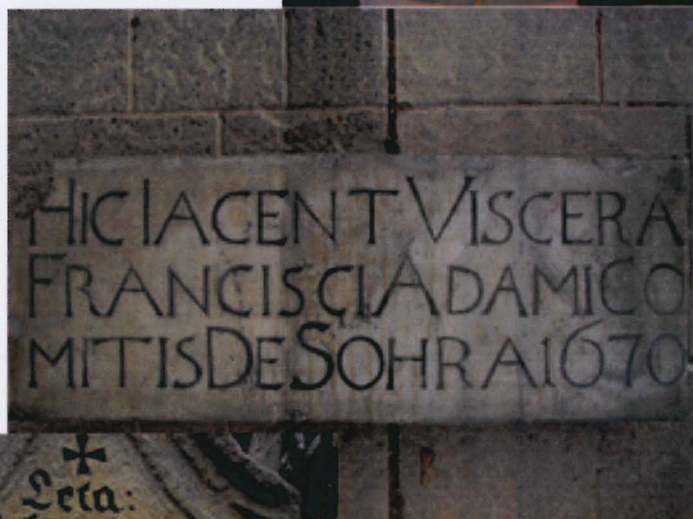

086-obr. 071

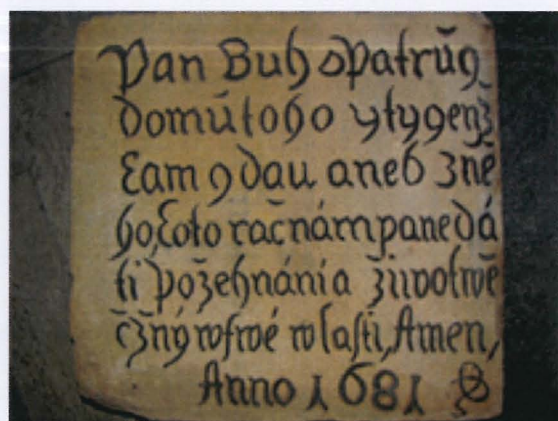
093-obr. 075

099-obr. 078

102-obr. 081

106-obr. 083

110-obr. 086

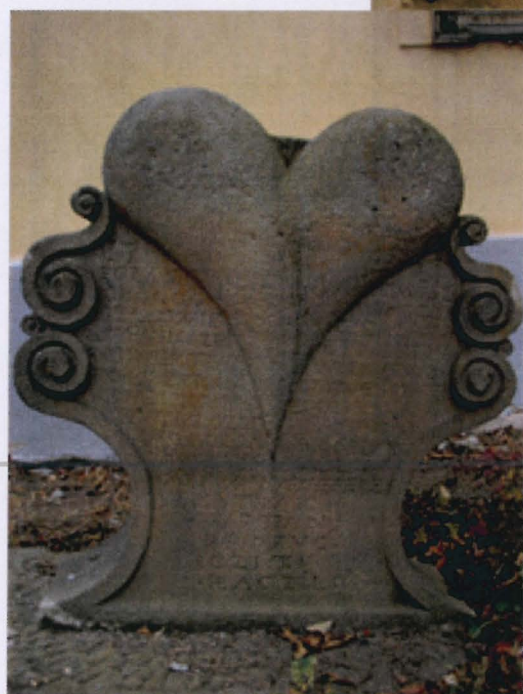
111-obr. 087

123-obr. 091

127-obr. 093

147-obr. 102

151S-104

188-obr. 121

Tabulky

	celkem	primárně	sekundárně
zvony	64	20	44
sepulkrální památky	61	56	5

Sepulkrální památky

	mramor	pískovec	ostatní
sepulkrální památky	39	20	2

	celkem	znakových	text	symbol	figurální
náhrobníky	47				
15. stol.	2		1	1	
16. stol.	25	13			11
17. stol.	15	9	2		4
18. stol.	5	1	4	1	

Zvony

	14.stol.	15.stol.	16.stol.	17.stol.	18.stol.
čeština		5	2		3
latina	1	3	4	1	15
němčina				5	2
lat.+čeština			1	2	2
čest.+němč.				4	2
lat.+němč.				2	1